

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

YARGI MEVZUATI BÜLTENİ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 08 - 28 Eylül 2009	Yayımlandığı Tarih 29 Eylül 2009	Sayı 424
--	--	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Topluluğu'nun Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı'nın \(2007-2013\) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Politika Destek Programına Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu Arasında Mutabakat Zaptı'nın Onaylanması Hakkında 2009/15425 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı](#)
(R.G. 19 Eylül 2009 – 27354)
- [Orta Vadeli Program \(2010-2012\)'ın kabul edilmesi Hakkında 2009/15430 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı](#)
(R.G. 16 Eylül 2009 – 27351 Mükerrer)
- [Devlet Memurlarının Şikayet ve Müracaatları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 19 Eylül 2009 – 27354)
- [Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 26 Eylül 2009 – 27358)
- [Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Eski Hükümlü İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik](#)
(R.G. 19 Eylül 2009 – 27354)
- [Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği](#)
(R.G. 8 Eylül 2009 – 27343)
- [Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#) **(R.G. 9 Eylül 2009 – 27344)**
- [Danıştay Onuncu Daire Başkanlığından 4 Adet Karar](#)
(R.G. 15 Eylül 2009 – 27350)
- [Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığının 2642 Sayılı Kararı](#)
(R.G. 15 Eylül 2009 – 27350 Mükerrer)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Korkmaz/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(İlgün ve Diğerleri/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Aslan ve Diğerleri/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Gümüşoğlu ve Diğerleri/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Can ve Diğerleri/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Aslan ve Özsoy/Türkiye Davası\)](#)
- [Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Çalınmasının, Kaçak Kazı ve Yasa Dışı İthali ve İhracının Önlenmesine İlişkin Anlaşma](#)
(R.G. 9 Eylül 2009 – 27344)

- [Maliye Bakanlığından Tedavi Katılım Payının Uygulanması Hakkında Tebliğ](#) (Sıra No: 12) (R.G. 18 Eylül 2009 – 27353)
- [Maliye Bakanlığından Genel Yönetim Mali İstatistikleri Genel Tebliği](#) (Genel Yönetim Sektörü Kapsamına İlk Defa Alınan Kamu İdarelerinin Mali Verileri) (Sıra No: 4) (R.G. 19 Eylül 2009 – 27354)
- [Sosyal Güvenlik Kurumundan 2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ](#) (R.G. 18 Eylül 2009 – 27353)
- [Sosyal Güvenlik Kurumundan Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğe Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ](#) (R.G. 28 Eylül 2009 – 27360)
- [Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğe Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Sayı: 2009/6\)](#) (R.G. 17 Eylül 2009 – 27352)
- [Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Daimi Kadrolarına İlk Defa İşçi Olarak Alınacaklar İçin Yapılacak Merkezi Sınava Girecekler ile Eğitim Düzeyleri İtibarıyla Merkezi Sınav Dışında Kalanlar ve Bunların İşe Yerleştirilmelerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ](#) (R.G. 9 Eylül 2009 – 27344)
- [Maliye Bakanlığından 2010-2012 Dönemi Bütçe Çağırısı](#) (R.G. 18 Eylül 2009 – 27353)
- [Adalet Bakanlığından Mühhal Noterlikler İlânı](#) (R.G. 11 Eylül 2009 – 27346)
- [Adalet Bakanlığından Mühhal Noterlikler İlânı](#) (R.G. 12 Eylül 2009 – 27347)
- [Adalet Bakanlığından Mühhal Noterlikler İlânı](#) (R.G. 27 Eylül 2009 – 27359)
- [Türkiye Barolar Birliğinden Duyuru](#) (R.G. 16 Eylül 2009 – 27351)
- [Adalet Bakanlığından 2 Adet İlân](#) (R.G. 16 Eylül 2009 – 27351)
- [Adalet Bakanlığından 3 Adet İlân](#) (R.G. 26 Eylül 2009 – 27358)

 İçindekilere dön

Bakanlar Kurulu Kararları

Karar Sayısı : 2009/15425

26 Mayıs 2009 tarihinde Brüksel’de imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti’nin Avrupa Topluluğu’nun Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı’nın (2007-2013) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Politika Destek Programına Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu Arasında Mutabakat Zaptı’nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 26/6/2009 tarihli ve HUMŞ/804 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun

3 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 24/8/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

C. ÇİÇEK B. ARINÇ A. BABACAN M. AYDIN
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bakanı

H. YAZICI F. N. ÖZAK M. Z. ÇAĞLAYAN F. ÇELİK
Devlet Bakanı Devlet Bakanı Devlet Bakanı Devlet Bakanı

E. BAĞIŞ S. A. KAVAF C. YILMAZ S. ERGİN
Devlet Bakanı Devlet Bakanı Devlet Bakanı Adalet Bakanı

M. V. GÖNÜL B. ATALAY A. DAVUTOĞLU M. ŞİMŞEK
Milli Savunma Bakanı İçişleri Bakanı Dışişleri Bakanı Maliye Bakanı

N. ÇUBUKÇU M. DEMİR R. AKDAĞ B. YILDIRIM
Milli Eğitim Bakanı Bayındırlık ve İskân Bakanı Sağlık Bakanı Ulaştırma Bakanı

M. M. EKER Ö. DİNÇER N. ERGÜN T. YILDIZ
Tarım ve Köyüşleri Bakanı Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı Sanayi ve Ticaret Bakanı
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. GÜNAY
Kültür ve Turizm Bakanı

V. EROĞLU
Çevre ve Orman Bakanı

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN AVRUPA TOPLULUĞU'NUN REKABET
EDEBİLİRLİK VE YENİLİK ÇERÇEVE PROGRAMI'NIN (2007-2013)
BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ POLİTİKA DESTEK
PROGRAMINA KATILIMI KONUSUNDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE
AVRUPA TOPLULUĞU ARASINDA
MUTABAKAT ZAPTI**

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan;
Bir tarafta, Avrupa Topluluğu adına, bundan böyle "Komisyon" olarak anılacak olan AVRUPA TOPLULUKLARI KOMİSYONU ve
Diğer tarafta, bundan böyle "Türkiye" olarak anılacak olan TÜRKİYE CUMHURİYETİ,

1. Avrupa Topluluğu ve Türkiye arasında, 26 Şubat 2002 tarihinde imzalanan ve 5 Eylül 2002'de³ yürürlüğe giren Türkiye'nin Topluluk Programlarına Katılımı Hakkındaki Genel İkelere İlişkin Çerçeve Anlaşma'nın (bundan böyle "Çerçeve Anlaşma" olarak anılacaktır), her bir programa katılım konusunda mali katkı da dahil olmak üzere özel hüküm ve koşulları belirleme yetkisini Komisyona ve Türkiye'nin yetkili makamlarına bırakarak, Türkiye'nin Topluluk programlarına katılımı konusundaki genel ilkeleri ortaya koyduğunu,

2. Çerçeve Anlaşmanın 1'inci maddesine uygun olarak, Anlaşmanın yürürlüğe girmesini müteakip oluşturulan veya yenilenen ve Türkiye'nin katılımına imkan veren bir açılış hükmü içeren Topluluk Programlarına Türkiye'nin katılabileceğini,

3. Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programının, 1639/2006/AT sayılı ve 24 Ekim 2006 tarihli Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı (2007-2013)² oluşturulmasına ilişkin Avrupa Parlamentosu ve Konsey Kararı ile oluşturulduğunu,

4. Bu Kararın 4(b) maddesine göre, bir katılım-öncesi stratejiden faydalanan katılım sürecindeki ülkeler ve aday ülkelerin, bu ülkelerin Topluluk programlarına katılımları konusunda münferit Çerçeve Anlaşmalar ve Ortaklık Konseyi Kararlarında belirtilen genel ilkeler ile genel hüküm ve koşullara uygun olarak Çerçeve Programa katılabileceklerini göz önünde bulundurarak,

AŞAĞIDAKİ HUSUSLARI KARARLAŞTIRMIŞLARDIR:

Madde 1

Program

Türkiye, "Avrupa Topluluğu ile Türkiye arasında Türkiye'nin Topluluk Programlarına Katılımı Hakkındaki Genel İlkelerle İlişkin Çerçeve Anlaşma"da belirtilen koşullara uygun olarak ve bu Mutabakat Zaptının 2'nci maddesinde yer alan hüküm ve koşullarda, Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programının Bilgi ve İletişim Teknolojileri Politika Destek Programına (bundan böyle "Program" olarak anılacaktır) katılır.

Madde 2

Programa katılma ilişkin hükümler ve şartlar

1. Türkiye, 1639/2006/AT sayılı ve 24 Ekim 2006 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey Kararında belirlenen amaçlar, kriterler, usuller ve sürelerle uygun olarak Program faaliyetlerine katılır.

2. Türkiye'den Programa katılmaya ehil kurumlar, kuruluşlar ve bireyler tarafından yapılan başvuruların sunulmasında, değerlendirilmesinde ve seçilmesinde uygulanan hüküm ve şartlar, Avrupa Birliği Üye Devletlerinden katılan ehil kurum, kuruluş ve bireylere uygulananlarla aynı olacaktır.

3. Türkiye, Programa katılmak için aşağıda yer alan 3'üncü madde uyarınca, her yıl Avrupa Birliği'nin Genel Bütçesine mali katkıda bulunur. Türkiye'nin Programa katılımına ve Programın uygulanmasına ilişkin mali katkısı, Programın yürütülmesi, yönetimi ve işletilmesi için gerekli önlemlerin değişik biçimlerinden kaynaklanan mali yükümlülükleri karşılamak amacıyla her yıl Avrupa Birliği Genel Bütçesinden taahhüt ödenekleri için tahsis edilen miktara eklenir.

4. Talepler, sözleşmeler ve raporlara ilişkin prosedürler ile Programın diğer idari konuları için Topluluk resmi dillerinden birisi kullanılır.

³ AB Resmi Gazetesi L 61, 2.3.2002, s.29

² AB Resmi Gazetesi L 310, 9.11.2006, s. 15

Madde 3

Mali Katkı

Türkiye'nin mali katkısının hesaplanması ve ödenmesine ilişkin kurallar Ek I'de düzenlenmiştir.

Türkiye'nin talebi halinde, mali katkının bir bölümü, Topluluğun ilgili dış yardım aracından karşılanabilir.³

Madde 4

Raporlama ve Değerlendirme

Komisyon ve Avrupa Toplulukları Sayıştayının Programın izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla, Türkiye'nin Programa katılımı, Komisyon ve Türkiye tarafından müştereken sürekli olarak izlenir.

Türkiye, ilgili raporları Komisyona sunar ve bu bağlamda Topluluk tarafından sağlanan diğer özel faaliyetlerde yer alır.

Mali kontrol, geri alım ve sahtecilik karşıtı diğer tedbirlere ilişkin kurallar Ek II'de hükme bağlanmıştır.

Madde 5

Son Hükümler

1. Bu Mutabakat Zaptı, 1 Ocak 2009'dan başlayarak Program süresince uygulanır. Avrupa Topluluğu, Programda önemli herhangi bir değişiklik yapmadan süreyi uzatmaya karar verirse, uzatma kararını takip eden bir ay içinde tarafların herhangi bir itirazda bulunmaması halinde, bu Zaptın süresi de aynı şekilde kendiliğinden uzamış sayılır.

2. Taraflar, Program süresinin herhangi bir zamanında, Programa katılımı sonlandırma niyetlerini önceden yazılı olarak bildirmek suretiyle bu Zaptı feshedebilirler. Aşağıdaki hükümle de bağlı olarak, fesih yazılı bildirimden itibaren üç takvim ayı sonra yürürlüğe girer.

3. Program süresinin sona ermesi ve/veya Zaptın feshi, devam etmekte olan proje ve faaliyetleri ya da bu proje ve faaliyetlerin uygulanmasına ilişkin olarak sürenin sona erdiği veya feshin geçerli olduğu tarihten daha önceki bir tarihte akdedilen sözleşmeleri etkilemez.

4. Ekler, işbu Mutabakat Zaptının ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

5. İşbu Mutabakat Zaptı, ancak tarafların ortak mutabakatı ile yazılı olarak değiştirilebilir.

Madde 6

Yürürlüğe Giriş

1. İşbu Mutabakat Zaptı, Türkiye Cumhuriyetinin yürürlüğe giriş için gereken iç yasal prosedürlerini tamamladığını Avrupa Komisyonu'na diplomatik kanallar aracılığıyla yazılı olarak bildirdiği tarihte yürürlüğe girer.

2. İşbu Mutabakat Zaptı, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerlidir.

İşbu Mutabakat Zaptı, İngilizce dilinde tanzim edilmiştir.

26 Mayıs 2009 tarihinde Brüksel'de
imzalanmıştır.

26 Mayıs 2009 tarihinde Brüksel'de
imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına, Avrupa Topluluğunu temsilen
Komisyon Adına,

Sayın Volkan BOZKIR

Sayın Fabio COLASANTI

Büyükelçi, Türkiye Cumhuriyeti Bilgi Toplumu ve Medya Genel Müdürü
Daimi Temsilcisi

³ Topluluğun dış yardım aracından yapılacak yardımın toplam miktarı, bu yardıma ilişkin yıllık Ulusal Programdaki Finansman Zaptı'nda gösterilecektir (özel katılım öncesi fonlar).

EK-I

Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı (CIP) altında yer alan Bilgi ve İletişim Teknolojileri Politika Destek Programına (ICT PSP) Türkiye'nin Mali Katkısını Düzenleyen Kurallar

I. Türkiye'nin mali katkısının hesaplanması

1. Programa katılmak için Türkiye tarafından Avrupa Birliği Genel Bütçesine yapılacak mali katkı yıllık olarak, Programın uygulanması, yönetimi ve işletilmesinden kaynaklanan mali sorumlulukların yerine getirilmesini teminen Avrupa Birliği'nin Genel Bütçesinde taahhüt ödenekleri için o sene tahsis edilen miktarla orantılı olarak ve bu miktara ek olarak belirlenir.

2. Türkiye'nin katkısını düzenleyen orantı katsayısı, piyasa fiyatlarıyla Türkiye'nin Gayri Safi Yurt İçi Hasılasının (GSYİH), piyasa fiyatlarıyla Avrupa Birliği (AB) üye ülkeleri ile Türkiye'nin GSYİH'larının toplamına bölünmesi ile elde edilir.

$$\frac{\text{(Piyasa fiyatlarıyla Türkiye'nin GSYİH'sı)}}{\text{(Piyasa fiyatlarıyla AB üyesi 27 ülke GSYİH'ları + Türkiye'nin GSYİH'sı)}} = \text{oran katsayısı}$$

$$\text{(Orantı katsayısı)} \times \text{(AB Genel Bütçesinde Program için tahsis edilen yıllık miktar)} = \text{Türkiye'nin Programa yıllık katkısı.}$$

Bu oran, Avrupa Birliği bütçesinin ön taslağının yayımlandığı tarihte Avrupa Toplulukları İstatistik Bürosunda (Eurostat) bulunan ilgili yıla ait en güncel istatistiki veriler temel alınarak hesaplanır.

3. Türkiye'nin ödeyeceği katkı payı, Programın yıllık bütçesinin %2'sini geçemez. Türkiye'nin katkısının hesaplanmasında, Programın yıllık miktarının %2'si ile orantı katsayısı sonucunda elde edilen miktarlar arasından küçük olan miktar temel teşkil edecektir.

4. Bu en küçük miktara aşağıdaki kademeli oranlar uygulanacaktır:

- (1) 2009'da %75
- (2) 2010'da %80
- (3) 2011'de %85
- (4) 2012'de %90 ve
- (5) 2013'de %95

5. Türkiye'nin katkısı her bir mali yıl için aşağıdaki şekilde belirlenir:

- Yukarıdaki 2'nci paragrafta belirlenen orantı katsayısı veya 3'üncü Paragrafta belirlenen %2 tavanının, 4'üncü paragrafta göre belirlenen kademeli oranla çarpımı sonucu belirlenen katkı.

6. Programa katılmak için Türkiye tarafından Avrupa Birliği Genel Bütçesine ödenecek mali katkı aşağıdaki gibidir:

2009 yılı için 1.573.500 Avro

Takip eden yıllar için aşağıda hesaplanan gösterge niteliğindeki katkı miktarları, yıllık GSYİH büyümesinin AB için % 2,8 ve Türkiye için % 5,1 olacağı varsayımına dayanır.

- 2010 yılı için 1.801.600 Avro,
- 2011 yılı için 2.050.200 Avro,
- 2012 yılı için 2.424.600 Avro ve
- 2013 yılı için 2.778.085 Avro

7. Komisyon, bu Mutabakat Zaptı yürürlüğe girdikten sonra mümkün olan en kısa sürede, aşağıdaki bilgileri konuya ilişkin açıklayıcı belgelerle birlikte Türkiye'ye iletir.

- Avrupa Toplulukları ön taslak bütçesi harcama cetvelindeki Program ile ilgili taahhüt ödeneklerindeki miktarlar,

- Türkiye'nin Programa katılımına ilişkin olarak, 1, 2, 3 ve 4'üncü paragraflarda ifade edilen şartlar uyarınca, ön taslak bütçeye dayanarak hesaplanan tahmini katkı miktarı.

8. Genel bütçe nihai olarak kabul edildikten sonra Komisyon, bu Ek'in 7'nci maddesinin ilk fıkrasında ifade edilen kesin miktarları, Türkiye'nin Programa katılımına ilişkin bir harcama cetveliyle Türkiye'ye bildirir.

9. Türkiye'nin katkısı, Program ile sağlanan en iyi uygulamalar, tematik ağlar ve diğer uygulama tedbirlerini de içermek üzere projelerin yönetimi, uygulanması ve işletilmesi ile ilgili maliyetleri kapsar.

10. Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programını onaylayan 24 Ekim 2006 tarihli ve 1639/2006/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Kararının 46(1)(b) maddesinde atıfta bulunulan Komitenin (Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yönetim Komitesi) çalışmalarına ya da Programın uygulanmasına ilişkin olarak yapılan diğer toplantılara gözlemci olarak katılmak amacıyla Türk temsilciler ve uzmanlar tarafından karşılanan ulaşım bedelleri ve harcırahlar; Avrupa Birliği üye ülke temsilcileri için halihazırda yürürlükte olan usullere uygun olarak ve aynı esaslarla Komisyon tarafından geri ödenir.

11. Avrupa Birliği Genel Bütçesine uygulanan Mali Tüzük⁴, Türkiye katkısının yönetimi için de uygulanır.

II. Türkiye'nin mali katkısını ödemesi

1. Bu Mutabakat Zaptının yürürlüğe girmesini müteakip ve izleyen her bütçe yılının başında, Komisyon Türkiye'ye, bu Mutabakat Zaptındaki maliyetlere karşılık gelen bir fon çağrısını Avro cinsinden yapar.

2. Bu katkı, Komisyonun Avrupa para biriminde (Avro) açılan banka hesabına Avro olarak yatırılır.

3. Türkiye, yıllık maliyetlere ilişkin katkı payı ödemesini, kendisine yapılan ödeme çağrısına uygun olarak ve çağrı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde yapar. Katkının ödenmesinde herhangi bir gecikme, Türkiye'nin son ödeme tarihinden sonra kalan borcu üzerinden gecikme faizi ödemesini gerektirir. Faiz oranı, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi C serisinde yayımlanan, Avrupa Merkez Bankasının, ödemenin yapılması gereken ayın ilk takvim gününde ana refinansman işlemlerinde uyguladığı faiz oranına % 3,5 puan eklenerek belirlenir.

Katkının ödenmesindeki gecikme, Programın tamamının ya da bir bölümünün etkin uygulanmasını ve yönetimini önemli ölçüde tehlikeye sokacak nitelikte ise ve Komisyonun Türkiye'ye resmi bir hatırlatma mektubu göndermesinden itibaren 20 iş günü içinde ödeme yapılmazsa, Topluluğun Program kapsamındaki proje ve faaliyetlerin uygulanmasına ilişkin halihazırda kabul ettiği sözleşme ve hibe anlaşmalarından doğan yükümlülüklerine halel gelmeksizin, Türkiye'nin ilgili yıla ilişkin Programa katılımı askıya alınır.

EK-II

Mali Denetim, Geri Alım ve Sahteciliğin Önlenmesine Yönelik Diğer Tedbirler

I. Topluluk denetimleri ve sahteciliğin önlenmesine yönelik tedbirler

1. Avrupa Birliği genel bütçesine uygulanan Mali Tüzük⁵ ve işbu Mutabakat Zaptında atıfta bulunulan diğer düzenlemelere uygun olarak, programların Türkiye'de yerleşik yararlanıcıları ile yapılan sözleşmeler, Komisyon temsilcileri veya Komisyon'un yetki verdiği diğer kişiler tarafından, yararlanıcıların ve onların alt yüklenicilerinin bina ve müstemilatlarında herhangi bir zamanda, mali ve diğer denetimlerin yapılabilmesine imkan tanır.

⁴ 25 Haziran 2002 tarihli ve 1605/2002 sayılı Avrupa Topluluklarının genel bütçesine ilişkin Mali Tüzük hakkındaki Konsey Tüzüğü (AT, Euratom) (AB Resmi Gazetesi L 248, 16.09.2002 s.1) ve Avrupa Topluluklarının genel bütçesine ilişkin Mali Tüzük (AB Resmi Gazetesi L 357, 32.12.2002, s.1) hakkındaki 25 Haziran 2002 tarihli ve 1605/2002 sayılı Konsey Tüzüğü'nün (AT, Euratom) uygulanmasına ilişkin ayrıntılı kuralları düzenleyen 2342/2002 sayılı ve 23 Aralık 2002 tarihli Komisyon Tüzüğü (AT, Euratom)

⁵ Dipnot 4'e bakınız.

2. Komisyon temsilcileri ve Komisyonca yetki verilen diğer kişiler, bu denetimleri yerine getirmek için, elektronik ortamlardaki bilgiler de dahil olmak üzere, gerekli her türlü mekan, iş, belge ve bilgiye uygun erişim hakkına sahiptir. Bu erişim hakkı, işbu Mutabakat Zaptında atıfta bulunulan araçların uygulanabilmesi için aktedilecek olan sözleşmelerde açıkça belirtilir. Avrupa Sayıştay'ı da Komisyonla aynı haklara sahiptir.

3. Bu Mutabakat Zabtı çerçevesi içinde, Komisyon/OLAF (Avrupa Sahtecilikle Mücadele Ofisi), 11 Kasım 1996 tarihli ve 2185/96 sayılı (Euratom, AT) Konsey Tüzüğü'nün usul hukuku hükümlerine uygun olarak, Türkiye topraklarında yerinde kontrol ve denetim yapmaya yetkilidir.

Bu kontrol ve denetimler, Türk makamlarının belirlediği yetkili merciler ile yakın işbirliği içinde hazırlanıp yürütülür ve bu mercilere, gerekli tüm yardımı yapabilmeleri için kontrol ve denetimlerin hedefi, amacı ve yasal dayanağı hakkında zamanında bilgi verilir.

İlgili Türk makamları da istedikleri takdirde, yerinde kontrol ve denetimler ortaklaşa yürütülebilir.

Programın katılımcılarının yerinde yapılacak kontrol ve denetimlere karşı koymaları halinde, Türk makamları ulusal mevzuata uygun hareket ederek, Komisyon/OLAF müfettişlerine, görevlerini yerine getirmek üzere yerinde kontrol ve denetlemeyi gerçekleştirmeleri için ihtiyaç duydukları gerekli yardımı sağlar.

Komisyon/OLAF, yerinde yapılan kontrol ve denetim sırasında tespit ettiği tüm usulsüz vaka veya şüpheli durumları mümkün olan en kısa sürede Türk mercilerine bildirir. Her hal ve kârda, Komisyon/OLAF bu tür kontrol ve denetimlerin sonuçları hakkında yukarıda belirtilen makamları bilgilendirmek zorundadır.

II. Bilgi ve danışma

1. İşbu Ek'in usulüne uygun bir şekilde uygulanması için, yetkili Türk ve Topluluk makamları düzenli bir şekilde bilgi alışverişi yaparlar ve taraflardan birinin talebi üzerine danışmalarda bulunurlar.

2. Yetkili Türk makamları, bu Mutabakat Zaptında atıfta bulunulan araçların uygulanabilmesi için yapılan sözleşmelerin akdedilmesi veya uygulamasına dair tespit ettikleri tüm usulsüz vaka veya şüpheli durumları Komisyona gecikmeksizin bildirir.

III. İdari tedbir ve cezalar

Türk Ceza Kanunu'nun uygulanmasına hanel getirmeksizin, Avrupa Birliği genel bütçesine uygulanan Mali Tüzük uyarınca Komisyon tarafından idari tedbir ve cezalar uygulanabilir.

IV. Geri alım

Komisyon tarafından işbu Mutabakat Zaptı kapsamında alınan ve Devletler dışındaki kişilere parasal yükümlülükler getiren kararlar Türkiye'de icra edilebilir. Bu kararların icrasında, icranın uygulanacağı ülkede yürürlükte bulunan hukuk usulü kuralları uygulanır. İcra emri, Türkiye Hükümeti'nin bu amaçla belirleyeceği ve Komisyon'a bildireceği ulusal makam tarafından, kararın yetkili merci tarafından verilip verilmediğinin doğrulanması dışında başka bir işleme gerek kalmaksızın karara eklenir. Bu işlemler, Komisyonun başvurusu üzerine tamamlandığında, Komisyon konuyu doğrudan yetkili makamın önüne getirmek suretiyle, ulusal mevzuat uyarınca icraya geçebilir. Komisyon kararının hukuka uygunluğu, Avrupa Toplulukları Adalet Divanı denetimine tabidir.

Bu Zabıt kapsamında olan bir sözleşmede yer alan tahkim şartına uygun olarak Avrupa Toplulukları Adalet Divanı tarafından verilen kararlar da aynı şartlarda icra edilir.

V. Doğrudan iletişim

Komisyon, Türkiye'de yerleşik Program katılımcıları ve onların alt yüklenicileri ile doğrudan iletişim kurar. Katılımcılar ve alt yükleniciler, bu Mutabakat Zaptında atıfta bulunulan araçlar ve bu araçların uygulanabilmesi için yapılan sözleşmeler gereği sunmaları gereken tüm ilgili bilgi ve belgeleri Komisyon'a doğrudan ibraz edebilirler.

[R.G. 19 Eylül 2009 – 27354]

 [İçindekilere dön](#)

Karar Sayısı : 2009/15430

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanan ekli “Orta Vadeli Program (2010-2012)”ın kabul edilmesi; Devlet Bakanlığının 13/7/2009 tarihli ve 2479 sayılı yazısı üzerine, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 16 ncı maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nce 14/7/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

C. ÇİÇEK

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. YAZICI

Devlet Bakanı

E. BAĞIŞ

Devlet Bakanı

M. V. GÖNÜL

B. ARINÇ

F. N. ÖZAK

Devlet Bakanı

S. A. KAVAF

Devlet Bakanı

B. ATALAY

A. BABACAN

E. GÜNAY

Devlet Bakanı V.

C. YILMAZ

Devlet Bakanı

A. DAVUTOĞLU

M. AYDIN

F. ÇELİK

Devlet Bakanı

S. ERGİN

Adalet Bakanı

M. ŞİMŞEK

Milli Savunma Bakanı İçişleri Bakanı Dışişleri Bakanı Maliye Bakanı
N. ÇUBUKÇU M. DEMİR R. AKDAĞ R. AKDAĞ
Milli Eğitim Bakanı Bayındırlık ve İskân Bakanı Sağlık Bakanı Ulaştırma Bakanı V.
M. M. EKER Ö. DİNÇER N. ERGÜN T. YILDIZ
Tarım ve Köyişleri Bakanı Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı Sanayi ve Ticaret Bakanı
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
E. GÜNAY V. EROĞLU
Kültür ve Turizm Bakanı Çevre ve Orman Bakanı

ORTA VADELİ PROGRAM (2010-2012)

GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz 2009 yılı, II. Dünya Savaşından sonra küresel ekonomik aktivitede en hızlı daralmanın yaşandığı yıl olmuştur. 2010-2012 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program, dünyadaki belirsizliklerin yoğun bir şekilde yaşandığı bu zor süreçte Türkiye ekonomisinin yeniden güçlü ve sürdürülebilir bir büyüme dönemine girmesini hedeflemektedir.

Mevcut uluslararası konjonktür, ülkemizin ihtiyaç duyduğu yapısal reform sürecinin hızlandırılmasını gerektirmektedir. Orta Vadeli Program kapsamındaki tedbirler ve yapısal reformlar ile, ekonomimizin temelleri daha da güçlendirilecektir. Bütüncül bir yaklaşımla hazırlanan Program ekonomimizde öngörülebilirliği artıracak ve güveni pekiştirecektir.

Türkiye ekonomisinin 2010 yılında tekrar büyüme sürecine girmesi, 2011 yılından itibaren ise büyümenin ivme kazanması öngörülmektedir.

Yakın gelecekte önemli kazanımların elde edilebilmesi için, bu Programda öngörülen politikalar, zamanında ve kararlılıkla uygulanacaktır. Program döneminde küresel ekonomideki gelişmeler yakından izlenecek ve dinamik bir yaklaşımla gerekli politikalar geliştirilecektir.

I. EKONOMİK VE SOSYAL GÖRÜNÜM

2000'li Yıllarda Dönüşüm Çabaları

1990'lı yıllar boyunca uygulanan maliye ve para politikalarına bağlı olarak makroekonomik yapıda artan kırılganlıklar, Türkiye ekonomisini istikrarlı büyüme ortamından uzaklaştırmış, yüksek büyüme sağlanan yılları ekonomik daralma veya düşük büyüme oranları takip etmiştir. Bu dönemde, istikrarsız büyüme yanında yüksek enflasyon, artan kamu açıkları ve borç stoku, yüksek faiz giderleri ile verimsizlik ekonominin temel sorunları olmuştur. Ekonomiyi içinde bulunduğu darboğazdan kurtaracak yapısal dönüşüm bu dönemde sağlanamamıştır.

2001 krizinden sonra, insanımızın yaşam kalitesini artıracak, makroekonomik istikrarı sürekli kılacak ve ekonominin etkin, esnek ve üretken bir yapıya kavuşmasını sağlayacak olan yapısal reformların yanısıra; sıkı para ve maliye politikaları, uygulanan politikaların temel karakteristiğini oluşturmuştur. Bu dönemde, Türkiye ekonomisinde güven ve istikrar sağlanmış, eski uygulamalara bir daha geri dönülmeyecek şekilde kamu yönetiminin ve ekonominin yeniden yapılandırılmasına yönelik köklü bir değişim süreci başlatılmıştır.

Ekonomide rekabet gücünün artırılmasına yönelik olarak; bankacılık başta olmak üzere mali sektör, Merkez Bankasının bağımsızlığı, vergi, kamu finansmanı, kamu mali yönetimi, işgücü piyasasının etkinleştirilmesi, iş ortamının iyileştirilmesi, Ar-Ge, ulaştırma, enerji ve bilgi-iletişim teknolojileri altyapısı, tarımsal destekleme, düzenleyici ve denetleyici kurumlar, kamu ihale sistemi ve özelleştirme gibi alanlarda önemli gelişmeler sağlanmıştır.

Yaşam kalitesini artırmak ve gelir dağılımını iyileştirmek üzere; sosyal güvenlik, sağlık ve eğitim altyapısı, konut ve kentsel dönüşüm, temel mallarda vergi indirimi, düşük gelirlilere yapılan vergi indirimleri ve sosyal yardımlar, insan kaynağını geliştirecek yeni üniversiteler

ve müfredat yenilenmesi ile aktif istihdam programları gibi alanlarda reform niteliğinde adımlar atılmıştır.

Bölgesel kalkınmayı desteklemek amacıyla; kalkınma ajansları kurulmuş, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Doğu Anadolu Projesi (DAP) ve Konya Ovası Projesi (KOP) kapsamındaki faaliyetler hızlandırılmış, kırsal altyapının geliştirilmesi için Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) ve Belediyelerin Altyapılarının Desteklenmesi Projesi (BELDES) gibi projeler yürütülmüş ve model kalkınma programları uygulanmıştır.

Kamu hizmetlerinin yaygınlığını, kalitesini ve etkinliğini artırmak amacıyla, yerel yönetim reformu, e-dönüşüm, adalet, vergi, tapu ve kadastro altyapısı, afet ve acil durum yönetimi gibi alanlarda önemli mesafeler katedilmiştir.

Avrupa Birliği ile tam üyelik müzakereleri başlatılmış ve AB müktesebatına uyum konusunda somut ilerlemeler sağlanmış, ekonomik ve sosyal alanda uluslararası işbirliklerini artıracak ve yeni pazarlara ulaşmaya imkân verecek dış politika açılımları gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde sağlanan siyasi istikrar, kararlılıkla uygulanan mali disiplin ve para politikaları, gerçekleştirilen yapısal reformlar, uluslararası piyasalardaki olumlu koşullar; makroekonomik istikrarın sağlanması ve kamu dengeleri açısından olumlu sonuçları beraberinde getirmiştir.

2003–2007 döneminde, yıllık ortalama yüzde 6,9 oranında ekonomik büyüme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, aynı dönemde, yıllık ortalama olarak, GSYH'nın yüzde 4,6'sı gibi yüksek bir oranda kamu faiz dışı fazlası verilmiştir. 2002 yılında yüzde 10 olan toplam kamu açığının GSYH'ya oranı yüzde 0,1'e düşürülmüş, AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun GSYH'ya oranı ise yüzde 73,7'den yüzde 39,4'e inmiştir. Aynı dönemde tüketici fiyatları yıllık enflasyonu yüzde 39'dan yüzde 8,4'e düşmüştür.

Türkiye'nin 2003-2007 deneyimi mali disiplinin, düşen enflasyonun ve güçlü büyüme performansının eş zamanlı olarak gerçekleştirilebileceğini ortaya koymuştur.

Bu dönemde ihracatta da yüksek bir performans sergilenmiştir. Öte yandan, enerji fiyatlarındaki yükseliş, üretimin ithalata bağımlılığı ve yurtiçi talepteki artış nedeniyle yükselen ithalat, cari açığın yüksek seviyelere ulaşmasına neden olmuştur. Bununla beraber, sağlanan istikrar ve güven ortamının katkısıyla önemli tutarlara ulaşan doğrudan uluslararası sermaye girişi sayesinde yüksek cari açıkların finansmanında bir sorun yaşanmamıştır.

Küresel Krizin Ortaya Çıkışı

2007 yılının ikinci yarısında ABD konut piyasasında başlayan ciddi sorunlar sonucunda gelişmiş ülke piyasalarında varlık fiyatlarındaki düşüş, hane halklarının servetlerinin azalmasına ve dolayısıyla iç talepte daralmaya neden olmuş, önemli yatırım bankalarının bilançolarında ciddi bozulmalara yol açmıştır. Küresel ekonomik ve finansal entegrasyonun yüksek düzeylere ulaştığı bir dönemde, bu gelişmeler 2008 yılından itibaren tüm dünya ekonomilerini hızla etkilemeye başlamıştır. Gelişmiş ülkelerdeki finans piyasalarında ortaya çıkan ve zamanla gelişmekte olan ülkelere yayılan istikrarsızlık, 2008 yılının ikinci yarısından itibaren çok ciddi boyutlara ulaşmış ve küresel ölçekte bir ekonomik krize dönüşmüştür.

2008 yılı son çeyreğinden itibaren çok sayıda gelişmiş ülkenin ekonomisi daralma sürecine girmiş ve pek çok gelişmekte olan ülkede büyüme hızı yavaşlamaya başlamıştır. 2009 yılında, dünya hâsılasının yüzde 1,4, ABD'nin yüzde 2,6, Japonya'nın yüzde 6, Euro bölgesinin yüzde 4,8 oranında daralacağı tahmin edilmektedir. Öte yandan, Çin ve Hindistan'ın halen yüksek oranlı büyümelerinin de etkisiyle gelişmekte olan ülkelerin yüzde 1,5 oranında büyüme kaydetmesi beklenmektedir. Dünya ekonomisinde yaşanan olumsuz gelişmelerin etkileri dünya ticaret hacminde daha çarpıcı bir şekilde görülmektedir. Nitekim 2009 yılında dünya ticaret hacminin yüzde 12,2 oranında daralacağı öngörülmektedir.¹

2009 yılında, istihdamda görülen önemli ölçüdeki daralma nedeniyle işsizlik oranının, Euro bölgesinde yüzde 7,5'den yüzde 10'a, ABD'de yüzde 5,8'den yüzde 9,3'e, OECD ülkeleri genelinde yüzde 5,9'dan yüzde 8,5'e yükselmesi beklenmektedir.² Dünya genelinde ise, 2009 yılında işsizlik oranının yüzde 2,6 puan artacağı tahmin edilmektedir.³

2009 yılında küresel daralmanın etkisiyle dünya genelinde enflasyonun düşmesi beklenmektedir. Tüketici fiyatlarının gelişmiş ülkelerde yüzde 0,1 oranında, gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 5,3 oranında artacağı tahmin edilmektedir. Öte yandan, 2009 yılında, bir önceki yıla göre, petrol fiyatlarının yüzde 38, petrol dışı emtia fiyatlarının ise yüzde 24 civarında azalması beklenmektedir.⁴

Küresel ekonomik daralma ve enflasyondaki düşüş sonucunda faiz oranlarında gözlenen düşüşün 2009 yılında da sürmesi ve faizlerin düşük oranlarda seyretmeye devam etmesi beklenmektedir.

Son açıklanan veriler, dünya ekonomisinde nispi bir toparlanmanın başladığını, mali piyasalardaki istikrarsızlığın azaldığını, üretici ve tüketici güveninde görece bir iyileşme kaydedildiğini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, küresel ekonomik büyümeye ilişkin yukarıda verilen tahminlerin bir miktar olumlu yönde revize edilmesi söz konusu olabilecektir. Ancak, yaşanmakta olan küresel krizin derinliği ve yaygınlığı dikkate alındığında özellikle işgücü piyasasının toparlanma hızına ilişkin bazı belirsizlikler halen sürmektedir. Küresel görünüme ilişkin güçlü bir olumlu beklentinin oluşmasını engelleyen bir diğer faktör, büyümedeki toparlanmanın tüm bölgelerde aynı hız ve yaygınlıkta olmamasıdır.

Mevcut konjonktürde tüm ülkelerin ihtiyatlı bir biçimde hareket etmeleri gerektiği konusunda genel bir mutabakat vardır. Küresel krizle mücadele kapsamında uygulamaya konulan para ve maliye politikaları ile finans sektörüne desteklerin, orta ve uzun dönemde, fiyat istikrarını, finansal istikrarı ve mali sürdürülebilirliği riske atmaması gerektiği konusunda da bir görüş birliği mevcuttur. Bu çerçevede, birçok ülke, orta vadeli programlarını ve hedeflerini oluşturmada ve kriz sonrası döneme ilişkin çıkış stratejilerini tasarlamaktadır. Bu stratejilerin uluslararası düzeyde etkin koordinasyonu, dünya ekonomisindeki toparlanma sürecinin temel belirleyicisi olacaktır.

Krizin Türkiye Üzerindeki Etkileri

Küresel kriz Türkiye ekonomisini ticaret, finansman ve beklenti kanallarından etkilemiştir.

Küresel krizin, ihracatımızın yüzde 50'sine yakın bir bölümünü teşkil eden AB bölgesinde daha fazla hissedilmesi, ihracat performansımızı olumsuz yönde etkilemiş ve ihracatımız, özellikle sürükleyici sektörler kaynaklı olarak, 2008 yılı Kasım ayından itibaren ciddi oranda düşmeye başlamıştır. Son yıllardaki büyüme performansına önemli katkı yapan ihracattaki bu düşüş, üretim ve istihdamı olumsuz etkilemiştir.

Krizin Türkiye ekonomisini etkilediği ikinci kanal ise finansman kanalıdır. Küresel finansal piyasalarda yaşanan kriz sonucunda diğer gelişmekte olan ülkelere benzer şekilde Türkiye'de de Ekim 2008'den başlayarak net sermaye çıkışı yaşandığı gözlenmiştir. Bunun sonucunda reel sektör, önceki yıllarda kolay ulaşılabildiği dış finansman konusunda zorluklar yaşamıştır. Böylece 2008 yılında yüzde 191 olan bankacılık dışı özel sektörün orta ve uzun vadeli dış borç çevirme oranı 2009 yılının ilk yedi ayında yüzde 73'e düşmüştür.

Küresel kriz tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de belirsizlikleri artırmıştır. Artan belirsizlik, hem güven ortamını, hem de ileriye dönük beklentileri olumsuz etkileyerek yatırım ve tüketim kararlarının ertelenmesine ve ekonomik aktivitenin ciddi oranda yavaşlamasına neden olmuştur. Türkiye'nin üretim kapasitesindeki artış sınırlanmış ve mevcut kapasitenin kullanımını olumsuz yönde etkilenmiştir.

GSYH 2008 yılının son çeyreğinde yüzde 6,5 oranında azalmış ve 2008 yılı GSYH artışı yüzde 0,9 olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında ise GSYH'nın yüzde 6 civarında gerileyeceği tahmin edilmektedir. Dönemler itibarıyla bakıldığında, 2009 yılının ilk çeyreğinde yüzde 14,3 olan ekonomideki daralmanın, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7'ye gerilediği görülmektedir. Bu eğilimin devam ederek, yılın üçüncü ve dördüncü çeyreğinde ekonominin önemli ölçüde toparlanması beklenmektedir.

Ekonomideki bu daralma, pek çok ülkede olduğu gibi ülkemizde de, istihdamın azalmasına ve işsizliğin artmasına yol açmıştır. İstihdamın 2009 yılında, bir önceki yıla göre, yüzde 1,1 oranında azalması ve işsizlik oranının yılın tamamında yüzde 14,8 seviyesinde

gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu gelişmede, istihdam kayıplarının yanı sıra işgücüne katılma oranının artması da etkili olmuştur.

Kriz, cari işlemler dengesi, enflasyon ve toplam dış borç stoku üzerinde bazı olumlu gelişmelere de yol açmıştır. İthalat ihracattan daha yüksek oranda bir düşüş göstermiş, böylece cari işlemler açığında ciddi bir azalma kaydedilmiştir. İthalattaki daralmanın bir kısmı enerji fiyatlarındaki düşüştü, diğer bir kısmı ise ekonomik aktivitedeki yavaşlamadan kaynaklanmaktadır. Özellikle dış finansman imkanlarının azaldığı bir dönemde, cari işlemler açığının azalması, açığın finansmanı açısından sıkıntı yaşanmamasına yardımcı olmuştur.

Dünyada talep daralmasına bağlı olarak emtia fiyatlarında yaşanan önemli düşüşlerin yanı sıra ülkemizde iç talepteki daralma, enflasyon oranının düşüş eğilimine girmesine katkı sağlamıştır. Azalan enflasyonist baskılar, Merkez Bankasına fiyat istikrarı temel hedefinden sapmadan ekonomik canlanmayı destekleyici yönde bir para politikası uygulama imkanı sunmuştur.

Küresel krizin Türk bankacılık sektörü üzerindeki etkisi son derece sınırlı kalmıştır. Pek çok ülkeden farklı olarak Türkiye’de kamu kesimi tarafından bankacılık sektörüne müdahale ya da kaynak aktarma ihtiyacı ortaya çıkmamıştır. Bu başarıda, gözetim ve denetim çerçevesinin iyileştirilmesi, uygulamalardaki ihtiyatlı yaklaşım ve sektörün yeniden yapılandırılması belirleyici olmuştur.

Küresel kriz ülkemizde kamu maliyesi performansını ise önemli ölçüde olumsuz yönde etkilemiştir. Büyümedeki daralmaya ve reel sektörü desteklemeye yönelik yapılan indirimlere bağlı olarak vergi gelirleri bütçe tahminlerinin önemli ölçüde altında kalmıştır. Diğer yandan harcamalar, büyümeden bağımsız bir şekilde, bütçede öngörülen düzeyde gerçekleşmeye devam etmiştir. Ayrıca, krizin etkilerini azaltmak amacıyla bazı harcama kalemlerinde ilave artışlar yapılmıştır. Ekonomik aktivitedeki daralma sonucu sosyal güvenlik sisteminin prim tahsilâtı hedeflerin altında kalmış ve sosyal güvenlik sisteminin açığında belirgin bir artış yaşanmıştır. Bu gelişmeler sonucu bütçe açığı, borç yükü ve Hazinesinin iç borç çevirme oranı öngörülen düzeyin üstünde artış göstermiştir.

2009 yılı başında 10,4 milyar TL olarak öngörülen 2009 yılı merkezi yönetim bütçe açığının yıl sonu itibarıyla 62,8 milyar TL’ye ulaşması, 29,8 milyar TL fazla vermesi öngörülen program tanımlı faiz dışı dengenin ise 20,8 milyar TL açık vermesi beklenmektedir.

Bütçe dengesindeki bu gelişme ve ekonomik daralma, son yedi yıl boyunca sürekli azalmakta olan AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun GSYH’ya oranının artmasına yol açmıştır. 2008 yılı sonunda yüzde 39,5 olan bu oranın, 2009 yılı sonunda yüzde 47,3’e yükselmesi beklenmektedir.

Türkiye’de Krize Karşı Alınan Önlemler

Küresel krizin Türkiye ekonomisi üzerindeki olumsuz etkilerini sınırlandırmak amacıyla 2008 yılı ortalarından itibaren bir dizi harcama ve gelir tedbiri uygulamaya konmuştur. Ayrıca Merkez Bankası, BDDK ve SPK’nın aldığı tedbirlerin yanısıra bütçe dengesi üzerinde doğrudan veya hemen etkisi olmayan kredi ve garanti hacmini artırıcı önlemler de hayata geçirilmiştir. Alınan bu önlemlerle, mal piyasalarındaki işlem miktarını ve dolayısıyla mal ve para akışını artırarak, kriz ortamı nedeniyle baskı altında olan ekonomik aktivitenin rahatlatılması, krizin potansiyel üretim üzerindeki etkilerini sınırlandırarak büyümeye geçiş sürecinin desteklenmesi ile istihdam ve üretim seviyesinin korunması amaçlanmıştır.

İstihdamı korumak ve yeni istihdama imkan sağlamak amacıyla kısa çalışma ödeneği ve işsizlik sigortası ödeme koşulları iyileştirilmiş, işgücü eğitimi için ayrılan kaynaklar artırılmış ve geçici süreli yeni iş alanları oluşturulmuştur. Özel sektörün desteklenmesi amacıyla Eximbank ve KOSGEB’e yapılan transferler ile Merkezi yönetimden mahalli idarelere aktarılan kaynaklar artırılmıştır. GAP ve diğer altyapı ve sulama yatırım projelerine ek kaynak sağlanmıştır.

Uluslararası likidite sıkışıklığının yarattığı dış kaynak sorununu azaltmaya yönelik olarak varlık barışı düzenlemesi ve vergi kolaylıkları hayata geçirilmiştir. Ayrıca, işgücü

maliyetlerini azaltmak ve genç, kadın, özürü istihdam olanaklarını artırmak amacıyla işveren sigorta primini düşürücü düzenlemeler yapılmıştır. Bunun yanında, yurtiçi talebi artırmaya yönelik olarak krizden önemli oranda etkilenen sektörlerde vergi indirimleri sağlanmıştır. Son olarak, krizin sosyal ve ekonomik etkilerini azaltmak amacıyla vergi borçlarında yeniden yapılandırma imkanı getirilmiş, 5084 sayılı Kanunun süresinin bir yıl uzatılmasının yanı sıra bölgesel farkları da dikkate alacak şekilde yeni teşvik sistemiyle vergi indirimleri ve taşıma desteği getirilmiştir.

Çeşitli gelir ve harcama tedbirlerini içeren destek paketlerinin bütçeye maliyetinin, GSYH'ya oran olarak, 2008, 2009 ve 2010 yılları için sırasıyla yüzde 0,8, yüzde 2,1 ve yüzde 1,6 civarında olacağı öngörülmüştür.

II. TEMEL AMAÇ VE REFORM ALANLARI

2010-2012 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programın temel amacı, küresel krizin etkisinden çıkış sürecinde ekonomik ve sosyal yapımızın güçlü yönlerini avantaj olarak kullanarak, ekonomimizin yeniden sürdürülebilir büyüme dönemine girmesini sağlamak ve böylece ülkemizin refah düzeyini artırmaktır.

Kamu kesimi, uyguladığı gelir ve harcama politikalarıyla küresel krizin ekonomi üzerindeki etkilerini azaltmada etkili bir rol üstlenmiştir. Bu politikalarından kısa vadeli olanlar, tüketim harcamalarını artırmaya ve kredi sistemindeki tıkanıklıkları açmaya odaklanmıştır. Orta vadeli politikalar ise ekonomide kalıcı bir şekilde üretim, yatırım ve ihracatı artırmaya yoğunlaşmıştır. Bu doğrultuda, krizden çıkış ve sonrasındaki büyüme sürecinin özel sektör öncülüğünde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Özel sektörün yatırım ve üretim kararlarındaki öngörülebilirliği ve kullanabileceği kaynakları artırmak için kamu kesimi borçlanma gereğinin tedrici bir şekilde azaltılması ve fiyat istikrarının korunması önem arz etmektedir.

Orta Vadeli Program döneminde ekonomide rekabet gücünü artıracak, büyümeyi ve mali dengelerdeki iyileşmeyi kalıcı hale getirecek kapsamlı bir yapısal reform programı da uygulamaya konulacaktır. Bu çerçevede,

•Mali kural uygulamasına geçilecektir.

Mali kurala ilişkin yasal altyapının en geç 2010 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması hedeflenmektedir. 2011 yılı bütçe döneminden itibaren kamu mali yönetimi, belirlenen mali kural ile uyumlu olarak yürütülecektir. Kuralın uygulanması, izlenmesi ve kontrolüne ilişkin olarak kamu malî yönetim sisteminde gerekli iyileştirmeler 2010 yılında yapılacaktır.

Mali kural çerçevesinde, orta-uzun vadede kamu açığının milli gelire oranının, sürdürülebilir bir borç yapısı ile uyumlu bir düzeyde gerçekleşmesi hedeflenecektir. Kamu açığında yapılacak uyarlamayı belirlerken, bir önceki yıl gerçekleşen açığın orta-uzun vadeli hedefin ne kadar uzağında olduğu dikkate alınacaktır.

Kamu açığındaki uyarlamayı belirlerken dikkate alınacak diğer bir faktör konjonktürün etkisidir. Kamu açığındaki uyarlama büyümenin uzun dönem ortalamasının üzerinde olduğu yıllarda daha yüksek, altında olduğu yıllarda ise daha düşük olacaktır.⁵

• KİT'lerde yeni bir yönetim modeli hayata geçirilecektir.

KİT'lerde hesap verebilirliği, şeffaflığı, karar alma süreçlerinde esnekliği ve stratejik yönetim anlayışını esas alan yeni bir yasa taslağı hazırlanacaktır.

• Kamu cari harcamaları öncelikli alanlara yönlendirilecektir.

Devlet Personel Başkanlığı koordinasyonunda 2010 yılı içinde kamuda atıl personel tespit edilecek ve ihtiyaçlar öncelikle bu personelden karşılanacaktır. Cari harcamalarda Maliye Bakanlığı gözetiminde mevcut faaliyet ve programların gerekliliği ve tasarruf imkanları gözden geçirilecek, Program süresince öncelikli olmayan harcamalardan özenle kaçınılacaktır. Ödenekler borç oluşturmayacak şekilde kullanılacaktır.

• Kamu yatırımları önceliklendirilerek etkinleştirilecektir.

Kamu yatırımlarına ayrılan kaynaklar yüksek öncelikli ekonomik ve sosyal altyapı yatırımlarına yönlendirilecektir.

• **Yatırımların finansmanında kamu-özel işbirliği modellerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.**

Yatırım hacmini artırmak ve yatırımlara hız kazandırmak amacıyla kamu özel sektör işbirliği modelinin yasal altyapısı 2010 yılında tamamlanacak ve bu modelle gerçekleştirilecek proje sayısı artırılabilecektir.

• **Sağlık hizmet ve harcamaları etkinleştirilecektir.**

2010 yılında SGK Başkanlığı koordinasyonunda, toplamda maliyet artışına yol açmadan Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan fiyatlar gerçek maliyetlere göre güncellenecek ve teşhise dayalı fiyatlandırma sistemi yaygınlaştırılacaktır. Gereksiz ilaç ve hizmet kullanımını önleyecek tedbirler alınacaktır. Sağlık giderlerinde global bütçe uygulaması yaygınlaştırılacaktır.

• **Sosyal yardımlarda yerindelik ve harcamalarda etkinlik sağlanacaktır.**

Sosyal yardım sisteminde koordinasyonun artırılması ve yerindeliğin sağlanması amacıyla, 2010 yılında ilgili kuruluşların yetki görev ve sorumlulukları Başbakanlık koordinasyonunda yeniden tanımlanacaktır. İdari kapasitenin güçlendirilmesi ve bilişim altyapısının entegrasyonu harcamalarda etkinlik sağlanacaktır.

• **Tarımsal destekler yeniden düzenlenecektir.**

Tarımsal destekleme ödemeleri sektörde rekabet edebilirliği artırmak ve gelir istikrarını sağlamak amacıyla alan ve ürün temelinde farklılaştırılacak, desteklerin idare ve kontrolü alan bazlı yapılacaktır.

• **Vergi kayıp ve kaçığı azaltılacaktır.**

Kurumlar arası etkili bir çapraz kontrol sistemi 2010 yılı içinde kurulacaktır. Gelir idaresi için vergi kayıp ve kaçığın azaltılmasıyla ilgili performans kriterleri belirlenecek, bu kriterler hassasiyetle takip edilecek, idarenin bu çerçevede daha etkili çalışmasına yönelik tedbirler alınacaktır. Ayrıca, gelir vergisi yasası 2010 yılı içinde yenilenecektir.

• **Kaçakçılıkla mücadele etkinleştirilecektir.**

Akaryakıt, tütün, içki gibi mallarda ortaya çıkan kaçakçılığı azaltmak amacıyla uygulamaya yönelik tedbirler alınacaktır.

• **Yerel yönetimlerin öz gelirlerini artırıcı ve mali yönetimlerini iyileştirici düzenlemeler yapılacaktır.**

Belediye ve il özel idarelerinin, mali yapılarının güçlendirilmesi ve hemşehrilerine karşı yönetim sorumluluklarının artırılması amacıyla öz gelirlerinin artırılmasına yönelik düzenleme 2010 yılında hayata geçirilecektir.

• **İş dünyasının talep ettiği nitelikte insan gücü yetiştirilmesine hız verilecektir.**

İş dünyası temsilcilerinin, meslek yükseköğretim kurumlarının yönetiminde ve programlarının belirlenmesinde aktif rol almaları sağlanacaktır. Bu konudaki idari ve yasal düzenleme YÖK Başkanlığı koordinasyonunda 2010 yılında yapılacaktır. Hazırlanmış olan Hayat Boyu Öğrenme Stratejisi 2010 yılında Milli Eğitim Bakanlığı koordinasyonunda uygulamaya konulacaktır. Mesleki Yeterlik Kurumu koordinasyonunda hazırlanan meslek standartlarının uygulamasına ve belgelendirme sistemine 2010 yılında başlanacaktır.

• **Esnek istihdam biçimleri yaygınlaştırılacaktır.**

İstihdamın artırılması ve kayıtdışı işin azaltılması amacıyla, güvenceli esneklik yaklaşımı çerçevesinde esnek çalışma modelleri teşvik edilecek ve yaygınlaştırılacaktır.

• **Yeni üniversitelerin beşeri ve fiziki altyapıları güçlendirilerek büyüme sürecine katkıları artırılabilecektir.**

2006–2008 yıllarında kurulan üniversitelerin öğretim elemanı ihtiyacı, YÖK Başkanlığı koordinasyonunda Öğretim Üyesi Yetiştirme Programları ve uzaktan eğitim teknolojileri kullanılarak giderilecek ve fiziki altyapı ihtiyaçları öncelikle karşılanacaktır.

• **Kuruluşları tamamlanan kalkınma ajansları faaliyete geçirilecektir.**

2010 yılında ülke genelinde tüm ajanslar faaliyete geçirilerek, mali ve teknik destek sunacak kapasiteye ulaştırılacaktır. Ajanslar, kalkınmayı, rekabet gücünü ve yenilikçi yerel girişimleri destekleyen programlar uygulayacaktır.

• **Devlet yardımları şeffaflaştırılacak ve etkinleştirilecektir.**

Hazine Müsteşarlığı sorumluluğunda 2010 yılı içinde devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesine yönelik yasal ve kurumsal altyapı oluşturulacaktır.

• **Kredi garanti fonunun etkinliği artırılacaktır.**

KOBİ'lerin finansman ihtiyaçlarının karşılanması ve kredi kanalının genişletilmesi amacıyla Hazine tarafından teminat desteği sağlanan Kredi Garanti Fonuna daha fazla işlerlik kazandırılacaktır.

• **Yargı sisteminin hız ve etkinliği artırılacaktır.**

İş ortamını iyileştirmek, öngörülebilirliği artırmak ve piyasa ekonomisinin etkili bir şekilde işleyebilmesini temin etmek üzere ilgili temel kanunlar güncellenecek, bu alanda yargının hız ve etkinliği güçlendirilecektir.

III. MAKROEKONOMİK POLİTİKA ve HEDEFLER

Bu Programın temel makroekonomik öncelikleri; ekonominin yeniden sürdürülebilir bir büyüme dönemine geçişini sağlamak, istihdamı artırmak, enflasyondaki düşüş eğilimini devam ettirmek ve küresel krizin etkisiyle bozulan kamu dengelerini düzeltmektir. Program bu amaçla, kısa vadeli tedbirlerle orta vadeli yapısal reformları kapsamaktadır. Maliye ve para politikalarının uyumlu bir şekilde uygulanması Program hedeflerine ulaşılması açısından büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizin küresel krizin etkisinden çıkışı dünya ekonomisindeki gelişmelerle yakından ilişkilidir. Programda yer alan hedefler, dış ekonomik konjoktüre ilişkin öngörüler de dikkate alınarak belirlenmiştir. Uluslararası kuruluşların son tahminlerinde dünya genelinde 2009 yılının son çeyreğinden itibaren toparlanmanın başlayacağı ve 2010 yılında düşük seviyede de olsa pozitif bir büyüme gerçekleşeceği öngörülmektedir. Ancak, gelişmiş ülkeler başta olmak üzere çoğu ülkede işsizlik oranlarındaki artışın 2010 yılında da devam edeceği tahmin edilmektedir. Zayıf talep ve istihdam koşullarına bağlı olarak küresel enflasyonun 2010 yılında da düşük düzeyde seyretmeye devam edeceği öngörülmektedir.

Dünyaya ilişkin beklentiler ve alınacak tedbirler çerçevesinde Program döneminde ekonomik büyüme ve kamu dengelerinde tedrici bir iyileşme hedeflenmiştir. Ekonomik büyümenin yanı sıra işgücü piyasasına yönelik uygulanacak politikaların etkisiyle istihdamın 2010 yılından itibaren tekrar artış dönemine girmesi, böylelikle işsizlik oranında da kademeli bir düşüşün başlaması hedeflenmektedir. Cari açığın Program döneminde ekonomik toparlanma ve yapısal faktörlerin etkisiyle artış eğilimine gireceği beklenmekle birlikte, sürdürülebilir seviyelerde kalacağı öngörülmektedir.

A. MAKROEKONOMİK POLİTİKALAR

1. Büyüme ve İstihdam

i) Merkez Bankasının fiyat istikrarı hedefiyle çelişmemek kaydıyla, para ve maliye politikası ekonomik büyümeyi ve istikrarı destekleyecek yönde eşgüdüm içerisinde yürütülecektir.

ii) Ekonominin krizden çıkışını kolaylaştırmak ve sürdürülebilir bir büyüme yapısını yeniden tesis etmek amacı çerçevesinde özel sektör yatırımlarını, ihracatı ve istihdamı artırmaya yönelik politikalar uygulanacaktır.

iii) Ekonomide fiziki ve sosyal altyapı yatırımlarının yenilenmesini ve genişletilmesini sağlamak amacıyla kamu yatırım projelerine ağırlık verilecektir.

iv) Yeni teşvik sistemi çerçevesinde büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel bazda belirlenen sektörlerde yatırımlar desteklenecektir.

v) Kalkınma ajansları, yerel potansiyelin harekete geçirilmesi suretiyle üretim ve gelirin artırılmasına katkıda bulunacaktır.

vi) Teknolojik yeniliklerin yaratılmasını ve geliştirilmesini temel alan kapsamlı bir sanayi stratejisi özel sektör ile işbirliği içinde oluşturularak hayata geçirilecektir.

vii) Kırsal alanda tarım dışı istihdamı artırmak amacıyla tarıma dayalı sanayi ve kırsal kalkınma politikalarını uygulamaya koymak esastır.

viii) Bilgi yoğun ve yüksek teknoloji tabanlı üretim yapısının geliştirilmesine yönelik kaynaklar artırılacak, böylece ekonomik büyümeye sürdürülebilir bir nitelik kazandırılacaktır.

ix) Sürdürülebilir bir büyüme sürecine ulaşılmasına katkı sağlayacak yapısal reformlara devam edilecektir.

x) Yurtiçi tasarrufların artırılması ve borç yaratmayan uzun vadeli kaynak girişi desteklenecektir.

xi) Kredi kanalının etkinleştirilmesine, KOBİ'lerin teminat ve finansman ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak kredi garanti fonuna Hazine tarafından sağlanan teminat desteği etkin olarak devreye sokulacaktır.

xii) Kamu politikalarından kaynaklanabilecek belirsizlikler azaltılarak özel sektörün ileriye yönelik uzun dönemli plan yapabilmesi için elverişli bir ortam oluşturulacaktır.

2. Maliye Politikası

Program döneminde izlenecek maliye politikasının temel hedefi, kamu kesiminin kaynak kullanımındaki artan payını azaltmak amacıyla, ekonomik krizin de etkisiyle yükselen kamu açıklarını tedrici olarak makul seviyelere indirmektir.

Maliye politikası uygulaması, para ve gelirler politikasıyla uyum içinde, bu Programda belirlenen gelir, harcama, kamu açığı ve borç hedefleriyle ilgili orta vadeli mali hedeflere ulaşılmasını sağlayacak bir yaklaşımla yürütülecektir.

2011 yılı bütçe döneminden itibaren kamu mali yönetimi, belirlenen mali kural çerçevesinde uygulanmaya başlanacaktır.

Politikaların oluşturulmasında ve analizinde büyük önem taşıyan kamu maliyesine ilişkin istatistiklerin daha kapsayıcı ve kaliteli hale getirilmesi sağlanacaktır.

Kamu maliyesinde mali saydamlığı güçlendirmeye yönelik çalışmalara devam edilecek, mali saydamlığı ihlal edecek düzenleme ve uygulamalardan özenle kaçınılacaktır.

a. Kamu Harcama Politikası

Kamu kaynaklarının kullanımında, belirlenen politika ve öncelikler doğrultusunda hareket edilmesi, yürütülen faaliyet ve projelerin gereklilik, etkinlik ve verimlilik açısından gözden geçirilerek kamu harcamalarının sağlıklı bir temele kavuşturulması esastır.

Program döneminde uygulanacak temel harcama politikaları şunlardır:

i) Kamu idareleri tarafından harcama programları gözden geçirilecek; önceliğini yitirmiş, verimsiz niteliğe sahip faaliyet ve projeler tasfiye edilecektir.

ii) Kamuda yeni personel istihdam edilmesiyle ilgili olarak merkezi yönetim bütçe kanunlarında sınırlamalar konulmaya devam edilecektir.

iii) Sağlık hizmetlerinin kalitesinden ödün verilmeksizin, yararlanıcıların sistemin maliyetine katılımlarını sağlayacak düzenlemeleri de içerecek şekilde, ilaç ve tedavi harcamalarını daha akılcı hale getirmeye yönelik tedbirler alınmaya devam edilecektir.

iv) Genel sağlık sigortası, getireceği mali yüklerin makul düzeyde tutulması amacıyla, sağlıktaki dönüşüm programıyla birlikte uygulanmaya devam edilecektir.

v) Mahalli idarelerin genel bütçe vergi paylarından kamuya olan borçlarına mahsuben yapılacak kesintiler düzenli bir şekilde uygulanacak ve kesinti oranı, yeni borç doğmasını engelleyecek ve borç stokunun azalmasına yardımcı olacak bir düzeyde tespit edilecektir.

vi) Mali sonuç doğuracak düzenlemeler ve uygulamalarla ilgili olarak, kısa dönemin yanı sıra, orta ve uzun dönemdeki yansımaları da içerecek etki analizleri yapılacaktır.

vii) Sosyal yardımların etkinliğinin artırılması amacıyla sosyal yardım sistemi bir bütün olarak ele alınarak yeniden yapılandırılacaktır.

b. Kamu Yatırım Politikası

Kamu yatırımlarının etkinliği artırılacak; yatırımlar, öncelikli sosyal ihtiyaçları giderecek ve üretken faaliyetleri destekleyecek nitelikteki altyapıya yönlendirilecek; sektörel, bölgesel ve AB'ye uyum yönündeki amaçların gerçekleştirilmesinde etkili bir araç olarak kullanılacaktır. Bu çerçevede;

i) Kamu yatırımlarının etkili, verimli ve zamanında gerçekleştirilmesini, mevcut sermaye stokunun daha etkin kullanılmasını hedefleyen çalışmalar sürdürülecektir.

ii) Eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir.

iii) Kamu yatırımları, başta Güneydoğu Anadolu Projesi, Doğu Anadolu Projesi, Konya Ovası Projesi olmak üzere gelişmişlik farklarını azaltmayı hedefleyen ekonomik ve sosyal altyapı projelerine yoğunlaştırılacaktır.

iv) AB'ye üyelik yönünde ortaya konulan politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi için sürdürülen çalışmaların gerektirdiği yatırımlar hızlandırılacaktır.

v) Kamu altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde özel sektör katılımını artırıcı modellerin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

vi) Kamu yatırım teklif ve kararları, sorun ve çözüm analizlerini içeren sektör çalışmaları ile nitelikli yapılabirlik etüd ve analizlerine dayandırılacaktır.

c. Kamu Gelir Politikası

Uygulanacak kamu gelir politikalarının temel amacı; büyüme, yatırım ve istihdamın desteklenmesi ile ekonomide kayıtdışılığın azaltılmasına katkıda bulunmaktır. Bireysel ve kurumsal tasarruf ve sermaye birikiminin teşvik edilmesi özel önem taşımaktadır. Bu kapsamda;

i) Vergi politikalarının uygulanmasında istikrar ve vergilendirmede öngörülebilirlik esas olacaktır. Vergi mevzuatı ve uygulamalarında sadeliği ve istikrarı sağlamak amacıyla yasal altyapı güçlendirilecektir.

ii) Vergi harcamalarının mali boyutunun tespitine yönelik çalışmalar sonuçlandırılacaktır.

iii) Yüksek oranda vergilendirilen ürünler başta olmak üzere vergi kayıp ve kaçacağını önlemeye yönelik denetimler artırılacaktır.

iv) Vergi ve diğer mali yükümlülüklerin zamanında ödenmesini sağlamak amacıyla etkin bir tahsilât sistemi oluşturulacaktır.

v) Vergiye gönüllü uyumun artırılması ve vergi tabanının genişletilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

vi) Maktu vergi ve harçlar genel ekonomik koşullar göz önüne alınarak güncellenecektir.

vii) Vergi idaresinin denetim ve uygulama kapasitesinin güçlendirilmesiyle ilgili çalışmalara devam edilecektir.

viii) Vergi uyuşmazlıklarına dair idari yargılama alanında gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

ix) Belediye ve il özel idarelerinin mali yapılarının güçlendirilmesi ve hemşehrilerine karşı yönetim sorumluluklarının artırılması amacıyla, öz gelirlerinin artırılmasına yönelik düzenleme hayata geçirilecektir. Yerel idarelerin öz gelirlerin artırılmasında imar ve altyapı hizmetleri sonrasında varlıkların değerinde ortaya çıkan artışlardan daha fazla yararlanılacaktır.

x) KİT'lerin geçmiş yıllara ilişkin vergisel yükümlülüklerinin yerine getirilmesi doğrultusunda gerekli tedbirler alınacaktır.

d. Kamu Borçlanma Politikası

Borç yönetiminin temel hedefi, finansman ihtiyacının, iç ve dış piyasa koşulları ile maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen risk düzeyi çerçevesinde, orta ve uzun vadede mümkün olan en uygun maliyetle karşılanmasıdır. Bu hedef doğrultusunda,

i) Özel kesim tarafından kullanılabilir fon miktarının artırılması amacıyla, iç borç çevirme oranı kademeli olarak düşürülecektir.

ii) Finansman programları ve borç bilgilerinin düzenli olarak kamuoyuna duyurulmasına ve borç yönetiminde şeffaflığın artırılmasına devam edilecektir.

iii) Devlet İç Borçlanma Senetlerinin (DİBS) yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla yönelik olarak yeni enstrümanların geliştirilmesi ve perakende satış yöntemine ilişkin çalışmalar sürdürülecektir.

iv) Kamu borçlanma imkanlarının geliştirilmesi ve maliyetlerin düşürülmesi amacıyla yatırımcı taleplerine uygun finansman araçları geliştirilecektir.

v) Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla yeterli düzeyde rezerv tutulması politikasına devam edilecek, nakit rezervlerinin daha etkin bir şekilde yönetilmesi amacıyla başlatılan çalışmalar sürdürülecektir.

e. Kamu Mali Yönetimi ve Denetim

İdari ve mali sorumlulukların gereği gibi yerine getirilmesi için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamuda oluşturulan yeni mali yönetim ve denetim anlayışının tüm unsurlarıyla hayata geçirilebilmesi için; iç kontrol sistemlerinin sağlıklı bir şekilde kurulması, iç ve dış denetimin etkin ve koordineli bir şekilde çalışması esastır.

i) 5018 sayılı Kanunla uyum sağlayacak şekilde etkin bir dış denetimin sağlanması için Sayıştay ile ilgili gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.

ii) Sayıştay'ın denetim kapasitesinin artırılması için eğitim faaliyetlerine ağırlık verilecektir.

iii) Mali disiplinin sağlanması ve kamu harcamalarının verimliliğinin artırılması amacıyla Sayıştay'ın uluslararası standartlarda denetim faaliyetlerinin kamuda yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

iv) Sayıştay'ın denetim faaliyetlerinden beklenen verimin sağlanabilmesi için tüm kamuda iç kontrol sistemlerinin uluslararası standartlarda kurulmuş ve iç denetimin de işlerlik kazanmış olması gerekmektedir. Bu çerçevede kamuda iç kontrol sistemleri ve iç denetimin sağlıklı bir şekilde çalışması yönünde Sayıştay tarafından gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

v) Kamu kurum ve kuruluşlarında yönetimin sorumluluğunun güçlendirilmesi için gerekli mali yönetim, iç kontrol ve iç denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik tedbirler güçlendirilecektir.

vi) Kamuda atanabilecek iç denetçi sayısını artırabilmek amacıyla eğitim ve sertifika verme faaliyetlerine hız kazandırılacaktır.

f. Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Özelleştirme

Kamu iktisadi teşebbüslerinin (KİT) karlılık ve verimlilik ilkelerine uygun olarak işletilmesi esastır. KİT'lerin belirli bir takvim ve strateji çerçevesinde özelleştirilme çalışmaları kararlılıkla sürdürülecektir.

i) KİT'lerde; yetkilendirmeyi, hesap verebilirliği, şeffaflığı, karar alma süreçlerinde etkinliği ve performansa dayalı yönetimi esas alan stratejik yönetim anlayışı yaygınlaştırılacaktır.

ii) KİT'lerin tüm işletmecilik politikaları, stratejik planlar ile genel yatırım ve finansman kararlarında öngörülen hedeflere ulaşacak şekilde belirlenecek ve etkin bir şekilde uygulanacaktır.

iii) KİT'lerin atıl durumda bulunan gayrimenkullerinin değerlendirilmesinde rayiç bedel esas alınacaktır. KİT'lerin atıl olmayan gayrimenkullerinin devri, işletmenin verimliliği, bütünlüğü ve çevre sağlığı gibi hususları olumsuz etkilemeyecek şekilde mümkün olabilecektir.

iv) KİT'lerin zarar eden işletme birimlerinin sorunları, bu birimlerin fonksiyonları da dikkate alınarak, çözüme kavuşturulacaktır.

v) KİT'lerde nitelikli personel ihtiyacının karşılanması için gerekli tedbirler alınacaktır.

vi) Kamunun elektrik dağıtımı ve şeker üretimi alanlarından tamamen çekilmesi; telekomünikasyon ve liman işletmeciliğindeki payının ise azaltılması hedeflenmektedir. Ziraat Bankasının hisselerinin bir bölümünün halka arzına yönelik hazırlık çalışmaları başlatılacak; uygulamaya ilişkin karar, çalışma sonuçları ve piyasa koşulları dikkate alınarak verilecektir.

3. Para Politikası

Para politikası 2010-2012 döneminde de enflasyon hedeflemesi çerçevesinde yürütülecektir. Bu çerçevede para politikasının temel amacı, fiyat istikrarını sağlamaktır.

Bu amaç doğrultusunda;

i) Kısa vadeli faiz oranları temel politika aracı olarak kullanılmaya devam edilecektir.

ii) Enflasyon hedeflerinin Hükümet ve Merkez Bankası tarafından birlikte belirlenmesi uygulamasına devam edilecektir.

iii) Merkez Bankası, aktarım mekanizmasının para politikası hedefleri doğrultusunda sağlıklı çalışmasını desteklemek amacıyla, likidite yönetimini etkin ve esnek bir şekilde yürütmeye devam edecektir.

iv) Uluslararası kredi piyasalarındaki sorunların yurtiçi finansal sistemde bir güven kaybı yaratması durumunda, Merkez Bankası döviz ve Türk Lirası likidite sıkışıklığını gidermeye ve söz konusu piyasaların sağlıklı işlemesine yönelik ilave önlemler alabilecektir.

v) Dalgalı döviz kuru rejimi sürdürülecektir.

vi) Döviz piyasasında derinliğin kaybolmasına bağlı olarak sağlıksız fiyat oluşumları gözlemlendiğinde döviz satım ihalelerine başlanabilecektir. Ayrıca, piyasa derinliğinin kaybolmasına bağlı olarak spekülasyon davranışları gözlenmesi durumunda piyasaya doğrudan müdahale de edilebilecektir.

vii) Döviz arzının döviz talebine kıyasla arttığı dönemlerde güçlü döviz rezervi pozisyonuna sahip olma genel stratejisi çerçevesinde döviz alım ihaleleri düzenlenebilecektir.

viii) Enflasyon Raporu, para politikasının ve hesap verme mekanizmasının temel iletişim aracı olma işlevini sürdürecektir.

ix) Para politikasının hesap verebilirliğini ve şeffaflığını temin etmek amacıyla, enflasyonun hedeften belirgin olarak sapması veya sapma olasılığının ortaya çıkması halinde, Merkez Bankası hedeften sapmanın nedenlerini ve enflasyonun tekrar hedefe yakınsaması için alınması gereken önlemleri Hükümete yazılı olarak bildirecek ve kamuoyuna duyuracaktır.

4. Ödemeler Dengesi

Cari açığın Program döneminde sürdürülebilir bir nitelik kazanması ve borç yaratmayan kaynaklarla finanse edilmesi temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak amacıyla yenilikçiliğe ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçleri desteklenecektir.

ii) Geleneksel ihracat sektörlerinde katma değer artışı sağlanmasına yönelik olarak tasarım, marka, pazarlama ve tanıtım konusundaki mevcut destekler çeşitlendirilerek geliştirilecektir.

iii) İhracatta pazar çeşitliliği stratejisi kapsamında küresel krizden nispeten daha az etkilenmesi beklenen komşu ve çevre ülkeler, Afrika ülkeleri ve Asya-Pasifik ülkelerine yönelik ihracatın artırılması sağlanacaktır.

iv) Üretim ve ihracatın ithalata olan yüksek oranlı bağımlılığını azaltmak amacıyla özellikle ara malları ve yatırım mallarında yurtiçi üretim kapasitesini artırıcı politikalara ve desteklere devam edilecektir.

v) Yurtiçi piyasaya kaliteli ve güvenli ürün arz edilmesini sağlamak üzere mevzuatımızın AB teknik mevzuatına uyumunda ilerleme kaydedilecektir. Ayrıca, mevzuatımızın AB'nin üçüncü ülkelerden ithalatta ürün güvenliği denetimleri sistemiyle de uyumlu hale getirilmesi sağlanacaktır.

vi) Küresel kriz karşısında finansman imkanlarının artırılmasını sağlamak amacıyla üretim ve ihracata yönelik kredi ve garanti destekleri sağlanmaya devam edilecektir.

B. PROGRAM DÖNEMİ HEDEF VE GÖSTERGELERİ

1. Büyüme ve İstihdam

i) 2009 yılında ekonomideki daralma, yurtiçi ve yurtdışı talep koşulları ile dış finansman imkânları dikkate alındığında, 2010 yılında ekonomik büyümenin yüzde 3,5 civarında gerçekleşmesi ve kademeli bir şekilde yükselerek 2012 yılında yüzde 5 düzeyine ulaşması hedeflenmektedir.

ii) Program döneminde yıllık ortalama reel artış hızının özel tüketim harcamalarında yüzde 3,5, özel sabit sermaye yatırım harcamalarında yüzde 10, kamu tüketim harcamalarında yüzde 2,4 ve kamu sabit sermaye yatırım harcamalarında yüzde 1,3 olması öngörülmektedir.

iii) Program döneminde öngörülen büyüme çerçevesinde istihdam edilenlerin sayısındaki artışın yaklaşık 1 milyon 250 bin kişi olacağı tahmin edilmektedir.

iv) Kriz nedeniyle 2009 yılında yüzde 14,8'e yükseleceği tahmin edilen işsizlik oranının program dönemi sonunda yüzde 13,3'e gerilemesi beklenmektedir.

2. Kamu Maliyesi

i) 2009 yılı sonunda yüzde 6,5 olacağı tahmin edilen kamu kesimi açığının GSYH'ya oranının, Program dönemi sonunda yüzde 2,1'e düşmesi öngörülmektedir.

ii) Aynı şekilde, 2012 yılı genel devlet açığının GSYH'ya oranının da 2009 yılında gerçekleşmesi beklenen yüzde 6,6 seviyesinden yüzde 2,7 seviyesine düşmesi hedeflenmektedir.

iii) Program dönemi sonunda faiz giderleri ve özelleştirme gelirleri hariç kamu kesimi dengesinin GSYH'ya oranının 2009 yılındaki yüzde 0,4'lük açıktan sürekli iyileşme göstererek Program dönemi sonunda yüzde 2,1'e yükselmesi beklenmektedir.

iv) 2009 yılında yüzde 40,1 olacağı tahmin edilen genel devlet harcamalarının GSYH'ya oranının, 2012 yılında yüzde 37,8'e düşmesi beklenmektedir.

v) 2009 yılında yüzde 33,6 olacağı tahmin edilen genel devlet faiz dışı harcamalarının GSYH'ya oranının, 2010 yılında 34,3'e yükselmesi, daha sonra azalma eğilimine girerek 2012 yılında yüzde 33'e gerilemesi öngörülmektedir.

vi) 2009 yılında yüzde 33 olacağı tahmin edilen özelleştirme gelirleri hariç genel devlet gelirlerinin GSYH'ya oranının, 2012 yılında yüzde 34,4 olması beklenmektedir.

vii) 2009 yılında yüzde 24 olacağı tahmin edilen sosyal güvenlik primleri dahil vergi yükünün (vergi red ve iadeleri hariç) GSYH'ya oranının, 2010 yılında yüzde 26,2'ye yükselmesi ve dönem boyunca bu seviyede devam etmesi öngörülmektedir.

viii) GSYH'ya oran olarak, 2008 yılında yüzde 39,5 düzeyinde gerçekleşen AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun 2009 yılında yüzde 47,3'e yükselmesi beklenmektedir. 2010 yılında yüzde 49'a yükselmesi beklenen bu oranın Program dönemi sonunda yüzde 47,8'e gerileyeceği tahmin edilmektedir.

ix) KİT sisteminin Program dönemi süresince GSYH'ya oran olarak yüzde 0,4 civarında faiz dışı fazla vermesi hedeflenmektedir. Söz konusu hedeflere ulaşılması için başta fiyat, stok ve yatırım politikaları kullanılarak gerekli her türlü tedbir alınacaktır.

3. Ödemeler Dengesi

i) Küresel krizin dünya ekonomisi ve ticaretinde yarattığı hızlı gerilemenin program döneminde tedrici olarak ortadan kalkması beklenmektedir. Bu çerçevede, 2012 yılında, ihracatın yıllık ortalama yüzde 9,7 oranında artarak 130 milyar dolara, ithalatın ise yıllık ortalama yüzde 11,7 oranında artarak 187 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir.

ii) 2009 yılında 21 milyar dolar olarak gerçekleşmesi beklenen turizm gelirlerinin Program dönemi boyunca sürekli yükselerek 2012 yılında 24,5 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir.

iii) Küresel kriz karşısında daralan dış ve iç talep, üretim ve finansman koşulları altında cari işlemler açığının GSYH'ya oranının Program döneminde ortalama yüzde 3,3 civarında olacağı öngörülmektedir.

4. Fiyat

i) Dünya enerji ve emtia fiyatlarındaki gerileme ile talepteki durgunluk göz önünde bulundurulduğunda 2009 yılının ilk yarısında enflasyonda kaydedilen gerilemenin önümüzdeki dönemde de devam edeceği beklenmektedir. Bu çerçevede TÜFE yıllık artış hızı tahminleri, 2009 yılı için yüzde 5,9, 2010, 2011 ve 2012 yılları için ise sırasıyla yüzde 5,3, yüzde 4,9 ve yüzde 4,8 olarak alınmıştır.

IV. PROGRAM DÖNEMİ GELİŞME EKSENLERİ

A. REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI

1. İş Ortamının İyileştirilmesi

İş ortamının rekabetçi bir yapıya kavuşturularak iyileştirilmesi temel amaçtır.

Bu çerçevede;

i) Küresel krizin etkisiyle KOBİ'lerin artan finansman sıkıntısının giderilmesine yönelik tedbirler alınacak; orta ve uzun vadede başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerin finansmana erişimlerinin artırılmasına ve finansal araçların çeşitlendirilmesine yönelik yapısal ve kurumsal iyileştirme çalışmaları yoğunlaştırılacaktır.

ii) İş ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak bürokrasinin azaltılması, işlemlerin hızlandırılması ve işlem maliyetlerinin düşürülmesi konusundaki çalışmalar sürdürülecektir.

iii) Devlet yardımlarının AB müktesebatıyla uyumlu hale getirilmesi çalışmaları sürdürülecektir.

iv) Fikri mülkiyet sisteminde kurumsal kapasite ve hukuki altyapı güçlendirilecek, kurumlar arası etkin bir işbirliği ve koordinasyon sağlanacaktır.

v) Girişimci Bilgi Sistemi geliştirilecektir.

vi) Esnaf ve sanatkârların rekabet gücünün artırılması ile değişim ve dönüşümün desteklenmesine yönelik iş ortamının iyileştirilmesi çalışmaları yürütülecektir.

2. Ekonomide Kayıtdışılığın Azaltılması

Program döneminde, ekonomide rekabet gücünün artırılması, haksız rekabetin önlenmesi ve kamu finansmanına katkıda bulunulması hedefleri doğrultusunda, ekonomide kayıtdışılığın azaltılması temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Şubat 2009'da uygulamaya konulan Kayıtdışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı kapsamında kayıt içi faaliyetler özendirilecek, denetim kapasitesi geliştirilecek, yaptırımların caydırıcılığı artırılacak, kayıtdışılığa karşı kurumsal ve toplumsal mutabakat güçlendirilecektir.

ii) Başta vergi denetimi olmak üzere, denetimlerde etkinliğin kurumlar arası çapraz kontrolü de içerecek şekilde sağlanması amacıyla kamu idarelerinin uygulama kapasitesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara ağırlık verilerek, idarelerin beşeri ve teknolojik altyapısı iyileştirilecektir.

3. Finansal Sistemin Geliştirilmesi

Finans sektöründe güven ve istikrar güçlendirilecek ve sektörün uluslararası rekabet gücü artırılabilecektir. Bu çerçevede;

i) Küresel finansal kriz nedeniyle olumsuz etkilenen kredi kanallarının canlı tutulmasını sağlamaya yönelik alınan tedbirler geliştirilecektir.

ii) Finansal piyasalarda güvenin güçlendirilmesine ve sistemik riskin önlenmesine yönelik güncel yaklaşım ve araçlara işlerlik kazandırılacaktır.

iii) Finansal sektörün düzenleme ve denetimi, uluslararası standartlara, AB müktesebatına, küresel kriz sonrası dönemde G-20 platformu öncülüğünde yürütülen yeni çalışmalara uyum gözetilerek geliştirilecek, yurtdışı denetim otoriteleri ve ilgili uluslararası mercilerle işbirliği ve bilgi paylaşımı artırılabilecektir.

iv) İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Projesi, açıklanacak olan strateji belgesi doğrultusunda uygulamaya konulacaktır.

v) Sermaye Piyasası Strateji Belgesi hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.

4. Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi

a. Enerji

Enerji politikasının temel amacı; artan nüfusun ve büyüyen ekonominin enerji ihtiyacının, rekabetçi bir serbest piyasa ortamında, sürekli, kaliteli ve güvenli bir şekilde asgari maliyetle karşılanmasıdır. Bu çerçevede;

i) Küresel ekonomik kriz nedeniyle baskılanan ancak arz-talep projeksiyonlarına göre orta dönemde oluşması öngörülen elektrik arz açığının giderilmesi ve uzun dönemde enerji arz güvenliğinin sürdürülmesi amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır.

ii) Elektrikte işleyen bir serbest piyasanın tesisi amacıyla dağıtım öncelikli olmak üzere özelleştirmeler tamamlanacak, özel sektör yatırımlarının istikrarlı bir şekilde sürdürülmesi desteklenecektir.

iii) Elektrik enerjisinde kaynak çeşitliliğine ve arz güvenliğine katkı sağlayacak olan nükleer güç santralleri yapımına başlanacaktır.

iv) Elektrik enerjisi üretiminde, ithal bir kaynak olan doğal gaza aşırı bağımlılığı azaltmak üzere yerli ve yenilenebilir kaynakların kullanımına hız verilecektir.

v) Enerji verimliliğini artırmaya yönelik etkin uygulama mekanizmaları oluşturulacaktır.

vi) Doğal gaz kullanımını rekabete dayalı olarak yaygınlaştırılacak ve mevsimsel talep değişimleri de dikkate alınarak, ulusal düzeyde doğal gaz arz güvenliği sağlanacaktır.

vii) Bölgemizde bulunan enerji (petrol, doğal gaz ve elektrik) kaynaklarının uluslar arası pazarlara ulaştırılmasında Türkiye'nin transit güzergahı ve terminal ülke olması için gerekli çalışmalar sürdürülecektir.

b. Ulaştırma

Ulaştırma sektöründe temel amaç; taşıma türleri arasında dengenin sağlandığı, çağdaş teknoloji ve uluslararası kurallarla uyumlu, çevreye duyarlı, ekonomik, güvenli ve hızlı taşımacılığın yapıldığı bir ulaştırma altyapısının zamanında oluşturulmasıdır. Ulaştırma alt sektörlerinin birbirlerini tamamlayıcı nitelikte çalışması ve kombine taşımacılığın yaygınlaştırılması esastır. Bu çerçevede;

i) Ulaştırma altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde kamu-özel işbirliği modellerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

ii) Ulaştırmanın tüm türlerinde trafik güvenliği artırılacak; denizlerimizde seyir emniyetine öncelik verilecektir.

iii) AB kaynaklarından azami ölçüde yararlanılarak, ulusal ulaşım ağlarımızın Trans-Avrupa ulaştırma ağları ile bütünleşmesi, Türk limanlarının AB deniz otoyollarında ana akslar üzerinde yer alması ve Avrupa Tek Havasahasına entegrasyonumuz yönündeki çalışmalara devam edilecektir.

iv) Devam eden bölünmüş yol yapım çalışmaları tamamlanacak, ayrıca mevcut karayollarının standartları yükseltilerek iyileştirilecektir.

v) TCDD'nin hizmet kalitesi artırılacak, hızlı tren ile yolcu taşımacılığı yaygınlaştırılacaktır. Kamu üzerindeki mali yükünü azaltmak amacıyla, TCDD yeniden yapılandırılacaktır.

vi) Yük taşımacılığında demiryolu ve denizyoluna ağırlık verilecek; çevre bağlantıları geliştirilerek limanlar kombine taşımacılık yapılabilen lojistik merkezler haline getirilecektir. Uygun liman sahaları tespit edilecek, ana limanlar oluşturulacak ve limanların etkili ve etkin yönetimi sağlanacaktır.

vii) Havaalanlarında orta ve uzun vadeli kapasite ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bu çerçevede bölgesel hava taşımacılığının geliştirilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.

viii) Kentiçi ulaşım altyapı projelerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı ve işletilmesi aşamalarında etkinlik ve verimliliği sağlayabilmek amacıyla merkezi ve yerel düzeyde idari kapasitenin artırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

5. Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi

Kentlerin yaşam standartlarının yükseltilmesi, sürdürülebilir kentsel gelişmenin sağlanması ve yaşanabilir mekânların oluşturulması ile çevrenin korunması temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) AB müktesebatına uyum kapsamında oluşturulan çevre mevzuatının uygulanmasına yönelik yönetim, denetim ve uygulama kapasitesi geliştirilecektir.

ii) İklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasına yönelik küresel çabalara, hazırlanacak ulusal strateji çerçevesinde katkıda bulunulacaktır.

iii) Ülkemizde su kaynaklarının etkin bir şekilde yönetimi amacıyla idari, yasal ve finansal düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

iv) Evsel nitelikli katı atık yönetiminde kaynaktan ayrıştırma, toplama, taşıma, geri kazanım ve bertaraf safhaları teknik ve mali yönden bir bütün olarak değerlendirilecek, düzenli depolama yöntemi tercih edilecektir.

v) Çevre korumaya yönelik kentsel altyapı hizmetlerinin planlanması, projelendirilmesi, gerçekleştirilmesi ve işletilmesinde belediyelerin kapasiteleri geliştirilecektir.

vi) Kentsel gelişme stratejisi ve eylem planı hazırlanacaktır.

vii) Planlama ve yapılaşma süreçlerinde afet riskini dikkate alan düzenlemeler yapılacaktır.

6. Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi

Özel sektörün yenilik yeteneğini artırmak, bilim ve teknolojiye yetkinleşmek ve bu yetkinliği ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürmek bilim ve teknoloji politikasının temel amacıdır. Bu çerçevede;

i) Özel kesimin, özellikle de KOBİ'lerin Ar-Ge kapasitesi ve Ar-Ge'ye olan talebinin artırılması sağlanacaktır.

ii) Özel sektör ile üniversiteler ve araştırma kurumları arasındaki işbirliğini geliştirmeye yönelik programlar ve rekabet öncesi Ar-Ge işbirlikleri desteklenecektir.

iii) Araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesi ve teknoloji transferi uygulamaları etkinleştirilecek ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri güçlendirilecektir.

iv) Dışa bağımlılığın yüksek olduğu savunma, sağlık ve enerji gibi sektörlerde yerli teknolojiye dayalı ürün ve teknolojiler geliştirilmesine yönelik programların işlerliği artırılabilecektir.

v) Öncelikli teknoloji alanlarında araştırmacı insan gücü özel sektörün ihtiyaçları da dikkate alınarak nitelik ve nicelik yönünden geliştirilecektir.

vi) Ar-Ge'ye dayalı üretim yeteneğini güçlendirmek amacıyla başta gelişmekte olan üniversitelerde olmak üzere araştırma merkezleri ve merkezi laboratuvarların oluşumu desteklenecektir.

7. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Yaygınlaştırılması

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygın ve etkin kullanımıyla bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin hızlandırılması ve bu yolla ülkemizin refah düzeyinin artırılmasına katkı sağlanması temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının geliştirilmesi amacıyla elektronik haberleşme sektöründe alternatif altyapı ve hizmetlerin sunumuna önem verilerek rekabet artırılabilecektir.

ii) Sektörde etkin rekabet ortamının tesis edilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan hukuki düzenlemeler tamamlanacak, mevcut düzenlemeler değişen teknoloji ve pazar yapısının ortaya çıkardığı ihtiyaçlar doğrultusunda gözden geçirilecek ve düzenlemelerin zamanında ve etkin şekilde uygulanması sağlanacaktır.

iii) Ekonomide verimlilik düzeyinin ve rekabet gücünün artırılması amacıyla, bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısındaki bölgesel farklılıklar da azaltılarak, toplumun tüm kesimlerinin, geniş bant teknolojileri başta olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimi artırılacak, uygun maliyetlerle yaygın kullanımı sağlanacaktır.

iv) Uydu teknolojileri alanında; yerli uydu imal edilmesi ve buna ilişkin Ar-Ge faaliyetleri konularında çalışmalar yoğunlaştırılacaktır.

v) Bilgi teknolojileri sektörünün ihtiyaç duyduğu uzmanlık alanlarında nitelikli insan kaynağının geliştirilmesine yönelik eğitim programları hayata geçirilecektir.

vi) Posta sektörü, kalite, güvenilirlik ve erişilebilirlik esasları ile AB mevzuatı paralelinde rekabetçi bir anlayışla yeniden yapılandırılacak ve sektörde etkin düzenleme ve denetim sağlanacaktır.

vii) Yayıncılık sektörü teknolojiye yönelik gelişmeler de dikkate alınarak geliştirilecek, AB ülkelerine paralel olarak ülkemizde karasal sayısal yayıncılığa geçiş sağlanacaktır.

8. Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi

Tarım sektöründe, gıda güvencesinin ve güvenliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir yapının oluşturulması temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Tarımsal destekler, alan ve ürün temelinde farklılaştırılarak üretimde etkinlik, verimlilik ve kaliteyi artırmaya yönelik olarak yeniden düzenlenecektir.

ii) Tarım politikalarının yürütülmesine ilişkin veriler nitelik ve nicelik olarak iyileştirilecek ve bilgi altyapısı geliştirilecektir.

iii) Tarım ve gıda işletmelerinin modernizasyon faaliyetleri, bitki ve hayvan sağlığı ile gıda güvenliği öncelikleri çerçevesinde desteklenecektir.

iv) Tarım ürünleri ihracat desteklerinde, katma değeri yüksek, markalı ve nihai tüketiciye yönelik ürünlere ağırlık verilecektir.

v) Üreticilerin, faaliyetlerinde verimliliği ve pazarlama imkanlarını geliştirmek üzere ticari işletmelere dönüşümü yönünde örgütlenmeleri desteklenecektir.

vi) Bitkisel üretimde, verimliliği artırma amaçlı uygulamalar yaygınlaştırılacak, başta bitki hastalık ve zararlılarıyla entegre mücadele yöntemlerinin kullanımı olmak üzere bitki sağlığı uygulamaları geliştirilecektir.

vii) Hayvancılıkta, destekler yapısal dönüşümü sağlayacak şekilde düzenlenecek, ıslah çalışmaları ile hastalık ve zararlılarla mücadele ve kaliteli yem bitkileri üretiminin artırılmasına öncelik verilecektir.

viii) Su ürünleri sektöründe, kaynak yönetim sistemine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecek ve yetiştiriciliğin çevresel sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

ix) Eğitim ve yayım hizmetlerinin güçlendirilmiş üretici örgütleri tarafından yürütülmesine ağırlık verilecek ve mevcut kamu faaliyetleri iyileştirilecektir.

x) Toprak ve su kaynaklarının etkin kullanılmasına yönelik yöntem ve araçlara öncelik verilecektir.

xi) Tarımsal işletmelerdeki ölçek sorununu gidermek üzere tarım arazilerinin miras yoluyla parçalanması önlenerek ve arazi toplulaştırma çalışmaları hızlandırılacaktır.

xii) Sulama yatırımları yaygınlaştırılırken, GAP, DAP ve KOP uygulamalarına ivme kazandırılacak, ayrıca sulama projelerinin yapımı ve/veya işletme-bakımı özel sektör yatırıma açılacaktır.

xiii) Ormanlar, toplum sağlığı ve ihtiyaçları dikkate alınarak sürdürülebilir yönetim anlayışı dahilinde korunarak değerlendirilecek; ağaçlandırma, rehabilitasyon ve kent ormancılığı geliştirilecek; ekosistem ve ergonomik ağırlıklı eğitim ve tanıtım faaliyetleri yoğunlaştırılacaktır.

9. Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçişin Sağlanması

a. Sanayi

İmalat sanayiinde yüksek katma değerli mal üretimini artırarak, yapısal dönüşümün hızlandırılması temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Şirketlerin yeniden yapılandırılmasına yönelik düzenleme ve desteklere öncelik verilecektir.

ii) Orta ve yüksek teknolojili sektörler başta olmak üzere, sanayi ihracatının artırılmasına ve yapısal dönüşümüne yönelik girişimler desteklenecektir.

iii) Kümelenme politikası oluşturulacak, bu kapsamda işletmelerin sanayi bölgelerinde kurulması özendirilecek, işletmeler arası işbirliği ve kümelenme faaliyetleri bir model çerçevesinde desteklenecektir.

iv) KOBİ'lerin büyüme ve birleşmeleri özendirilecektir. Bu çerçevede verimlilikleri, iş kurma ve geliştirme faaliyetleri desteklenecektir.

v) Sanayi mallarında kaliteyi artırmak üzere uygunluk değerlendirme ve piyasa gözetim sistemleri etkinleştirilecektir.

vi) Savunma sanayiinde, yurtiçi teknoloji ve kabiliyet edinimini esas alan bir sistem oluşturulacaktır.

vii) Madencilikte ülke potansiyelinden en üst düzeyde yararlanılacak, yurtiçinde ve yurtdışında petrol ve doğal gaz arama ve üretim çalışmalarına hız verilecek, ihtiyaç duyulan kurumsal yapılandırma çalışmaları yürütülecektir.

b. Hizmetler

Ekonomide ağırlığı giderek artan, büyümenin ve istihdamın itici gücü olan hizmetler sektöründe kalite ve verimlilik düzeyinin artırılması, rekabet ortamının geliştirilmesi ve hizmet ihracatının artırılması temel amaçtır.

Turizm

Turizm sektöründe, ülkeye gelen turist sayısının artırılması yanında, hizmet kalitesini artıran, pazarlama kanallarını çeşitlendirerek üst gelir gruplarını hedef alan, doğal sermayeyi koruyan ve sürdürülebilir kılan, ülkemiz turizminin karşılaştırmalı rekabet üstünlüğüne uygun turizm çeşitlerini öne çıkaran bir yapının oluşturulması temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Turizm yatırımları çeşitlendirilecek, gelişmiş ve yoğun kullanıma konu olan yörelerin yanı sıra diğer yörelere yaygınlaştırılacak ve turizm faaliyetlerinin tüm yıla yayılması sağlanacaktır.

ii) Sektörle ilgili tüm yatırımlar, doğal, tarihsel, sosyal ve kültürel çevreyi koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde ele alınacaktır.

iii) Uluslararası turizm pazarından alınan payın artırılabilmesi için seçilmiş pazarlar başta olmak üzere tanıtıma ağırlık verilecektir.

iv) İstanbul başta olmak üzere gelişme potansiyeli yüksek turizm bölgelerinin kültürel, sosyal ve doğal zenginlikleri sürdürülebilir turizm yaklaşımıyla değerlendirilecektir.

İnşaat, Mühendislik-Mimarlık, Teknik Müşavirlik ve Müteahhitlik Hizmetleri

Ülke ekonomisi ve sosyal gereksinimlere uygun, ileri teknoloji ve uluslararası kurallara uyumlu, çevreye duyarlı, katma değeri, döviz girdisi ve istihdamı yüksek ve bu doğrultuda hizmet kalitesi, beşeri ve fiziki sermayesi gelişmiş bir sektör yapısı oluşturmak temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Yurtdışı müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerinde rekabet gücü artırılacaktır.

ii) Sektörde denetim etkinleştirilecektir.

iii) Sektörde istihdam edilen işgücü kalitesi artırılacaktır.

iv) Sektörde teknik müşavirlik hizmetlerinin kalitesi artırılarak, yaygın şekilde kullanımı sağlanacaktır.

Ticaret Hizmetleri

Sektörde rekabetçi bir ortamda verimlilik artışının sağlanması, faaliyet hacminin büyütülmesi, teknoloji ve yenilikçiliğin özendirilmesi temel amaçtır. Sektördeki KOBİ'lerin rekabet gücünün, kalite ve verimlilik düzeyinin artırılması, rekabet ortamının geliştirilmesi ve hizmet ihracatının artırılması esastır. Bu çerçevede;

i) Ticaret hizmetlerinde yüksek katma değerli hizmet üretimi desteklenecek, sektörün orta vadede yeniden yüksek büyüme hızına ulaşması sağlanacaktır.

ii) Toptan ve perakende ticaret hizmetleri sektöründe; rekabeti ve tüketiciyi koruyan, bağlantılı diğer sektörlerde üretimi destekleyen, kayıtdışılığı önleyen, verimlilik ve kaliteyi artıran, hijyen kurallarına uyumu ve sektör içi kesimler arasında dengeli gelişmeyi sağlayan bir yapılanma gerçekleştirilecektir.

iii) Yüksek standartlara sahip güvenilir, ucuz ve hızlı ulaşım sistemleri ile fiziki mal akışının temini yönünde; lojistik ve kombine taşımacılık faaliyetlerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.

iv) Tüketici haklarının korunması kapsamında haksız ticari uygulamaların denetlenmesine yönelik düzenlemeler yapılacaktır.

B. İSTİHDAMIN ARTIRILMASI

1. İşgücü Piyasasının Geliştirilmesi

İstihdam odaklı sürdürülebilir büyüme çerçevesinde, krizin olumsuz etkilerinin asgariye indirilmesi, istihdamın artırılması ve işgücü piyasasının etkinleştirilmesi temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) İstihdamın artırılması ve kayıtdışılığın azaltılması amacıyla, güvenceli esneklik yaklaşımı çerçevesinde esnek çalışma modelleri teşvik edilecek ve yaygınlaştırılacaktır. Bu kapsamda sosyal diyalog kanalları etkili olarak işletilecektir.

ii) İşletmelerin ve çalışanların dünyada ve ülkemizde yaşanan değişimlere uyum sağlama kapasite ve yetenekleri artırılacaktır.

iii) İşgücü piyasasında başta gençler, kadınlar ve özürllüler olmak üzere dezavantajlı kesimlere yönelik destekleyici politikalar sürdürülecektir.

iv) İşletmelerin ilave istihdam oluşturmalarını kolaylaştıracak ve kayıtdışına yönelişi önleyecek yeni modeller geliştirilecektir.

2. Eğitimin İşgücü Talebine Duyarlılığının Artırılması

Eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması ve işgücü piyasasında talep edilen nitelik ve nicelikte insan gücünün yetiştirilmesi temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Hayat Boyu Öğrenme Stratejisi etkili bir şekilde uygulanacaktır.

ii) Ortaöğretim ve yükseköğretim sistemi ile işgücü piyasası arasındaki uyum artırılacaktır.

iii) Mesleki okulların müfredatlarının mesleki standartlarla uyumlaştırma çalışmaları başlatılacaktır.

3. Aktif İşgücü Politikalarının Geliştirilmesi

Bireylerin işgücü piyasasında kendilerine uygun iş edinmelerini kolaylaştırmak amacıyla mesleki beceri ve nitelik düzeylerini artıracak işgücü eğitimlerinin, kamu istihdam hizmetlerinin ve iş yaratmayı içeren aktif işgücü programlarının yaygınlaştırılması ve bu kapsamda sunulan hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Aktif işgücü programları, krizin işgücü piyasasında yarattığı olumsuz etkiler de göz önüne alınarak, işgücü piyasası ihtiyaç analizleri doğrultusunda yaygınlaştırılacak ve bu programların işgücü piyasası üzerindeki etkileri değerlendirilecektir.

ii) Aktif işgücü programlarının etkin uygulanması yönünde İŞKUR'un kurumsal kapasitesi geliştirilecektir.

iii) İşsizlere yönelik, başta toplum yararına çalışma programları olmak üzere, kısa vadeli istihdam yaratmayı sağlayan programlara devam edilecektir.

C. BEŞERİ GELİŞME VE SOSYAL DAYANIŞMANIN GÜÇLENDİRİLMESİ

1. Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi

Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, yeni fikirlere açık, özgüven ve sorumluluk duygusuna sahip, Atatürk ilkelerine bağlı, demokratik değerleri benimsemiş, milli kültürü özümsemiş, farklı kültürleri yorumlayabilen bilgi toplumu insanını yetiştirmek eğitim politikasının temel amacıdır. Bu çerçevede;

i) Eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranları artırılacak, donanım ve fiziki altyapı geliştirilecek, eğitime erişimde bölgeler ve cinsiyet itibarıyla dengesizlikler azaltılacaktır.

ii) Eğitimde kalite, rekabet, verimlilik ve fırsat eşitliğini artırmaya yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu yeniden yapılandırılacaktır.

iii) Eğitimin her kademesinde alternatif finansman modelleri geliştirilecek, özel sektörün eğitim yatırımları kalite odaklı bir anlayışla teşvik edilecektir.

iv) Mesleki eğitimin payı ve kalitesi artırılabilecek, özel sektör ve meslek örgütlerinin mesleki eğitim sürecine aktif katılımı sağlanacaktır.

v) Orta ve yükseköğretimde öğrenci ve öğretim elemanı değişimi ve hareketliliğini yaygınlaştırıp artırmaya yönelik uluslararası programlar ile yabancı öğrenci ve bilim insanlarının ülkemizdeki eğitim ve öğretim faaliyetlerine katılmasına yönelik hibe programları yaygınlaştırılacak ve yenileri ihdas edilecektir. Bu yaklaşım çerçevesinde, idari yapıda gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

2. Sağlık Sisteminin Geliştirilmesi

Sağlık politikasının temel amacı, vatandaşların ekonomik ve sosyal hayata sağlıklı bireyler olarak katılımını sağlamak ve yaşam kalitesini yükseltmektir. Bu çerçevede;

i) Aile hekimliği uygulaması tüm yurda yaygınlaştırılacaktır.

- ii) Sağlık hizmetlerine erişilebilirlik artırılacaktır.
- iii) Koruyucu sağlık hizmetleri güçlendirilerek yaygınlaştırılacaktır.
- iv) Akılcı ilaç kullanımı ve teşhise dayalı fiyatlandırma gibi uygulamalarla başta ilaç olmak üzere, sağlık harcamalarında etkinliğin artırılması sağlanacaktır.

3. Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele

Yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında bulunan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması, yaşam kalitelerinin yükseltilmesi ve toplumla bütünleşmelerinin sağlanması temel amaçtır. Bu çerçevede;

- i) Dezavantajlı gruplar için eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal güvenlik gibi temel hizmetlerin erişilebilirliği artırılacaktır.
- ii) Yoksullukla mücadele kapsamındaki hizmetlerde, yoksulluğun nesiller arası aktarımını ve yoksulluk kültürünün oluşmasını önleyecek uygulamalara ağırlık verilecektir.
- iii) Yoksulluğu azaltmaya yönelik transferler daha etkin hale getirilecektir.
- iv) Aile destek hizmetleri yaygınlaştırılacak, kadınlara ve çocuklara yönelik şiddete karşı daha yoğun mücadele edilecek, dezavantajlı çocuklara yönelik önleyici, koruyucu ve rehabilite edici hizmetlerin kalitesi artırılacaktır.

4. Sosyal Güvenlik Sisteminin Etkinliğinin Artırılması

Sosyal güvenlik sisteminin; nüfusun tümünü kapsayan, toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılayabilen, mali sürdürülebilirliğe ve etkin denetim mekanizmasına sahip, kaliteli hizmet sunan bir yapıya kavuşturulması temel amaçtır. Bu çerçevede;

- i) Sosyal sigorta sisteminde hak kaybını ve mükerrer yararlanmayı önlemeye yönelik olarak bilgi işlem altyapısı güçlendirilecek; sistem etkili, erişilebilir ve sürdürülebilir hizmet sunan bir yapıya kavuşturulacaktır.
- ii) Sosyal hizmetler ve yardımlar alanında nitelikli personel ve ara eleman eksikliği giderilecektir.
- iii) Özürlülerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması için sosyal ve fiziki çevre şartları iyileştirilmeye devam edilecektir.
- iv) Sosyal yardım sisteminde koordinasyonun artırılması ve yerindeliğin sağlanması amacıyla, ilgili kuruluşların yetki görev ve sorumlulukları Başbakanlık koordinasyonunda yeniden tanımlanacaktır.

5. Kültürün Korunması, Geliştirilmesi ve Toplumsal Diyalogun Güçlendirilmesi

Toplumsal değişim sürecinde kültürel zenginlik ve çeşitliliğimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması temel amaçtır. Bu doğrultuda, kültürel birikimimizin günümüz değerleriyle sentezlenmesi ve farklılıklarımızı zenginliğimiz kabul eden bir anlayışla, ortak kültürel değerlerimiz etrafında tüm bireylerin hoşgörü ve dayanışma içerisinde yaşamaları hedeflenmektedir. Bu çerçevede;

- i) Toplumumuzda dayanışma, uzlaşma ve hoşgörü kültürünü besleyen toplumsal kurum ve kaynakların tespiti ile bu kültürü zayıflatan etkenlerin ortaya çıkarılmasına yönelik sosyal araştırmalara öncelik verilecektir.
- ii) Gençlik hizmetleri, gençliğe ilişkin bütün alanları kapsayacak, gençlerin özgüven ve aidiyet duygularını geliştirecek şekilde yeniden yapılandırılacaktır.
- iii) Yazılı ve görsel basında ailenin bütünlüğünü ve önemini vurgulayan, aile içi ilişkilerin güçlenmesini hedef alan dizi, belgesel, çizgi film gibi yayınların yaygınlaşması desteklenecektir.
- iv) Yurtiçi ve yurtdışı kültür mirasımızın envanterinin çıkarılması, bu mirasın korunması ve restorasyonuna yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bu konuda kamuoyunun bilinç düzeyi artırılacaktır.

- v) Kültür turizminin geliştirilmesi ve sinema, belgesel film gibi kültür ürünleri üretiminin teşvik edilmesi suretiyle kültür sektörünün ekonomik boyutu güçlendirilecektir.

D. BÖLGESEL GELİŞME VE BÖLGESEL GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI

Bölgesel gelişme politikalarında temel amaç; bir taraftan bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak ve kırsal alanda asgari yaşam standartlarını geliştirmek; diğer taraftan da bölgelerin rekabet edebilirliklerini artırmak suretiyle, ulusal kalkınmaya, rekabet gücüne ve istihdama katkılarını en üst düzeye çıkarmaktır.

1. Bölgesel Gelişme Politikasının Merkezi Düzeyde Etkinleştirilmesi

i) Bölgesel gelişme ve bölgesel rekabet edebilirlik açısından ulusal düzeyde eşgüdümü sağlamak ve alt ölçekli plan ve stratejilere genel bir çerçeve oluşturmak üzere Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi hazırlanacaktır.

ii) Merkezi politikalar ile bölgesel gelişme politikaları arasında planlama, uygulama ve izleme bakımından uyum ve koordinasyonu sağlayarak yönetişimi geliştirmek amacıyla Bölgesel Gelişme Komitesi kurulacaktır.

iii) Bölgesel plan ve programların uygulanabilirliği gözetilecek, mevcut entegre bölgesel gelişme planları, kalkınma ajanslarının katkısıyla, uygulanabilir programlara ve/veya eylem planlarına dönüştürülecek, çeşitlendirilmiş finansman imkanları sunan tutarlı bir kaynak tahsis planlaması yapılacak, izleme ve değerlendirme mekanizmaları oluşturulacaktır.

iv) Kalkınma Ajansları Yönetim Sisteminin mevcut ajanslarla birlikte geliştirilmesi sağlanacaktır.

v) Cazibe merkezlerini destekleme programları yaygınlaştırılacaktır.

vi) Müzakere sürecinin ilerlemesine bağlı olarak, AB bölgesel gelişme politikalarına uyum ve yapısal fonların kullanımına hazırlık için stratejik bir çerçeve oluşturulacaktır.

2. Yerel Dinamiklere ve İçsel Potansiyele Dayalı Gelişmenin Sağlanması

i) Krizin olumsuz etkilerini azaltmak ve kriz sonrasında oluşacak yeni küresel ekonomik şartlara tüm bölgeler itibarıyla uyum sağlamak için kalkınma ajanslarından azami düzeyde yararlanılacaktır.

ii) Bölgesel düzeyde rekabet gücü taşıyan sektörlerle odaklanarak ve yerel girişimleri öne çıkararak; yenilik faaliyetlerini destekleyen, verimlilik ve istihdamı artıran, ulusal ve uluslararası rekabet avantajı ve işbirliği imkanı sağlayan kümelenme politikaları geliştirilecek, buna uygun bir yönetim ve destekleme mekanizması kurulacaktır.

iii) Yerel uzmanlaşmaya dayalı ve üniversite-iş dünyası işbirliğini merkeze alan, model nitelikte bölgesel inovasyon altyapısı hazırlanacaktır.

iv) Bölgesel potansiyeli ve yerel işgücü piyasası özelliklerini dikkate alan ve yerel düzeyde ekonomik dönüşümü destekleyen girişimcilik ve işletme modelleri oluşturulacaktır.

3. Yerel Düzeyde Kurumsal Kapasitenin Artırılması

i) Düzey 2 bölgelerinin tamamında kalkınma ajansları faaliyete geçirilecektir.

ii) Merkezi ve yerel düzeyde kurum ve kuruluşlar arası koordinasyonu ve karar alma süreçlerini desteklemek ve merkez-yerel arasında bilgi akışını güçlendirmek üzere, İl Koordinasyon ve İzleme Sistemi (İKİS) oluşturulacaktır.

4. Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması

i) Kırsal Kalkınma Planının uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin yapılar oluşturulacaktır.

ii) AB Kırsal Kalkınma Programının (IPARD) uygulanacağı illerde, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) İl Koordinatörlükleri söz konusu programı yürütecektir. Bu illerde kalkınma ajansları tarafından yürütülecek tarım ve kırsal kalkınmaya yönelik programlar ile TKDK'nın uygulamaları arasında uyum sağlanacaktır.

iii) Tarım sektörünün yeniden yapılanma sürecinde, sosyal ve ekonomik risklerin azaltılması için istihdam odaklı kırsal kalkınma projeleri hayata geçirilecektir.

iv) Kırsal kalkınma uygulamalarında mahalli idare ve birliklerinin teknik, mali ve kurumsal kapasiteleri güçlendirilecektir.

v) Zorunlu nedenlerle yaşadıkları yerlerden ayrılan vatandaşlara, kendi istekleri doğrultusunda, eski veya yeni yerleşim yerlerinde sürdürülebilir yaşam koşullarının oluşturulmasına yönelik tedbirler alınacaktır.

vi) Kırsal alanda yerleşme ve yapılaşmaya ilişkin usul ve esaslar, yöresel koşullara uygun, doğal, tarihi ve kültürel çevreyi koruyacak, afetlere karşı duyarlılığı artıracak, kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılayacak ve yaşam kalitesini artıracak içerikte hazırlanacaktır.

E. KAMU HİZMETLERİNDE KALİTE VE ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

1. Kurumlar Arası Yetki ve Sorumlulukların Rasyonelleştirilmesi

Kamu kurum ve kuruluşlarının asli görevlerini yerine getirebilmeleri için görev ve yetkileriyle teşkilat yapıları arasında uyum sağlanması, işlevi kalmamış birimlerin kapatılması, hizmet gereklerinin zorunlu kıldığı durumlar dışında yeni birimler oluşturulmaması, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartında getirilen ilkeler dikkate alınarak merkezi yönetimden mahalli idarelere yetki ve görev aktarılması, yerel yönetimlerin sundukları hizmetler için ülke çapında asgari hizmet standartlarının belirlenmesi ve bunlara uyumun denetlenmesi temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Kamu kurum ve kuruluşları arasındaki görev ve yetki karmaşasının giderilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

ii) Kamu kurum ve kuruluşlarının işlem ve eylemlerinde uyacakları usul ve esasları içeren yasal düzenleme gerçekleştirilecektir.

iii) Yerel yönetimlerin sundukları temel hizmetler için asgari hizmet standartları belirlenecektir.

2. Politika Oluşturma ve Uygulama Kapasitesinin Artırılması

Kamu idarelerinde stratejik yönetimin gerektirdiği dönüşümün sürdürülmesi, yönetsel kararların stratejik planlara dayanan, orta ve uzun vadeli bakış açısı ile şekillendirilmesi, uygulanacak politikaların maliyeti, etkilediği kesimler ve fırsat maliyeti de göz önüne alınarak, bütçenin, kamu idarelerinin performansını gösterecek bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır. Bu çerçevede;

i) Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu güncellenecektir.

ii) Stratejik planlar ve performans programları çerçevesinde ölçme, izleme ve değerlendirme süreçleri geliştirilecektir.

iii) Kamu idarelerinde mevcut idari ve beşeri kapasite, nitelik ve nicelik olarak stratejik yönetim anlayışı doğrultusunda geliştirilecek, yönetim kültürünün yeni yapıya uyarlanmasına dönük programlar düzenlenecektir.

3. Kamu Kesiminde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi

Kamu kurum ve kuruluşlarında etkili bir insan kaynağı planlamasının yapılması, hizmet gereklerine uygun sayı ve nitelikte personel istihdamının sağlanması temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Kamu personeli bilgi sisteminin oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

ii) Kamu personel sisteminin gerek mevzuat gerekse kurumsal açıdan iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

4. e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması

e-Devlet yapısının; etkin kamu yönetimi anlayışı çerçevesinde, karar verme süreçleri etkinleştirilerek vatandaş ve iş dünyasının ihtiyaçlarına cevap verecek ve idari yükleri azaltacak nitelikte, birlikte çalışabilir ve bütünleşik hizmetlerin sunulacağı, katılımcılık, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri gözetilerek, teknik, idari ve yasal düzenlemeleri içerecek şekilde oluşturulması temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Kamuda karar verme süreçleri bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla etkinleştirilecek, vatandaş ve iş dünyasının ihtiyaçlarına yönelik e-Devlet hizmetlerinde iş süreçleri; idari yüklerin azaltılması, mükerrerliklerin giderilmesi ve birlikte çalışabilirliğin sağlanması yönünde iyileştirilecektir.

ii) Hizmet verimliliğinin artırılması esas olacak, hızlı kazanım ve tasarruf sağlayacak uygulamalar, temel veri tabanları ile ortak altyapı ve hizmetlere öncelik verilecektir.

iii) Kamuya ait bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri, kurumlar arası koordinasyon ve güvenli elektronik ortamlarda bilgi paylaşımını esas alan bütüncül bir anlayışla yürütülecektir.

iv) e-Devlet Ana Kapısından sunulan hizmetlerin sayısı artırılabacaktır.

v) e-Devlete güveni tesis etmek üzere kişisel bilgilerin mahremiyeti ve bilgi güvenliğine yönelik hukuki altyapı çalışmaları yürütülecek ve e-Devlet hizmetlerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

5. Adalet Sisteminin İyileştirilmesi

Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde adalet hizmetlerinin daha adil, hızlı, güvenli ve isabetli şekilde sunulması, yargılamanın işleyişinde ve temel unsurlarında hizmet kalitesini artırıcı çabaların sürdürülmesi; hukuk kurallarının sosyal düzeni korumanın yanında, sosyal düzenin iyileştirilmesi ve geliştirilmesinin de bir aracı olması temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Adalet hizmetlerinin sunumunun daha hızlı, adil, güvenli ve isabetli şekilde işleyişini sağlamak üzere, AB uygulamaları da dikkate alınarak, hukuki ve kurumsal düzenlemeler yapılacaktır.

ii) Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının güçlendirilmesi için düzenlemeler yapılacaktır.

6. Güvenlik Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi

Hakların gözetildiği, özgürlük ve güvenlik arasındaki hassas dengenin korunduğu, toplum destekli ve birey odaklı bir asayiş hizmeti sunumu sağlanacaktır. Bu çerçevede;

i) Suçun oluşmadan önlenmesi amacıyla önleyici kolluk ve istihbarat hizmetlerine önem verilecek, hizmet sunumunda ilke olarak delilden sanığa ulaşılması yaklaşımını destekleyen altyapı geliştirilecektir.

ii) Başta terör ve terörizmin finansmanı olmak üzere organize ve mali suçlar ile mücadelede ihtiyaç duyulacak ilave hukuki ve kurumsal düzenlemeler hayata geçirilecektir.

iii) Yasa dışı göç ve iltica hareketleri, insan ticareti ve kaçakçılığı, uyuşturucu madde ticareti ve kullanımıyla etkin bir şekilde mücadele edilecek ve sınır güvenliğinin yeniden yapılandırılması konusundaki çalışmalara devam edilecektir.

7. Doğal Afetler

Afet yönetiminin, merkezi ve yerel düzeyde, yeterli, etkin ve bütüncül bir çerçevede yürütülmesi temel amaçtır. Bu çerçevede;

i) Ulusal Afet Yönetimi Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanacaktır.

ii) Ülke genelinde afet riski taşıyan yerleşim yerleri afet risk düzeyine göre önceliklendirilecek, riskin planlı bir şekilde azaltılmasına yönelik teknik ve mali çalışmalar sonuçlandırılacaktır.

iii) Yaptırımlar da dahil olmak üzere diğer afet türlerini içerecek ve ülkenin tamamını kapsayacak şekilde Doğal Afet Sigortaları Kanunu çıkartılacaktır.

1 IMF, Dünya Ekonomik Görünümü, Temmuz 2009 Güncellemesi

2 OECD Ekonomik Görünüm, Haziran 2009

3 IMF, Dünya Ekonomik Görünümü, Nisan 2009

4 IMF, Dünya Ekonomik Görünümü, Temmuz 2009 Güncellemesi

5 Öngörülen mali kural, $\Delta a = y (a_{-1} - a^*) + k (b - b^*)$ şeklinde ifade edilebilir.

Δa : kamu açığındaki uyarılama / GSYH

a_{-1} : bir önceki yıl gerçekleşen kamu açığı / GSYH

a^* : orta-uzun vadede hedeflenen kamu açığı / GSYH

b : GSYH reel büyüme hızı

b^* : GSYH reel büyüme hızının uzun dönemli ortalaması

y : kamu açığının orta-uzun vadeli hedefine yakınsama hız katsayısı

k : döngüsel (konjonktürel) etkiyi yansıtırma katsayısı

(y ve k katsayıları negatif rakamlardır. Δa 'nın negatif olması kamu açığındaki azalmayı gösterir. Parametrelere ilişkin değerler, kamu açığının tanım ve kapsamı, uygulama, izleme ve raporlamaya ilişkin ayrıntılar, istisnai hükümler ve diğer hususlar mali kurala ilişkin alt yapıyı oluşturma sürecinde nihai hale getirilecektir.)

Ek Tablo 1 : Temel Ekonomik Büyüklükler

	2009	2010	2011	2012
BÜYÜME VE İSTİHDAM				
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	947	1.029	1.118	1.227
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	608	641	669	723
Kişi Başına Milli Gelir (GSYH, Dolar)	8.456	8.821	9.096	9.732
GSYH Büyümesi ⁽¹⁾	-6,0	3,5	4,0	5,0
Toplam Tüketim ⁽¹⁾	-2,3	2,5	3,3	4,4
Kamu	5,2	2,3	2,8	2,2
Özel	-3,1	2,5	3,4	4,7
Toplam Sabit Sermaye Yatırımı ⁽¹⁾	-17,9	7,5	6,8	10,2
Kamu	0,6	5,7	-4,6	2,6
Özel	-22,0	8,0	10,0	12,0
Toplam Nihai Yurtiçi Talep ⁽¹⁾	-6,1	3,6	4,1	5,7
Toplam Yurtiçi Talep ⁽¹⁾	-7,6	3,8	4,4	5,8
Nüfus (Yıl Ortası, Milyon Kişi)	71,9	72,7	73,5	74,3
İşgücüne Katılma Oranı (%)	47,6	47,4	47,3	47,3
İstihdam Düzeyi (Milyon Kişi)	20,9	21,3	21,7	22,2
İşsizlik Oranı (%)	14,8	14,6	14,2	13,3
DIŞ TİCARET				
İhracat (FOB) (Milyar Dolar)	98,5	107,5	118,0	130,0
İthalat (CIF) (Milyar Dolar)	134,0	153,0	168,0	187,0
Dış Ticaret Dengesi (Milyar Dolar)	-35,5	-45,5	-50,0	-57,0
İhracat / İthalat (%)	73,5	70,3	70,2	69,5
Dış Ticaret Hacmi / GSYH (%)	38,2	40,6	42,8	43,9
Turizm Gelirleri (Milyar Dolar)	21,0	22,5	23,5	24,5
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-11,0	-18,0	-22,0	-28,0
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-1,8	-2,8	-3,3	-3,9
Ham Petrol Fiyatı (Dolar/w) ⁽²⁾	62,1	75,2	78,0	80,9
Ham Petrol İthalatı (Milyar Dolar)	7,9	12,4	13,6	15,5
Enerji İthalatı (27. Fası, Milyar Dolar)	26,1	34,5	38,4	43,4
ENFLASYON				
GSYH Deflatörü	6,0	5,0	4,5	4,5
TÜFE Yıl Sonu % Değişme (Tahmin) ⁽³⁾	5,9	5,3	4,9	4,8

(1) Sabit fiyatlarla yüzde değişimi göstermektedir.

(2) DPT tarafından IMF tahminleri kullanılarak yapılan hesaplamalardır.

(3) 3 Haziran 2008 tarihinde belirlenen enflasyon hedefleri, 2009 yılı için yüzde 7,5, 2010 yılı için yüzde 6,5 ve 2011 yılı için yüzde 5,5 'dir.

Ek Tablo 2 : Kamu Finansmanına İlişkin Temel Büyüklükler

(Milyar TL)

	2009	2010	2011	2012
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (1)	-62,8	-50,0	-45,1	-39,1
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	203,9	236,8	253,1	275,4
Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları	266,8	286,8	298,2	314,4
Toplam Kamu Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı)	-19,8	-3,5	4,4	11,9
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı)	-20,8	-8,4	-2,1	4,3
Merkezi Yönetim Bütçesi Gelirleri (Program Tanımlı)	190,3	220,4	239,6	262,0
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Harcamaları (Program Tanımlı)	211,1	228,8	241,7	257,7
Diğer Kamu Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı)	1,0	4,9	6,5	7,6
Özelleştirme Gelirleri (2)	4,3	10,4	9,4	8,9

(GSYH'ya Oran, %)

	2009	2010	2011	2012
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (1)	-6,6	-4,9	-4,0	-3,2
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	21,5	23,0	22,6	22,4
Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları	28,2	27,9	26,7	25,6
Toplam Kamu Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı)	-2,1	-0,3	0,4	1,0
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı)	-2,2	-0,8	-0,2	0,4
Merkezi Yönetim Bütçesi Gelirleri (Program Tanımlı)	20,1	21,4	21,4	21,4
Merkezi Yönetim Bütçesi Faiz Dışı Harcamaları (Program Tanımlı)	22,3	22,2	21,6	21,0
Diğer Kamu Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı)	0,1	0,5	0,6	0,6
Özelleştirme Gelirleri (2)	0,5	1,0	0,8	0,7
Sosyal Güvenlik Primleri Hariç Vergi Yükü (Red ve İadeler Hariç)	17,7	19,4	19,4	19,3
Sosyal Güvenlik Primleri Dahil Vergi Yükü (Red ve İadeler Hariç)	24,0	26,2	26,2	26,2
AB Tanımlı Genel Yönetim Nominal Borç Stoku	47,3	49,0	48,8	47,8

(1) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçe tekliflerini Eylül ayı sonuna kadar doğrudan TBMM'ye gönderdiklerinden, bu kurumların bütçe büyüklükleri tahmini olarak kullanılmıştır.

(2) Merkezi yönetim bütçesi özelleştirme gelirleri ile özelleştirme fonundan aktarılan özelleştirme gelirlerinin toplamıdır.

Not: Negatif işaret açığı göstermektedir.

Ek Tablo 3 : Kamu Kesimi Borçlanma Gereği (1)**(GSYH'ya Oran, %)**

	2009	2010	2011	2012
KAMU KESİMİ GENEL DENGESİ (KKGD) (2)	-6,5	-4,2	-3,0	-2,1
Genel Devlet	-6,6	-4,7	-3,5	-2,7
Merkezi Yönetim Bütçesi (3)	-6,6	-4,9	-4,0	-3,2
Mahalli İdareler	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Bütçe Dışı Fonlar	0,0	0,0	0,0	0,0
İşsizlik Sigortası Fonu	0,3	0,4	0,7	0,7
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	0,0	0,0	0,0	0,0
Genel Sağlık Sigortası	0,0	0,0	0,0	0,0
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,1	0,0	0,1	0,1
KİT (Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar dahil)	0,1	0,5	0,6	0,6
FAİZ GİDERLERİ VE ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ HARİÇ KKG D	-0,4	0,9	1,5	2,1
Genel Devlet	-0,6	0,3	0,8	1,4
Merkezi Yönetim Bütçesi (3)	-1,0	0,1	0,6	1,1
Mahalli İdareler	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Bütçe Dışı Fonlar	-0,3	-0,4	-0,5	-0,4
İşsizlik Sigortası Fonu	0,8	0,7	0,8	0,8
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	0,0	0,0	0,0	0,0
Genel Sağlık Sigortası	0,0	0,0	0,0	0,0
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,1	0,0	0,1	0,1
KİT (Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar dahil)	0,2	0,6	0,7	0,7

(1) Devlet Planlama Teşkilatının klasik kamu kesimi genel dengesi formatı esas alınmıştır.

(2) Gelir - gider farkını göstermektedir.

(3) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçe tekliflerini Eylül ayı sonuna kadar doğrudan TBMM'ye gönderdiklerinden, bu kurumların bütçe büyüklükleri tahmini olarak kullanılmıştır.

Not: Negatif işaret açığı göstermektedir.

Ek Tablo 4 : Genel Devlet Borçlanma Gereği (1)**(GSYH'ya Oran, %)**

	2009	2010	2011	2012
GENEL DEVLET DENGESİ (GDD) (2)	-6,6	-4,7	-3,5	-2,7
Merkezi Yönetim Bütçesi (3)	-3,4	-2,1	-1,4	-0,6
Mahalli İdareler	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
Bütçe Dışı Fonlar	0,1	0,4	0,5	0,4
İşsizlik Sigortası Fonu	0,3	0,4	0,7	0,7
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-1,9	-2,1	-2,1	-2,1
Genel Sağlık Sigortası	-1,4	-1,0	-0,9	-0,7
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,2	0,2	0,2	0,2
FAİZ GİDERLERİ VE ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ HARİÇ GDD	-0,6	0,3	0,8	1,4
Merkezi Yönetim Bütçesi (3)	2,3	2,9	3,2	3,6
Mahalli İdareler	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3
Bütçe Dışı Fonlar	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
İşsizlik Sigortası Fonu	0,8	0,7	0,8	0,8
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-1,9	-2,1	-2,1	-2,1
Genel Sağlık Sigortası	-1,4	-1,0	-0,9	-0,7
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,2	0,2	0,2	0,2
Genel Devlet Gelirleri	33,5	35,6	35,3	35,1
Özelleştirme Hariç Genel Devlet Gelirleri	33,0	34,6	34,5	34,4
Genel Devlet Harcamaları	40,1	40,3	38,8	37,8
Faiz Giderleri Hariç Genel Devlet Harcamaları	33,6	34,3	33,6	33,0

(1) Devlet Planlama Teşkilatı tarafından Avrupa Birliğine sunulan Katılım Öncesi Ekonomik Program formatı esas alınmıştır. Bu çerçevede, kamu kaynağının, ilk elde eden kuruluş bütçesinde gelir; nihai olarak harcayan kuruluş bütçesinde gider olarak yazılması durumunda oluşan ve KİT'leri kapsamayan Genel Devlet Dengesinde, toplam denge rakamı klasik tanıma göre değişmemekte, ancak bütçe türleri itibarıyla açık (veya fazla) değişmektedir.

(2) Gelir - gider farkını göstermektedir.

(3) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçe tekliflerini Eylül ayı sonuna kadar doğrudan TBMM'ye gönderdiklerinden, bu kurumların bütçe büyüklükleri tahmini olarak kullanılmıştır.

Not: Negatif işaret açığı göstermektedir.

[R.G. 16 Eylül 2009 – 27351 Mükerrer]

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelikler

Karar Sayısı : 2009/15428

Ekli “Devlet Memurlarının Şikayet ve Müracaatları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; Devlet Bakanlığının 10/7/2009 tarihli ve 10735 sayılı yazısı üzerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 2 nci ve 21 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu’nca 14/9/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

C. ÇİÇEK B. ARINÇ A. BABACAN M. AYDIN
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bakanı

H. YAZICI F. N. ÖZAK M. Z. ÇAĞLAYAN B. ARINÇ
Devlet Bakanı Devlet Bakanı Devlet Bakanı Devlet Bakanı V.

E. BAĞIŞ S. A. KAVAF C. YILMAZ S. ERGİN
Devlet Bakanı Devlet Bakanı Devlet Bakanı Adalet Bakanı

M. V. GÖNÜL B. ATALAY A. DAVUTOĞLU M. ŞİMŞEK
Milli Savunma Bakanı İşçileri Bakanı Dışişleri Bakanı Maliye Bakanı

N. ÇUBUKÇU M. DEMİR R. AKDAĞ B. YILDIRIM
Milli Eğitim Bakanı Bayındırlık ve İskân Bakanı Sağlık Bakanı Ulaştırma Bakanı

N. ÇUBUKÇU Ö. DİNÇER N. ERGÜN T. YILDIZ
Tarım ve Köyişleri Bakanı V.Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sanayi ve Ticaret Bakanı

E. GÜNAY
Kültür ve Turizm Bakanı

V. EROĞLU
Çevre ve Orman Bakanı

**DEVLET MEMURLARININ ŞİKAYET VE MÜRACAATLARI HAKKINDA
YÖNETMELİKTE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 28/11/1982 tarihli ve 8/5743 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarının Şikayet ve Müracaatları Hakkında Yönetmeliğin Üçüncü Kısım başlığı "Müracaat ve İhbar" olarak ve 11 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Müracaat Hakkı ve İhbar Yükümlülüğü:

MADDE 11- Devlet memurları, kurumları ile ilgili resmi ve şahsi işlerinden dolayı müracaat hakkına sahiptirler. Ayrıca Devlet memurları, görevleri sırasında haberdar oldukları konu suç teşkil eden durumları yetkili makamlara bildirmekle yükümlüdürler."

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"İhbar yükümlülüğünü yerine getiren Devlet memurlarına ihbarlarından dolayı bir ceza verilemez, doğrudan veya dolaylı olarak hizmet koşulları kısmen de olsa ağırlaştırılmaz ve değiştirilemez."

MADDE 3 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[R.G. 19 Eylül 2009 – 27354]

— • —

İçişleri Bakanlığından:
**ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİNE DAİR KANUNUN UYGULANMASINA
İLİŞKİN
YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 7/10/2004 tarihli ve 25606 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğın 8 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Valilik tarafından özel güvenlik talebine ilişkin gerekli inceleme yapıldıktan sonra Komisyon, özel güvenlik izninin verilir verilmemesine, özel güvenliğın sağlanmasına ilişkin yöntem ve özel güvenlik hizmetini yerine getirecek azami personel sayısına, bu amaçla bulundurulacak veya taşınacak silahların azami sayısına karar verir. Özel güvenlik izni verilen kurum veya kuruluşun talebi olması halinde; özel güvenlik görevlilerinin izin veya istirahat gibi durumlarda yerine geçici personel görevlendirilebilmesi, hizmette aksama veya zafiyete düşölmesinin önüne geçilebilmesini temin etmek ve geçici özel güvenlik hizmetleri de dahil olmak üzere ihtiyaç duyulan yerlerde görevlendirmek amacıyla, Komisyonca il genelinde verilen özel güvenlik görevlisi kadrosunun %10’unu aşmayacak şekilde personel istihdam etme izni verilebilir.”

“Genel güvenlik kapsamında korunmanın mümkün olduğu ya da özel koruma ve güvenlik uygulamasının kamu hürriyetlerinin korunması açısından sakıncalı görüldüğü hallerde özel güvenlik izni verilmemesine karar verilir ve bu kararın gerekçesi de belirtilir. Özel güvenlik izni için yapılan müracaatlar en geç on iş günü içinde neticelendirilir.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğın 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Geçici ve acil hallerde özel güvenlik izni, hizmeti yerine getirecek güvenlik şirketi tarafından alınır. İzin için yapılacak başvuruda koruma ve güvenlik hizmeti verilecek alan, istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri ve kullanılacak teçhizat belirtilir. Hizmetin özelliğine ve önemine göre, valilikçe istenebilecek ek önlemler alınır. Geçici özel güvenlik izni için valiliğe söz konusu etkinliğın başlamasından en az 48 saat önce müracaatta bulunulur. Valiliğe yapılan müracaatlar faaliyetin başlamasından en geç 24 saat öncesinde neticelendirilir. Valinin takdiri ile acil hallerde bu süreler uygulanmaz.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğın 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“b) Hisse sahipleri ve yöneticilerin T.C. Kimlik Numarası ve imza sirküleri,”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğın 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Nüfus cüzdan fotokopisi” ibaresi “T.C. Kimlik Numarası”, ikinci fıkrasında yer alan “Ek-3 teki” ibaresi “Ek-3/A ve Ek-3/B deki” olarak değiştirilmiş, maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiş ve (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Özel güvenlik şirketleri, eğitim kurumları ve alarm merkezlerinde çalışacak olan yöneticilerin güvenlik soruşturmaları yaptırılır. Soruşturma sonucu olumlu olan yöneticilere Ek-3/C de bir örneği gösterilen kimlik kartı verilir.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğın 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “, adli sicil kaydı” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğın 22 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Ek-4’te” ibaresi “Ek-4/A ve Ek-4/B’de” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğın 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “nüfus cüzdan sureti ve ikamet belgeleri” ibaresi “T.C. Kimlik Numarası” olarak değiştirilmiş ve (a) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğın 25 inci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kanunun 11 inci maddesi beşinci fıkrasında sayılan şahıslardan, kendi adına taşıma ruhsatlı silahı olan özel güvenlik görevlileri bu silahlarını özel güvenlik hizmetlerinde

kullanabilirler. Bunun için koruma ve güvenliği sağlanacak kişi, kurum veya kuruluşun Komisyona müracaat ederek izin alması gerekir. Bu izin Komisyonca verilen personel ve silah kadrosu içerisinde değerlendirilir. Ateşli silahlar için bu Yönetmeliğin 27 nci maddesinde (Ek-8 hariç) düzenlenen hükümler kendi adına ruhsatlı silahını kullanacak olanlar için de uygulanır. Ancak, bu silahlar aynı zamanda özel güvenlik görevlisinin zati silahı da olduğundan görev alanı kıstası ve Yönetmeliğin 28 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 31 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “nüfus cüzdan sureti ve ikamet belgeleri” ibaresi “T.C. Kimlik Numarası” olarak değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki (ğ) bendi eklenmiş ve (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“ğ) Eğitim yapılacak tesisin yangın sigortası ve zorunlu deprem sigortası poliçelerinin birer sureti.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 32 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “eğitim kurumunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “kurucuları ve” ibaresi eklenmiştir.

“Bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak teslim edildiği anlaşıldığında, eğitim merkezinin bulunduğu ilde, sorumluluk bölgesi esasına göre başkanı emniyet müdürü veya jandarma subay sınıfı bir rütbeli olan ve özel güvenlikle ilgili birimde çalışan üç kişiden oluşan bir inceleme komisyonu görevlendirilir.”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 33 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış, aynı maddeye mevcut üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Özel güvenlik eğitimine alınan adaylar asgari yüz yirmi saatlik eğitime tabi tutulur. Programın yirmi saati silah ve atış eğitimine ayrılır. Ateşli silah taşımayacak özel güvenlik görevlilerinin silah ve atış eğitimini alması zorunlu değildir. Bu görevlilerin temel eğitimi yüz saatten aşağı olmayacak şekilde düzenlenir.”

“Havalimanı ve havaalanlarında istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri Sivil Havacılık Güvenliği ile Uyuşturucu Madde Bilgileri derslerini, deniz limanlarında istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri, ISPS Kod. çerçevesinde Deniz Limanı Güvenliği ve Uyuşturucu Madde Bilgileri derslerini, almak zorundadır.”

“Özel güvenlik görevlilerine çalışacakları yerin ve yapacakları görevin özelliğine göre alan eğitimleri verilebilir.”

“Özel güvenlik temel eğitimi günlük sekiz saat ve haftada kırksekiz saatten fazla olamaz. Bir ders saati kırk dakikadır ve iki ders arası en az on dakika ara verilir. İhtiyaç halinde aynı ders konusunda ve ikişer dersten fazla olmayacak şekilde blok ders yapılabilir. Haftanın bir günü kursiyerlerin istirahatına ayrılır ve ders yapılmaz.”

“Fiilen memur statüsünde çalışan uzman eğiticiler bir haftada toplam yirmi saatten fazla ders veremez ve mesai saatleri içerisinde ders vermek üzere bir haftada sekiz saatten fazla izin alamazlar. Emekli veya özel sektörde çalışan uzman eğiticiler ise bir haftada kırkbeş saatten fazla ders veremezler. Bir uzman eğitici gerekli şartlara haiz olsa bile bir eğitim kurumunda en fazla üç farklı derse girebilir.”

“Temel ve yenileme eğitiminde kursiyerlere silah bilgisi ve atış dersi kapsamında 15 metre mesafeden ve 25 fişek üzerinden atış yaptırılır. Kursiyerlerin atış eğitiminde başarılı kabul edilmesi için 25 adet fişegın en az 15 adedinin hedefe isabet etmesi gerekir. Yeterli başarıyı gösteremeyen kursiyerlere ek fişek istihkakı alınmak suretiyle başarılı oluncaya kadar atış yaptırılır. Atış için alınan fişek istihkaklarının sarf edildiğine dair atış yapılan yerin sorumlusu ve eğitim kurumu yöneticisi tarafından imzalanacak tutanak tutulur.”

“Silahlı görev yapan özel güvenlik görevlilerine, istihdam edildikleri kurum/kuruluş veya şirket tarafından her yıl en az 25 fişek üzerinden hizmet içi eğitim atışı yaptırılır.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye mevcut üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Yenileme eğitimi altmış ders saatinden oluşur. Yenileme eğitiminin on ders saati silah bilgisi ve atış dersine ayrılır. Yenileme eğitiminde okutulacak ders konuları ve saatleri Ek-13’de gösterilmiştir.”

“Özel güvenlik yenileme eğitimi günlük sekiz saat ve haftada kırksekiz saatten fazla olamaz. Bir ders saati kırk dakikadır ve iki ders arası en az on dakika ara verilir. İhtiyaç halinde aynı ders konusunda ve ikişer dersten fazla olmayacak şekilde blok ders yapılabilir.”

“Yenileme eğitimi, kendi bünyesinde özel güvenlik birimi olup, en az yirmi özel güvenlik görevlisi istihdam edilen yerlerde, yeterli araç-gereç ve materyal ile sınıf ortamı oluşturulması ve il valiliği tarafından yerinde yapılacak incelemede uygun değerlendirilmesi halinde, Ek-13’te belirtilen eğitim müfredatı doğrultusunda fiilen hizmet verilen yerlerde de yapılabilir. Ancak, özel güvenlik şirketlerinden koruma ve/veya güvenlik hizmeti alanlar yerinde yenileme eğitimi yapamazlar.”

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel güvenlik temel ve yenileme eğitimini tamamlayanlar yazılı ve uygulamalı sınava tabi tutulur.”

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 38 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uygulamalı sınavda, onbeş metre mesafeden ve beş adet fişek üzerinden yaptırılacak atış ile adayların atış becerisi ölçülür. Adayların atış becerilerinin ölçüldüğü uygulamalı sınav, yazılı sınavdan hemen sonra yapılır. Sınava girecek aday sayısının fazla olması halinde, illerde birden fazla uygulamalı sınav komisyonu oluşturulabileceği gibi, sınav aynı gün bitirilemediği takdirde devam eden günlerde de tamamlanabilir.”

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sınavlarda yeterli başarıyı sağlayamayan adaylar, yeniden özel eğitim kursuna devam etmeksizin bir yıl içinde birbirini takip eden üç sınava daha katılabilir. Toplam dört sınav neticesinde de başarısız olan veya başarısız sayılan adaylarda tekrar özel eğitim kursuna devam şartı aranır.”

“Silahsız olarak görev yapacak olan özel güvenlik görevlileri, sadece yazılı sınavın birinci kısmındaki soruları cevaplarlar ve bu kısımdan en az altmış puan almaları halinde başarılı sayılırlar. Silah bilgisi ve atış fark dersini alan özel güvenlik meslek yüksekokulu mezunlarının da silah bilgisiyle ilgili yazılı ve uygulamalı sınavdan altmış puan almaları halinde başarılı sayılırlar. Özel güvenlik meslek yüksekokulu öğrencileri eğitim dönemi içerisinde silahsız olarak ve gözlemci sıfatıyla staj yapabilirler. İki yıllık öğrenim boyunca, meslek yüksekokulu tarafından belirlenecek tarihlerde, özel güvenlik eğitim kurumlarında silah eğitimi alabilir ve mezuniyetleriyle birlikte silahlı eğitimleri de geçerli kabul edilir.”

“Yenileme eğitimi; özel güvenlik görevlilerinin mevcut bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine yönelik yapılır. Yenileme eğitimi sonrasında yapılan sınavlar özel güvenlik görevlilerinin seviye tespitine yöneliktir. Sınav neticesi aldığı puanlar verilecek sertifikaya işlenir ve yükselmelerde işverence göz önüne alınabilir. Özel güvenlik görevlileri seviye puanlarını yükseltmek için çalışma izinleri süresince seviye yükseltme sınavlarına girebilirler.”

“Temel ve yenileme eğitimleri sonunda merkezi sınav komisyonu tarafından yapılan sınavlarla ilgili optik cevap kâğıtları, atış kâğıtları ve benzeri yazılı doküman altı ay süreyle muhafaza edilir. Bu sürenin sonunda tutanakla tespit edilerek imha edilir.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel güvenlik temel eğitimi sonrasında yapılan yazılı ve uygulamalı sınavlarda başarılı olanlar, yenileme eğitimine katılan ve yapılan yazılı ve uygulamalı sınavlarda seviye puanları yeniden belirlenenlere Ek-12 deki “Özel Güvenlik Eğitim Sertifikası” düzenlenir ve valilikçe onaylanarak kendilerine verilir.”

MADDE 17 – Aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan ekli Ek-3, Ek-4, Ek-11 ve Ek-12 ekteki şekilde değiştirilmiş ve aynı Yönetmeliğe Ek -13 eklenmiştir.

MADDE 18 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4 – Bu Yönetmeliğin 17 nci maddesiyle değiştirilen ve Ek-4’ de yer alan reflektif yeleklerin kullanımına bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl süre ile devam edilebilir.”

MADDE 19 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20 – Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

[R.G. 26 Eylül 2009 – 27358]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye İş Kurumundan:

KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA ESKİ HÜKÜMLÜ İŞÇİ ALINMASINDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, kamu kurum ve kuruluşlarına iş kanunları hükümlerine göre çalıştırılmak üzere, sürekli veya geçici eski hükümlü işçi alınmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler, (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ve (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunlarla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları, özel kanunlarla kurulan kuruluş ve teşekküller ile hizmetlerini genel bütçenin transfer tertiplerinden yardım olarak yürüten kamu kurum ve kuruluşlarına,

b) İştirakler hariç olmak üzere, kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde özelleştirme kapsamında veya programında bulunan kuruluşlardan sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait olanlar ile 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunuyla kurulmuş ve sermayesinin tamamı Hazineye ait kuruluşlara,

c) İl özel idareleri, belediyeler, bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile bağlı kuruluşları, müessese ve işletmelerine,

ç) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına,

sürekli veya geçici eski hükümlü işçi alımını kapsar.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri iş kanunlarındaki yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla;

a) Birinci fıkranın (b) bendi hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının, il özel idarelerinin, belediyelerin ve bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile bağlı kuruluşlarının Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketler ile kooperatifler,

b) Bankalar, borsalar ve bunların müessese, teşebbüs, işletme ve iştirakleri,

c) 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa göre kurulan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları,

için uygulanmaz. Ancak, bu kapsamdaki işçi alım ilanlarının Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu ilanlar Kurum internet sitesinde ve ilgili kamu kurum ve kuruluşunca uygun

görülen iletişim araçları ile kamuoyuna duyurulur. Kamu kurum ve kuruluşları işçi alımının adil ve şeffaf bir şekilde yapılmasını sağlayacak diğer tedbirleri de alır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesi ile 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 32 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Eski hükümlü: Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına veya Devlet memuru olmaya engel bir suçtan hüküm giyenlerden cezasını infaz kurumlarında tamamlayanları, cezası ertelenenleri, koşullu salıverilenleri; özel kanunlarda belirtilen şartlardan dolayı istihdam olanağı bulunmayanları; ömür boyu kamu hizmetlerinden yasaklı bulunanlardan, Cumhuriyet Başsavcılığında alınan salıverilen hükümlülere ait durum bildirme formu ile durumlarını belgelendirenleri,

b) Geçici işçi: Kamu kurum ve kuruluşlarının mevsimlik ve kampanya işleri ile orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde bir malî yılda altı aydan az olmak üzere vize edilecek geçici iş pozisyonlarında çalıştırılacak eski hükümlü kişiyi,

c) İşçi: Kamu kurum ve kuruluşlarında bir iş sözleşmesine dayanarak, sürekli ya da geçici çalışan eski hükümlü kişiyi,

ç) Kamu kurum ve kuruluşu: 2 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarını,

d) KPSS: Kamu Personel Seçme Sınavını,

e) Kurum: Türkiye İş Kurumunun merkez ve taşra teşkilatını,

f) Öncelik hakkına sahip olanlar: 29/6/2009 tarih ve 2009/15188 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilenleri,

g) Sürekli işçi: Kamu kurum ve kuruluşlarında belirsiz süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan eski hükümlü kişiyi

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurumdan İşçi Talebi

İşçi olarak alınacaklarda aranacak şartlar

MADDE 5 – (1) Kamu kurum ve kuruluşlarında işçi olarak istihdam edileceklerde;

a) 2527 sayılı Türk Soylu Yabancıların Türkiye'de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla Türk vatandaşı olmak,

b) 18 yaşını tamamlamış olmak,

c) Kamu kurum ve kuruluşlarının özel kanunlarında yer alan özel şartları taşımak,

ç) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlandığı şekilde eski hükümlü olmak,

d) Ortaöğretim ve üstü eğitim düzeyindeki işçi talepleri için KPSS sınavına girmiş olmak

şartları aranır.

Kurumdan işçi talebinde bulunma

MADDE 6 – (1) Kamu kurum ve kuruluşları işçi ihtiyaçlarını, iş kolu, meslek pozisyonu, öğrenim, iş tecrübesi, ücret, sosyal yardımlar gibi ayrıntılarla yazılı veya elektronik ortamda işçinin çalıştırılacağı işyerinin bulunduğu yerdeki Kurum il veya şube müdürlüğünden talep etmek ve Kurum il veya şube müdürlüğü tarafından gönderilenler arasından karşılamak zorundadır.

(2) Kurum il veya şube müdürlüğü tarafından yapılan inceleme sonucunda uygun olmadığına karar verilen talepler, eksikleri giderilmek veya düzeltilmek üzere iade edilir.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları sürekli işçi taleplerini il düzeyinde, geçici işçi taleplerinin karşılanamaması hâlinde ulusal düzeyde; ilçe düzeyinde verilen geçici işçi taleplerinin karşılanamaması hâlinde, önce il düzeyinde sonra ulusal düzeyde karşılanması yoluna gidilir.

İşçi talebinde dikkat edilecek hususlar

MADDE 7 – (1) İşçi talep eden kamu kurum ve kuruluşu tarafından, işçinin alınacağı mesleğin niteliğine göre özel şartlar belirlenebilir. Bu şartlar belirlenirken;

a) Sınava tabi taleplerin; ortaöğretim, önlisans ve lisans düzeylerinden yalnızca birinden yapılması,

b) Eğitim durumlarının, belirli bir eğitim kurumu ismi ifade edilmeksizin, sadece mesleğe uygun bölümlerin belirtilmesi,

c) Cinsiyet ayrımına yer verilmemesi,

ç) İşçinin istihdam edileceği meslek ile işçide aranan şartlar ve istenen belgeler arasında tutarlılık bulunması,

d) Kamu güvenliğine ilişkin hizmetlere yönelik olarak ilgili mevzuatlarda yer alan özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, suç tasnifine göre eski hükümlüler arasında ayırım yapılmaması

hususlarına dikkat edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İşçi Taleplerinin Kurum Tarafından Karşılanması

İşçi talebinin ilanı ve iş başvurusu

MADDE 8 – (1) Kamu kurum ve kuruluşlarının işçi talepleri Kurum internet sayfasında ilan edilir. Söz konusu talepler Kurum tarafından uygun görülen diğer iletişim araçları ile de kamuoyuna duyurulabilir.

(2) Talebin ilanından itibaren, adaylara en az on günlük başvuru süresi tanınır. Kamu kurum ve kuruluşlarının işgücü taleplerine yapılan başvurularda kişilerin Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminde kayıtlı olan adresleri dikkate alınır.

(3) Kamu kurum ve kuruluşlarının talebi hâlinde, kuraya tabi işgücü taleplerine, eğitim düzeyi kısıtlaması yapılmaksızın talep koşullarını taşıyanların tamamı başvurabilir.

Taleplerin Kurum tarafından karşılanma esasları

MADDE 9 – (1) Kamu kurum ve kuruluşlarının ortaöğretim ve daha yüksek eğitim düzeyindeki işçi talepleri KPSS puanıyla; ilköğretim ve daha alt eğitim düzeyindeki işçi talepleri ve eğitim şartı aranmaksızın kömür ve maden işletmelerinin yeraltı işlerinde çalıştırılacaklara ilişkin taleplere gönderilenlerden noter huzurunda çekilecek kura ile belirlenir.

(2) Ortaöğretim ve daha yüksek eğitim düzeyindeki işçi taleplerine başvurabilmesi için KPSS'ye girmiş olmaları yeterlidir; bunlar için herhangi bir puan barajı aranmaz.

(3) KPSS'ye girmiş veya öncelikli gönderme hakkına sahip olmak, işe yerleştirmede tek başına bir hak teşkil etmez.

(4) Kamu kurum ve kuruluşlarına sürekli işçi olarak girmiş olanların, deneme süresi sonunda da çalışmaya devam etmeleri hâlinde, aynı tarihli KPSS puanları ile bir başka kamu kurum ve kuruluşunun sürekli işçi talebine başvuruları kabul edilmez.

(5) Kamu kurum ve kuruluşlarının talep ettiği açık iş sayısı kadar ya da açık iş sayısından daha az aday gönderilmesi hâlinde, açık işlerin gönderilen adaylar arasından karşılanamayan kısmı, 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasındaki esaslar doğrultusunda karşılanır. Bu şekilde de açık işin karşılanamaması hâlinde, KPSS şartı aranmaksızın Kuruma kayıt tarihi esas alınarak açık iş sayısının üç katına kadar aday kamu kurum ve kuruluşuna gönderilir. Buna rağmen karşılanamayan talepler için, talep sahibi kamu kurum ve kuruluşu ile görüşülerek, talep şartları değiştirilmek suretiyle yeniden talepte bulunulması sağlanır.

KPSS kapsamındaki taleplerle ilgili aday listelerinin belirlenmesi

MADDE 10 – (1) KPSS kapsamındaki taleplerle ilgili aday listeleri belirlenirken;

a) Ortaöğretim ve daha yüksek eğitim düzeyindeki taleplere, KPSS puanıyla başvuran talep şartlarına uygun adaylar arasından, en yüksek KPSS puanından başlanmak üzere açık iş sayısının üç katı,

b) Öncelik hakkına sahip olarak başvuran adaylardan talep şartlarına uygun olanlar arasından, öncelik hakkı sahipliğine ilişkin belgenin tarihi esas alınarak ve eski tarihli belgelerden başlanmak suretiyle, açık iş sayısının üç katı

ayrı listeler hâlinde kamu kurum ve kuruluşuna gönderilir. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilenlerden talep şartlarına uygun adaylardan başvuranların tamamı öncelik hakkı sahiplerine ilişkin listelere dahil edilir.

(2) Birinci fıkraya göre oluşturulan listelere, açık iş sayısı oranlarına bakılmaksızın en son adayın KPSS’de almış olduğu puanla aynı puana sahip olan adaylar ile öncelik hakkı sahipliğine ilişkin belge tarihi ile aynı tarihli belgeye sahip olan başvuru sahipleri de eklenir.

Kura usulüne tabi taleplerle ilgili aday listelerinin belirlenmesi

MADDE 11 – (1) Kamu kurum ve kuruluşlarınca, ilköğretim ve daha alt eğitim düzeyinde istihdam edilecek işçilerle ilgili listeler, başvuranlar arasından çekilecek kura ile belirlenir. Kura çekimi iş ilanında belirtilen gün, saat ve adreste noter huzurunda yapılır. Adaylar, istemeleri hâlinde kura çekimini izleyebilir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarınca, sınava alınacak asıl adayların listesi;

a) Kurumun gönderdiği ve başvuruda bulunanların tamamının yer aldığı listeler esas alınmak suretiyle, açık iş sayısının üç katı,

b) Öncelik hakkına sahip olarak Kurum tarafından gönderilenler arasından, açık iş sayısının üç katı

olarak kura çekimi sonucu belirlenir. Kura ile ayrıca, açık iş sayısının üç katı oranında da yedek liste oluşturulur. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilenlerden talep şartlarına uygun adaylardan başvuranların tamamı öncelik hakkı sahiplerine ilişkin listelere dahil edilir.

Listelerin kamu kurum ve kuruluşuna gönderilmesi

MADDE 12 – (1) Kurum tarafından 10 uncu ve 11 inci maddelerdeki esaslar doğrultusunda oluşturulan listeler, son başvuru tarihini izleyen günden itibaren beş iş günü içinde, sınav yapılmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşuna gönderilir.

Ek liste gönderme

MADDE 13 – (1) Talepte bulunan kamu kurum ve kuruluşları, Kurum tarafından gönderilen listelerdeki adayların genel ve özel şartları taşıyıp taşımadığını, sınavdan önce inceler; başvuru sahiplerine ilişkin ispatlayıcı belgeleri saklar. Kamu kurum ve kuruluşları, durumu talep şartlarına uymayan adayları, isimleri ve belgeleriyle birlikte Kuruma ileterek, aynı sayıda ve aynı listeden, sıra gözetilerek bir defaya mahsus olmak üzere ek liste gönderilmesi talebinde bulunabilir.

(2) Kamu kurum veya kuruluşlarının yapacağı sınava, Kurum tarafından gönderilenlerden, açık iş sayısının altında katılım olması hâlinde, sınav yapılmadan önce kamu kurum ve kuruluşlarının talebi üzerine, başvuru yaptığı hâlde gönderilen listelere giremeyen en yüksek puanlı kişiden başlanmak suretiyle, Kurum tarafından açık iş sayısının üç katını tamamlayacak şekilde yeni bir liste gönderilir.

İkinci liste gönderme yasağı

MADDE 14 – (1) Durumu talepte belirtilen şartlara uygun olanlar arasından, Kurum tarafından en az açık iş sayısı kadar aday bildirilmesine rağmen, kamu kurum ve kuruluşlarınca yerleştirme yapılmayarak iptal edilen talepler için, aynı şartlarda ve aynı yıl içinde yeniden Kurumdan işçi talebinde bulunulamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Yapılacak İşlemler

Tebliğat

MADDE 15 – (1) Sınav gün, saat ve yeri, kamu kurum ve kuruluşlarınca, Kurum tarafından gönderilen listelerde yer alan başvuru sahiplerine, sınav gününden en az beş gün önce ulaşacak şekilde iadeli taahhütlü posta ile tebliğ edilir.

Sınav

MADDE 16 – (1) Kamu kurum ve kuruluşları işe yerleştirilecek kişileri, Kurum tarafından gönderilen listelerdeki adaylar arasında yapacağı sınav ile belirler. Sınav; yazılı veya sözlü yöntemlerinden biri veya ikisi kullanılarak, meslekî bilgi ve becerilere ilişkin konulardan yapılır.

(2) Sınav, kamu kurum ve kuruluşlarınca, Kurum tarafından gönderilen listelerin ulaşmasını müteakip otuz gün içinde yapılır.

Sınav kurulu ve görevleri

MADDE 17 – (1) Sınav kurulu kamu kurum veya kuruluşlarının atamaya yetkili amirinin görevlendireceği bir başkan ve dört üyeden oluşur. Sınav kurulu üyelerinden biri Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünce belirlenir. Sınav kurulu üyelerine toplantı gün, saat ve yeri, toplantı gününden en az beş gün önce yazılı olarak bildirilir.

(2) Sınav kurulu; sınavın yapılacağı yerleri önceden belirler, sözlü sınavlar hariç olmak üzere sınav sorularını ve cevap anahtarlarını hazırlar ve mühürlü bir zarfta saklar, sınav sonuçlarını değerlendirir.

(3) Adayın başarı puanı; hem yazılı hem de sözlü sınav yapılması hâlinde, adayın KPSS puanının yüzde ellisi, yazılı sınav puanının yüzde otuzu, sözlü sınav puanının yüzde yirmisi; sadece yazılı ya da sadece sözlü sınav yapılması hâlinde adayın KPSS puanının yüzde yetmişi, yazılı veya sözlü sınav puanının yüzde otuzudur. Başarı puanı en yüksek olan adaydan başlanmak suretiyle açık iş sayısı kadar asıl ve aynı sayıda da yedek liste belirlenerek ilan edilir. Sınav sonuçlarına ilişkin itirazlar sınav kurulunca incelenir.

Sınav sonuçlarının açıklanması

MADDE 18 – (1) Yapılan sınav sonucunda, asıl ve yedek liste belirlenir. Sınav sonuçları, sınavın bitiminden itibaren yedi gün içinde talepte bulunan kamu kurum ve kuruluşları tarafından herkesin görebileceği bir yere asılmak, varsa internet sitesinde ilan edilmek suretiyle açıklanır. Sonuçlar sınava giren adaylara ayrıca yazılı olarak bildirilir. Sınavda başarılı olan adayların sınav sonuçları iadeli taahhütlü posta ile gönderilir.

Sınav sonuçlarına itiraz

MADDE 19 – (1) Adaylar, sonuçların tebliğinden itibaren yedi iş günü içinde sınav kuruluna itiraz edebilir. Yapılan itirazlar, sınav kuruluna ulaştığı tarihten itibaren on gün içinde sonuçlandırılarak, nihai karar itiraz sahibine iadeli taahhütlü posta ile bildirilir.

Yedek listeden işçi alımı

MADDE 20 – (1) Sınavda başarılı olup da işe başlamayanlar ile deneme süresi içinde işten ayrılanların yerine, yedek listenin ilk sırasındaki kişiden başlanmak suretiyle yerleştirme yapılır.

Sınav sonuçlarının ve yerleştirmelerin Kuruma bildirilmesi

MADDE 21 – (1) Kamu kurum ve kuruluşları, sınavı asıl ve yedek olarak kazananlar ile başarısız olanları ve varsa sınava katılmayanları, sınav sonucunun açıklanmasını izleyen onbeş gün içinde liste hâlinde Kuruma bildirir.

(2) Asıl ve yedek listeden işe yerleştirilenler, yerleştirmeyi takip eden onbeş gün içinde Kuruma yazılı olarak bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 22 – (1) 22/4/2006 tarihli ve 26147 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İşçi Olarak İstihdam Edilecek Özürlü ve Eski Hükümlülere Uygulanacak Sınav Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü yürütür.

[R.G. 19 Eylül 2009 – 27354]

 [İçindekilere dön](#)

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan:

ERİŞİM VE ARABAĞLANTI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kullanıcıların makul bir ücret karşılığında elektronik haberleşme hizmetlerinden ve altyapısından azami ölçüde yararlanmasını sağlayacak uygulamaların teşvik edilmesi, elektronik haberleşme sektöründe verimliliğin ve sürdürülebilir rekabet ortamının sağlanması, şebekelerin bütünlüğü ve birlikte çalışabilirliği ile hizmetlerin karşılıklı işletilebilirliğinin ve uzun vadede kullanıcıların yararına olacak rekabet ortamının oluşturulmasına yönelik altyapı yatırımlarının desteklenmesi için elektronik haberleşme şebekelerine erişim ve arabağlantıya ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, işletmecilerin erişim ve arabağlantıya ilişkin hak ve yükümlülükleri ile söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmesinde uygulanacak usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 4 üncü, 6 ncı, 7 nci, 12 nci, 24 üncü, 33 üncü ve 60 ıncı maddeleri ile mezkûr Kanunun İkinci Kısım Üçüncü Bölümü hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alt yerel ağ: Sabit elektronik haberleşme şebekesinde abone tarafındaki şebeke sonlanma noktasını konsantrasyon noktasına veya belirli bir ara erişim noktasına bağlayan kısmi yerel ağı,

b) Arabağlantı: Bir işletmecinin kullanıcılarının aynı veya farklı bir işletmecinin kullanıcılarıyla irtibatının veya başka bir işletmeci tarafından sunulan hizmetlere erişiminin sağlanmasını teminen, aynı veya farklı bir işletmeci tarafından kullanılan elektronik haberleşme şebekelerinin birbirlerine fiziksel ve mantıksal olarak bağlantısını,

c) Arabağlantı yükümlüsü: Arabağlantı sağlama yükümlülüğü getirilen işletmeciyi,

ç) Ayırıştırma: Bir işletmecinin, şebekesi üzerinden verdiği hizmetleri, taşıma, anahtarlama, arayüz de dâhil olmak üzere sadece talep edilen şebeke bileşenlerine ve talep edilen türden erişim sağlanmasına imkân verecek şekilde birbirinden ayrı olarak sunmasını,

d) Elektronik haberleşme şebekesi: Farklı noktalar arasında elektronik haberleşmeyi sağlamak için bu noktalar arası bağlantıyı teşkil eden anahtarlama ekipmanları ve hatlar da dahil olmak üzere her türlü iletim sistemleri ağını,

e) Erişim: Bu Yönetmelikte belirtilen koşullarla, elektronik haberleşme şebekesi, altyapısı ve/veya hizmetlerinin, diğer işletmecilere sunulmasını,

f) Erişim yükümlüsü: Erişim sağlama yükümlülüğü getirilen işletmeciyi,

g) Hesap ayrımı: İşletme içi transferler de dâhil, her bir faaliyetle ve iş birimiyle ilgili gelir, gider ve maliyetlerin ayrılmasını,

ğ) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten şirketi,

h) Koşullu erişim: Radyo ve televizyon yayın sistemlerine abonelik veya başka bir yöntemle önceden izin verilmesi yoluyla koşullu olarak erişimi sağlayan her türlü teknik tedbir ve düzenlemeyi,

ı) Kurul: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunu,

i) Kurum: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunu,

j) Taşıyıcı: Bir çağrının başlatılması, sonlandırılması veya taşınması hizmetlerinin tümünü veya bir kısmını sunan işletmeciyi,

k) Taşıyıcı ön seçimi: Taşıyıcının, taşıyıcı seçim kodu çevrilmeksizin seçilmesine imkân sağlayacak şekilde önceden seçilmesi yöntemini,

l) Taşıyıcı seçimi: Taşıyıcının, taşıyıcı seçim kodu çevrilmesi suretiyle seçilmesi yöntemini,

m) Taşıyıcı seçim kodu: Taşıyıcılara, taşıyıcı seçimi amacıyla Kurumca tahsis edilen kodu,

n) Veri akış erişimi: Abone tarafındaki şebeke sonlanma noktasını, veri iletimine imkân verecek şekilde, abonenin bağlı bulunduğu ana dağıtım çatısının bulunduğu tesise veya eşdeğer tesise yerleştirilen teçhizata bağlayan her türlü cihaza ve fiziksel devreye erişimi,

o) Yerel ağ: Sabit elektronik haberleşme şebekesinde abone tarafındaki şebeke sonlanma noktasını abonenin bağlı bulunduğu ana dağıtım çatısına veya eşdeğer tesise bağlayan fiziksel devreyi,

ö) Yerel ağa ayrıştırılmış erişim: Yerel ağın mülkiyetinde bir değişiklik olmadan yerel ağa ayrıştırılmış tam erişimi ve yerel ağa paylaşımlı erişimi,

p) Yerel ağa ayrıştırılmış tam erişim: Bakır kablo çifti frekans spektrumunun tamamının kullanılmasına izin verecek şekilde yerel ağa veya alt yerel ağa erişimi,

r) Yerel ağa paylaşımlı erişim: Bakır kablo çifti frekans spektrumunun sadece ses harici bandının kullanılmasına izin verecek şekilde yerel ağa veya alt yerel ağa erişimi ifade eder.

İlkeler

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, aşağıdaki temel ilkeler göz önüne alınır.

a) Etkin ve sürdürülebilir rekabet ortamının sağlanması ve korunması,

b) Niteliksel ve niceliksel devamlılık, düzenlilik, güvenilirlik, verimlilik, açıklık, şeffaflık ve kaynakların verimli kullanılmasının gözetilmesi,

c) Elektronik haberleşme hizmetleri arzı ile yeni yatırımların, teknoloji gelişiminin ve üretiminin özendirilmesi,

ç) Elektronik haberleşme pazarının, gelişen şartlar çerçevesinde uluslararası normlara yaklaştırılması,

d) Eşit şartlardaki kullanıcılar ve işletmeciler arasında ayırım gözetilmemesi, hizmetlerin benzer konumdaki kullanıcılar tarafından eşit şartlarla ulaşılabilir olması,

e) Kullanıcıların talep ettikleri hizmetlerin dışında herhangi bir hizmeti satın almak zorunda bırakılmaması,

f) Kullanıcıların makul bir ücret karşılığında elektronik haberleşme şebeke, altyapı ve hizmetlerinden yararlanmasını sağlayacak uygulamaların teşvik edilmesi,

g) Elektronik haberleşme hizmetleri karşılığı alınacak ücretlerin mümkün olduğu ölçüde hizmetin etkin olarak sağlanması maliyetine dayalı olması,

ğ) Bir hizmetin maliyetinin diğer bir hizmetin ücreti yoluyla desteklenmesinden veya karşılanmasından kaçınılması,

h) Ücretlerin; rekabetin engellenmesine, bozulmasına veya kısıtlanmasına neden olacak şekilde belirlenmemesi,

ı) Kullanıcıların özel durumlarının dikkate alınması.

Erişimin kapsamı

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelikte geçen erişim ifadesi;

- a) Yerel ağa ayrıştırılmış erişim ve veri akış erişimini de içerecek şekilde elektronik haberleşme şebekesi bileşenlerine ve ilgili tesislerine her türlü yöntemle erişimi,
- b) Binalar, borular ve direkleri de içerecek şekilde fiziksel altyapıya erişimi,
- c) İşletim destek sistemlerini de içerecek şekilde ilgili yazılım sistemlerine erişimi,
- ç) Numara dönüşümüne veya eşdeğer işlevselliğe sahip sistemlere erişimi,
- d) Hizmetlerin karşılıklı çalışabilirliği veya sanal şebeke hizmetleri için gerekli arayüzlere, protokollere veya diğer teknolojilere erişimi,
- e) Arabağlantıyı,
- f) Akıllı şebeke hizmetlerine yönelik bileşenlere erişimi ve mobil şebekelerde ulusal dolaşımı da içerecek şekilde kullanıcılara sunulan hizmetlerin karşılıklı çalışabilirliğinin temini için belirli hizmetlerin sağlanmasını,
- g) Yeniden satış amacıyla hizmetlerin toptan seviyede sunulmasını,
- ğ) Koşullu erişim sistemlerine erişimi,
- h) Kurum düzenlemeleri ile belirlenen diğer hallerdeki erişimi kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM

Erişim ve Arabağlantı Yükümlülükleri

Yükümlülük getirilmesi

MADDE 7 – (1) İlgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere Kurum tarafından, işletmecilerin yetkilendirmeleri ile bu Yönetmeliğin 9, 14 ve 15 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu Yönetmeliğin 8 ilâ 16 ncı maddelerinde belirtilen yükümlülüklerden biri, birkaçı veya tamamı getirilir. Aynı ve/veya farklı pazarlarda etkin piyasa gücüne sahip olan işletmeciler arasında yükümlülükler açısından ilgili pazar veya pazarlarda rekabet düzeyini etkileyen unsurlar ile 5 inci maddede yer verilen ilkeler dikkate alınarak farklılaştırma yapılabilir. Farklılaştırma, işletmecilere getirilebilecek yükümlülüklerin seçimi ve/veya seçilmiş olan yükümlülüklerin uygulama detaylarının farklılığı şeklinde olabilir.

Erişim

MADDE 8 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip bir işletmecinin diğer bir işletmecinin bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen kapsamda erişimine izin vermemesinin veya aynı sonucu doğuracak şekilde erişim için makul olmayan süre ve şartlar ileri sürmesinin, rekabet ortamının oluşumunu engelleyeceğine veya ortaya çıkacak durumun, son kullanıcıların aleyhine olacağına karar vermesi halinde, söz konusu işletmeciye diğer işletmecilerin erişim taleplerini kabul etme yükümlülüğü getirebilir.

(2) Erişim sağlama yükümlüsü işletmeciler, taşıma, anahtarlama ve işletim arayüzleri de dâhil olmak üzere kendilerinden talep edilen erişimi sağlayacak şekilde ayrıştırma yapmakla yükümlüdürler. Kurum, yerel ağ da dâhil olmak üzere bütün şebeke bileşenlerine ayrıştırılmış erişim sağlama yükümlülüğünün kapsamını belirler. Bir işletmecinin, içinde bulunduğu koşulların ayrıştırma yükümlülüğünü yerine getirmesini engellediğini kanıtlaması hâlinde Kurum, söz konusu işletmeciye bu yükümlülükten kısmen ya da tamamen muaf tutabilir.

(3) Erişim sağlama yükümlüsü olan bir işletmeci, ancak şebeke işletim güvenliğinin veya şebeke bütünlüğünün veya veri güvenliğinin temin edilemeyeceğini ya da şebekelerin karşılıklı işletilebilirliğinin mümkün olmadığını objektif kriterlerle kanıtlamak ve Kurumun onayını almak kaydıyla erişimi sınırlandırabilir. Bu hâllerin mevcudiyeti, işletmecilerin erişim yükümlüsü olarak belirlenmesini engellemeyeceği gibi erişim koşullarını müzakere etmeyi reddetmeleri için de geçerli bir neden teşkil etmez.

Arabağlantı

MADDE 9 – (1) Kurum, bir işletmecinin arabağlantıya izin vermemesinin veya aynı sonucu doğuracak şekilde makul olmayan süre ve şartlar ileri sürmesinin, rekabet ortamının oluşumunu engellediğine veya ortaya çıkacak durumun son kullanıcıların aleyhine olduğuna karar vermesi hâlinde, söz konusu işletmeciye arabağlantı yükümlüsü olarak belirleyebilir.

(2) Tüm işletmeciler, talep gelmesi halinde birbirleriyle arabağlantı müzakerelerinde bulunmakla yükümlüdürler. Tarafların anlaşamamaları halinde Kurum, işletmecilere arabağlantı sağlama yükümlülüğü getirebilir.

(3) Arabağlantı, teknik ve ekonomik olarak uygun olacağı kanıtlanabilen ve Kurum tarafından uygun görülen herhangi bir arabağlantı noktasından temin edilir. İşletmeci, bunların haricinde bir noktadan arabağlantı talep etmesi hâlinde, temin edilecek noktanın maliyetini üstlenir.

(4) Kurum, 8 inci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ilgili işletmecinin talebi üzerine, arabağlantının teknik ve ticari alternatiflerinin bulunduğu veya arabağlantıyı sağlamak için gerekli kaynakların bulunmadığı gerekçeleriyle arabağlantı yükümlülüğünün sınırlandırılmasına karar verebilir.

Ayrım gözetmeme

MADDE 10 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere, elektronik haberleşme hizmetlerini sağlamak için kendi kullandıkları veya üçüncü şahısların elektronik haberleşme hizmetlerini sunmak için gereksinim duydukları hizmetleri, söz konusu hizmetleri talep edenlere; ayırım gözetmeksizin ve kendi ortaklarına, iştiraklerine veya ortaklıklarına sağladıkları ile aynı koşul ve kalitede temin etme yükümlülüğü getirebilir.

Referans erişim teklifleri ve şeffaflık

MADDE 11 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere, teknik özellikler, şebeke özellikleri, tedarik ve kullanıma ilişkin hüküm ve koşullar ile ücretler gibi belirli bilgileri aleni hâle getirme yükümlülüğü getirebilir.

(2) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere arabağlantıyı da içerecek şekilde referans erişim teklifleri hazırlama yükümlülüğü getirebilir. Kurum tarafından referans erişim teklifi hazırlama yükümlülüğü getirilen işletmeci, söz konusu yükümlülüğün getirildiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde referans erişim teklifini hazırlayarak Kuruma göndermekle yükümlüdür.

(3) Referans erişim teklifleri Kurum düzenlemeleri çerçevesinde ve asgari olarak Ek-1’de yer alan hususları içerecek şekilde hazırlanır. Erişim talebinde bulunan işletmecilerin taleplerinin karşılanmasına yönelik gereksiz hizmetleri almamaları ve karşılığında bir bedel ödememeleri esastır. Bu maksatla, hizmetler yeterince ayrıştırılmış ve ilgili pazarın özelliklerine göre her bir hizmetin fiyatını da içerecek şekilde referans erişim teklifinin süre ve koşulları belirlenmiş olmalıdır. Kurum tarafından aksi belirtilmedikçe, söz konusu teklifler her yıl yürürlükteki teklifler esas alınmak suretiyle yenilenerek Şubat ayı sonuna kadar Kuruma gönderilir. Bununla birlikte, işletmeciler değişen pazar koşullarının ve teknolojik gelişmelerin gerektirdiği durumlarda Kuruma gönderdikleri referans erişim tekliflerinde değişiklik yapılmasını teklif etme hakkına sahiptir. Yeni teklifler onaylanıncaya kadar mevcut referans erişim teklifleri geçerliliğini korur.

(4) Kurum, 5 inci maddede belirtilen ilkeleri göz önünde bulundurarak, referans erişim tekliflerinde gerekli değişikliklerin yapılmasını işletmecilerden isteyebilir. İşletmeciler, Kurumun istediği değişiklikleri belirtilen biçimde ve verilen sürede yerine getirmekle yükümlüdürler. Verilen süre içerisinde Kurumun istediği değişikliklerin yapılmaması halinde, Kurum bu değişiklikleri re’sen yapabilir.

(5) İşletmeciler, Kurum tarafından doğrudan onaylanan veya bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında değiştirilerek onaylanan referans erişim tekliflerini internet sitelerinde ve Kurum tarafından belirlenebilecek diğer yöntemlerle, Kurumun onayını müteakip bir hafta içinde yayımlamakla yükümlüdürler.

(6) İşletmeciler Kurum tarafından onaylanan referans erişim tekliflerinde yer alan usul, esas ve ücretlerle erişim sağlamakla yükümlüdürler.

Erişim tarifelerinin kontrolü

MADDE 12 – (1) İşletmeciler, arabağlantı da dahil olmak üzere erişim tarifelerini bu Yönetmelikte yer alan ilkeleri göz önüne alarak serbestçe belirlerler.

(2) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere, erişim tarifelerini maliyet esaslı olarak belirleme yükümlülüğü getirebilir. Kurum tarafından talep edilmesi halinde yükümlü işletmeciler erişim tarifelerinin maliyet esaslı belirlendiğini ispat etmek zorundadır.

(3) Kurum, erişim tarifelerinin yükümlü işletmeciler tarafından maliyet esaslı olarak belirlenmediğini tespit etmesi halinde söz konusu tarifeleri maliyet esasına göre belirler. Kurum, tarifeleri maliyet esasına göre belirleyinceye kadar diğer ülke uygulamalarını, daha önce uygulanmakta olan ücretler ve düzenlemeye konu olan hizmetin toptan ve perakende seviyede aynı ve/veya benzer pazarlarda sunulan diğer hizmetlerle olan ilişkisi çerçevesinde uygun olduğu ölçüde dikkate alarak tarifeleri belirleyebilir ve/veya tarifelere üst sınır koyabilir. Kurumun belirlediği tarifelere uyulması zorunludur.

(4) Tarifeler, maliyet esasına göre belirlenirken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur.

a) Erişim hizmetleri için maliyet esaslı tarifenin, hizmetleri sunmak için yatırılması gereken sermayeden makul bir geri dönüşü içerecek biçimde, hizmetin etkin olarak sağlanmasının ileriye dönük uzun dönem artan maliyeti ile ortak maliyetlerin hizmetle ilişkilendirilebilen kısmının toplamı şeklinde belirlenmesi esastır.

b) Kurum, erişim hizmetinin aynı altyapıyı paylaştığı diğer hizmetler ile olan ilişkisi ve maliyetlerin hesaplanmasında kullanılması öngörülen verilerin elde edilebilirliği gibi hususları dikkate alarak, uzun dönem artan maliyet yönteminin farklı türlerinin veya elektronik haberleşme sektöründe uygulaması bulunan diğer yöntemlerin kullanılmasını uygun görebilir.

c) Maliyetler, hizmetin etkin olarak sağlanması maliyetini aştığı takdirde, aşan kısım hizmetin etkin olarak sağlanması açısından gereksiz gider ve maliyet olarak kabul edilir. Bu tür gider ve maliyetler yasal zorunluluktan kaynaklanmaları veya diğer nedenlerle zaruri olduklarının kanıtlanması hâlinde dikkate alınır.

(5) Dördüncü fıkranın (b) ve (c) bentlerine göre yapılan değerlendirmede, karşılaştırılabilir piyasalarda birbirinin muadili hizmetleri sunan işletmecilerin katlandıkları maliyetlere veya uyguladıkları tarifelere karşılaştırma amacıyla başvurulabilir. Bu durumda, referans alınan piyasaların kendilerine has özellikleri göz önüne alınır.

Hesap ayrımı, maliyet muhasebesi ve denetim

MADDE 13 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere, hesap ayrımı ve/veya maliyet muhasebesi yükümlülüğü getirebilir.

(2) Hesap ayrımı yükümlülüğü getirilen işletmeciler, Kurum tarafından belirlenecek hesap ayrımı ve maliyet muhasebesine ilişkin usul ve esaslar kapsamında faaliyet alanları ve iş birimleri için ayrı ayrı hesap tutmakla yükümlüdür.

(3) İşletmeciler, hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi yükümlülüğü kapsamında hazırladıkları raporları Kuruma, Kurum tarafından belirlenen biçim, kapsam ve sürede yazılı ve elektronik ortamda gönderir. Kurum, işletmecilere; hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi yükümlülükleri kapsamında hazırladıkları bilgi ve belgeleri yayımlama yükümlülüğü getirebilir. Kurum, gerekli gördüğü takdirde bu bilgi ve belgeleri kendisi de yayımlayabilir. Yayımlanacak bilgi ve belgelerin kapsamı Kurum tarafından belirlenir.

(4) Kurum işletmecilerin hesaplarını denetleyebilir veya denetim yetkisi vermek suretiyle denetleyebilir veya işletmecilere hesaplarını bağımsız denetim kuruluşlarına denetleme yükümlülüğü getirebilir. Hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi kapsamında denetim yetkisi verilenler ve bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılan denetime ilişkin giderler ilgili işletmeciler tarafından karşılanır.

(5) Kurum, bu maddenin uygulama esaslarını yapacağı düzenlemelerle belirler.

Ortak yerleşim

MADDE 14 – (1) Kurum, işletmecilere kendi tesislerinde, diğer işletmecilerin ekipmanları için maliyet esaslı bir bedel karşılığında, başta fiziksel ortak yerleşim olmak üzere her türlü ortak yerleşim sağlama yükümlülüğü getirebilir.

(2) İşletmecilerin, herhangi bir yerde fiziksel ortak yerleşimin zaruri ve/veya imkân dahilinde olmadığını kanıtlamaları hâlinde, Kurum, bu yerlerde söz konusu işletmecileri fiziksel ortak yerleşim yükümlülüğünden muaf tutabilir. Kurum, fiziksel ortak yerleşim yükümlülüğünden muaf tutulan işletmecilere, maliyet esaslı bir bedel karşılığında fiziksel ortak yerleşime eşdeğer ekonomik, teknik ve operasyonel koşullarla farklı bir yöntem kullanarak ortak yerleşim sağlama yükümlülüğü getirebilir.

(3) Kurum, ortak yerleşim tarifelerinin maliyet esaslı belirlenmediğini tespit etmesi hâlinde, maliyetleri, uluslararası uygulamaları ve/veya rayiç bedelleri uygun olduğu ölçüde dikkate alarak söz konusu tarifeleri belirler.

(4) Fiziksel ortak yerleşimden faydalanan işletmeciler veya temsilcileri, kendi malzemelerine ve ekipmanlarına müdahale etmek üzere söz konusu hizmeti sağlayan işletmecilerin tesislerine girebilir.

(5) Kurum, bu maddenin uygulama esaslarını yapacağı düzenlemelerle belirler.

Tesis paylaşımı

MADDE 15 – (1) Bir işletmecinin tesislerini kamuya veya üçüncü şahıslara ait bir arazinin üzerine veya altına yerleştirebildiği veya bu tür arazileri kullanabildiği veya kamulaştırma müessesesinden yararlanabildiği hallerde Kurum; çevrenin korunması, kamu sağlığı ve güvenliği, şehir ve bölge planlaması ve kaynakların etkin kullanılması gereklerini gözeterek ve bu kapsamda yapılacak düzenlemelerin rekabet üzerindeki etkileri ile 8 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hususları dikkate alarak ilgili işletmeciye söz konusu tesisleri ve/veya araziye makul bir bedel karşılığında diğer işletmecilerle paylaşma yükümlülüğü getirebilir.

(2) Kurum, bu maddenin uygulama esaslarını yapacağı düzenlemelerle belirler.

(3) 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 17 nci maddesi kapsamında radyo ve televizyon yayınlarını da içeren her türlü yayının belirlenmiş emisyon noktalarından yapılabilmesini teminen ortak anten sistem ve tesisleri kurulmasına yönelik düzenlemelerde yer alan hükümler saklıdır.

Taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi

MADDE 16 – (1) Kurum, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere son kullanıcıların taşıyıcılarını serbestçe seçebilmelerini temin etme ve bu kapsamda taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi uygulama yükümlülüğü getirebilir.

(2) Taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi yükümlülüğü getirilen işletmeciler, taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi kapsamında Kurum düzenlemelerine uygun olarak şebekelerinde gerekli düzenlemeleri yapar ve uygular. İşletmeciler, taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi kapsamında şebekelerinde yapacakları düzenlemelerden kaynaklanabilecek gider kalemleri için Kurumdan hak talebinde bulunamaz.

(3) İşletmecilerin taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi kapsamında birbirlerine uygulayacağı ücretler konusunda 12 nci madde hükümleri uygulanır.

(4) Kurum, bu maddenin uygulama esaslarını yapacağı düzenlemelerle belirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Erişim Müzakereleri ve Sözleşmeleri

Sözleşme serbestisi

MADDE 17 – (1) İşletmeciler, erişim sözleşmelerinde yer verilecek hüküm ve koşulları ilgili mevzuata, yetkilendirmelerinde öngörülen şartlara ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmamak kaydıyla kendi aralarında müzakere ederek serbestçe belirlerler.

Uzlaşmazlıkların çözümü

MADDE 18 – (1) İlgili işletmeciler arasında, yeni bir erişim talebinden itibaren azami iki ay içerisinde anlaşma tesis edilememesi veya mevcut erişim sözleşmesinde bu Yönetmelik kapsamında herhangi bir anlaşmazlık vuku bulması halinde taraflardan herhangi biri Kurumdan uzlaştırma prosedürünün işletilmesini talep edebilir.

(2) Kuruma uzlaştırma talebinde bulunan işletmecilerin başvurularında aşağıdaki hususlar yer almalıdır.

- a) Tarafların isim ve unvanları,
- b) Erişim talebinin yapıldığı tarih,
- c) Erişim talebinin kapsamı ve süresi,
- ç) Erişim talebi çerçevesinde teklif edilen ücret ve gerekçeleri,
- d) Taraflarca üzerinde anlaşma sağlanamayan hususlar,
- e) Yukarıda sıralanan hususlara ilişkin her türlü bilgi ve belge.

(3) Kurum, başvuru yapan işletmecinin gerekli belgeleri sunmaması hâlinde eksikliklerin belirlenen süre içerisinde tamamlanmasını talep eder. Söz konusu eksikliklerin verilen süre içerisinde tamamlanmaması halinde başvuru reddedilmiş sayılır.

(4) Kurum, kendisinden uzlaştırma talebinde bulunduğu diğer işletmeciye yedi gün içinde tebliğ eder. İşletmeci, tebligatı almasını müteakip onbeş gün içinde, görüşlerini ve konuya ilişkin bilgi ve belgeleri Kuruma sunar.

(5) Kurum, söz konusu bilgi ve belgelerin alındığı tarihten itibaren otuz gün içinde, işletmecilere ilgili mevzuat kapsamında getirilen yükümlülükleri, Kurum tarafından aynı veya benzer hususlarda yapılan düzenlemeleri, talep konusu hizmetin ekonomik ve teknik açıdan alternatiflerinin varlığı ve bu maddede öngörülen uzlaştırma prosedürü dışındaki müzakere, arabuluculuk da dahil tarafların başvurabileceği uyuşmazlık çözüm yollarının mevcut uzlaşmazlığı daha etkin bir şekilde giderme olasılığı gibi hususları dikkate alarak uzlaştırma talebini kabul edip etmeyeceğine karar verir. Talebin reddedilmesi durumunda ilgili işletmecilere bildirimde bulunulur. Kurum, uzlaştırma talebini kabul etmesi halinde ilgili işletmecileri uzlaştırma toplantısına davet eder. Uzlaşmazlık konularının söz konusu toplantıda tutanak altına alınması ile uzlaştırma süreci başlatılır.

(6) Kurum, uzlaştırma sürecinde tarafların anlaşmaması halinde, taraflarca sunulan bilgi ve belgeleri 5 inci maddede belirtilen ilkeler doğrultusunda nitelik ve nicelik itibarıyla değerlendirilerek erişim anlaşmasının anlaşmazlık konusu olan hüküm, koşul ve ücretlerini uzlaştırma sürecinin başladığı tarihten itibaren iki ay içerisinde belirlemeye yetkilidir. Ancak, uzlaştırma talebinin daha önce sunulmayan bir hizmete ilişkin olması, talebin içeriğinin kapsamlı bir çalışma ve bilgi toplama süreci gerektirmesi ve Kurumun gerekli gördüğü diğer istisnai hallerde bu süre en fazla iki ay daha uzatılabilir.

(7) Kurum, bu madde kapsamında gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi taraflardan talep edebilir. Taraflar, söz konusu bilgi ve belgeleri Kurum tarafından belirlenecek süre içinde Kuruma göndermekle yükümlüdür.

(8) Kurum tarafından belirlenen hüküm, koşul ve ücretler; referans erişim tekliflerinde ve Kurum düzenlemelerinde yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla, uzlaştırma talep eden işletmecinin Kuruma başvuruda bulunduğu tarihten itibaren yürürlüğe girer.

(9) Kurum, uzlaştırma sürecinde, geçici ücretin belirlenmesi dâhil, kamu yararının gerektirdiği her türlü tedbiri alır. İşletmeciler, geçici ücret dâhil, Kurum tarafından alınacak tedbirlere uymakla yükümlüdür. Kurum, geçici ücreti belirlerken, daha önce uygulanmakta olan ücretleri ve/veya 12 nci madde hükümlerini dikkate alır. İşletmeciler, Kurum tarafından nihai ücretin belirlenmesinden sonra, geriye dönük olarak bu ücret üzerinden mahsuplaşırlar.

(10) Müteakip Kurum düzenlemeleri aksini gerektirmedikçe veya ilgili mevzuat çerçevesinde işletmecilerin mutabakatıyla aksi kararlaştırılmadıkça, Kurumun belirlediği hüküm, koşul ve ücretlerin uygulanmasına devam olunur.

Erişim ve arabağlantı sözleşmelerinin Kuruma sunulması ve aleniyeti

MADDE 19 – (1) Erişim ve arabağlantı sözleşmeleri, bunların ekleri ve değişikliklerinin tasdikli bir sureti imzalanmasını müteakip onbeş gün içinde Kuruma sunulur. İşletmeciler, erişim yükümlülükleri, rekabetin tesisi ve tüketicilerin korunması, şebekelerin bütünlüğü ve birlikte çalışabilirliği ile hizmetlerin karşılıklı işletilebilirliği gibi hususlara ilişkin olarak Kurumun sözleşmelerde mevzuata aykırı bulduğu hüküm ve koşullara yönelik düzeltme taleplerini otuz gün içinde yerine getirmekle yükümlüdür. Erişim ve arabağlantı sözleşmelerinin Kuruma sunulmasına ilişkin olarak görev ve imtiyaz sözleşmelerinde yer alan hükümler saklıdır.

(2) Sözleşmenin tarafları, ticari sır ihtiva ettiğine kanaat getirdikleri maddeleri sözleşmeyle birlikte Kuruma bildirir. Ticari sır olarak kabul edilebilecek bilgiler için 28/5/2009 tarihli ve 27241 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşletmecilere Ait Sırların Korunması ile Kamuoyuna Açıklanacak Bilgilerin Yayımlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınır. Ayrım gözetmeme yükümlülüğü getirilen işletmeciler tarafından erişim talebinde bulunan diğer işletmecilere de uygulanması gereken hükümler, tarife bilgileri dâhil, ticari sır olarak addolunamaz.

(3) Erişim sözleşmeleri, ticari sırlar saklı kalmak kaydıyla alenidir. Kurum, ticari sır olarak kabul ettiği hususlarla ilgili gerekli tedbirleri alır.

(4) Kurum, erişim sözleşmelerinin aleniyetine ilişkin düzenlemeler yapabilir.

Bilgilerin gizliliği

MADDE 20 – (1) İşletmeciler, gerek erişim koşullarının müzakereleri esnasında gerekse bu müzakerelerden önce veya sonra diğer işletmeciden elde ettikleri bilgileri, veriliş amacına uygun olarak kullanmak ve her hâlükârda gizli tutmakla yükümlüdür. Söz konusu bilgiler, Kurum haricinde, hiç bir şekilde, bu tür bilgileri kendilerine haksız rekabet avantajı sağlayacak şekilde kullanabilecek üçüncü şahıslara, işletmecilerin ortaklarına, iştiraklerine ve ortaklıklarına ifşa edilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Müeyyideler

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca;

a) Yükümlü işletmecinin 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında getirilen erişim sağlama yükümlülüğünü yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

b) Yükümlü işletmecinin arabağlantı sağlama yükümlülüğünü yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

c) Yükümlü işletmecinin kendisinden erişim veya arabağlantı hizmeti talep eden işletmecileri talep etmedikleri bir hizmeti almak zorunda bırakması durumunda, bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

ç) Yükümlü işletmecinin ayırıştırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

d) Yükümlü işletmecinin ayrım gözetmeme yükümlülüğünü ihlal etmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

e) Yükümlü işletmecinin şeffaflık ve referans erişim tekliflerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

f) Yükümlü işletmecinin erişim tarifelerini bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak uygulaması hâlinde, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

g) Yükümlü işletmecinin hesap ayrımı, maliyet muhasebesi ve denetime ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

ğ) Yükümlü işletmecinin ortak yerleşime ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

h) Yükümlü işletmecinin tesis paylaşımına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

1) Yüklümlü işletmecinin taşıyıcı seçimine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

i) Yüklümlü işletmecinin uzlaştırma prosedürü kapsamında geçici ücret dâhil Kurum tarafından belirlenen hüküm, koşul ve ücretlere uymaması veya söz konusu hüküm, koşul ve ücretlerin uygulanmasını haklı bir neden olmaksızın geciktirmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde ikisine kadar,

j) İşletmecinin erişim sözleşmelerinin Kuruma sunulması veya mevzuata aykırı hükümlerinin düzeltilmesi veya sözleşmelerin aleniyetine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının binde beşine kadar,

k) İşletmecinin bilgilerin gizliliğine ilişkin yükümlülüklerini ihlal etmesi durumunda, işletmeciye bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde birine kadar,

ihlalin niteliğine göre Kurum tarafından belirlenecek oranlarda idarî para cezası uygulanır.

(2) Kurum, ihlalin niteliği, tekrarlanan veya devam eden bir ihlalin mevcut olup olmadığı gibi hususları dikkate alarak, bu Yönetmelikte öngörülen idarî para cezalarının uygulanmasından önce ilgili işletmeciye Kurul kararıyla belirlenecek süre içinde yükümlülüğünü yerine getirmesini ihtar edebilir.

(3) Bu madde uyarınca idarî para cezalarının uygulanması bu Yönetmelikle getirilen yükümlülükleri ortadan kaldırmaz. İhlal konusu fiilin tekrarı veya devamı hâlinde işletmecinin bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde üçünü aşmamak kaydıyla idarî para cezası uygulanır.

(4) 5/9/2004 tarihli ve 25574 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Telekomünikasyon Kurumu Tarafından İşletmecilere Uygulanacak İdari Para Cezaları ile Diğer Müeyyide ve Tedbirler Hakkında Yönetmelik hükümleri saklıdır.

Görüşlerin alınması

MADDE 22 – (1) Kurum bu Yönetmeliğin uygulanmasıyla ilgili kararları almadan önce işletmecilerin ve ilgili gerçek veya tüzel kişilerin görüşlerine başvurabilir.

Atıflar

MADDE 23 – (1) Diğer mevzuatta 14/6/2007 tarihli ve 26552 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 24 – (1) 14/6/2007 tarihli ve 26552 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği ile 8/3/2002 tarihli ve 24689 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Dolaşım (Roaming) Anlaşması Yapılması ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut idari işlemler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 14/6/2007 tarihli ve 26552 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliğine dayanılarak yayımlanan tebliğler, alınan Kurul kararları ile yapılan diğer idarî işlemler konuya ilişkin yeni bir işlem yapılincaya kadar yürürlükte kalır.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Başkanı yürütür.

EK-1

REFERANS ERİŞİM VE/VEYA ARABAĞLANTI TEKLİFLERİNDE YER ALMASI GEREKEN ASGARİ HUSUSLAR

1. Genel hükümler
 - 1.1. Tarafların hak ve yükümlülükleri,
 - 1.2. Mülkiyet hakları,
 - 1.3. Gizliliğin korunması,
 - 1.4. Sözleşmenin süresi ve yeniden müzakere koşulları,
 - 1.5. Taraflardan herhangi birinin şebekesinde veya sunulan hizmetlerde değişiklik yapılması önerildiğinde izlenecek yöntemler.
2. Sunulan hizmetlere ilişkin hükümler
 - 2.1. Hizmet(ler) (arabağlantı, yerel ağa ayırıştırılmış erişim, veri akışı erişimi, yeniden satış gibi);
 - a) Tanım ve kapsam,
 - b) Gerekli şebeke ve transmisyon unsurları,
 - c) Erişim noktaları,
 - ç) Test prosedürleri,
 - d) Biçimlendirmeye (konfigürasyona) ilişkin hususlar.
 - 2.2. Ortak yerleşim (*);
 - a) Ortak yerleşim noktalarına ilişkin bilgiler,
 - b) Ortak yerleşim noktalarına ilişkin fiziksel, uzaktan ve sanal ortak yerleşim gibi seçenekler,
 - c) Ortak yerleşime konu ekipmanların özellikleri ve kısıtları,
 - ç) Ortak yerleşim noktalarının güvenliğini sağlamak üzere alınacak önlemler,
 - d) Ortak yerleşim hizmetinden yararlanan işletmecinin personelinin ortak yerleşim noktalarındaki ekipmanlarına erişim koşulları,
 - e) Ortak yerleşim yerinin kısıtlı olduğu hâllerde yer paylaşımında uygulanacak esaslar,
 - f) Ortak yerleşime uygun yerin mevcut olup olmadığının kontrolüne ilişkin esaslar.
3. Ücretler, ödemeler ve faturalama prosedürleri
4. Talep tahminlerine ilişkin hususlar
5. Siparişlerin iptal edilmesi hâlinde uygulanacak yaptırımlar
6. Şebeke bütünlüğü ve güvenliğine ilişkin hususlar
7. Abone hareketleri
8. Hizmet seviyesi taahhüdü
9. Arızaların giderilmesine yönelik prosedürler
10. Kullanılacak ekipmanın teknik özellikleri ve tabi olacağı standartlar
11. Sinyalleşme, trafik veya şebeke yönetimi gibi işleme ilişkin hususlar

(*) Ortak yerleşimin gerekli olduğu hizmetler ve yükümlü işletmeciler için zorunludur.

[R.G. 8 Eylül 2009 – 27343]

 [İçindekilere dön](#)

Karar Sayısı : 2009/15316

Ekli “Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 8/7/2009 tarihli ve 2313 sayılı yazısı üzerine, 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununun ek 9 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 10/8/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

C. ÇİÇEK

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet

Bakanı

H. YAZICI

Devlet Bakanı

E. BAĞIŞ

Devlet Bakanı

M. V. GÖNÜL

Milli Savunma Bakanı

N. ÇUBUKÇU

Milli Eğitim Bakanı

M. M. EKER

Tarım ve Köyişleri Bakanı
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. ARINÇ

F. N. ÖZAK

Devlet Bakanı

S. A. KAVAF

Devlet Bakanı

B. ATALAY

İçişleri Bakanı

M. DEMİR

Ö. DİNÇER

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

E. GÜNAY
Kültür ve Turizm Bakanı

A. BABACAN

M. Z. ÇAĞLAYAN

Devlet Bakanı

C. YILMAZ

Devlet Bakanı

A. DAVUTOĞLU

Dışişleri Bakanı

R. AKDAĞ

F. N. ÖZAK

V. EROĞLU
Çevre ve Orman Bakanı

M. AYDIN

M. V. GÖNÜL

Devlet Bakanı V.

S. ERGİN

Adalet Bakanı

M. ŞİMŞEK

Maliye Bakanı

B. YILDIRIM

Ulaştırma Bakanı

T. YILDIZ

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik;

a) Ülkedeki her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirlerini,

b) Yangının ısı, duman, zehirleyici gaz, boğucu gaz ve panik sebebiyle can ve mal güvenliği bakımından yol açabileceği tehlikeleri en aza indirebilmek için yapı, bina, tesis ve işletmelerin tasarım, yapım, kullanım, bakım ve işletim esaslarını, kapsar.

(2) Karada ve suda, sürekli veya geçici, resmî veya özel, yeraltı veya yerüstü inşaatı ile bunların ilâve, değişiklik ve onarımlarını içine alan sabit ve hareketli tesisler bu Yönetmeliğin uygulanması bakımından yapı sayılır ve bu tesisler hakkında bu Yönetmeliğe göre işlem yapılır.

(3) Türk Silahlı Kuvvetlerince kullanılan yapı, bina ve tesisler ile eğitim ve tatbikat alanlarında uygulanacak yangın önlemleri, bu Yönetmelik hükümleri de dikkate alınarak yapının özelliklerine göre Millî Savunma Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g), (i), (ş), (u), (ff), (gg) ve (ccc) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (ççç) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“g) Atrium: İki veya daha çok sayıda katın içine açıldığı, merdiven yuvası, asansör kuyusu, yürüyen merdiven boşluğu veya su, elektrik, havalandırma, iklimlendirme, haberleşme, tesisat bacaları ve şaftlar hariç, üstü kapalı geniş ve yüksek hacmi,”

“i) Çıkmaz koridor mesafesi: Mekân içerisinden mekânın koridora bağlanan kapısına kadar olan mesafe göz önüne alınmaksızın, kaçışta, mekânların bağlı olduğu koridorun en uzak noktasından koridor boyunca bir çıkışa veya iki yönde kaçış imkânına sahip olunan noktaya kadar olan mesafeyi,”

“ş) Acil durum aydınlatması: Olağan aydınlatma devrelerinin kesintiye uğraması hâlinde, armatürün kendi gücüyle veya ikinci bir enerji kaynağından beslenerek sağlanan aydınlatmayı,”

“u) Kaçış uzaklığı: Herhangi bir katta bir mekân içinde durulabilen en uzak noktada bulunan bir kullanıcının kendisine en yakın kat çıkışına kadar almak zorunda olduğu yürüme yolunun uzunluğunu,”

“ff) Mevcut yapı: Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce yapı ruhsatı alınıp yapımı devam eden veya yapımı tamamlanan yapı, bina, tesis ve işletmeyi,

gg) Ortak merdiven: Birden çok sayıda kullanım birimine hizmet veren ve kaçış merdiveni olarak da kullanılabilen bina merdivenini,”

“ccc) Yüksek bina: Bina yüksekliği 21.50 m’den, yapı yüksekliği 30.50 m’den fazla olan binaları,”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 5- (1) Projeler, kanuni düzenlemeler yanında, yangına karşı güvenlik bakımından bu Yönetmelikte öngörülen şartlara uygun değil ise yapı ruhsatı verilmez. Yeni yapılan veya proje tadilatı ile kullanım amacı değiştirilen yapılarda bu Yönetmelikte öngörülen esaslara göre imalat yapılmadığının tespiti hâlinde, bu eksiklikler giderilinceye kadar binaya yapı kullanma izin belgesi veya çalışma ruhsatı verilmez.

(2) Tasarımcılar tarafından, bu Yönetmelikte hakkında yeterli hüküm bulunmayan hususlarda ve metro, marina, helikopter pisti, tünel, stadyum, havalimanı ve benzeri kullanım alanlarının yangından korunmasında Türk Standartları, bu standartların olmaması hâlinde ise Avrupa Standartları esas alınır. Türk veya Avrupa Standartlarında düzenlenmeyen hususlarda, uluslararası geçerliliği kabul edilen standartlar da kullanılabilir.

(3) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında proje ve yapım ile ilgili konularda tereddüde düşülen hususlar hakkında Bayındırlık ve İskân Bakanlığının, diğer hususlar hakkında ise İçişleri Bakanlığının uygulamaya esas olacak yazılı görüşü alınarak bu görüşlere göre işlem yapılır.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Binaların yangın algılama ve söndürme projeleri, tesisat projelerinden ayrı olarak hazırlanır. Bir kat alanı 2000 m²’den fazla olan katların tahliye projeleri mimari projelerden ayrı olarak hazırlanır. Tahliye projeleri diğer yapılarda mimari projelerde gösterilir. Projeler; ilgili belediye itfaiye birimlerinin uygun görüşü alındıktan sonra, ruhsat vermeye yetkili merciler tarafından onaylanarak uygulanır. Belediye itfaiye birimlerinince, projelerde değişiklik veya ilâve gerekli görülmesi halinde, istenilen değişiklik veya ilâvenin bu Yönetmeliğin hangi maddesine istinaden gerekli görüldüğünün belirtilmesi mecburidir. Yorumlanması gereken, açıklık gerektiren veya belirsiz olan konularda Bayındırlık ve İskân Bakanlığının görüşü alındıktan sonra işlem ve uygulama yapılır.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Toplam kapalı kullanım alanı 10000 m²’den büyük imalathane, atölye, depo, otel, motel, sağlık, toplanma ve eğitim binalarında, binaya ait yangın tahliye projeleri, bina girişinde ve yangın sırasında itfaiyenin kolaylıkla ulaşabileceği bir yerde bulundurulur. Bu projelerde; binanın kaçış yolları, yangın merdivenleri, varsa itfaiye asansörleri, yangın dolapları, itfaiye su verme ağızları, yangın pompaları ile jeneratörün yeri işaretlenir.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Betonarme ve ön gerilmeli betondan mamul taşıyıcı sistem elemanlarında ilgili yönetmelik ve standartlara uyulur. Çok katlı ve özellikle yatay yangın bölmeli binalarda, sistem bir bütün olarak incelenir, eleman gelişmelerinin kısıtlandığı durumlarda doğan ek zorlamalar göz önünde tutulur. Betonarme veya betonarme-çelik kompozit elemanların yangına karşı dayanıklı olabilmesi için, içindeki çelik profil veya donatının en dışta kalan kısımları olan pas payının, kolonlarda en az 4 cm ve döşemelerde en az 2.5 cm kalınlığında beton ile kaplanmış olması gerekir.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Bina yüksekliği 21.50 m’den fazla olan konut harici binalarda ve bina yüksekliği 30.50 m’den fazla olan konut binalarında atriumlu bölüm hariç olmak üzere, 21.50 m’den daha yukarıda olan katlarında en çok 3 kat bir yangın kompartımanı olarak düzenlenir.

(5) Atriumlu bölümlere, sadece düşük ve orta tehlikeli sınıfları içeren kullanımlara sahip binalarda müsaade edilir. Atrium alanının hiçbir noktada 90 m²’den küçük olmaması esastır. Alanı 90 m²’den küçük olan atrium boşluklarının çevresi her katta en az 45 cm yüksekliğinde duman perdesi ile çevrenir ve yağmurlama sistemi ile korunan binalarda duman perdesinden 15 ila 30 cm uzaklıkta, aralarındaki mesafe en çok 2 m olacak şekilde yağmurlama başlığı yerleştirilir. Atriumlarda doğal veya mekanik olarak duman kontrolü yapılır.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 26 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Su, elektrik, ısıtma ve havalandırma tesisatı ile benzeri tesisatların döşemeden geçmesi hâlinde, tesisat çevresi, açıklık kalmayacak şekilde en az döşeme yangın dayanım süresi kadar, yangın ve duman geçişine karşı yalıtılır.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 27- (1) Dış cephelerin, yüksek binalarda zor yanıcı malzemeden ve diğer binalarda ise en az zor alevlenici malzemeden olması gerekir. Cephe elemanları ile alevlerin geçebileceği boşlukları bulunmayan döşemelerin keşiştiği yerler, alevlerin komşu katlara atlamasını engelleyecek şekilde döşeme yangın dayanımını sağlayacak süre kadar yalıtılır. Alevlerin bir kattan diğer bir kata geçmesini engellemek için iki katın pencere gibi korumasız boşlukları arasında, düşeyde en az 100 cm yüksekliğinde yangına dayanıklı cephe elamanıyla dolu yüzey oluşturulur veya cephe iç kısmına en çok 2 m aralıklarla cepheye en fazla 1.5 m mesafede yağmurlama başlıkları yerleştirilerek cephe otomatik yağmurlama sistemi ile korunur.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 28- (1) Çatıların inşasında;

- a) Çatının çökmesi,
- b) Çatıdan yangının girişi ve çatı kaplaması yüzeyinin tutuşması,
- c) Çatının altında ve içinde yangının yayılması,
- ç) Çatı ışıklığı üzerindeki rüzgâr etkileri,
- d) Çatı ışıklığından binaya yangının geçmesi,
- e) Yangının çatı kaplamasının dış yüzeyi üzerine veya katmanlarının içerisine yayılması ve alev damlalarının oluşması,
- f) Bitişik nizam binalarda, çatılarda çıkan yangının komşu çatıya geçmesi, ihtimalleri göz önünde bulundurulur.

(2) Çatı kaplamalarının B_{ROOF} sınıfı malzemelerden, çatı kaplamaları altında yer alan yüzeyin veya yalıtımın en az zor alevlenici malzemelerden olması gerekir. Ancak, çatı kaplaması olarak yanmaz malzemelerin kullanılması durumunda üzerine çatı kaplaması uygulanan yüzeyin en az normal alevlenen malzemelerden olmasına izin verilir.

(3) Yüksek binalarda ve bitişik nizam yapılarda;

- a) Çatıların oturdukları döşemelerin yatay yangın kesici niteliğinde,
- b) Çatı taşıyıcı sistemi ve çatı kaplamalarının yanmaz malzemeden, olması gerekir.”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin altıncı fıkrasının (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ç) Ek-2/Ç’de TS EN 13501-1 ve TS EN 13501-5’e göre malzemelerin yanıcılık sınıfları.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 31 inci maddesinin dördüncü ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Kaçış merdivenleri bodrum katlar dahil bütün katlara hizmet verebilir.”

“(7) Bir katı geçmeyen açık merdivenler ile bir kat inilerek veya çıkılarak bina dışına tahliyesi olan kata ulaşılan yürüyen merdivenler ve rampalar, bina dışına ulaşım noktasına veya korunmuş kaçış noktasına olan uzaklıklar, tek yönde ve iki yönde korunmuş kaçış yollarına olan ve Ek-5/B’de belirtilen uzaklıklara uygun olmak şartıyla, ikinci kaçış yolu olarak kabul edilir.”

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin altıncı ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Aksi belirtilmedikçe kaçış merdivenlerine, bir yangın güvenlik holünden veya kullanım alanlarından bir kapı ile ayrılan hol, koridor veya lobiden geçilerek ulaşılır.

(7) Acil durum asansörü ile yapı yüksekliği 51.50 m’den fazla olan binalarda kaçış merdiveni önüne yangın güvenlik holü yapılması zorunludur. Acil durum asansörünün yangın merdiveni önündeki güvenlik holüne açılması gerekir.”

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Çıkış sayısı, 33 üncü madde esas alınarak belirlenecek sayıdan az olamaz. Aksi belirtilmedikçe, 25 kişinin aşıldığı yüksek tehlikeli mekânlar ile 50 kişinin aşıldığı her mekânda en az 2 çıkış bulunması şarttır. Kişi sayısı 500 kişiyi geçer ise en az 3 çıkış ve 1000 kişiyi geçer ise en az 4 çıkış bulunmak zorundadır.

(3) Çıkışların birbirinden olabildiğince uzakta olması gerekir. Bölünmemiş tek mekânlarda 2 çıkış gerekiyor ise çıkışlar arasındaki mesafe yağmurlama sistemi bulunmadığı takdirde diyagonal mesafenin 1/2’sinden ve yağmurlama sistemi mevcut ise diyagonal mesafenin 1/3’ünden az olamaz.

(4) Çıkış mesafelerinin kapıdan alındığı bina kullanım sınıflarında, bir koridor içindeki 2 kaçış merdiveni arasındaki mesafe, yağmurlama sistemi olmayan yapılarda koridor uzunluğunun yarısından ve yağmurlama sistemi olan yapılarda ise koridor uzunluğunun 1/3’ünden az olamaz.”

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 41 inci maddesinin üçüncü ve dokuzuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Kaçış merdivenlerinde her döşeme düzeyinde 17 basamaktan çok olmayan ve 4 basamaktan az olmayan aralıkla sahanlıklar düzenlenir. Bina yüksekliği 15.50 m’den veya bir kattaki kullanıcı sayısı 100 kişiden fazla olan binalarda dengelenmiş kaçış merdivenlerine izin verilmez.”

“(9) Kaçış merdiveni yuvasına ve yangın güvenlik holüne elektrik ve mekanik tesisat şaftı kapakları açılmaz, kombi kazanı, iklimlendirme dış ünitesi, sayaç ve benzeri cihaz konulamaz.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Bir kat inilerek veya çıkılarak doğrudan bina dışına ulaşılan ve eğimi % 10’dan fazla olmayan araç rampaları, kaçış rampası olarak kabul edilir.”

MADDE 17 – Aynı Yönetmeliğin 45 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 45- (1) Bütün korunmuş kaçış merdivenlerinin, doğal yolla veya Altıncı Kısımındaki gereklere uygun olarak mekanik yolla havalandırılması veya basınçlandırılması gerekir. Kaçış merdiveni ve kullanım alanları, aydınlatma ve havalandırma amacı ile aynı aydınlığı veya baca boşluğunu paylaşamaz.”

MADDE 18 – Aynı Yönetmeliğin 48 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 48- (1) Bodrum katlar dâhil 4 katı geçmeyen konutlar ile tek evler, ikiz evler ve sıra evler gibi konutlarda, tek bir kullanıma hizmet veren binalarda veya böyle bir binanın ayrılmış bir bölümünde kaçışlar, kaçış mesafesi aranmaksızın normal merdivenlerle sağlanabilir. Bu merdivenlerde başka herhangi bir özellik aranmaz.

(2) Birinci fıkrada belirtilenler dışındaki konutlarda, konut içindeki herhangi bir noktadan konut çıkış kapısına kadar olan uzaklığın 20 m’yi, yağmurlama sistemi olan konutlarda 30 m’yi geçmemesi gerekir. İki kat çok ara kat bulunmayan apartman dairelerinde

tek kapı bulunması hâlinde, bu kapı üst katta düzenlenemez. Üstteki katın döşeme alanı, bu kat için ayrı bir çıkış sağlanmadıkça 70 m²'yi aşamaz.

(3) Konut birimlerinden bütün çıkışların, kaçış merdivenlerine veya güvenli bir açık alana doğrudan erişim imkânı sağlayacak şekilde olması gerekir.

(4) Kaçış uzaklığı, apartman dairelerinin kapısından başlanarak ölçülür. Bir apartman dairesi için aynı kat düzeyinde iki kapı gerektiğinde, yalnızca tek doğrultuda kaçış veya tek bir kaçış merdiveni sağlanıyor ise kaçış uzaklığı en uzaktaki kapıdan başlanarak ve iki ayrı doğrultuda kaçış imkânı sağlanabiliyor ise kaçış uzaklığı her bir kapıdan başlanarak ölçülür.

(5) Kaçış mesafeleri uygun olmak şartıyla, binaların sadece konut bölümlerine hizmet veren kaçış merdivenleri aşağıdaki şekilde düzenlenir:

a) Yapı yüksekliği 21.50 m'nin altındaki konutlarda korunumsuz normal merdiven kaçış yolu olarak kabul edilir ve ikinci çıkış aranmaz.

b) Yapı yüksekliği 21.50 m'den fazla ve 30.50 m'den az olan konutlarda, en az 2 merdiven düzenlenmesi, merdivenlerden en az birisinin korunumlu olması ve her daireden 2 merdivene de ulaşılması gerekir.

c) Yapı yüksekliği 30.50 m'den fazla ve 51.50 m'den az olan konutlarda, birbirlerine alternatif, her ikisi de korunumlu ve en az birinde yangın güvenlik holü düzenlenmiş veya basınçlandırma uygulanmış 2 kaçış merdiveni yapılması mecburidir. Kattaki konutların her birinin içinden bir yangın güvenlik holünden geçilerek yangın merdivenine ulaşıyor ise binanın genel merdiveninin korunumlu olması gerekli değildir.

ç) Yapı yüksekliği 51.50 m'den yüksek olan konutlarda, birbirlerine alternatif ve yangın güvenlik holü olan ve basınçlandırılan en az 2 kaçış merdiveni yapılması şarttır.

(6) Konut yapılarının farklı amaçla kullanılan bodrum katlarında, konut ile ortak kullanılan kaçış merdivenlerinin önüne yangın güvenlik holü düzenlenmesi gerekir.

(7) Giriş, çıkış ve şaftları üst katlardan 120 dakika yangına dayanıklı döşeme veya bölme ile ayrılan bodrum katlar, beşinci fıkrada belirtilen yapı yüksekliklerine dahil edilmez ve yangın güvenlik tedbirleri bakımından ayrı değerlendirilir.

(8) Çatı arası piyeslerden binanın normal merdivenine veya korunumlu kaçış merdivenine alternatif kaçış imkânı sağlanması durumunda, çatı arası piyes yüksekliği beşinci fıkrada belirtilen yapı yüksekliklerine dahil edilmez."

MADDE 19 – Aynı Yönetmeliğin 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Hastanelerin ve bakımevlerinin 300 m²'den büyük olan yatılan katlarının her biri, en az yarısı büyüklüğünde iki veya daha fazla yangın kompartımanına ayrılır veya korunumlu yatay tahliye alanları teşkil edilir. Yatay tahliye alanlarının hesaplanmasında kullanıcı yükü 2.8 m²/kişi olarak dikkate alınır."

MADDE 20 – Aynı Yönetmeliğin 51 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(2) Karışık kullanım amaçlı binalarda, tiyatro, sinema veya konser salonlarında gerekli çıkışların sayısının ve kapasitesinin en az yarısının, kendi kompartımanı kapsamında düşünülmesi gerekir."

MADDE 21 – Aynı Yönetmeliğin 52 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fabrika, imalathane, mağaza, dükkân, depo, büro binaları ve ayakta tedavi merkezi

MADDE 52 – (1) Fabrika, imalathane, mağaza, dükkân, depo, büro binaları ve ayakta tedavi merkezlerinde en az 2 bağımsız kaçış merdiveni veya başka çıkışların sağlanması gerekir. Ancak,

a) Yapı yüksekliğinin 21.50 m'den az olması,

b) Bir kattaki kullanıcı sayısının 50 kişiden az olması,

c) Bütün katlarda en fazla kaçış uzaklığının Ek-5/B'deki uzaklıklara uygun olması,

ç) Yapımda yanmaz ürünler kullanılmış olması,

d) İmalât ve depolamada kolay alevlenici ve parlayıcı maddelerin kullanılmaması,

şartlarının hepsinin birlikte gerçekleşmesi hâlinde tek kaçış merdiveni yeterli kabul edilir.”

MADDE 22 – Aynı Yönetmeliğin 54 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Kazan dairesi kapısının, kaçış merdivenine veya genel kullanım merdivenlerine doğrudan açılmaması ve mutlaka bir ortak hol veya koridora açılması gerekir.”

MADDE 23 – Aynı Yönetmeliğin 56 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (ç) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“(c) 40000 litreye kadar bina içinde bodrum katta, yangına 120 dakika dayanıklı kâgir odada sızıntısız tanklarda veya bina dışında sızıntısız yeraltı ve yerüstü tanklarında,”

MADDE 24 – Aynı Yönetmeliğin 58 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(12) Doğalgaz kullanılan kombi ve şofbenlerin bacaları ile cihazları bacaya bağlayan boruların paslanmaz çelik ve birleşme noktalarındaki kelepçelerin sızdırmaz olması gerekir. Bacaların yapımı, yıllık bakımı ve temizliği gaz dağıtım şirketlerinin belirleyeceği uzman ve eğitimli kişiler tarafından yaptırılır ve bu kişiler tarafından bacalar ve temiz hava girişleri kontrol edilir. Baca gazı sensörü olmayan cihazların kullanılmasına izin verilmez.”

MADDE 25 – Aynı Yönetmeliğin 59 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 59- (1) İlgili mevzuatına uygun olarak 100 m²’den büyük olan sığınaklarda, Altıncı Kısımın İkinci Bölümüne uygun duman tahliye sistemi kurulması ve Üçüncü Kısımın İkinci Bölümünde belirtilen esaslara uygun ve en az 2 çıkışın sağlanması mecburidir. Bu Yönetmeliğe göre algılama, uyarı ve söndürme sistemlerinin yapılması mecburi olan binaların sığınaklarında, belirtilen bu sistemlerin kurulması şarttır.”

MADDE 26 – Aynı Yönetmeliğin 60 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Motorlu ulaşım ve taşıma araçlarının park etmeleri için kullanılan otoparkların açık otopark olarak kabul edilebilmesi için, dışarıya olan toplam açık alanın, döşeme alanının % 5’inden fazla olması gerekir. Aksi takdirde bu otoparklar kapalı otopark kabul edilir. Açık otoparklarda, dışarıya olan açıklıklar iki cephede ise bunların karşılıklı iki cephede bulunması ve her bir açıklığın gerekli toplam açıklık alanının yarısından büyük olması gerekir. Açıklıkların kuranglez şeklinde bir boşluğa açılması hâlinde, söz konusu boşluğun genişliğinin en az otopark kat yüksekliği kadar olması ve kurangleze açılan ilâve her kat için en az kat yüksekliğinin yarısı kadar artırılması gerekir. Alanlarının toplamı 600 m²’den büyük olan kapalı otoparklarda otomatik yağmurlama sistemi, yangın dolap sistemi ve itfaiye su alma ağızları yapılması mecburidir.

(2) Toplam alanı 2000 m²’yi aşan kapalı otoparklar için mekanik duman tahliye sistemi yapılması şarttır. Duman tahliye sisteminin binanın diğer bölümlerine hizmet veren sistemlerden bağımsız olması ve saatte en az 10 hava değişimi sağlaması gerekir.”

MADDE 27 – Aynı Yönetmeliğin 62 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Asansör sistemleri, 31/1/2007 tarihli ve 26420 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Asansör Yönetmeliğine (95/16/AT) ve 18/11/2008 tarihli ve 27058 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliğine uygun olarak imal ve tesis edilir.”

MADDE 28 – Aynı Yönetmeliğin 63 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Acil durum asansörünün kabin alanının en az 1.8 m², hızının zemin kattan en üst kata 1 dakikada erişecek hızda olması ve enerji kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girecek özellikte ve 60 dakika çalışır durumda kalmasını sağlayacak bir acil durum jeneratörüne bağlı bulunması gerekir.”

MADDE 29 – Aynı Yönetmeliğin 77 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yangın kontrol panelleri

MADDE 77- (1) Yangın kontrol panelleri ve tekrarlayıcı paneller aşağıda belirtilen şekilde olur:

a) Kontrol ve tekrarlayıcı paneller, binanın, tercihen zemin katında veya kolay ulaşılabilir bölümünde ve sürekli olarak görevli personel bulunan bir yerde tesis edilir.

b) Yangın kontrol panelinin tesis edildiği yerde personelin bulunmadığı zaman aralıkları var ise bu sürelerde sürekli personel bulunan ikinci bir mahalde veya daha fazla mahalde tekrarlayıcı paneller tesis edilir.”

MADDE 30 – Aynı Yönetmeliğin 81 inci maddesinin beşinci fıkrası ile yedinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Sesli uyarı cihazları binanın her yerinde, yerden 150 cm yükseklikte ölçülecek ve ses seviyesi ortalama ortam ses seviyesinin en az 15 dBA üzerinde olacak şekilde yerleştirilir. Uyuma maksatlı bölümler ile banyo ve duşlarda, ses seviyesinin en az 75 dBA olması gerekir. Sesli uyarı cihazlarının 3 m uzaklıkta en az 75 dBA ve en çok 120 dBA ses seviyesi elde edilecek özellikte olması şarttır. Acil anons sistemi hoparlörü olan hacimlerde ayrıca siren sistemi konulması gerekli değildir.”

“(c) Yapı yüksekliği 51.50 m’yi geçen bütün binalarda.”

MADDE 31 – Aynı Yönetmeliğin 83 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Sağlık hizmeti amaçlı binalarda, 100’den fazla kişinin bulunduğu konaklama amaçlı binalarda ve kullanıcı sayısı 1000’i geçen toplanma amaçlı binalarda her türlü besleme ve dağıtım kabloları ve kablo muhafazalarında kullanılan malzemelerin halojenden arındırılmış ve yangına maruz kaldığında herhangi bir zehirli gaz üretmeyen özellikte olması gerekir.”

MADDE 32 – Aynı Yönetmeliğin 92 nci maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Yağmurlama sistemi, yangın dolabı ve hidrant sistemi bulunan sulu söndürme sistemleri su deposu hacmi, ön hesap için Ek-8/A tablosunda yer alan veriler esas alınarak veya beşinci fıkrada belirtilen usule göre hesaplanabilir. Tablo kullanılırken yükseklik olarak yağmurlama başlığının kullanıldığı en üst kod esas alınır. Su deposu hacmi hidrolik hesap yapılarak hesaplanır ise hidrolik hesap metoduyla bulunan su deposu hacmi esas alınır.

(5) Su deposu hacmi ön hesaplaması, Ek-8/B’ye göre hesaplanan yağmurlama sistemi su debisine, Ek-8/C’de belirtilen yangın dolabı su debisi ve hidrant sistemi var ise hidrant debisi de ilave edilerek, tehlike sınıfına göre üçüncü fıkrada belirtilen sürenin çarpılması ile hesaplanabilir.

(6) Yapıda sulu söndürme sistemi olarak sadece yangın dolapları sistemi mevcut ise su kapasitesi, TS EN 671-1 ve TS EN 671-2’ye uygun sistemlerde 94 üncü maddede verilen tasarım debi değerlerinin tehlike sınıfları için bu maddenin üçüncü fıkrasında verilen süreler ile çarpımı ile hesaplanır. Kullanım alanı yüksek tehlike sınıfı değilse ve yapıda sadece yangın dolapları sistemi mevcutsa yangın dolapları binanın kullanım suyu sistemine bağlanabilir ve ayrı bir sistem istenmez.”

MADDE 33 – Aynı Yönetmeliğin 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi ile aynı fıkranın (b) bendinin (1), (5) ve (6) numaralı alt bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Yüksek binalar ile kat alanı 1000 m²’den fazla olan alışveriş merkezlerinde, otoparklarda ve benzeri yerlerde ıslak veya kuru sabit boru sistemi üzerinde, itfaiye personelinin ve eğitilmiş personelin kullanımına imkân sağlayan bağlantı ağızları bırakılması ve bu bağlantı ağızlarının kaçış merdiveni veya yangın güvenlik holü gibi korunmuş mekânlarda olması şarttır. Bir boyutu 60 m’yi geçen katlarda yangın dolabı ve itfaiye su alma ağızı yapılması gerekir.”

“(1) Yüksek binalar ile toplam kapalı kullanım alanı 1000 m²’den büyük imalathane, atölye, depo, konaklama, sağlık, toplanma amaçlı ve eğitim binalarında, alanlarının toplamı 600 m²’den büyük olan kapalı otoparklarda ve ısı kapasitesi 350 kW’ın üzerindeki kazan dairelerinde yangın dolabı yapılması mecburîdir.”

“5) İçinde itfaiye su alma ağzı olmayan yuvarlak yarı-sert hortumlu yangın dolaplarında tasarım debisinin 100 l/dak ve tasarım basıncının 400 kPa olması şarttır. Lüle girişindeki basıncın 900 kPa’ı geçmesi hâlinde, basınç düşürücülerin kullanılması gerekir.

6) Yetişmiş yangın söndürme görevlisi bulundurulmak mecburiyetinde olan yapılarda kullanılacak yassı hortumlu yangın dolaplarının TS EN 671-2 standardına uygun olması şarttır. Yassı hortumun; anma çapının 50 mm’yi, uzunluğunun 20 m’yi geçmemesi ve lüle kapama, püskürtme veya fiskiye veyahut her üçünü birden yapabilmesi gerekir. Dolap tasarım debisinin 400 l/dak ve tasarım basıncının en az 400 kPa olması şarttır. Lüle girişindeki basıncın 900 kPa’ı geçmesi hâlinde, basınç düşürücü kullanılır.”

MADDE 34 – Aynı Yönetmeliğin 95 inci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(7) İçerisinde her türlü kullanım alanı bulunan ve genel yerleşme alanlarından ayrı olarak planlanan yerleşim alanlarında yapılacak binaların taban alanları toplamının 5000 m²’den büyük olması halinde dış hidrant sistemi yapılması mecburîdir.”

MADDE 35 – Aynı Yönetmeliğin 96 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (b), (c) ve (d) bentleri ile beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Yapı yüksekliği 51.50 m’yi geçen konutlarda,

c) Alanlarının toplamı 600 m²’den büyük olan kapalı otoparklarda ve 10’den fazla aracın asansörle alındığı kapalı otoparklarda,

d) Toplam alanı 2000 m²’nin üzerinde olan katlı mağazalarda, alışveriş, ticaret ve eğlence yerlerinde,”

“(5) Yağmurlama sistemi tasarımının TS EN 12845’e göre yapılması gerekir. Yağmurlama başlıklarının yerleştirilmesi, kullanım alanının tehlike sınıfı ve yağmurlama başlığının koruma alanı dikkate alınarak yapılır. Düşük Tehlike ve Orta Tehlike-1 kullanım alanlarında, bir adet standart yağmurlama başlığı en çok 21 m² alanı koruyacak şekilde yerleştirilebilir.”

MADDE 36 – Aynı Yönetmeliğin Yedinci Kısımının Dördüncü Bölümünün başlığı “Taşınabilir Söndürme Cihazları” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 37 – Aynı Yönetmeliğin 99 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Taşınabilir söndürme cihazları

MADDE 99- (1) Taşınabilir söndürme cihazlarının tipi ve sayısı, mekânlarda var olan durum ve risklere göre belirlenir. Buna göre;

a) A sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle çok maksatlı kuru kimyevi tozlu veya sulu,

b) B sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü,

c) C sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru kimyevi tozlu veya karbondioksitli,

ç) D sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru metal tozlu, söndürme cihazları bulundurulur. Hastanelerde, huzurevlerinde, anaokullarında ve benzeri yerlerde sulu veya temiz gazlı söndürme cihazlarının tercih edilmesi gerekir.

(2) Düşük tehlike sınıfında her 500 m², orta tehlike ve yüksek tehlike sınıfında her 250 m² yapı inşaat alanı için 1 adet olmak üzere, uygun tipte 6 kg’lık kuru kimyevî tozlu veya eşdeğeri gazlı yangın söndürme cihazları bulundurulması gerekir.

(3) Otoparklarda, depolarda, tesisat dairelerinde ve benzeri yerlerde ayrıca tekerlekli tip söndürme cihazı bulundurulması mecburidir.

(4) Söndürme cihazları dışarıya doğru, geçiş boşluklarının yakınına ve dengeli dağıtılarak, görülebilecek şekilde işaretlenir ve her durumda kolayca girilebilir yerlere, yangın dolaplarının içine veya yakınına yerleştirilir. Söndürme cihazlarına ulaşma mesafesi en fazla 25 m olur. Söndürme cihazlarının, kapı arkasında, yangın dolapları hariç kapalı dolaplarda ve derin duvar girintilerinde bulundurulmaması ve ısıtma cihazlarının üstüne veya yakınına

konulmaması gerekir. Ancak, herhangi bir sebeple söndürme cihazlarının doğrudan görünmesini engelleyen yerlere konulması halinde, yerlerinin uygun fosforlu işaretler ile gösterilmesi şarttır.

(5) Taşınabilir söndürme cihazlarında söndürücünün duvara bağlantı asma halkası duvardan kolaylıkla alınabilecek şekilde yerleştirilir ve 4 kg'dan daha ağır ve 12 kg'dan hafif olan cihazların zeminden olan yüksekliği yaklaşık 90 cm'yi aşmayacak şekilde montaj yapılır.

(6) Arabalı yangın söndürme cihazlarının TS EN 1866 ve diğer taşınabilir yangın söndürme cihazlarının TS 862- EN 3 kalite belgeli olması şarttır.

(7) Yangın söndürme cihazlarının periyodik kontrolü ve bakımı TS ISO 11602-2 standardına göre yapılır. Söndürme cihazlarının bakımını yapan üreticinin veya servis firmalarının dolmuş ve servis yeterlilik belgesine sahip olması gerekir. Servis veren firmalar, istenildiğinde müşterilerine belgelerini göstermek zorundadır. Söndürme cihazlarının standartlarda belirtilen hususlar doğrultusunda yılda bir kez yerinde genel kontrolleri yapılır ve dördüncü yılın sonunda içindeki söndürme maddeleri yenilenecek hidrostatik testleri yapılır. Cihazlar dolmuş için alındığında, söndürme cihazlarının buldukları yerleri tehlike altında bırakmamak için, servisi yapan firmalar, bakıma aldıkları yangın söndürme cihazlarının yerine, aldıkları söndürücü cihazın özelliğinde ve aynı sayıda kullanıma hazır yangın söndürme cihazlarını geçici olarak bırakmak zorundadır.

(8) Binalara konulacak yangın söndürme cihazlarının cinsi, miktarı ve yerlerinin belirlenmesi konusunda, gerekirse mahalli itfaiye teşkilatının görüşü alınabilir.”

MADDE 38 – Aynı Yönetmeliğin 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tehlikeli maddelerin depolandığı ve üretildiği yerlerde aşağıda belirtilen hususlara uyulması mecburidir:”

MADDE 39 – Aynı Yönetmeliğin 104 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Katları farklı amaçlarla kullanılan çok katlı binalarda veya pasajlarda av malzemesi satılabilmesi için; satış yerinin zemin katında olması, sokaktan doğrudan girişinin bulunması, binanın diğer bölümleri ile bağlantısının bulunmaması ve duvarları yangına en az 180 dakika dayanıklı olması şarttır.”

MADDE 40 – Aynı Yönetmeliğin 107 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Yeraltı depolama tanklarının en üst yüzeyinin toprak seviyesinden en az 300 mm aşağıda kalacak şekilde olması şarttır.”

MADDE 41 – Aynı Yönetmeliğin 108 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Perakende satış yerleri en az 120 dakika yangına dayanıklı binalarda kurulur ve bir başka işyeri veya konut ve benzeri yerlere ahşap kapı veya ahşap veya madeni çerçeveli camekân bölme ile irtibatlı olamaz. Şayet bölme gerekli ise en az 90 dakika yangına dayanıklı malzemenin yapılması şarttır. Binalardaki giriş ve çıkış kapılarının, pencerelerin ve panjurların-basınç karşısında dışarıya doğru açılması ve tehlike anında bina içinde bulunanların kolayca kaçabilmelerini veya tahliye edilebilmelerini sağlayacak biçimde yapılması gerekir.”

MADDE 42 – Aynı Yönetmeliğin 110 uncu maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) LPG ikmal istasyonlarında emniyet mesafeleri bakımından Ek-13'te yer alan uzaklıklara, diğer güvenlik tedbirleri bakımından ise ilgili yönetmelik ve standartlara uyulur.

(2) LPG ikmal istasyonlarındaki tanklar yeraltında tesis edilir.

(3) Dispenser ile trafik yolu arasında giriş-çıkış kısmı hariç en az 50 cm yüksekliğinde sabit korugan yapılır. Dispenser ve tank sahasına, yerden en fazla 20 cm yüksekte, kıvılcım güvenlikli (Muhtemel Patlayıcı Ortam -ATEX- Belgeli, ex-proof), en az birer LPG algılayıcısı olan sesli veya ışıklı gaz dedektörü ve alarm sistemi konulur. Gaz kaçağı olması hâlinde,

alarm sisteminin tesisin yangın söndürme ve aydınlatma sistemi haricinde bütün elektriğini kesebilmesi gerekir.”

MADDE 43 – Aynı Yönetmeliğin 111 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri, (b) bendinin (2) ve (6) numaralı alt bentleri ve (ç) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Tank etrafında çukur zemin, foseptik ve benzerleri bulunamaz.

2) Yerüstü tankları en az 3 m ve yeraltı tankları en az 1 m uzaklıktan itibaren tel örgü veya çit ile çevrilir ve bu mesafeler içerisinde ot ve benzeri kolay yanabilir maddeler bulundurulmaz.”

“2) Gaz kaçaıklarına karşı patlama ve kıvılcım güvenli gaz algılama sistemi (Muhtemel Patlayıcı Ortam -ATEX- Belgeli, ex-proof) yapılır.”

“6) Yerüstü tank boru ve dispenserlerin topraklamalarının uygun olması, tank ve dispenser bölgesinde statik topraklama penseleri bulunması gerekir.”

“1) Statik topraklama ölçümleri, yılda en az 1 defa yetki belgeli uzman kişi ve kuruluşlar tarafından yapılır ve sonuçları dosyalanır. Yaylı emniyet valflerinin hidrostatik testleri, 5 yılda bir yapılır. Tankların hidrostatik testleri ise 10 yılda bir yapılır. Türk Standartlarında ve Avrupa Standartlarında belirtilen hidrostatik test alternatifleri olan test ve kontrol yöntemleri de uygulanabilir.”

MADDE 44 – Aynı Yönetmeliğin 112 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“j) Birinci ve ikinci derece deprem bölgelerinde bulunan otel ve motel gibi konaklama tesisleri, toplanma amaçlı binalar, sağlık, eğitim, ticaret ve sanayi binaları ile yüksek binaların ana girişinde, sarsıntı olduğunda gaz akışını kesen tertibat, gaz dağıtım şirketi veya yetkili kıldığı kuruluş tarafından yaptırılır ve belediye gaz dağıtım şirketi tarafından kontrol edilir. Gaz akışını kesen tertibat herhangi bir nedenle gaz akışını kestiği takdirde kesilen gazın tekrar açılması için bir bedel talep edilemez.”

MADDE 45 – Aynı Yönetmeliğin 120 nci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Tankların meskun yerlere olan uzaklığı ile kendi aralarındaki uzaklık için Ek-12/Ç’deki değerler esas alınır.”

MADDE 46 – Aynı Yönetmeliğin 122 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Yanıcı sıvıların depolandığı, doldurulduğu ve nakledildiği tesislerin, yeterli yangın önleme sistemleri ile donatılması, bu sistemlerin daima kullanıma hazır olacak şekilde tutulması ve bakımlarının yapılması gerekir. Gerekli düzen, deponun durumuna göre sabit, hareketli veya kısmen hareketli olabilir. Söndürücü olarak, özellikle köpük, karbondioksit, kuru kimyevi toz ve su kullanılabilir.

(2) Yağmurlama tesisatının, bir tank yangınında, komşu tankın ısınarak tutuşmasını ve patlamasını önleyecek kapasitede olması gerekir.”

MADDE 47 – Aynı Yönetmeliğin 138 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(1) Mevcut yapılardan bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra kullanım amacı değiştirilerek, bedensel veya zihinsel bir hastalığın veya yetersizliğin tedavisinin veya bakımının yapıldığı veyahut küçük çocuklar, nekahet hâlindeki kişiler veya bakıma muhtaç yaşlıların bakımları için kullanılan sağlık amaçlı bina ve tesisler ile yatılı sağlık kuruluşları, anaokulları, kreşler, çocuk kulüpleri, ilköğretim okulları, yetiştirme yurtları, eğlence yerleri ve konaklama amaçlı olarak kullanılacak bina ve tesisler ile tehlikeli maddelerin bulundurulacağı binalar dışında kalan mevcut yapılar hakkında bu Kısım hükümleri uygulanır.”

MADDE 48 – Aynı Yönetmeliğin 139 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mevcut yapılardan kullanım amacı değiştirilenler hakkında uygulanacak hükümler

MADDE 139- (1) Mevcut yapılardan bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra kullanım amacı değiştirilenlerden 138 inci maddenin birinci fıkrasında sayılanlar hakkında bu Yönetmeliğin diğer kısımlarında belirtilen hükümler uygulanır.”

MADDE 49 – Aynı Yönetmeliğin 141 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Mevcut yapılarda ilâve çıkış veya kaçış merdiveni gerektiğinde, muvafakat alınması ve ilâve kat yapılmaması kaydıyla komşu parsel veya bina ile birlikte ortak çözümler üretilebilir.”

MADDE 50 – Aynı Yönetmeliğin 146 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mevcut yapılarda, katta bulunan kullanıcı sayısının 50 kişiyi geçmemesi şartıyla, aşağıda belirtilen özellikteki çıkışlar, ikinci kaçış yolu olarak kabul edilir.”

MADDE 51 – Aynı Yönetmeliğin 149 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Yapı yüksekliği 30.50 m’den fazla olan konut harici mevcut binalarda, lobi, koridor ve hol gibi bir kullanım alanından geçilmeden kaçış merdivenine doğrudan girildiği takdirde merdiven içinde basınçlandırma yok ise yangın güvenlik holü bakımından 34 üncü madde uygulanır.”

MADDE 52 – Aynı Yönetmeliğin 154 üncü maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Yataklı sağlık hizmeti amaçlı binalarda, huzurevlerinde, anaokulu ve ilköğretim okullarında ve bir kattaki kullanıcı sayısı 50 kişiyi geçen eğlence yerlerinde dairesel merdivene izin verilmez.”

MADDE 53 – Aynı Yönetmeliğin 156 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Topluma açık mekân olarak kullanılan bodrum katlarda kullanıcı sayısının 25 kişiyi, doğrudan dışarı çıkışı olan bodrum katlarda ise 50 kişiyi geçmesi,”

MADDE 54 – Aynı Yönetmeliğin 159 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kullanım özelliklerine göre binalarda kaçış merdiveni ve çıkışlar

MADDE 159 - (1) Fabrika, imalathane, mağaza, dükkân, depo, büro binaları, ayakta tedavi merkezleri, müze, sergi salonları ve benzeri yerlerde en az 2 bağımsız kaçış merdiveni veya başka çıkışların sağlanması gerekir. Ancak;

- a) Yapı yüksekliğinin 21.50 m’den az olması,
- b) Bir kattaki kullanıcı sayısının 50 kişiden az olması,
- c) Bütün katlarda en fazla kaçış uzaklığının Ek-14’teki uzaklıklara uygun olması,
- ç) Yapımda yanmaz ürünler kullanılmış olması,
- d) İmalat ve depolamada kolay alevlenici ve parlayıcı maddeler kullanılmaması, şartlarının hepsinin birlikte gerçekleşmesi hâlinde tek kaçış merdiveni yeterlidir.

(2) Parlayıcı, patlayıcı, kolay alevlenici ve tehlikeli maddeler ile imalat, üretim ve depolama işlemlerinin yapılmadığı ve yapı yüksekliği 30.50 m’den fazla olmayan sanayi sitelerinde;

a) Sitenin dış cephesinde düzenlenmiş ve herhangi bir bölümüne yanlardan yatay uzaklık olarak 1.8 m içerisinde kapı ve pencere gibi korunumsuz duvar boşluğu bulunmayan,

b) Birbirlerinden binanın köşegen uzunluğunun en az yarısı kadar uzaklıkta konumlandırılmış ve kullanıcı yükü en yoğun bir kata göre hesaplanmış genişliğe sahip,

iç ve dış kaçış merdivenleri ve dış cephede düzenlenen araç rampaları, iki yönlü kaçış mesafelerini sağlamaları kaydıyla kaçış merdiveni olarak kabul edilir.”

MADDE 55 – Aynı Yönetmeliğin 160 ıncı maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bina yüksekliği 30.50 m’den yüksek konut harici bütün binalarda ve 51.50 m’den yüksek konutlarda kullanılan asansörlerde aşağıdaki esaslar aranır:”

MADDE 56 – Aynı Yönetmeliğin 161 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 161- (1) Mevcut yapılarda uyarı sistemi için 75 inci madde uygulanır.

(2) 75 inci maddenin algılama sistemine ilişkin hükümleri, mevcut yapılardan konaklama amaçlı binalar, kurum binaları, büro binaları, mağazalar, çarşılar ve toplanma amaçlı yapılar hakkında da uygulanır.”

MADDE 57 – Aynı Yönetmeliğin 164 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Yüksek binalar ile toplam kapalı kullanım alanı 2000 m²’den büyük imalathane, atölye, depo, konaklama, sağlık ve toplanma amaçlı binalar ile eğitim binalarında, alanlarının toplamı 1000 m²’den büyük olan kapalı otoparklarda ve ısı kapasitesi 500 kW’ın üzerindeki kazan dairelerinde yangın dolabı yapılması zorunludur.”

MADDE 58 – Aynı Yönetmeliğin 165 inci maddesinin birinci fıkrasının (b), (c) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Yapı yüksekliği 51.50 m’yi geçen büro binalarında,

c) Toplam alanı 1000 m²’den fazla olan kapalı otoparklar ile 10’dan fazla aracın asansörle alındığı kapalı otoparklarda,”

“e) Aksi belirtilmedikçe, birden fazla katlı binalardaki, kolay alevlenen madde bulundurulan ve toplam kapalı alanı, bodrum katlarda 2000 m² ve diğer katlarda 4000 m²’den fazla olan depolarda.”

MADDE 59 – Aynı Yönetmeliğe 167 nci maddeden sonra gelmek üzere “Tarihi Yapılar” başlığı altında “Onbirinci Kısım” olarak aşağıdaki maddeler eklenmiş ve mevcut “Onbirinci Kısım”, “Onikinci Kısım” olarak değiştirilmiştir.

“Tarihi yapı

MADDE 167/A - (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilen yapılar tarihi yapı olarak kabul edilir.

Tarihi yapılarda alınacak yangın tedbirlerinde uyulacak ilkeler

MADDE 167/B - (1) Tarihi yapılarda, yangına karşı güvenlik tedbirleri alınırken;

a) Yapılacak tesisatlara ilişkin olarak, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun görüşünün alınması,

b) Alınacak yangın tedbirlerinde tarihi yapının korunmasının esas olması ve algılama ve söndürme tesisatı gibi yangından koruma tesisatlarının yapının özelliğine uygun olarak, yapıya fiziki ve görsel bakımdan zarar vermeyecek şekilde kurulması, ilkeleri gözetilir.

Tarihi yapılara ilişkin uygulama

MADDE 167/C- (1) Bu Kısımda aksi belirtilmedikçe, tarihi yapıların yangından korunması hakkında, bu Yönetmeliğin Onuncu Kısım hükümleri uygulanır.

(2) Taşıyıcı kolonları ve ana girişleri ahşap olan tarihi binaların zemin katı haricindeki katları, yataklı sağlık hizmeti, huzurevi, bakımevi, anaokulu, ilköğretim okulu ve öğrenci yurdu olarak kullanılamaz.

(3) Tarihi yapı dâhilinde yapılacak tadilat veya tamiratlarda, yapının aslına sadık kalmak maksadıyla yapının inşasında kullanılmış olan malzemelerin aynısı veya benzeri kullanılabilir.

(4) Bir kattan fazla katı olan topluma açık tarihi yapılarda, taşıyıcı kolonların ahşap olması durumunda ana taşıyıcıların restorasyon sırasında yangına en az 90 dakika dayanıklı olacak şekilde yalıtılması gerekir.

(5) Tarihi yapılardaki kaçış merdivenlerine, koridor, hol, lobi veya benzeri ortak hacimlerden geçilerek ulaşılması hâlinde yangın güvenlik holü zorunlu değildir.

(6) Merdivenlerden sayı olarak yarısının korunmuş olması durumunda, yapının yüksekliğine bakılmaksızın, diğer korunumsuz merdivenler kaçış yolu olarak kabul edilerek, iki yönde kaçış mesafesi uygulanır ve dairesel merdivenler kabul edilir.

(7) Bir kattaki kullanıcı sayısının 100 kişiyi geçmesi hâlinde, kaçış kapıları panik kollu bir düzenek ile kaçış doğrultusunda açılacak şekilde değiştirilir veya yapının kullanımı sırasında bir görevli bulundurulur.

(8) Tarihi yapının ahşap kısımlarında kullanılan elektrik kablolarının yangına en az 60 dakika dayanıklı olması ve çelik boru içerisinden geçirilmesi gerekir. Buat ve kasaların yanmaz malzemeden yapılması şarttır.

(9) Ahşap yapılarda, ahşap malzemenin korunması veya boyanması için kolay yanıcı ve parlayıcı özelliği olan maddeler kullanılamaz.

(10) Tarihi yapılarda, ayrı yangın kompartımanı oluşturulmadan kolay alevlenici, parlayıcı ve patlayıcı madde bulundurulamaz.”

MADDE 60 – Aynı Yönetmeliğin 169 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Belediyeler de dahil olmak üzere, kapsama dahil kurum ve kuruluşlar, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu Yönetmeliği uygulamak zorunda olup bu Yönetmeliğe aykırı veya bu Yönetmelikte öngörülen tedbirleri daha ağırlaştırıcı ve uygulanamaz hale getiren düzenlemede bulunamazlar.”

MADDE 61 – Aynı Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinin üçüncü fıkrası ile 140 ıncı maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 62 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-1/A Düşük Tehlike Kullanım Alanları” tablosu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek-1/A Düşük Tehlike Kullanım Alanları

Düşük yangın yüküne sahip, düşük yanabilirliği olan ve yangına karşı direnci en az 30 dakika olan 126 m²’den büyük bölümü olmayan mekânlar. Okullar ve diğer eğitim kurumları (belirli alanları*), bürolar (belirli alanları*), hapishaneler
* Kullanım alanları, Ek-1/B ve Ek-1/C kapsamına girmeyen alanlar.

MADDE 63 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-1/B Orta Tehlike Kullanım Alanları” tablosu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek-1/B Orta Tehlike Kullanım Alanları

KULLANIM TÜRÜ	Orta Tehlike -1	Orta Tehlike -2	Orta Tehlike -3	Orta Tehlike -4
Cam ve seramikler			Cam fabrikaları	
Kimyasallar	Çimento işleri	Fotoğraf laboratuvarları, fotoğraf film fabrikaları	Boyama işlemleri, sabun fabrikaları	Mum ve balmumu fabrikaları, kibrit fabrikaları, boyahaneler
Mühendislik	Metal levha üretimi	Otomotiv fabrikaları, tamirhaneleri	Elektronik fabrikaları, buzdolabı ve çamaşır makinesi fabrikaları	
Yiyecek ve içecekler	Mezbahalar, mandıralar	Fırınlara, bisküvi, çikolata, şekerleme imalathaneleri,	Hayvan yemi fabrikaları, meyve kurutma, suyu çıkarılmış sebze ve çorba	Alkol damıtma

		bira fabrikaları	fabrikaları, şeker imalathaneleri, tahıl değirmenleri	
Çeşitli	Hastaneler, oteller, konutlar, lokantalar, kütüphaneler (kitap depoları hariç), okullar, bürolar	Fizik laboratuvarları, çamaşırhaneler, otoparklar, müzeler	Radyo ve televizyon yayınevleri, tren istasyonları, tesisat odaları	Sinemalar, tiyatrolar, konser salonları, tütün fabrikaları
Kâğıt			Cilthaneler, mukavva fabrikaları, kâğıt fabrikaları, baskı işleri ve matbaalar	Atık kâğıt işletmeleri
Lastik ve plastik			Kablo fabrikaları, plastik döküm ve plastik eşya (köpük plastik hariç), kauçuk eşya fabrikaları, sentetik lif (akrilik hariç) fabrikaları Vulkanize fabrikaları	Halat fabrikaları
Dükkânlar ve ofisler	Bilgisayara veri işleme ofisleri (veri saklama odaları, hariç)		Büyük mağazalar Alışveriş merkezleri	Sergi salonları
Tekstiller ve konfeksiyon		Deri eşya fabrikaları	Halı fabrikaları (kauçuk ve köpük plastik hariç), kumaş ve giysi fabrikaları, fiber levha fabrikaları, ayakkabı imalathaneleri, triko (örgü), ev tekstili (bez) fabrikaları, yatak, şilte	Pamuk iplikhanesi, keten ve kenevir hazırlama tesisleri

			fabrikaları (köpük plastik hariç), dikim ve dokuma atölyeleri, yün ve yünlü kumaş atölyeleri	
Kereste ve tahta			Ahşap işleri fabrikaları, mobilya fabrikaları (köpük plastikler hariç), mobilya mağazaları, koltuk, kanepeler ve benzeri döşemelerinin (plastik köpük hariç) imalathaneleri	Odun talaşı fabrikaları, yonga levha fabrikaları, kontrplak levhaları
Orta Tehlike-1 ve Orta Tehlike-2 kullanım alanlarında boyama işlemi ve benzeri yüksek yangın yüküne sahip alanlar var ise kullanım alanları Orta Tehlike-3 olarak değerlendirilir.				

MADDE 64 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-2/Ç Yapı Malzemelerinin TS EN 13501-1’e göre yanıcılık sınıfları” tablosu başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Döşemeler Dışındaki Yapı Malzemeleri İçin Yanıcılık Sınıfları	
Malzemenin Yanıcılık Özelliği	TS EN 13501-1 ⁽²⁾
Hiç Yanmaz	A1
Zor Yanıcı	A2 - s1, d0
Zor Alevlenici	B, C - s1, d0
	A2 - s2, d0
	A2, B, C - s3, d0
	A2, B,C - s1, d1
(en az)	A2, B,C - s1, d2
Normal Alevlenici	A2, B, C - s3, d2
	D - s1, d0
	D - s2, d0
	D - s3, d0
(en az)	E
	D - s1, d2
	D - s2, d2
(en az)	D - s3, d2
Kolay Alevlenici	E - d2
	F
Döşeme Malzemeleri İçin Yanıcılık Sınıfları	
Malzemenin Yanıcılık Özelliği	TS EN 13501-1’e göre ⁽²⁾

Hiç Yanmaz	A _{1FL}
Zor Yanıcı	A _{2FL} - s1
Zor Alevlenici	B _{FL} - s1
(en az)	C _{FL} - s1
Normal Alevlenici	A _{2FL} - s2
	B _{FL} - s2
	C _{FL} - s2
	D _{FL} - s1
(en az)	D _{FL} - s2
Kolay Alevlenici	E _{FL}
	F _{FL}
Çatı kaplamaları İçin Yanıcılık Sınıfları	
Malzemenin Yanıcılık Özelliği	TS EN 13501-5'e göre ⁽²⁾
Dış Alev Yayılımına Dayanıklı	B _{ROOF}
Yanıcılık Sınıfı B_{ROOF} çatı kaplaması malzemeleri	
Test edilmesine gerek olmadan "Dış yangın performansı" özelliklerinin tüm gereklerini karşılayan B _{ROOF} çatı kaplaması terimi, çatı teşkilinde en üst tabakayı oluşturan ürünü tanımlamak için kullanılır.	
Arduvazlar: Doğal arduvazlar, suni arduvazlar	Ek-2/C sınırlamalarına uygun
Kiremitler: Taş, beton, kil, seramik veya çelik çatı kiremitleri	Ek-2/C sınırlamalarına uygun. Herhangi dış kaplamasının inorganik olması veya PCS (Brüt Kalori Değeri) ≤ 4MJ/m ² veya kütlesinin ≤ 200 g/m ² olması
Çimento esaslı elyafli levhalar: Düz ve profilli tabakalar, arduvazlar	Ek-2/C sınırlamalarına uygun veya PCS (Brüt Kalori Değeri) ≤ 4MJ/m ² olması
Profilli metal tabakalar: Alüminyum, alüminyum alaşım, bakır, bakır alaşım, çinko, çinko alaşım, kaplanmamış çelik, paslanmaz çelik, galvanize çelik, halka sac kaplanmış çelik, vitrikiye emaye çelik	Kalınlık ≥0.4 mm, herhangi bir dış kaplamasının inorganik olması veya PCS (Brüt Kalori Değeri) ≤ 4MJ/m ² veya kütlesinin ≤ 200 g/m ² olması
Yassı metal tabakalar: Alüminyum, alüminyum alaşım, bakır, bakır alaşım, çinko, çinko alaşım, kaplanmamış çelik, paslanmaz çelik, galvanize çelik, halka sac kaplanmış çelik, vitrikiye emaye çelik	Kalınlık ≥ 0,4 mm, herhangi dış kaplamasının inorganik olması veya PCS (Brüt Kalori Değeri) ≤ 4.0 MJ/m ² veya kütlesinin ≤ 200 g/m ² olması gerekir.)
Normal kullanımda yan sütunda listelenen inorganik örtülerle tamamen kaplanması amaçlanan malzemeler	En az 50 mm kalınlığında veya ≥80 kg/m ² kütlede gevşek serimli çakıl (agrega büyüklüğü en az 4 mm en fazla 32 mm), En az 30 mm kalınlığında kum/çimento şap, en az 40 mm kalınlığında dökme suni taş veya mineral altyüzeyler
⁽¹⁾ Bu tablolar, TS EN 13501-1'e göre malzemelerin yanıcılık sınıflarını göstermektedir. TS 1263'de verilmiş olan yanıcılık sınıflarına sahip yapı malzemelerinin, TS EN 13501-1'de verilen yanıcılık sınıflarına denkliği için, söz	

konusu yapı malzemelerinin TSE EN 13501-1’de belirtilmiş olan ilgili sınıfa ait test standartları şartlarını sağlaması gerekir.

(2) Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) kapsamında, Avrupa Birliği Komisyonunun ilgili kararları ile ortaya konulmuş, uyumlaştırılmış standartlara tabi yapı malzemelerinin uyacakları Avrupa Sınıflarıdır.

MADDE 65 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-3/C Bina Kullanım Sınıflarına Göre Yangına Dayanım (Direnc) Süreleri” tablosu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek-3/C Bina Kullanım Sınıflarına Göre Yangına Dayanım (Direnc) Süreleri

Bina Kullanım Sınıfları	Yapı Elemanlarının Yangına Dayanım Süreleri (dak)					
	Bodrum Katlar ⁽¹⁾ (üstündeki döşeme dahil)		Giriş veya Üst Katlar			
	Bodrum Kat(ların) Derinliği*(m)		Bina Yüksekliği (m)			
	10 m'den fazla	10 m'den az	5 m'den az	21,50 m'den az	30,50 m'den az	30,50 m'den fazla
1. a) Bir ve İki Ailelik Evler	---	30 ⁽²⁾	30	60	---	---
b) Apartmanlar	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120
2. Konaklama Amaçlı Binalar						
- yağmurlama sistemi yok	90	60	60	60	90	İzin verilmez
- yağmurlama sistemli	60	60	30 ⁽²⁾	60	60	120 ⁽³⁾
3. Kurumsal Binalar						
- yağmurlama sistemi yok	90	60	60	60	90	İzin verilmez
- yağmurlama sistemli	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120 ⁽³⁾
4. Büro Binaları						
- yağmurlama sistemi yok	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	İzin verilmez
- yağmurlama sistemli	60	60	30 ⁽²⁾	30 ⁽²⁾	60	120 ⁽³⁾
5. Ticaret Amaçlı Binalar						
- yağmurlama sistemi yok	90	60	60	60	90	İzin verilmez
- yağmurlama sistemli	60	60	30 ⁽²⁾	30 ⁽²⁾	60	120 ⁽³⁾
6. Endüstriyel Yapılar						
- yağmurlama sistemi yok	120	90	60	90	120	İzin verilmez

- yağmurlama sistemli	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120 ⁽³⁾
7. Toplanma Amaçlı Binalar						
- yağmurlama sistemi yok	90	60	60	60	90	İzin verilmez
- yağmurlama sistemli	60	60	30 ⁽²⁾	60	60	120 ⁽³⁾
8. Depolama Amaçlı Tesisler						
a) Depolar						
- yağmurlama sistemi yok	120	90	60	90	120	İzin verilmez
- yağmurlama sistemli	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120 ⁽³⁾
b) Otopark						
- açık otoparklar	---	---	15 ⁽²⁾⁽⁴⁾	15 ⁽²⁾⁽⁴⁾	15 ⁽²⁾⁽⁴⁾	60
- diğer otoparklar	90	60	30 ⁽²⁾	60	90	120 ⁽³⁾
* Binanın en alt bodrum kat döşemesi ile zemin kat döşemesi arasındaki mesafe. (1) Bir bodrumun üstündeki döşeme (veya birden fazla bodrum var ise en üstteki bodrumun üstündeki döşeme), eğer giriş ve üst katlar için olan yangına dayanım süreleri daha fazla ise o hükümleri sağlamalıdır. (2) Binaları ayıran yangın kompartıman duvarları için en az 60 dakikaya yükseltilir. (3) Taşıyıcı sistemin bir bölümünü teşkil etmeyen elemanlar için 90 dakikaya düşürülebilir. (4) Acil kaçıışı oluşturan elemanlar için 30 dakikaya yükseltilir.						

MADDE 66 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-4 Binalarda En Fazla Kompartıman Alanları” tablosu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek-4 Binalarda En Fazla Kompartıman Alanları

Bina kullanım sınıfları		En fazla kompartıman alanı (m ²)	
1	Konutlar	sınırsız	
2	Konaklama	4000 ⁽¹⁾	
3	Kurumsal Binalar	Sağlık hizmeti amaçlı binalar	1500 ⁽¹⁾
		Eğitim tesisleri	6000 ⁽²⁾
4	Büro Binaları	8000 ⁽¹⁾	
5	Ticaret Amaçlı Binalar ⁽⁴⁾	2000 ⁽²⁾	
6	Toplanma Amaçlı Binalar	Yeme içme	4000 ⁽²⁾
		Eğlence	
		Müzeler ve sergi yerleri	6000 ⁽²⁾
		Diğer toplanma amaçlı binalar	
7	Endüstriyel Yapılar	Orta Tehlike-3 ve üstü (Bkz. Ek-1)	6000 ⁽²⁾
		Orta Tehlike-1 ve Orta	15000 ⁽³⁾

		Tehlike-2 (Bkz. Ek-1)	
8	a) Depolar	Orta Tehlike-3 ve üstü (Bkz. Ek-1)	1000 ⁽²⁾
		Orta Tehlike-1 ve Orta Tehlike-2 (Bkz. Ek-1)	5000 ⁽³⁾
	b) Kapalı Otoparklar		Sınırlama yok
Not :			
(1) Binalarda uygun yangın kontrol sistemleri (otomatik algılama, yağmurlama sistemi, duman tahliye sistemi ve benzeri) yapılmış ise kompartıman alanı 2 katına çıkarılabilir.			
(2) Binalarda uygun yangın kontrol sistemleri (otomatik algılama, yağmurlama sistemi, duman tahliye sistemi ve benzeri) yapılmış ise kompartıman alanı sınırsızdır.			
(3) Bina tek katlı ise sınırlama yoktur. Binalarda uygun yangın kontrol sistemleri (otomatik algılama, yağmurlama sistemi, duman tahliye sistemi ve benzeri) yapılmış ise kompartıman alanı sınırsızdır.			
(4) Sebze ve meyve halleri, balık halleri, et borsaları, metal yedek parça bulunan yerler ile benzeri yerler hariç.			

MADDE 67 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-5/B Çıkışlara Götüren En Uzun Kaçış Uzaklıkları ve Birim Genişlikleri” tablosunda yer alan (1) numaralı dipnot “⁽¹⁾Kolay alevlenici malzeme üretimi yapmayan endüstriyel amaçlı yapılarda tek ve iki yönlü uzaklık ½ oranında artırılabilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 68 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-8 Yağmurlama Sisteminde Su Deposu En az Hacmi” tablosu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek-8 Yağmurlama Sisteminde Su Deposu En Az Hacmi
Ek-8/A Yağmurlama Sistemi, Yangın Dolabı ve Hidrant Tasarımı Ön Hesabı İçin Su Deposu
En Az Hacmi

Grup	h (m): en alttaki ve en üstteki yağmurlama başlıkları arasındaki yükseklik	Su deposu en az hacmi (m ³)
Düşük Tehlike - Islak veya ön uyarılı	$h \leq 15$	9
	$15 < h \leq 30$	10
	$30 < h \leq 45$	11
Orta Tehlike-1 - Islak veya ön uyarılı	$h \leq 15$	55
	$15 < h \leq 30$	70
	$30 < h \leq 45$	80
Orta Tehlike-1 – Kuru veya alternatif Orta Tehlike-2 - Islak veya ön uyarılı	$h \leq 15$	105
	$15 < h \leq 30$	125
	$30 < h \leq 45$	140
Orta Tehlike-2 - Kuru veya alternatif Orta Tehlike-3 - Islak veya ön uyarılı	$h \leq 15$	135
	$15 < h \leq 30$	160
	$30 < h \leq 45$	185
Orta Tehlike-3 - Kuru veya alternatif Orta Tehlike-4 - Islak veya	$h \leq 15$	160
	$15 < h \leq 30$	160
	$30 < h \leq 45$	185

ön uyarılı		200
Orta Tehlike-4 - Kuru veya alternatif	Hidrolik Hesap kullanılır	
Yüksek Tehlike	Hidrolik Hesap kullanılır	

Ek-8/B Yağmurlama Sisteminde Tasarım Yoğunlukları

Tehlike sınıfı	Tasarım yoğunluğu mm/dak	Koruma alanı (m ²)	
		Islak veya ön etkili	Kuru veya değişken
Düşük Tehlike	2,25	84	Orta Tehlike-1 kullanılır
Orta Tehlike-1	5,0	72	90
Orta Tehlike-2	5,0	144	180
Orta Tehlike-3	5,0	216	270
Orta Tehlike-4	5,0	360	Yüksek Tehlike-1 kullanılır
Yüksek Tehlike-1	7,7	260	325
Yüksek Tehlike-2	10,0	260	325
Yüksek Tehlike-3	12,5	260	325
Yüksek Tehlike-4	Yoğun su		
NOT: Depolama alanları ve farklı özellikteki kullanım alanları için TS EN 12845 esas alınır.			

Ek-8/C Yangın Dolapları ve Hidrant Sistemi İçin İlâve Edilecek Su İhtiyaçları

Bina Tehlike Sınıfı	İlave edilecek Yangın Dolabı Debisi (litre/dak)	İlave edilecek Hidrant Debisi (litre/dak)	Süre (dak)
Düşük tehlike	100	400	30
Orta Tehlike-1-2	100	400	60
Orta Tehlike-3-4	100	1000	60
Yüksek Tehlike	200	1500	90

MADDE 69 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-10 Dökme LPG Tankları Asgari Emniyet Uzaklıkları” tablosu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek-10 Dökme LPG Tankları Asgari Emniyet Uzaklıkları

Beher Tankın Su Hacmi m ³	Yeraltı Tankları m	Yerüstü Tankları m	Tankların Birbirinden Uzaklığı m
0.5'den az	3	3	0
0.5- 3.0	3	3	1

3.1- 10	5	7.5	1
10.1- 50	7.5	10	1
50.1-120	10	15	1.5
120.1-250	15	23	Birbirine komşu tankların çaplarının toplamının ¼'ü
250.1- 600	15	38	
600.1- 1200	15	61	
1200.1- 5000	15	91	
5000'den büyük	15	122	

Not:

a) Yeraltı tankları için emniyet uzaklıkları tank emniyet valfi ve dolum ağzından ölçülür. Bu durumda yeraltı tankının herhangi bir kısmının binaya ve üzerinde bina yapılabilecek arsa sınırına uzaklığı 3'm den az olmaz.

b)Yerüstü tankları için emniyet uzaklıkları tankın dış yüzeyinden ölçülür.

Aşağıdaki (c) ve (d) notları sadece yerüstü tanklar için geçerlidir.

c) Tankın komşu arsa sınırına veya ana trafik yoluna sınır olan bölgesine, en az 1,5 m yüksekliğinde betonarme ve eşdeğeri malzemeden yangına 4 saat dayanıklı duvar yapılması hâlinde, tabloda belirtilen mesafeler 1/3 oranında azaltılır.

d) Yukarıda belirtilen duvara ilave olarak tankın yarı çap seviyesinden itibaren yere bakan alt yüzeyine, ayaklar da dahil olmak üzere, yangına dayanıklı malzeme ile 2 saat ısı ve yangına karşı yalıtım yapılması halinde, (c) maddesine göre belirlenen yeni emniyet mesafeleri 1/2 oranında azaltılır.

MADDE 70 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-12/B Yanıcı ve Parlayıcı Sıvıların Bina İçinde Depolanması ⁽¹⁾” tablosunun (2) numaralı dipnotu “⁽²⁾ Yangın korunumu, yağmurlama sistemi, karbondioksit, kuru kimyevi toz veya diğer uygun bir sistem ile sağlanır. Sınıf IA Sınıf IB sıvı toplam miktarı Ek-12/A'daki değerini aşmaz.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 71 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-13 Akaryakıt Servis İstasyonlarında Asgari Emniyet Mesafeleri (m)” tablosu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek-13 Akaryakıt Servis İstasyonlarında Asgari Emniyet Mesafeleri (m)

	Akaryakıt Tankı Yeraltı ⁽¹⁾	Akaryakıt Pompası Adası	Tank Havalan. Borusu	Tank Doldurma Ağzı	İdari Bina ⁽²⁾	Komşu Arsa Sınırı	Karayolu (Şehir içi) Sınırı	Karayolu (Şehirler arası) Arsa Sınırı	Toplu Açık Yerler ⁽³⁾	Hastane Okul Arsa Sınırı
Akaryakıt Tankı Yeraltı	0,5				2	7,5	5	15	25	50
Akaryakıt Pompası (Dispenser) Adası	0	6	6	6	6	7,5	6	6	25	50
Tank Havalanma Borusu	0	6		1	5	5	3	6	25	50
Tank Doldurma	0	6	1		5	5	5	6	25	50

Ağız										
(1) Tank dış cidarlarından ölçülen en kısa mesafedir.										
(2) İstasyonun idari, ticari ve sosyal faaliyetlerinin yürütüldüğü, istasyona ait makine ve donanımların bakımlarının yapıldığı, istasyonun ihtiyacı olan, elektrik, basınçlı hava ve su temin ünitelerinin bulunduğu yapılardan meydana gelen idari bürolarda bodrum katı bulunamaz. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce inşa edilmiş istasyonlarda bodrum kat mevcut ise bodrum kat girişi ve bodrum katın herhangi bir açıklığı havalandırma borusu çıkış ucu, doldurma ağız, tank ve dağıtım birimleri ile aksi cephede (girişi arkadan) olması ve girişte eşik ve eşikten sonra dışarıya doğru bir meyil bulunması şarttır.										
(3) Topluma açık yerler: Konaklama, tören, ibadet, eğlence, yeme, içme, ulaşım, araç bekleme, alış-veriş gibi sebeplerle 50 veya daha fazla kişinin bir araya gelebildiği bütün binalar veya bunların bu amaçla kullanılan bölümlerini kapsar.										
NOT:										
a) Topluma açık yerler ile hastane ve okul arsa sınırına olan mesafeler mevcut akaryakıt istasyonları için % 60 azaltılır. İstasyonda sadece motorin tankı olması hâlinde, bu mesafeler yeni istasyonlarda % 50 azaltılabilir.										
b) Akaryakıt istasyonlarında, binaların pencere, kapı, klima, aydınlatma sistemi gibi herhangi bir açıklığı olmayan cephesine 0 metre olabilir. Nefeslik ağız, çatı veya elemanlarından en az 3,6 m yüksekte olmalı ve toplam yükseklik 9 m'yi aşmamalıdır.										

MADDE 72 – Aynı Yönetmeliğin eki “Ek-14 Çıkışlara Götüren En Uzun Kaçış Uzaklıkları” tablosunun (1) numaralı dipnotu “⁽¹⁾ Kolay alevlenici malzeme üretimi yapmayan endüstriyel tesislerde uzaklık en çok 2 katına kadar artırılabilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1 – Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe uygun yangın tedbirleri alınmış olan mevcut yapılarda, bu Yönetmelik ile değiştirilen hükümlere göre ilâve tedbir alınmasının istenilmemesi asıldır. Ancak, yapı sahibi isterse bu Yönetmelik ile değiştirilen hükümlere göre ilâve tedbirler alabilir.

MADDE 73 – İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca müştereken hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 74 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[R.G. 9 Eylül 2009 – 27344]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Danıştay Kararları

Danıştay Onuncu Daire Başkanlığından:

Esas No : 2006/3738

Karar No : 2009/2340

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Davacı : Medi Zinde Sağlık Hizmetleri A.Ş.
(İstanbul Medipol Hastanesi)

Vekili : Av. Hasan Akbay
Abide- i Hürriyet Cad. No:83/6 Şişli/İSTANBUL

Davalı : Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - ANKARA

İstem Özet : Davacı şirketin sahibi olduğu özel hastanenin, Yeni Şafak Gazetesi ile Anadolu'da Vakit Gazetesi'nin 12.4.2004 tarihli sayılarında yayımlanan "Prostat buharlaşıyor. Kesintisiz hayat başlıyor" başlıklı reklamının, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesine aykırı olduğundan bahisle 44.975 TL idari

para cezası verilmesine ilişkin 31.8.2004 tarih ve 17872 sayılı işlemin iptaline karar veren Ankara 4. İdare Mahkemesinin 16.11.2005 tarih ve E:2004/2865, K:2005/1633 sayılı kararının; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın başvurusu üzerine Danıştay Başsavcılığı tarafından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Erkan Yılmaz

Düşüncesi : Davacı şirketin sahibi olduğu İstanbul Medipol Hastanesinin 12.4.2004 tarihinde Yeni Şafak ve Anadolu'da Vakit Gazetelerinde yayımlanan "Prostat buharlaşıyor. Kesintisiz hayat başlıyor" başlıklı reklamının, 1219 sayılı Kanununun 24. maddesi, Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinin 8 ve 9. maddeleri ile Özel Hastaneler Yönetmeliğinin 60. maddesi ile Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Yönetmeliğin 5. maddesine aykırı olduğu anlaşıldığından, davacı şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, dava konusu işlemin iptali yolunda verilen mahkeme kararının 2577 sayılı Yasanın 51. maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü:

Dava, davacı şirkete 4077 sayılı Yasa uyarınca 44.975 TL idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Ankara 4. İdare Mahkemesince; davacı şirketin sahibi olduğu özel hastanenin, Yeni Şafak Gazetesi ile Anadolu'da Vakit Gazetesi'nin 12.4.2004 tarihli sayılarında yayımlanan "Prostat buharlaşıyor. Kesintisiz hayat başlıyor" başlıklı reklamının, hastanenin sunmakta olduğu hizmete yönelik tanıtıcı ve halkı bilgilendirici nitelikte olduğu, mevzuatta öngörülen ilke ve kurallara aykırı nitelikte bulunmadığı belirtilerek dava konusu işlem iptal edilmiştir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, uyuşmazlık konusu reklamın, 4077 sayılı Yasa'ya aykırı olduğu, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığını öne sürerek mahkeme kararının kanun yararına bozulması isteğiyle Danıştay Başkanlığı'na başvurmuştur.

Danıştay Başsavcılığı'nca, anılan idare mahkemesi kararının, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen kanun yararına bozulması istenilmektedir.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinde, ticari reklam ve ilanların yasalara ve genel ahlaka uygun, dürüst ve doğru olması gerektiği belirtilmiş, tüketiciyi aldatıcı, yanıltıcı veya onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici, tüketicinin can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürücü, şiddet hareketlerini ve suç işlemeyi özendirici, kamu sağlığını bozucu, hastaları, yaşlıları, çocukları ve özürlüleri istismar edici reklam ve ilanlar ile örtülü reklam yapılamayacağı kurala bağlanmıştır. 17. maddesinin birinci fıkrasında, Reklam Kurulunun, 16. madde hükümlerine aykırı reklam ve ilanları üç aya kadar tedbiren durdurma ve/veya aynı yöntemle düzeltme ve/veya para cezası vermeye yetkili olduğu belirtilmiştir. 25/8. maddesinde ise, 16 ncı maddeye aykırı hareket edenler hakkında Reklam Kurulu tarafından ihlalin niteliğine göre birlikte veya ayrı ayrı üç aya kadar tedbiren durdurma, durdurma, düzeltme veya altıbin Türk Lirası idarî para cezası verileceği, 16 ncı maddeye aykırılık, ülke düzeyinde yazılı, sözlü, görsel ve sair araçlar ile gerçekleşmiş ise, idari para cezasının on katı olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 24 üncü maddesinde, icrayı sanat eden tabiplerin, hasta kabul ettikleri mahal ile muayene saatlerini ve ihtisaslarını bildiren ilanlar tertibine mezun olup diğer suretlerle ilan, reklam ve saire yapmalarının yasak olduğu kurala bağlanmıştır.

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinin 8 inci maddesinde, tabiplik ve dış tabipliği mesleklerine ve tedavi müesseselerine ticari bir veçhe verilemeyeceği, tabip ve dış tabiplerinin her ne suretle olursa olsun, yazılarında kendi reklamını yapamayacağı belirtilmiş; 9 uncu maddesinde, tabip ve dış tabibinin, gazete ve sair neşir vasıtaları ile yapacağı ilanlarda ancak ad ve soyadı ile adresini, Tababet İhtisas Nizamnamesine göre kabul edilmiş olan

ihhtisas Őubmesini, akademik unvanını ve muayene gűn ve saatlerini yazabilecekleri kuralına yer verilmiŐtir.

28.5.2004 tarih ve 25475 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik Özel Hastaneler Yönetmeliğinin 60. maddesinin 1. ve 2. fıkralarında " Özel hastaneler; tıbbi deontoloji ve mesleki etik kurallarına aykırı Şekilde, insanları yanıltan, yanlış yönlendiren ve talep yaratmaya yönelik, ruhsatında yazılı kabul ve tedavi ettiği uzmanlık dallarından başka hastaları kabul ve tedavi ettiği intibamı uyandıran, diğer hastaneler aleyhine haksız rekabet yaratan davranışlarda bulunamazlar ve bu mahiyette tanıtım yapamazlar. Özel hastaneler, ruhsatında kayıtlı ismi dışında başka bir isim kullanamazlar.

Özel hastaneler tarafından; sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgilendirme ve tanıtımlar yapılabilir. Bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri kapsamında yanıltıcı, abartılı, doğruluğu bilimsel olarak kanıtlanmamıŐ bilgilere ve talep yaratmaya yönelik açıklamalara yer verilemez."

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinin 8 inci maddesinde, tabiplik ve diŐ tabipliği mesleklerine ve tedavi müesseselerine ticari bir veĥe verilemeyeceği, tabip ve diŐ tabiplerinin her ne suretle olursa olsun, yazılarında kendi reklamını yapamayacağı belirtilmiŐ; 9 uncu maddesinde, tabip ve diŐ tabibinin, gazete ve sair neŐir vasıtaları ile yapacağı ilanlarda ancak ad ve soyadı ile adresini, Tababet İhtisas Nizamnamesine göre kabul edilmiŐ olan ihtisas Őubmesini, akademik unvanını ve muayene gűn ve saatlerini yazabilecekleri kuralına yer verilmiŐtir.

Öte yandan, 14.6.2003 tarih ve 25138 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Yönetmeliğin 5/a maddesinde, reklamların yasalara, genel ahlaka uygun, doğru, dürüst ve gerĥekĥi olmak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine göre, sanatını serbest olarak icra eden tabipler ile sağlık kurum ve kuruluşlarının gazete ve sair neŐir vasıtaları ile yapacakları ilanlara, hasta kabul ettikleri mahal ile muayene gűn ve saatleri ile ihtisaslarını ve akademik unvanlarını yazabilecekleri, belirtilen hususlar dıŐında ilan ve reklam veremeyecekleri, benzer nitelikteki kuruluşlar ve ĥalıŐanları arasında rekabete yol aĥıcı davranıŐlarda ve talep yaratmaya yönelik faaliyetlerde bulunmayacakları, ĥalıŐmalarına ticari bir görünüm veremeyecekleri sonucuna ulaŐılmaktadır.

Bu durumda, 12.4.2004 tarihinde Yeni Şafak ve Anadolu'da Vakit Gazetelerinde yayımlanan "Prostat buharlaşıyor. Kesintisiz hayat başlıyor" başlıklı reklam ve devamında "Greenlight teknolojisiyle prostat nasıl buharlaşıyor?" sorusuna verilen cevaplardan sonra, Emekli Sandığı mensupları ve tüm memurların muayene, teşhis ve tedavilerinin özel hastanelerde de yapıldığı belirtilerek prostat tedavisi yönünden talep yaratmaya yönelik ve aynı zamanda diğer hastaneler aleyhine haksız rekabet yaratan nitelikteki yazıların reklam niteliğinde olması, iĥerięinde yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin yasakladığı reklamların da bulunduğu sonucuna ulaşılması karşısında, 4077 sayılı Yasanın 16 ncı maddesine aykırılık nedeniyle davacı Şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin iŐlemede hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

İdare Mahkemesince; yukarıda yapılan açıklama ve değinilen mevzuata göre davanın reddine karar verilmesi gerekirken, dava konusu işlemin iptali yolunda verilen kararın kanun yararına bozulması gerekmektedir.

Aĥıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile Ankara 4. İdare Mahkemesinin 16.11.2005 tarih ve 2004/2865, K:2005/1633 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca, hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına, kararın birer örneğinin ilgili Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 27.3.2009 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay Onuncu Daire Başkanlığından:

Esas No : 2006/2939

Karar No : 2009/2341

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Davacı : Huzur Radyo ve Televizyon A.Ş.

Vekili : Av. Veysi Savaş, İzmir 2. Cad. No:46/10
Kızılay/ANKARA

Davalı : Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - ANKARA

İstemin Özeti : Davacı şirkete ait televizyon kanalında 4.4.2004 tarihinde yayımlanan "Zirveye Doğru" adlı programda bir hastanenin örtülü reklamının yapılması suretiyle 4077 sayılı Yasanın 16. maddesine aykırı davranıldığından bahisle aynı Yasanın 17. ve 25/8. maddeleri uyarınca 44.975 TL idari para cezası ve durdurma cezası verilmesine ilişkin 11.1.2005 tarih ve 524 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada, dava konusu işlemin idari para cezasına ilişkin kısmının iptali, durdurma cezasına ilişkin kısmının ise görev yönünden reddi yolunda verilen Ankara 11. İdare Mahkemesinin 16.11.2005 tarih ve E:2005/129, K:2005/1776 sayılı kararının, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının başvurusu üzerine Danıştay Başsavcılığı tarafından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca bozulması istenilmektedir.

D.Tetkik Hakimi : Erkan Yılmaz

Düşüncesi : Davacı şirkete ait televizyon kanalında 4.4.2004 tarihinde yayımlanan "Zirveye Doğru" adlı programda bir hastanenin örtülü reklamının yapılması suretiyle 4077 sayılı Yasanın 16. maddesine aykırı davranıldığından bahisle aynı Yasanın 17. ve 25/8. maddeleri uyarınca 44.975 TL idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin mevzuata uygun olduğu, işlemin durdurma cezasına ilişkin kısmının ise idari yargının görev alanında bulunduğu görüldüğünden, dava konusu işlemin para cezasına ilişkin kısmının iptali, durdurma cezasına ilişkin kısmının görev yönünden reddi yolunda verilen mahkeme kararının 2577 sayılı Yasanın 51. maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü.

Dava, davacı şirkete ait televizyon kanalında 4.4.2004 tarihinde yayımlanan "Zirveye Doğru" adlı programda bir hastanenin örtülü reklamının yapılması suretiyle 4077 sayılı Yasanın 16. maddesine aykırı davranıldığından bahisle aynı Yasanın 17. ve 25/8. maddeleri uyarınca 44.975 TL idari para cezası ve durdurma cezası verilmesine ilişkin 11.1.2005 tarih ve 524 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Ankara 11. İdare Mahkemesince, uyuşmazlığa konu televizyon programının incelenmesinden, sağlık hizmetlerindeki yenilik ve değişikliklerin anlatıldığı, sağlıktaki bu gelişmelerin haber verici mahiyette seyirciye aktarıldığı, hastanede verilen sağlık hizmetinin tüketiciyi yanıltıcı, yanlış yönlendirici veya haksız rekabete neden olabilecek nitelikte sunulmadığı, dolayısıyla söz konusu programda Bayındır Hastanelerinin örtülü reklamının yapılmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin idari para cezasına ilişkin kısmının iptaline, durdurma cezasına ilişkin kısmının ise görüm ve çözümünde, tüketici mahkemelerinin görevli olduğu belirtilerek davanın görev yönünden reddine karar verilmiştir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, uyuşmazlık konusu reklamın, 4077 sayılı Yasa'ya aykırı olduğu, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığını öne sürerek dava konusu işlemin kısmen iptali, davanın kısmen görev yönünden reddi yolunda verilen mahkeme kararının kanun yararına bozulması isteğiyle Danıştay Başkanlığı'na başvurmuştur.

Danıştay Başsavcılığı tarafından, ülke çapında yayın yapan davacı şirkete ait televizyon kanalında Bayındır Hastanelerinin örtülü reklamının yapılmasının 4077 sayılı Kanunun 16. maddesine aykırı olduğu, bu nedenle davacı şirkete idari para cezası verilebileceği, işlemin durdurma cezasına ilişkin kısmının idari yargının görevinde olduğu düşüncesiyle mahkeme kararı kanun yararına temyiz edilmiştir.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinde, ticari reklam ve ilanların yasalara ve genel ahlaka uygun, dürüst ve doğru olması gerektiği belirtilmiş, tüketiciyi aldatıcı, yanıltıcı veya onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici, tüketicinin can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürücü, şiddet hareketlerini ve suç işlemeyi özendirici, kamu sağlığını bozucu, hastaları, yaşlıları, çocukları ve özürllüleri istismar edici reklam ve ilanlar ile örtülü reklam yapılamayacağı kurala bağlanmıştır. 17. maddesinin birinci fıkrasında, Reklam Kurulunun, 16. madde hükümlerine aykırı reklam ve ilanları üç aya kadar tedbiren durdurma ve/veya aynı yöntemle düzeltme ve/veya para cezası vermeye yetkili olduğu belirtilmiştir. 25/8. maddesinde ise, 16 ncı maddeye aykırı hareket edenler hakkında Reklam Kurulu tarafından ihlalin niteliğine göre birlikte veya ayrı ayrı üç aya kadar tedbiren durdurma, durdurma, düzeltme veya altıbin Türk Lirası idarî para cezası verileceği, 16 ncı maddeye aykırılık, ülke düzeyinde yazılı, sözlü, görsel ve sair araçlar ile gerçekleşmiş ise, idari para cezasının on katı olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 14.06.2003 tarih ve 25138 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Yönetmeliğin 5/a maddesinde, reklamların yasalara, genel ahlaka uygun, doğru, dürüst ve gerçekçi olmak zorunda olduğu, 5/d maddesinde ise, "Biçimi ve yayımlandığı mecraya ne olursa olsun, bir reklamın "reklam" olduğu açıkça anlaşılmalıdır. Bir reklam haber ve yorum öğeleri içeren bir mecrada yayımlandığında, "reklam" olduğu kolaylıkla algılanacak biçimde belirtilir. Örtülü reklam yapılamaz." kuralına yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacı şirkete ait televizyon kanalında 4.4.2004 tarihinde yayımlanan "Zirveye Doğru" adlı programda, program sunucusu ile Bayındır Hastaneleri Yönetim Kurulu Başkanı arasında yapılan söyleşi sırasında verilen aralarda dolgu ses yöntemiyle Bayındır Hastaneleri hakkında bilgilendirme ve tanıtımı aşan şekilde sözü edilen sağlık kuruluşunun örtülü reklamının yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yukarıda yazılı mevzuat hükümleri uyarınca, Bayek Tedavi Sağlık Hizmetleri İşletmeciliğine ait Bayındır Hastanelerinin, davacı şirkete ait yayın kuruluşunca örtülü olarak yapılan reklam ve tanıtımının, 4077 sayılı Yasanın 16. maddesine aykırı olması nedeniyle verilen para cezasında hukuka aykırılık bulunmadığından, dava konusu işlemin para cezasına ilişkin kısmının iptali yolunda verilen mahkeme kararının kanun yararına bozulması gerekmektedir.

Dava konusu işlemin durdurma cezasına ilişkin kısmına gelince;

4077 sayılı Yasanın 17. maddesinde, ticari reklam ve ilanları incelemek ve inceleme sonucuna göre 16. maddeye aykırı bulunan ilan ve reklamlarla ilgili durdurma ve düzeltme cezaları ile para cezasının Reklam Kurulunca verilebileceği öngörülmüştür. Bu haliyle, reklam durdurma ve düzeltme cezaları; idarenin yaptığı denetleme sonucu Yasanın verdiği yetkiye dayanarak ve kamu gücünü kullanarak tesis ettiği, ilgililerin hukukunu etkileyen, idari nitelikte, kesin ve yürütülmesi gereken, dolayısıyla idari yargıda iptal davasına konu olabilecek işlemlerdir.

İdare Mahkemesince, dava konusu işlemin durdurma cezasına ilişkin kısmının görüm ve çözümünde, tüketici mahkemelerinin görevli olduğu, dolayısıyla söz konusu ceza yönünden davanın görev yönünden reddine karar verilmesinde hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile Ankara 11. İdare Mahkemesinin 16.11.2005 tarih ve E:2005/129, K:2005/1776 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına, kararın birer örneğinin ilgili Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 27.3.2009 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • —
Danıştay Onuncu Daire Başkanlığından:

Esas No : 2006/5677

Karar No : 2009/2342

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Davacı : Sağlık Vakfı (Şadiye Hatun Tıp Merkezi)

Vekili : Av. Hasan Akbay

Abide- i Hürriyet Cad. No:83/6 Şişli/İSTANBUL

Davalı : Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - ANKARA

İstemin Özeti : Davacı vakfın sahibi olduğu tıp merkezinin, Anadolu'da Vakit Gazetesi'nin 27.12.2002 tarihli sayısında yayımlanan "Gözlüksüz bir hayat için Laser" başlıklı reklamının, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesine aykırı olduğundan bahisle 3.500 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 2.1.2004 tarih ve 13155 sayılı işlemin iptaline karar veren Ankara 5. İdare Mahkemesi Hakimliği'nin 12.12.2005 tarih ve E:2004/1477, K:2005/2011 sayılı kararının; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın başvurusu üzerine Danıştay Başsavcılığı tarafından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Erkan Yılmaz

Düşüncesi : "Gözlüksüz bir hayat için Laser" başlıklı reklamın, 4077 sayılı Yasa'yı ihlal ettiği gerekçesiyle, davacı vakfa 3.500,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 2.1.2004 tarih ve 13155 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada; İdare Mahkemesi Hakimliği'nce, uyuşmazlık konusu reklamın, sağlık kuruluşunun sunmakta olduğu hizmete yönelik tanıtıcı ve halkı bilgilendirici nitelikte olduğundan bahisle 4077 sayılı Yasa'ya aykırı bir yönü bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiş ise de; Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 58. maddesinde yer alan, sağlık kuruluşlarının çalışmalarına ticari bir görünüm veremeyecekleri, benzer nitelikteki kuruluşlar arasında rekabete yol açıcı davranışlarda bulunamayacaklarına ilişkin düzenleme karşısında, 4077 sayılı Yasa'nın 16. maddesinde düzenlenen kurala aykırı bulunan reklam nedeniyle aynı Yasa hükümleri uyarınca tesis edilen işlemde mevzuata aykırılık görülmediğinden, dava konusu işlemin iptali yolunda verilen idare mahkemesi hakimliği kararının, 2577 sayılı Yasa'nın 51. maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü.

Dava, davacı vakfın sahibi olduğu tıp merkezinin Anadolu'da Vakit Gazetesi'nin 27.12.2002 tarihli sayısında yayımlanan "Gözlüksüz bir hayat için Laser" başlıklı reklamının, 4077 sayılı Yasa'nın 16. maddesine aykırı olduğundan bahisle 3.500 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 2.1.2004 tarih ve 13155 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Ankara 5. İdare Mahkemesi Hakimliği'nce; uyuşmazlık konusu reklamın, sağlık kuruluşunun sunmakta olduğu hizmete yönelik tanıtıcı ve halkı bilgilendirici nitelikte olduğu, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkındaki Yönetmeliğin 58. maddesi ile Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Tebliğin 4. maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 6. maddesinin (a) fıkrası hükümleri ile öngörülen ilke ve kurallara aykırı nitelikte bulunmadığı belirtilerek dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, uyuşmazlık konusu reklamın, 4077 sayılı Yasa'ya aykırı olduğu, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığını öne sürerek mahkeme kararının kanun yararına bozulması isteğiyle Danıştay Başkanlığı'na başvurmuştur.

Danıştay Başsavcılığı tarafından; uyuşmazlık konusu reklamda bulunan ibarelerin, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 58. maddesinde yer alan, sağlık kuruluşlarının çalışmalarına ticari bir görünüm veremeyecekleri, benzer nitelikteki kuruluşlar arasında rekabete yol açıcı davranışlarda bulunamayacaklarına ilişkin düzenlemeye, dolayısıyla, 4077 sayılı Yasa'nın 16. maddesine aykırı olması nedeniyle dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı düşüncesiyle idare mahkemesi hakimliği kararı kanun yararına temyiz edilmiştir.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinde, ticari reklam ve ilanların yasalara ve genel ahlaka uygun, dürüst ve doğru olması gerektiği belirtilmiş, tüketiciyi aldatıcı, yanıltıcı veya onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici, tüketicinin can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürücü, şiddet hareketlerini ve suç işlemeyi özendirici, kamu sağlığını bozucu, hastaları, yaşlıları, çocukları ve özürülleri istismar edici reklam ve ilanlar ile örtülü reklam yapılamayacağı kurala bağlanmıştır. 17. maddesinin birinci fıkrasında, Reklam Kurulunun, 16. madde hükümlerine aykırı reklam ve ilanları üç aya kadar tedbiren durdurma ve/veya aynı yöntemle düzeltme ve/veya para cezası vermeye yetkili olduğu belirtilmiştir. 25/8. maddesinde ise, 16 ncı maddeye aykırı hareket edenler hakkında Reklam Kurulu tarafından ihlalin niteliğine göre birlikte veya ayrı ayrı üç aya kadar tedbiren durdurma, durdurma, düzeltme veya altıbin Türk Lirası idarî para cezası verileceği, 16 ncı maddeye aykırılık, ülke düzeyinde yazılı, sözlü, görsel ve sair araçlar ile gerçekleşmiş ise, idari para cezasının on katı olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 24 üncü maddesinde, icrayı sanat eden tabiplerin, hasta kabul ettikleri mahal ile muayene saatlerini ve ihtisaslarını bildiren ilanlar tertibine mezun olup diğer suretlerle ilan, reklam ve saire yapmalarının yasak olduğu kurala bağlanmıştır.

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinin 8 inci maddesinde, tabiplik ve dış tabipliği mesleklerine ve tedavi müesseselerine ticari bir veçhe verilemeyeceği, tabip ve dış tabiplerinin her ne suretle olursa olsun, yazılarında kendi reklamını yapamayacağı belirtilmiş; 9 uncu maddesinde, tabip ve dış tabibinin, gazete ve sair neşir vasıtaları ile yapacağı ilanlarda ancak ad ve soyadı ile adresini, Tababet İhtisas Nizamnamesine göre kabul edilmiş olan ihtisas şubesini, akademik unvanını ve muayene gün ve saatlerini yazabilecekleri kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan, işlemin dayanağı olarak gösterilen 21.12.1995 tarih ve 22500 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Tebliğin 4 üncü maddesinin (a) bendinde; "Reklamlar yasalara, genel ahlaka uygun, doğru, dürüst ve gerçekçi olmak zorundadır."; (b) bendinde, "Her reklam ekonomik ve toplumsal sorumluluk bilinci içinde iş hayatında ve kamuoyunda kabul gören dürüst rekabet ilkelerine uygun olmak zorundadır."; 6 ncı maddesinin (a) bendinde, "Reklamlar, tüketicinin güvenini kötüye kullanacak ya da onun tecrübe ve bilgi eksikliklerini istismar edecek biçimde olamaz." hükmü yer almıştır.

İşlem tarihinde yürürlükte bulunan 9.3.2000 tarih ve 23988 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'in "reklam, tanıtım ve bilgilendirme" başlıklı 58 inci maddesinin 1 inci fıkrasında; sağlık kuruluşlarının çalışmalarına ticari bir görünüm veremeyecekleri gibi; insanları yanıltıcı, paniğe sevk edici, yanlış yönlendirici, benzer nitelikteki kuruluşlar ve çalışanları arasında rekabete yol açıcı davranışlarda bulunamayacakları belirtilmiş; 3 üncü fıkrasında, sağlık kuruluşları ve çalışanlarının yukarıda açıklanan hususlara riayet etmek ve reklam, tanıtım, bilgilendirme niteliğindeki her türlü faaliyetleri için İl Sağlık Müdürlüğünden izin almak zorunda oldukları öngörülmüştür.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine göre, sanatını serbest olarak icra eden tabipler ile sağlık kurum ve kuruluşlarının gazete ve sair neşir vasıtaları ile yapacakları ilanlara, hasta kabul ettikleri mahal ile muayene gün ve saatleri ile ihtisaslarını ve akademik unvanlarını yazabilecekleri, belirtilen hususlar dışında ilan ve reklam veremeyecekleri, benzer nitelikteki kuruluşlar ve çalışanları arasında rekabete yol açıcı davranışlarda bulunmaları ve çalışmalarına ticari bir görünüm vermelerinin yasak olduğu sonucuna varılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; davacının sahibi olduğu özel tıp merkezi ile ilgili olarak 27.12.2002 tarihli Anadolu Vakit Gazetesinde yayımlanan "Gözlüksüz bir hayat için Laser" başlıklı, LASIK yöntemi ile gözlük ve lenslerinizden 5-10 dakikada kurtulabilirsiniz. Ertesi gün işinize başlayabilirsiniz.", "FAKO yöntemi ile dikişsiz katarakt ameliyatı." ibarelerinin yer aldığı, tıp merkezinin adının ve internet adresinin yazılı olduğu reklamın, 1219 sayılı

Kanunun 24. maddesi, Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinin 8 ve 9. maddeleri ile Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'in 58. maddesine aykırı olduğu tespit edilerek 4077 sayılı Kanunun 25/8. maddesi uyarınca davacı vakfa 3.500 TL idari para cezası verildiği anlaşılmaktadır.

İdare Mahkemesi Hakimliği'nce, uyuşmazlık konusu reklamın, sağlık kuruluşunun sunmakta olduğu hizmete yönelik tanıtıcı ve halkı bilgilendirici nitelikte olduğundan, 4077 sayılı Yasa'ya aykırı olamadığı gerekçesiyle dava konusu işlem iptal edilmiş ise de; söz konusu reklamda bulunan ibarelerin, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 58. maddesinde yer alan, sağlık kuruluşlarının çalışmalarına ticari bir görünüm veremeyecekleri, benzer nitelikteki kuruluşlar arasında rekabete yol açıcı davranışlarda bulunamayacaklarına ilişkin düzenlemeye aykırı olması karşısında, davacıya 4077 sayılı Yasa hükümleri uyarınca idari para cezası verilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Bu durumda, yukarıda yapılan açıklama ve değinilen mevzuata göre davanın reddine karar verilmesi gerekirken, dava konusu işlemin iptali yolunda verilen mahkeme kararının kanun yararına bozulması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile Ankara 5. İdare Mahkemesinin 12.12.2005 tarih ve E:2004/1477, K:2005/2011 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca, hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına, kararın birer örneğinin ilgili Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına, 27.3.2009 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— • —
Danıştay Onuncu Daire Başkanlığından:

Esas No : 2006/3169

Karar No : 2009/2343

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Davacı : MNG TV Yayıncılık A.Ş.

Vekili : Av. Ayhan Yılmaz,
Uğur Mumcu Cad. No: 88, GOP/ANKARA

Davalı : Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - ANKARA

İstemin Özeti : Davacı şirkete ait televizyon kanalında 18.10.2004 tarihinde yayınlanan "Murat Birsal ile Gündemdekiler" programında, "Datron" marka dizüstü bilgisayarın örtülü reklamının yapılması suretiyle 4077 sayılı Yasanın 16. maddesine aykırı davranıldığından bahisle aynı Yasanın 17. ve 25/8. maddeleri uyarınca 44.975 TL idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, dava konusu işlemin iptali yolunda verilen Ankara 10. İdare Mahkemesinin 30.11.2005 tarih ve E:2005/1207, K:2005/1997 sayılı kararının, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının başvurusu üzerine Danıştay Başsavcılığı tarafından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca bozulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Erkan Yılmaz

Düşüncesi : 18.10.2004 tarihinde yayımlanan "Murat Birsal ile Gündemdekiler" programında, "Datron" marka dizüstü bilgisayarının örtülü reklamının yapılması suretiyle 4077 sayılı Yasanın 16. maddesine aykırı davranıldığına tespit edilmesi üzerine aynı Yasanın 17. ve 25/8. maddeleri uyarınca 44.975 TL idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali yolunda verilen mahkeme kararının, 2577 sayılı Yasanın 51. maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü.

Dava, davacı şirkete ait televizyon kanalında 18.10.2004 tarihinde yayınlanan "Murat Birsal ile Gündemdekiler" programında, "Datron" marka dizüstü bilgisayarın örtülü

reklamının yapılması suretiyle 4077 sayılı Yasanın 16. maddesine aykırı davranıldığından bahisle aynı Yasanın 17. ve 25/8. maddeleri uyarınca 44.975 TL idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Ankara 10. İdare Mahkemesince; program sunucusunun kullandığı dizüstü bilgisayarın kapağında yer alan "Datron" firması ile davacı şirket arasında programın finansmanının sağlanması yönünde bir ilişki bulunmadığı, programda "Datron" marka dizüstü bilgisayarının tüketiciyi aldatıcı, yanıltıcı veya onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici reklamının yapılmadığı, sadece program sunucusunun önünde duran dizüstü bilgisayar markasının görüldüğünden bahisle gizli/örtülü reklam yapıldığından söz edilemeyeceği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, uyuşmazlık konusu reklamın, 4077 sayılı Yasa'ya aykırı olduğundan, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığını öne sürerek mahkeme kararının kanun yararına bozulması isteğiyle Danıştay Başkanlığı'na başvurmuştur.

Danıştay Başsavcılığı tarafından, ülke çapında yayın yapan davacı şirkete ait televizyon kanalında "Datron" marka dizüstü bilgisayarın örtülü reklamının yapılmasının 4077 sayılı Kanunun 16. maddesine aykırı olduğu, bu nedenle davacı şirkete idari para cezası verilebileceği düşüncesiyle mahkeme kararı kanun yararına temyiz edilmiştir.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinde, ticari reklam ve ilanların yasalara ve genel ahlaka uygun, dürüst ve doğru olması gerektiği belirtilmiş, tüketiciyi aldatıcı, yanıltıcı veya onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici, tüketicinin can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürücü, şiddet hareketlerini ve suç işlemeyi özendirici, kamu sağlığını bozucu, hastaları, yaşlıları, çocukları ve özürlüleri istismar edici reklam ve ilanlar ile bunların örtülü reklamının yapılamayacağı kurala bağlanmıştır. 17. maddesinin birinci fıkrasında, Reklam Kurulunun, 16. madde hükümlerine aykırı reklam ve ilanları üç aya kadar tedbiren durdurma ve/veya aynı yöntemle düzeltme ve/veya para cezası vermeye yetkili olduğu belirtilmiştir. 25/8. maddesinde ise, 16 ncı maddeye aykırı hareket edenler hakkında Reklam Kurulu tarafından ihlalin niteliğine göre birlikte veya ayrı ayrı üç aya kadar tedbiren durdurma, durdurma, düzeltme veya altıbin Türk Lirası idarî para cezası verileceği, 16 ncı maddeye aykırılık, ülke düzeyinde yazılı, sözlü, görsel ve sair araçlar ile gerçekleşmiş ise, idari para cezasının on katı olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 14.06.2003 tarih ve 25138 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Yönetmeliğin 5/a maddesinde, reklamların yasalara, genel ahlaka uygun, doğru, dürüst ve gerçekçi olmak zorunda olduğu, 5/d maddesinde ise, "Biçimi ve yayımlandığı mecra ne olursa olsun, bir reklamın "reklam" olduğu açıkça anlaşılmalıdır. Bir reklam haber ve yorum öğeleri içeren bir mecrada yayımlandığında, "reklam" olduğu kolaylıkla algılanacak biçimde belirtilir. Örtülü reklam yapılamaz." kuralına yer verilmiştir.

Davacı şirkete ait TV 8 logosu ile yayın yapan televizyon kanalında 18.10.2004 tarihinde yayınlanan "Murat Birselle Gündemdekiler" adlı programa ait CD'nin ve diğer bilgi ve belgelerin incelenmesinden, sunucu Murat Birselle'in önünde bulunan dizüstü bilgisayarın kapağında bulunan ve makul sayılabilecek ölçülerden büyük olacak şekilde yazılmış bulunan logonun (markanın) kameranın doğrudan kaydedebileceği şekilde yerleştirildiği ve böylece anılan markanın doğrudan görülebilecek/algılanabilecek şekilde konumlandırıldığı anlaşılmış olup, bu şekilde bir kullanımın gizli/örtülü reklam anlamına geldiği ve bu fiil sebebiyle davacıya para cezası verilmesine ilişkin işlemde mevzuata aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, yukarıda aktarılan mevzuat hükümleri uyarınca, sözü edilen programda "Datron" marka dizüstü bilgisayarın örtülü reklamının yapılması, 4077 sayılı Yasanın 16. maddesine aykırı olduğundan, dava konusu işlemin iptali yolunda verilen mahkeme kararının kanun yararına bozulması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile Ankara 10. İdare Mahkemesinin 30.11.2005 tarih ve E:2005/1207,

K:2005/1997 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına, kararın birer örneğinin ilgili Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına, 27.3.2009 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 15 Eylül 2009 – 27350]

 [İçindekilere dön](#)

Yüksek Seçim Kurulu Kararı

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 2642

- K A R A R -

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 15/09/2009 tarih, C.05.0.İMİ.0.88 sayılı yazıda aynen; “Kurulumuzun 19/08/2009 tarih ve 2604 sayılı kararı ile; Burdur ili Gölhisar İlçesi Yusufça beldesinde belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimlerinin 60 gün içerisinde yapılmasına karar verilmişti.

Söz konusu 2604 sayılı kararımıza göre, Yusufça Belediye Başkanlığı ve Belediye Meclisi Üyeliği seçimi için, Gölhisar İlçe Seçim Kurulunca seçim takvimi hazırlanarak uygulamaya konulmuş ve hazırlanan takvimde, bu seçime katılabilecek siyasi partilerin tespit ve ilanına yer verilmiştir.

2972 sayılı Kanunda özel hüküm bulunmadığından, seçime katılabilecek siyasi partilerin tespit ve ilanında ise, 298 ve 2820 sayılı Kanunların ilgili hükümleri uygulanmaktadır.

15 Kasım 2009 Pazar günü yapılacak Burdur İli Gölhisar İlçesi Yusufça Beldesi Belediye Başkanlığı ve Belediye Meclisi Üyeliği seçimlerine katılabilecek siyasi partilerin tespiti konusunda gerekli kararın alınmasını takdirlerinize arz ederim.” denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Seçime katılabilecek siyasi partileri saptama ve ilan etme görev ve yetkisi 298 ve 2820 sayılı Yasalara göre Kurulumuza ait bulunduğundan, 15 Kasım 2009 Pazar günü yapılacak olan Burdur İli Gölhisar İlçesi Yusufça Beldesi belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimine katılabilecek siyasi partilerin araştırılıp saptanması gerekmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğinin 07/09/2009 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-15805/34373 sayılı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 08/09/2009 günlü, C.02.0.CBS.0.01.02.04/493 sayılı yazıları ile bu yazı ekinde gönderilen bilgisayar disketinin incelenmesi sonucunda;

1- a) 298 sayılı Yasanın 14 üncü maddesinin 11 inci bendi ile 2820 sayılı Yasanın 20. ve 36 ncı maddelerine göre, illerin en az yarısında oy verme günü olan 15 Kasım 2009 tarihinden en az altı ay öncesi, (15/05/2009 tarihi) itibariyle teşkilat kurmuş ve ilk büyük kongrelerini yapmış olan siyasi partilerin;

1- Adalet ve Kalkınma Partisi, 2- Anavatan Partisi, 3- Bağımsız Türkiye Partisi, 4- Barış ve Demokrasi Partisi, 5- Büyük Birlik Partisi, 6- Cumhuriyet Halk Partisi, 7- Demokrat Parti, 8- Demokratik Sol Parti, 9-Demokratik Toplum Partisi, 10- Emek Partisi, 11- Genç Parti, 12- Hak ve Özgürlükler Partisi, 13- Halkın Yükselişi Partisi, 14-İşçi Partisi, 15- Liberal Demokrat Parti, 16- Millet Partisi 17- Milliyetçi Hareket Partisi, 18- Özgürlük ve Dayanışma Partisi, 19- Saadet Partisi, 20- Sosyaldemokrat Halk Partisi, 21- Türkiye Komünist Partisi olduğu,

b) Diğer partilerin ise genel kongre veya teşkilatlanma koşulunu yerine getiremedikleri dolayısıyla 298 sayılı Yasanın 14 üncü maddesinin 11 inci bendinde öngörülen nitelikleri kazanamadıkları,

saptanmıştır.

2- Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu olan partilerin; 1- Adalet ve Kalkınma Partisi, 2- Cumhuriyet Halk Partisi, 3- Milliyetçi Hareket Partisi ve 4- Demokratik Toplum Partisi olduğu belirlenmiştir.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

1- 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 14 üncü maddesinin 11 inci bendine göre; Burdur İli Gölhisar İlçesi Yusufça Beldesinde 15 Kasım 2009 tarihinde yapılacak olan belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimine katılacak olan siyasi partilerin; 1- Adalet ve Kalkınma Partisi, 2- Anavatan Partisi, 3- Bağımsız Türkiye Partisi, 4- Barış ve Demokrasi Partisi, 5- Büyük Birlik Partisi, 6- Cumhuriyet Halk Partisi, 7- Demokrat Parti, 8- Demokratik Sol Parti, 9-Demokratik Toplum Partisi, 10- Emek Partisi, 11- Genç Parti, 12- Hak ve Özgürlükler Partisi, 13- Halkın Yükselişi Partisi, 14-İşçi Partisi, 15- Liberal Demokrat Parti, 16- Millet Partisi 17- Milliyetçi Hareket Partisi, 18- Özgürlük ve Dayanışma Partisi, 19- Saadet Partisi, 20- Sosyaldemokrat Halk Partisi, 21- Türkiye Komünist Partisi olduğu,

2- Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

3- Karar özetinin Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu aracılığıyla 17/9/2009 günü duyuru olarak yayımlanmasına,

4- Karar örneğinin seçime katılabilecek tüm siyasi partiler genel başkanlıkları ile Burdur İl ve Gölhisar İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına gönderilmesine,

15/9/2009 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Muammer AYDIN	Üye Hasan ERBİL	Üye Necati SÖZ	Üye Hüseyin EKEN
Üye Bahadır DOĞUSOY	Üye Mehmet KILIÇ	Üye Ali EM	
Üye Kırdar ÖZSOYLU	Üye Sadri BOZKURT	Üye M.Zeki ÇELEBİOĞLU	

[R.G. 15 Eylül 2009 – 27350 Mükerrer]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

KORKMAZ/Türkiye Davası*

Başvuru No: 35758/03

Strazburg

24 Ocak 2008

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (35758/03) no'lu davanın nedeni (T.C. vatandaşı) Hamam Korkmaz'ın (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 24 Eylül 2003 tarihinde Temel İnsan Hakları ve Özgürlüklerini güvence altına alan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurudur.

Başvuran, Şanlıurfa Barosu avukatlarından H.Tümen tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran, 1937 doğumludur ve Şanlıurfa'da ikamet etmektedir.

29 Mart 2000 tarihinde, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (idare), başvurana ait taşınmazı kamulaştırmıştır.

20 Temmuz 2000 tarihinde, idare tarafından ödenen tutarda anlaşmazlık doğması üzerine başvuran, Birecik Asliye Hukuk Mahkemesi'nde bedel artırımı davası açmıştır.

21 Aralık 2000 tarihli bir karar ile iki bilirkişi raporu istemesinin ardından Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranın talebini kısmi olarak reddetmiştir.

14 Ocak 2002 tarihli bir karar ile Yargıtay, taşınmazın değerini hesaplama yönteminde yanlışlık olduğu gerekçesiyle ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

21 Mayıs 2002 tarihinde, dava dosyasını tekrar ele alan Asliye Hukuk Mahkemesi, idareyi, başvurana, 10 Temmuz 2000 tarihinden itibaren işleyecek gecikme faizi ile birlikte 4.448.386.000 TL [yaklaşık 3.506 Euro] ek kamulaştırma bedeli ödemeye mahkum etmiştir.

27 Ocak 2003 tarihinde, Yargıtay, sözkonusu hükmü onamış ve 28 Nisan 2003 tarihinde karar düzeltme başvurusunu reddetmiştir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir. 27 Haziran 2005 tarihinde, idare, başvurana, 12.260 YTL [yaklaşık 7.430 Euro] tutarında bir ödeme yapmıştır.

HUKUK

I. 1 NO'LU EK PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, Türkiye'deki yüksek enflasyon oranı karşısında yetersiz kalan gecikme faizleri nedeniyle Devlet tarafından gecikmeli olarak ödenen ek kamulaştırma bedelinin değer kaybetmesinden şikayetçi olmaktadır. Bu bağlamda, başvuran 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesine atıfta bulunmaktadır.

A. Kabul edilebilirliğe ilişkin

Arabacı-Türkiye (65714/01, 7 Mart 2002) ve *Şanlı ve diğerleri-Türkiye*, (5043/02, 3 Temmuz 2006) davalarına atıfta bulunarak Hükümet, başvuranın mağdur sıfatının bulunmadığı ve başvurunun dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle AİHM'ye sözkonusu şikayeti reddetmesi çağrısında bulunmaktadır. Hükümet, dava konusu ek kamulaştırma bedelinin tamamının idare tarafından ödendiğini ve şayet gecikmeli ödemedi kaynaklanan bir zarar sözkonusu ise de bu zararın ilgili içtihadattan doğan kriterlere uygun olduğunu savunmaktadır.

AİHM, başvuranın mağdur sıfatının belirlenmesinde kamulaştırma bedelinin gecikmeli olarak ödenmesinden kaynaklanan zarar, ilgili ekonomik verilere başvurarak değerlendirilmedi bulunmayı gerektiğinden, Hükümet'in kabuledilemezliğe dair ön itirazlarının aslında esasa ilişkin olduğunu saptamaktadır. Bu nedenle Hükümet'in itirazını esasa eklemek uygun olacaktır.

İçtihadından doğan kriterler ışığında (Bkz. özellikle, sözü edilen *Aka*) ve olayın unsurlarını göz önüne alarak AİHM şikayetin esas bakımından inceleme konusu yapılması gerektiği kanaatindedir. AİHM, hiçbir kabuledilemezlik unsurunun bulunmadığını da tespit etmektedir.

B. Esas

AİHM, bu davadakine benzer sorunların ortaya çıktığı davaları birçok kez incelemiş ve 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir (Bkz. sözü edilen *Akkuş ve Aka*).

AİHM, mevcut davayı incelemiş ve Hükümet'in davayı farklı şekilde sonuçlandırarak hiçbir tespit ve delil sunmadığı kanaatine varmıştır. Bununla birlikte AİHM, *Aka-Türkiye* davasında benimsenen yöntemine göre, başvuranın maruz kaldığı maddi zararı değerlendirmek için başvurana gerçekten yapılmış ödeme tutarı ile ödeme tutarı, kamulaştırmanın gerçekleştiği andan itibaren paranın değer kaybı dikkate alınarak belirlenseydi başvuranların ellerine geçecek miktar arasındaki farkın göz önüne alınması gerektiği kanaatindedir.

Mevcut davada, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayımlanan fiyat endeksi göz önüne alındığında, ödeme tarihinde başvurana ödenen ek kamulaştırma bedeli, kendisine ödenmesi gereken tutarın %86'sına tekabül etmektedir. Başka bir deyişle başvuranın maruz kaldığı zarar %14'tür. AİHM içtihadına göre bu oran hesaplama yöntemiyle belirlenen ihtiyat payının çok üzerindedir (Bkz. *Arabacı*).

AİHM ayrıca, ulusal mahkemelerin kararına göre verilen ve başvurana mülkün kamulaştırılmasına ilaveten ayrı bir zarara daha uğratan ek kamulaştırma bedelinin ödenmesindeki gecikmenin kamulaştırmayı gerçekleştiren idareye isnat edilebileceğini belirtmektedir. Bu gecikme, AİHM'yi başvuranın toplum yararının gerektirdikleri ile mülkiyet hakkına saygının korunması arasında hüküm sürmesi gereken adil dengeyi bozan, alışılmışın dışında ve ölçsüz bir yüke katlanmak zorunda kaldığı yönünde düşünmeye sevk etmektedir.

Sonuç olarak, AİHM, Hükümet'in başvuranın mağdur sıfatının bulunmadığına ilişkin itirazını reddetmekte ve 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiği sonucuna ulaşmaktadır.

II. AİHS'İNİN 6/1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, yargılama süresinin AİHS'nin 6/1. maddesine riayet etmemesinden de şikayetçidir.

AİHM, sözkonusu şikayetin yukarıda incelenen şikayetle ilgili ve kabuledilebilir nitelikte olduğunu belirtmektedir. AİHM, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi kapsamında ulaştığı tespiti göz önüne alarak mevcut davada, AİHS'nin 6. maddesi ihlal edilmiş olsa dahi sözkonusu şikayetin ayrıca incelenmesine gerek olmadığı kanaatindedir.

III. AİHS'İNİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuran, 30.000 Amerikan Doları değerindeki maddi zararının tanzim edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Başvuran, ayrıca 10.000 Amerikan Doları manevi tazminat talebinde de bulunmaktadır.

Hükümet, bu iddialara karşı çıkmaktadır.

AİHM, *Aka* kararında benimsenen hesaplama yöntemini göz önünde bulundurarak ve ilgili ekonomik veriler ışığında başvurana 1.385 Euro maddi tazminat ödenmesine karar vermektedir.

AİHM, bu miktarın, başvuranın iç hukukta ve mevcut davada belirttiği taleplerin tamamının nihai çözümünü teşkil ettiğini düşünmektedir (Bkz. *Dildar-Türkiye*, başvuru no: 77361/01, 12 Aralık 2006).

Başvuranın maruz kaldığı manevi tazminata ilişkin olarak, AİHM, mevcut dava koşullarında ihlal tespitinin kendisinin yeterli adil tatmin oluşturduğu kanaatindedir.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuran, yargılama masraf ve giderlerinin ödenmesi talebinde bulunmadığını ifade etmektedir. Buna karşın başvuran avukatlık ücreti olarak belli bir miktar talep etmektedir.

Hükümet, başvuranın talebine karşı çıkmaktadır.

AİHM içtihadına göre, bir başvuran yargılama masraf ve giderlerinin geri ödemesini, gerçekliği, gerekliliği ve makul oranda oldukları ortaya konulduğu sürece elde edebilir. AİHM, mevcut davada başvuranın avukatının çalışma saatine ilişkin ücret makbuzu sunmadığını ve sözü edilen giderleri belgelendirmediğini tespit etmektedir. Sonuç olarak AİHM, avukatlık ücreti olarak başvurana belli miktar ödeme yapılmasının gerekli olmadığı kanaatindedir.

C. Gecikme faizi

Gecikme faizi Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı orana üç puanlık bir artış eklenerek belirlenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvuranın mağdur sıfatına ilişkin olarak Hükümet'in yapmış olduğu ön itirazın esasa eklenmesine ve bu itirazın reddine;
2. Başvurunun kabuledilebilir olduğuna;
3. 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğine;
4. AİHS'nin 6/1. maddesi kapsamında yapılan şikayetin ayrı olarak incelenmesine gerek olmadığına;
5. 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiği tespitinin, başvuranın maruz kaldığı manevi zarar için yeterli adil tatmin oluşturduğuna;
6. a) AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden YTL'ye çevrilmek üzere, Savunmacı Devlet tarafından başvurana 1.385 Euro (bin üç yüz seksen beş Euro) maddi tazminat ödenmesine;
b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;
7. Adil tatmine ilişkin diğer tüm taleplerin reddine;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 24 Ocak 2008 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İLGÜN VE DİĞERLERİ /Türkiye Davası*

Başvuru No: 57399/00
Strazburg
29 Kasım 2007

ÜÇÜNCÜ DAİRE

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan (57399/00) no'lu davanın nedeni ekte bilgileri sunulan bu ülke vatandaşlarının (başvuranlar) 3 Şubat 2000 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvurulardır.

Başvuranlar Balıkesir Barosu avukatlarından Şerif Topuz tarafından temsil edilmektedirler.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Bilgileri ekte sunulan başvurular Türk vatandaşlarıdır.

Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü ('idare') üniversite yerleşkesinin genişletilmesi amacıyla başvuranlara ait arazileri istimlak etmiştir. İdare başvuranlara bir kamulaştırma bedeli ödemiştir.

İdare tarafından ödenen meblağdan tatmin olmayan başvurular kamulaştırma bedelinin artırımı talebiyle Balıkesir Asliye Hukuk Mahkemesine başvurmuşlardır. Mahkeme başvuruları haklı bulmuştur.

İlk derece mahkemesi tarafından verilen kararlar Yargıtay tarafından onanmıştır

İdare, tazminat tutarlarını 29 Şubat 2000, 1 Ağustos ve 9 Ekim 2002 tarihlerinde olmak üzere üç defada ödemiştir.

Başvuranların adları, faizin işletilmeye başlandığı tarih, Yargıtay kararlarının tarihleri, ek kamulaştırma tazminatı tutarları ve ödeme tarihleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Başvuranların adları	Gecikme faizinin işletilmeye başlandığı tarih	Yargıtay kararı tarihi	Ödeme tarihi	Ödeme tutarı (TL cinsinden)
Salih İlgün, Fahriye İlgün, Mehmet İlgün (parsel n° 627)	26/03/1998	01/03/1999	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	2 150 295 000 TL 234 790 000 TL 125 960 000 TL
Şerafettin Kamay İrfan Baygül Hafize Baygül Ahmet Baygül Özcan Baygül Hasan Baygül Doğan Baygül Bedriye Baygül Yüksel Baygül Mehmet Baygül Sevim Kurtulmuş	15/04/1998	25/01/1999	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	4 086 147 000 TL 376 230 000 TL 250 910 000 TL

Fetine İkiz Ferdane Koç Kıymet Günsel Sayime Akatak Serpil Kıymaz Tefide Çalpak (parsel n° 644)				
Salih İlğün (parsel n° 628)	26/03/1998	15/02/1999	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	599 399 000 TL 102 270 000 TL 17 750 000 TL
Mehmet İlğün (parsel n° 630)	02/04/1998	25/01/1999	29/02/2000 01/08/2002	649 093 000 TL 20 190 000 TL
Emine Gültekin (parsel n° 654)	26/03/1998	28/12/1998	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	869 706 000 TL 136 070 000 TL 31 140 000 TL
Şükrü Çaylak (parsel n° 645)	30/03/1998	28/12/1998	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	1 762 325 000 TL 209 580 000 TL 95 750 000 TL
Muzaffere Uysal (parsel n° 642)	14/04/1998	25/01/1999	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	1 238 258 000 TL 181 460 000 TL 55 300 000 TL
Nuri Uysal (parsel n° 641)	04/06/1998	08/02/1999	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	1 564 163 000 TL 182 130 000 TL 77 380 000 TL
Alaettin Alp (parsel n° 665)	31/03/1998	28/12/1998	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	2 811 779 000 TL 265 470 000 TL 172 440 000 TL
Kurban Alp (parsel n° 659)	30/03/1998	15/02/1999	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	1 107 075 000 TL 157 600 000 TL 45 440 000 TL
Necdet Gültekin (parsel n° 652 ve 653)	02/04/1998	25/01/1999	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	816 865 000 TL 1 995 900 000 TL 81 210 000 TL
Ali İlğün (parsel n° 629)	30/03/1998	28/12/1998	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	589 866 000 TL 103 620 000 TL 17 390 000 TL

Emine Çekin İsmail Çekin Ahmet Çekin (parsel n° 640)	30/03/1998	28/12/1998	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	1 319 997 000 TL 177 450 000 TL 61 360 000 TL
Gülseren Karaoğuz, Murat Kurt, Mehmet Baygül, Serpil Kıymaz (parsel n° 666)	27/03/1998	08/02/1999	29/02/2000 01/08/2002 09/10/2002	2 456 340 000 TL 232 010 000 TL 147 830 000 TL

HUKUK

I. KABULEDİLEBİLİRLİĞE İLİŞKİN

Başvuranlar, kamulaştırmayı yapan idare tarafından geç ödenen ek kamulaştırma tazminatlarının, gecikme faizi oranlarının Türkiye'deki yüksek enflasyon karşısında yetersiz kalması nedeniyle değerini yitirmesinden şikayetçi olmaktadır. Başvuranlar bu hususta 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesine atıfta bulunmaktadır.

Hükümet evvela, AİHS'nin 35. maddesinde öngörülen altı ay süresi kuralına riayet edilmediği gerekçesiyle AİHM'yi bu başvuruyu reddetmeye davet etmektedir.

AİHM kendisine yapılan şikayetin yalnızca idare tarafından ek kamulaştırma tazminatının geç ödenmesine ve başvuranların bundan kaynaklanan zararlarına ilişkin olduğunu tespit etmektedir.

AİHM, sözkonusu gecikmenin, ödenmesi gereken meblağın 9 Ekim 2002 tarihinde idare tarafından ödenmesiyle sona erdiğini tespit etmektedir. Başvuranlar, 3 Şubat 2000 tarihinde başvurularını sunmuşlardır. Bu itibarla başvuranlar, AİHS'nin 35. maddesinde öngörülen koşulu yerine getirmişlerdir. Dolayısıyla AİHM, Hükümetin itirazını reddeder.

İkinci olarak ise Hükümet, başvuranların Borçlar Kanununun 105. maddesiyle kendilerine tanınan başvuru yolunu kullanmadıkları gerekçesiyle AİHS'nin 35. maddesinde öngörülen iç hukuk yollarını tüketmediklerini savunmaktadır.

Başvuranlar bu sava itiraz etmektedirler.

AİHM, *Aka* davasında (adıgeçen, prg. 34-37) buna benzer bir şikayeti reddettiğini anımsatır. AİHM, daha önce vardığı neticeden ayrılmak için herhangi bir gerekçe görmemektedir.

AİHM'nin içtihadına atıfta bulunan Hükümet, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin tüm kamulaştırma vakalarında tam tazminatı zorunlu kılmadığına dikkat çekmektedir. Hükümet, genel menfaatin gerektirdikleri ile başvuranların haklarının korunması mecburiyeti arasında adil bir denge sağlandığını belirtmektedir.

Başvuranlar Hükümetin savına itiraz etmektedirler.

Başvuranlar Salih İlgün (628 no'lu parsel), Mehmet İlgün (630 no'lu parsel), Muzaffere Uysal, Nuri Uysal, Necdet Gültekin, Ali İlgün ve Emine Gültekin'e ilişkin olarak

AİHM, adigeçen *Akkuş* davasında benimsenen yöntem uyarınca başvuranların uğradıkları maddi kaybın belirlenmesi için, ilgililere gerçekten ödenen tutar ile alacakları gecikme dönemi zarfında meydana gelen parasal değer kaybı göz önünde bulundurularak ödenmiş olması durumunda ellerine geçecek olan miktar arasındaki farkın dikkate alınması gerektiği kanaatindedir.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayınlanan fiyat endeksi göz önünde bulundurulduğunda başvuranlara ödenen toplam meblağın son derece makul olduğu görülmektedir.

AİHM daha evvel de, hesapta meydana gelen küçük bir farkın DİE tarafından uygulanan yöntemden kaynaklanan bir takdir payı olarak yorumlanabileceği kanaatine varmıştı (bkz., *mutatis mutandis*, *Arabacı – Türkiye*, no: 65714/01). Mevcut davada tam tazminatın çok az altında kalan bir meblağın ödenmesi genel menfaatin korunması ile başvuranların haklarının korunması arasındaki adil dengeye hanel getirmemektedir.

Bu itibarla başvurunun bu bölümü açıkça dayanaktan yoksun olup AİHS'nin 35. maddesinin 3 ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmelidir.

İçtihadından doğan kıstasların ışığında ve elindeki bilgileri dikkate alarak AİHM başvurunun geriye kalanının esaslan incelenmesi gerektiğine hükmetmektedir. AİHM başvurunun geriye kalanının başka herhangi bir kabuledilemezlik gerekçesinin bulunmadığını tespit etmektedir.

II. ESASA İLİŞKİN

628 ve 630 no'lu parseller haricindeki parsellere ilişkin olarak ise, daha önce de mevcut davadakine benzer sorunları gündeme getiren davaları inceleyen AİHM 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiği tespitinde bulunduğunu anımsatır (bkz. adigeçen kararlar, *Akkuş*, prg. 30-31, ve *Aka*, prg. 50-51).

AİHM, mevcut davada farklı bir sonuca varabilmesi için Hükümetin görüşlerinde ikna edici herhangi bir olay ya da argüman sunmadığını kaydetmektedir. Ulusal mahkemeler tarafından hükmedilen ek kamulaştırma bedellerinin geç ödenmesinden yalnızca kamulaştırmayı yapan idare sorumludur. Ek kamulaştırma bedellerinin geç ödenmesi başvuranları, mülklerinin kamulaştırılmasına ilaveten ayrı bir zarara daha sokmuştur. Bu gecikme AİHM'yi, başvuranların, genel yararın gerektirdikleri ile mülkiyet hakkına saygının korunması arasında olması gereken adil dengeyi bozan alışılmışın dışında ve ölçüsüz bir yüke katlanmak zorunda kaldıkları yönünde düşünmeye sevk etmektedir.

Bu itibarla 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuranlar 53.000 ABD Doları (yaklaşık 41.348 Euro) manevi tazminat talep etmektedirler. Maddi tazminat başlığı altında ise başvuranlar aşağıdaki meblağları talep etmektedirler.

- Salih İlgün : 132.495 ABD Doları
- Mehmet İlgün : 125.694 ABD Doları

- Kurban Alp : 244.980 ABD Doları
- Şerafettin Kamay ve diğlerleri : 783.659 ABD Doları
- Emine Çekin ve diğlerleri : 253.945 ABD Doları
- Alaettin Alp : 537.368 ABD Doları
- Fahriye İlgün ve diğlerleri : 412.532 ABD Doları
- Gülseren Karaoğuz ve diğlerleri : 465.877 ABD Doları
- Şükrü Çaylak : 338.591 ABD Doları

Akkuş davasında (adıgeçen, prg. 35, 36 ve 39) benimsenen hesap yöntemini göz önünde bulunduran AIHM, ilgili ekonomik veriler ışığında, maddi tazminat olarak başvuranlara ya da gereği halinde başvuranların hak sahiplerine aşağıdaki miktarların ödenmesine hükmeder.

Başvuran(lar)ın adı ve ilgili parsel no :	Hükmedilen miktar
Salih İlgün Fahriye İlgün Mehmet İlgün (parsel n° 627)	Ortaklaşa 110 Euro
Şerafettin Kamay İrfan Baygöl Hafize Baygöl Ahmet Baygöl Özcan Baygöl Hasan Baygöl Doğan Baygöl Bedriye Baygöl Yüksel Baygöl Mehmet Baygöl Sevim Kurtulmuş Fetine İkiz Ferdane Koç Kıymet Günsel Sayime Akatak Serpil Kıymaz Tefide Çalpak (parsel n° 644)	Ortaklaşa 550 Euro
Şükrü Çaylak (parsel n° 645)	290 Euro
Alaettin Alp (parsel n° 665)	620 Euro
Kurban Alp (parsel n° 659)	75 Euro
Emine Çekin İsmail Çekin Ahmet Çekin (parsel n° 640)	Ortaklaşa 170 Euro

Gülseren Karaoğuz Murat Kurt Mehmet Baygöl Serpil Kıymaz (parşel n° 666)	Ortaklaşa 350 Euro
---	--------------------

Manevi tazminat talebine ilişkin olarak ise AİHM, mevcut dava koşullarında ihlal tespitinin başlı başına yeterli bir adil tatmin teşkil ettiği kanaatindedir.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Yargılama masraf ve giderleri için başvuranlar farklı meblağlar talep etmektedirler. Belge olarak başvuranlar, diğerleri arasında avukatlarıyla yaptıkları ücret sözleşmelerini sunmaktadırlar. Elindeki bilgilere ve konuyla ilgili içtihadına istinaden AİHM, yargılama masraf ve giderleri başlığı altında tüm masrafları için başvuranlara ortaklaşa 2.500 Euro tutarında bir ödeme yapılmasının makul olacağına hükmeder.

C. Gecikme faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvuranlar Salih İlgün (yalnızca 628 no'lu parşele ilişkin olarak), Mehmet İlgün (yalnızca 630 no'lu parşele ilişkin olarak), Muzaffere Uysal, Nuri Uysal, Necdet Gültekin, Ali İlgün ve Emine Gültekin tarafından yapılan Őikayetlerin *kabuledilemez*, başvurunun geri kalanının ise *kabuledilebilir ilan edilmesine* ;
2. 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin *ihlal edildiğine* ;
3. İhlal tespitinin manevi zarara ilişkin olarak başlı başına yeterli bir adil tatmin *teşkil ettiğine* ;
4. a) AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere, Savunmacı Hükümet tarafından başvuranlara ya da başvuranların hak sahiplerine,
 - i. maddi tazminat olarak,
 - Salih İlgün, Fahriye İlgün ve Mehmet İlgün'e (627 no'lu parşel için) ortaklaşa 110 Euro (yüz on Euro) ;
 - Şerafettin Kamay, İrfan Baygöl, Hafize Baygöl, Ahmet Baygöl, Özcan Baygöl, Hasan Baygöl, Doğan Baygöl, Bedriye Baygöl, Yüksel Baygöl, Mehmet Baygöl, Sevim Kurtulmuş, Fetine İkiz, Ferdane Koç, Kıymet Günsel, Sayime Akatak, Serpil Kıymaz ve Tefide Çalpak'a (644 no'lu parşel için) ortaklaşa 550 Euro (beş yüz elli Euro) ;
 - Şükrü Çaylak'a (645 no'lu parşel için) 290 Euro (iki yüz doksan Euro) ;
 - Alaettin Alp'e (665 no'lu parşel için) 620 Euro (altı yüz yirmi Euro) ;
 - Kurban Alp'e (659 no'lu parşel için) 75 Euro (yetmiş beş Euro) ;
 - Emine Çekin, İsmail Çekin ve Ahmet Çekin'e (640 no'lu parşel için) ortaklaşa 170 Euro (yüz yetmiş Euro) ;

- Gülseren Karaoğuz, Murat Kurt, Mehmet Baygöl ve Serpil Kıymaz'a (666 no'lu parsel için) ortaklaşa 350 Euro (üç yüz elli Euro) ;

ii. yargılama masraf ve giderleri için başvurulara ortaklaşa 2.500 Euro (iki bin beş yüz Euro) *ödenmesine* ;

iii. bu miktarların yansıtılabilecek her türlü vergiden *muaf tutulmasına* ;

b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;

5. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

Karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğüne 77/2 ve 77/3. maddesine uygun olarak 29 Kasım 2007 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

ASLAN VE DİĞERLERİ/Türkiye Davası*

Başvuru No: 75202/01, 9820/02 ve 27942/02

Strazburg

11 Aralık 2007

İKİNCİ DAİRE

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan (75202/01, 9820/02 ve 27942/02) no'lu üç davanın nedeni ekte bilgileri sunulan bu ülke vatandaşlarının (başvuranlar) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvurulardır.

Başvuranların avukatlarının isimleri ekte yer almaktadır.

OLAYLAR

A. 75202/01 No'lu Aslan başvurusu

1998 yılı Eylül ayında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı başvurana ait arazileri istimlak etmiştir.

Ödenen tutar konusunda idare ile anlaşmazlığa düşen başvuran kamulaştırma bedelinin artırımı talebiyle 346 ve 347 sayılı parsellere ilişkin olarak Nizip Asliye Hukuk Mahkemesine iki ayrı başvuruda bulunmuştur.

346 sayılı parsele ilişkin yargılama Yargıtay'ın 7 Şubat 2000 tarihli kararıyla son bulmuştur.

İdare, gecikme faiziyle birlikte ek kamulaştırma tazminatını 2 Ağustos 2001 tarihinde ödemiştir.

347 sayılı parsele ilişkin yargılama süreci ise Yargıtay'ın 29 Mayıs 2000 tarihli kararı ile sona ermiştir.

İdare, gecikme faiziyle birlikte ek kamulaştırma tazminatını 4 Kasım 2002 tarihinde ödemiştir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

B. 9820/02 No'lu Acar ve diğerleri başvurusu

Karayolları Genel Müdürlüğü belirtilmeyen bir tarihte başvuranlara ait arazileri kamulaştırarak komisyonca belirlenen kamulaştırma bedelini ödemiştir.

Ödenen tutar konusunda idare ile anlaşmazlığa düşen başvuranlar, kamulaştırma bedelinin artırımı talebiyle 12 Mart 1993 tarihinde Ankara Asliye Hukuk Mahkemesine başvuruda bulunmuşlardır.

Mahkeme 12 Nisan 2000 tarihinde aldığı bir kararla, gecikme faizi 19 ve 22 Mart 1993 tarihlerinden itibaren işletilmek suretiyle başvuranlara 220.894.929 TL kamulaştırma tazminatı ödenmesine hükmetmiştir.

25 Eylül 2000 tarihinde Yargıtay, davayı ilk derece mahkemesine geri göndermeye gerek görmeksizin kamulaştırma tazminatı tutarını 259.463.753 TL olarak düzeltmiştir.

İdare, 21 Ağustos 2001 tarihinde başvuranlara 1.179.079.146 TL tutarında ek kamulaştırma tazminatı ödemiştir.

C. 27942/02 No'lu Gümüş ve Yılmaz başvurusu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, belirtilmeyen bir tarihte, bir baraj inşası çerçevesinde başvuranlara ait Şanlıurfa'da bulunan arazileri istimlak etmiştir.

Ödenen tutar konusunda idare ile anlaşmazlığa düşen başvuranlar kamulaştırma bedelinin artırımı talebiyle 5 Nisan 1999 tarihinde Birecik Asliye Hukuk Mahkemesine başvurmuşlardır.

Mahkeme 30 Haziran 1999 tarihinde aldığı kararla, başvuranlara, yasal gecikme faizi 29 Nisan 1999 tarihinden itibaren işletilmek üzere 22.488.399.000 TL ek tazminat ödenmesine hükmetmiştir.

13 Aralık 1999 tarihinde Yargıtay, ilk derece mahkemesi tarafından verilen kararı onamıştır.

Bakanlık, 15 Kasım 2001 tarihinde kamulaştırma tazminatlarını 29 Nisan 1999 ile 15 Kasım 2001 tarihleri arasında %50 ve %60 üzerinden hesaplanan gecikme faiziyle birlikte başvuranlara ödemiştir.

HUKUK

I. DAVALARIN BİRLEŞTİRİLMESİ

Olaylar ve esasa ilişkin gündeme getirdikleri meseleler bakımından davalar arasındaki benzerliğe istinaden AİHM, içtüzüğü'nün 42/1 maddesi uyarınca bu davaların birleştirilmesini uygun bulmuştur.

II. KABULEDİLEBİLİRLİĞE İLİŞKİN

Başvuranlar ek kamulaştırma tazminatlarının devlet tarafından geç ödenmesinden ve devlet borçlarına uygulanan gecikme faizi oranının yetersizliğinden şikayetçi olmaktadır. AİHM, başvuruları yalnızca 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi açısından inceleyecektir.

Gümüüş ve Yılmaz davasında başvuranlar ayrıca yargı kararının uygulanmasına kadar geçen uzun yargılama süresinden de şikayetçi olmaktadır. *Acar ve diğerleri* davasında ise başvuranlar mahkemeler tarafından işlendiği iddia edilen birtakım hesap hataları nedeniyle mahkeme kararının geç uygulanmasından şikayetçi olmaktadır. Bu hususta başvuranlar, mahkemenin kendilerini haklı bulmasına rağmen yargılama masraflarını ödemek zorunda bırakıldıklarını ve bu durumun alacaklarının ödenmesini daha da geciktirdiğini iddia etmektedirler. Başvuranlar ayrıca, mahkemelerce gecikme faizinin başlangıcı olarak belirtilen tarihe ve gecikme faizi tutarına da itiraz etmektedirler.

Hükümet, başvuranların Borçlar Kanununun 105. maddesinde kendilerine tanınan başvuru hakkını gerektiği gibi kullanmadıkları gerekçesiyle AİHS'nin 35. maddesinin 1. fıkrasında istenildiği üzere iç hukuk yollarını tüketmediklerini savunmaktadır.

Buna benzer bir şikayeti daha evvel *Aka* (adıgeçen, prg. 34-37) davasında reddettiğini anımsatan AİHM, daha önce vardığı bu sonuçtan ayrılmak için herhangi bir gerekçe görmemektedir.

İçtihadından doğan ölçütleri ve elinde bulunan unsurları (bkz., özellikle, adıgeçen, *Akkuş* ve *Aka* kararları) göz önünde bulunduran AİHM, başvuruların esastan incelenmesi gerektiği kanaatine varmıştır. Netice olarak AİHM başvuruların herhangi bir kabuledilemezlik gerekçesinin bulunmadığını tespit etmektedir.

III. ESASA İLİŞKİN

Daha önce müteaddit defalar mevcut davadakine benzer meseleleri gündeme getiren davaları incelemiş olan AİHM, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiği tespitinde bulunmuştu (bkz. adıgeçen *Akkuş*, prg. 30-31, ve *Aka*, prg. 50-51, kararları).

AİHM, mevcut davada farklı bir neticeye varabilmesi için Hükümet tarafından ikna edici herhangi bir olay ya da argüman sunulmadığını kaydetmektedir. AİHM, ulusal mahkemeler tarafından hükmedilen ek kamulaştırma tazminatının geç ödenmesinden yalnızca kamulaştırmayı yapan idarenin sorumlu olduğunu ve bu gecikmenin mülk sahiplerini mülklerinin kamulaştırılmasına ilaveten ayrı bir zarara daha soktuğunu tespit etmektedir. AİHM, başvuranların, genel yararın gerektirdikleri ile mülkiyet hakkına saygının korunması

arasında olması gereken adil dengeyi bozan alışılmışın dışında ve ölçsüz bir yüke katlanmak zorunda kaldıkları kanaatine varmaktadır.

Bu itibarla 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi ihlal edilmiştir.

B. AİHM'nin 6. maddesinin ihlal edildiği iddiası hakkında

1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi yönünden vardığı sonucu göz önünde bulunduran AİHM, mevcut başvurularda gündeme getirilen esas hukuki sorunları incelediği kanaatine varmaktadır. Dava olayların tamamını ve tarafların argümanlarını dikkate alan AİHM, AİHS'nin 6., 13. ve 14. maddeleri yönünden yapılan şikayetleri ayrıca incelemeye gerek olmadığı kanaatine varmaktadır.

IV. AİHS'İN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat, yargılama masraf ve giderleri

Aslan davasında (no: 75202/01) başvuranlar, 27 Eylül 2006 tarihli mektupta AİHM tüzüğü'nün 60. maddesinin 1. ve 2. fıkralarında yer alan hükümlere dikkatleri çekilmiş olmasına rağmen, kendilerine tanınan süre içerisinde adil tatmine ilişkin herhangi bir talepte bulunmamışlardır. Dolayısıyla AİHM, bu yönde bir meblağa hükmedilmesine yer olmadığı kanaatine varmaktadır (*Willekens – Belçika*, no: 50859/99, prg. 27, 24 Nisan 2003, ve *Roobaert – Belçika*, no: 52231/99, prg. 24, 29 Temmuz 2004).

Acar ve diğerleri davasında başvuranlar 300.000 Euro maddi ve 15.000 Euro manevi tazminat talebinde bulunmaktadırlar.

Gümüş ve Yılmaz davasında ise başvuranlar maddi tazminat olarak 15.635 ABD Doları (yaklaşık 12.220 Euro – başvuranların taleplerini sunduğu 7 Ağustos 2006 tarihindeki kur üzerinden) Başvuranlar ayrıca 4.000 ABD Doları (yaklaşık 3.127 Euro) manevi tazminat talep etmektedirler.

Başvuranlar avukatlık masrafları için *Acar ve diğerleri* davasında 25.000 Euro, *Gümüş ve Yılmaz* davasında ise 2.000 ABD Doları (yaklaşık 1.563 Euro) talep etmektedirler.

İçtihadının ışığında kendi hesap yöntemine başvuran AİHM, maddi tazminat olarak aşağıdaki meblağların başvuranlara ya da başvuranların hak sahiplerine ortaklaşa ödenmesinin makul olacağına hükmetmektedir.

- Gümüş ve diğerleri davasında 7.420 Euro
- Acar ve diğerleri davasında 750 Euro

Manevi tazminata ilişkin olarak ise AİHM, ihlal tespitinin manevi zarar için başlı başına yeterli bir adil tatmin teşkil ettiği kanaatindedir.

AİHM'nin yerleşik içtihadı uyarınca, 41. madde bağlamında yargılama masraf ve giderlerinin ödenmesi, ancak bu masraf ve giderlerin gerçekliğinin, gerekliliğinin ve de makul miktarda olduğunun ortaya konulması halinde mümkündür (*Iatridis – Yunanistan* (adil tatmin), no: 31107/96, prg. 54).

AİHM, başvuranların yargılama masraf ve giderlerine ilişkin taleplerinin gerekli belgelerle desteklenmediğini gözlemlemektedir. Dolayısıyla bu talepleri reddetmek yerinde olacaktır.

C. Gecikme faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvuruların *birleştirilmesine* ;
2. Başvuruların kabuledilebilir *ilan edilmesine* ;
3. 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin *ihlal edildiğine* ;
4. Başvuranların diğer şikayetlerini ayrıca incelemeye *gerek olmadığına* ;

5. İhlal tespitinin başvuranların uğradığı manevi zarar için yeterli bir adil tatmin *teşkil ettiğine* ;
6. a) AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümet tarafından başvuranlara (ya da hak sahiplerine) ortaklaşa :
 - i. maddi tazminat olarak *Gümüş ve Yılmaz* davasında 7.420 Euro (yedi bin dört yüz yirmi Euro) ;
 - ii. maddi tazminat olarak *Acar ve diğerleri* davasında 750 Euro (yedi yüz elli Euro) *ödenmesine*;
 - iii. bu miktarların yansıtılabilecek her türlü vergiden *muaf tutulmasına*;
- b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;
7. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

Karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 11 Aralık 2007 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

GÜMÜŞOĞLU VE DİĞERLERİ/Türkiye Davası*

Başvuru No: 40/02, 41/02 ve 42/02
Strazburg
18 Mart 2008

İKİNCİ DAİRE

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan 40/02, 41/02 ve 42/02 no'lu davanın nedeni, T.C. vatandaşları Tefik Gümüšoğlu, Hasan Süslü ve Münip Uslu'nun (başvuranlar), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne, 7 Kasım 2001 tarihinde, Temel İnsan Hakları ve Özgürlüklerini güvence altına alan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları üç adet başvurudur.

Başvuranlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde Hatay Barosu avukatlarından Z. Işık tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuranlar, sırasıyla 1955, 1935 ve 1950 doğumludur ve Hatay'da ikamet etmektedir.

Başvuranlar, değişik tarihlerde, Hatay sahili yakınlarında arsa (sırasıyla 1233, 1230 ve 1162 numaralı) satın almışlardır. Başvuranların her biri arsaları üzerinde ev yaptırmıştır.¹

1995 yılında, Maliye Bakanlığı Samandağ İlk Derece Mahkemesi'ne dava açmış ve kıyı şeridinde yer aldıkları gerekçesiyle başvuranların arsalarına ait tapuların iptalini talep etmiştir.

16 Aralık 1999 (no. 40/02 ve 41/02) ve 9 Aralık 1999 (42/02) tarihlerinde, Samandağ İlk Derece Mahkemesi, bilirkişi raporlarına dayanarak Maliye Bakanlığı'nın talebini onaylamış ve başvuranlara ait arsa tapularının iptaline karar vermiştir. Mahkeme, vermiş olduğu kararlarda, iç hukuk uyarınca, kıyı şeridinin özel mülkiyete tabi tutulamayacağını ve bu nedenle, başvuranların *iyi niyetle* hareket ettikleri veya bu alan üzerine bina inşa ettikleri iddiasına dayanamayacakları sonucuna varmıştır.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Başvuranlar, değişik tarihlerde karara itiraz etmiştir. Başvuranlar, dilekçelerinde mülkiyet hakkının –bir insan hakları normu- anayasada ve iç hukukta güvence altına alındığını, yerel mahkemelerin düzgün bir inceleme yapmadan ve tazminat ödenmeksizin kendilerini mülkiyet hakkından mahrum bıraktıklarını ifade etmişlerdir. 3 Ekim 2000 tarihinde, başvuranların yapmış olduğu itirazlar Yargıtay tarafından reddedilmiştir.

Başvuranlar, değişik tarihlerde, Yargıtay'dan kararın düzeltilmesini talep etmiştir. Yargıtay, 2 Mayıs 2001 (no. 40/42 ve 42/02) ve 19 Nisan 2001 (no. 41/02) tarihlerinde başvuranların taleplerini reddetmiştir. Bu kararlar, 6 Haziran 2001 (no. 40/02 ve 42/02) ve 23 Mayıs 2001 (41/02) tarihlerinde başvuranlara bildirilmiştir.

HUKUK

AİHM, üç başvurunun benzerliğini göz önüne alarak, başvuruları birleştirmeye karar vermiştir.

I. 1 NO.LU PROTOKOL'UN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, makamların tazminat ödemeksizin kendilerini mülkiyet hakkından mahrum bıraktıkları konusunda şikayetçi olmuş ve bu durumun 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine aykırı olduğunu ileri sürmüşlerdir.

A. Kabuledilebilirliğe ilişkin

Hükümet, başvuranların iç hukukta yer alan idari ve medeni hukuk yollarından gerektiği şekilde yararlanmamış olmaları nedeniyle, AİHS'nin 35/1 maddesinin gerektirdiği şekilde iç hukuk yollarını tüketmediklerini ileri sürmüştür. Hükümet, ayrıca, başvuranların yerel mahkemeler huzurunda şikayetlerinin esasına değinmediklerini iddia etmiştir.

Başvuranlar, Hükümet'in iddialarına itiraz etmiştir.

AİHM, ilk olarak, başvuranların yerel mahkemeler huzurunda şikayetlerinin esasını dile getirdiklerini kaydetmektedir. AİHM, ikinci olarak, önceki davalarda Hükümet'in iç

¹ Başvuranlar fotoğraf sunmuşlardır.

hukuk yollarının tüketilmemesi konusundaki itirazlarını inceleyip reddettiğini hatırlatmaktadır (bkz. *Doğrusöz ve Aslan*, yukarıda kaydedilen, *Asfuroğlu ve Diğerleri / Türkiye*, no. 36166/02). AİHM, bu davalarda, yukarıda bahsedilen başvurulara ilişkin saptamalarından ayrılmasını gerektirecek hiçbir özel koşul görmemektedir. Bu nedenle, AİHM, Hükümet'in bu başlık altında yapmış olduğu itirazları reddeder.

AİHS'nin 35/3 maddesi çerçevesinde başvuruların dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca, başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle başvurular kabuledilebilir niteliktedir.

B. Esasa ilişkin

Hükümet, özellikle, Anayasa'ya göre sahillerin Devlet'e ait olduğunu ve kesinlikle özel mülkiyet olarak edinilemeyeceklerini ileri sürmüştür. Hükümet, Devlet'e ait sahil bölgesinde bulunan bir arazinin özel mülkiyete tabi tutulamayacağını başvuranların biliyor olması gerektiğini iddia etmiştir. Bu nedenle, tapunun başvuranların adına kaydedilmesi, Anayasa'ya ve söz konusu zamanda yürürlükte olan yasalara aykırı bir durum oluşturmuş ve bu yasadışı işlem Samandağ İlk Derece Mahkemesi tarafından düzeltilmiştir.

Başvuranlar, iddialarında ısrar etmiştir.

AİHM, daha önce benzer davalar incelemiş ve iyi niyetle edinilmiş, ancak tazminat ödenmeden Hazine'ye iade edilmiş olan tapuların iptaliyle ilgili olarak, 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi'nin ihlal edildiğini saptamıştır (bkz. *Doğrusöz ve Aslan*, yukarıda kaydedilen ve *Aslan ve Özsoy / Türkiye*, no. 35973/02). AİHM, bu davalarda, varmış olduğu sonuçtan ayrılması için hiçbir gerekçe görmemektedir.

Buna göre, AİHM, 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi'nin ihlal edildiğine karar vermiştir.

II. AİHS'NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, ayrıca, yerel mahkeme kararlarının adaletsiz, tarafgir, yeterli motivasyondan uzak ve hem iç hem uluslararası hukuk hükümlerine aykırı olduğu konusunda şikayetçi olmuş ve bu durumun AİHS'nin 6. maddesine aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

Hükümet, bu iddialara itiraz etmiştir.

Ancak, AİHM elindeki verileri inceledikten sonra bu hükmün ihlal edildiğine dair herhangi bir bulguya rastlamamıştır. AİHM, başvurunun bu kısmının dayanaktan yoksun olduğu ve AİHS'nin 35/3 ve 4. maddesi uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre "Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, AİHS, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun surette, zarar gören tarafın adil tatminine hükmeder."

A. Tazminat

1. Maddi tazminat

Başvuranlar, mülklerini kaybetmeleri sonucu görmüş oldukları maddi zarar için farklı miktarlar talep etmişlerdir. Tevfik Gümüsoğlu 50,619 ABD Doları (yaklaşık 37,390 Euro) talep etmiştir. Hasan Süslü 49,852 ABD Doları (yaklaşık 36,815 Euro), Münip Uslu ise 58,111 ABD Doları (yaklaşık 42,915 Euro) talep etmiştir. Başvuranların talepleri, kendileri tarafından hazırlattırılarak Samandağ İlk Derece Mahkemesi'ne sunulan bilirkişi raporlarına dayanmaktadır. Raporlar, 2 Ekim 2001 (no. 40/02 ve 42/02) ve 20 Haziran 2002 (no. 41/02)

tarihlerinde yapılan yerinde incelemenin ardından hazırlanmıştır. Başvuranlar, yukarıda bahsedilen miktarların yıllar boyu görmüş oldukları maddi zarara tekabül eden gerçek miktardan çok daha düşük olduğunu belirtmiştir.

Hükümet, bu miktarlara itiraz etmiştir.

AİHM, tespit edilen ihlalin temelinde mülke el konmasının yasaya aykırılığından ziyade tazminat ödenmemiş olması yatıyorsa, tazminatın mülkün tam değerini yansıtmamasına gerek olmadığını hatırlatmaktadır (bkz. *I.R.S. ve Diğerleri / Türkiye* (adil tatmin), no. 26338/95). Bu çerçevede, AİHM, başvuranların meşru tazminat beklentilerini karşılayabilecek bir miktar belirlemeyi uygun görmektedir (bkz. *Scordino / İtalya (no. 1)* [GC], no. 36813/97; *Stornaiuolo / İtalya*, no. 52980/99; ve *Doğrusöz ve Aslan*, yukarıda kaydedilen).

AİHM, yukarıdaki unsurlara ve hakkaniyete uygun temellere dayanarak, maddi tazminat olarak birinci başvuran Tevfik Gümüšoğlu'na 29,000 Euro, ikinci başvuran Hasan Süslü'ye 28,000 Euro, üçüncü başvuran Münip Uslu'ya ise 33,000 Euro ödenmesine karar verir.

2. Manevi Tazminat

Başvuranların her biri, manevi tazminat olarak 15,000 ABD Doları (yaklaşık 11,080 Euro) talep etmiştir.

Hükümet, bu miktara itiraz etmiştir.

AİHM, bu dava koşullarında, tespit edilen ihlalin yeterli adil tatmin oluşturduğunu belirtmektedir (bkz. *Doğrusöz ve Aslan*, yukarıda kaydedilen ve *Adil Özdemir / Türkiye*, no. 35351/02).

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuranlar, ayrıca, yerel mahkemeler ile AİHM önünde yapmış oldukları yargılama masraf ve giderleri için farklı miktarlar talep etmişlerdir. Tevfik Gümüšoğlu toplam 788,234 Yeni Türk Lirası [YTL] (yaklaşık 437 Euro), Hasan Süslü toplam 795,754 YTL (yaklaşık 441 Euro), Münip Uslu ise toplam 737,254 YTL (yaklaşık 409 Euro) talep etmiştir. Başvuranlar, taleplerini desteklemek üzere makbuz gibi belgeler sunmuşlardır.

Hükümet, bu miktarlara itiraz etmiştir.

AİHM, elindeki verilere ve hakkaniyete uygun temellere dayanarak, masrafların tamamı için başvuranlara ortaklaşa 1,200 Euro ödenmesine karar verir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvuruların *birleştirilmesine*;

2. 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca yapılan şikayetin *kabuledilebilir*, başvuruların kalan kısmının *kabuledilemez olduğuna*;

3. AİHS'nin 1 No.lu Protokolü'nün 1. maddesinin *ihlal edildiğine*;

4. Tespit edilen ihlalin başvuranların gördüğü manevi zarar için kendi başına yeterli *adil tatmin oluşturduğuna*;

5. (a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve her türlü vergi ve kesintiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından,

- (i) maddi tazminat olarak Tevfik Gümüşoğlu'na 29,000 Euro (yirmi dokuz bin Euro), Hasan Süslü'ye 28,000 Euro (yirmi sekiz bin Euro) ve MÜnİp Uslu'ya 33,000 Euro (otuz üç bin Euro),
- (ii) yargılama masraf ve giderleri için ortaklaşa 1,200 Euro (bin iki yüz Euro) ödenmesine;

(b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;

6. Başvuranların adil tatmin talebinin geri kalan kısmının *reddine karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77/2. ve 3. maddeleri gereğince 18 Mart 2008 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

CAN VE DİĞERLERİ/Türkiye Davası*

Başvuru No:29189/02

Strazburg

24 Ocak 2008

İKİNCİ DAİRE

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine yapılan ve 29189/02 numaralı başvurunun nedeni adları aşağıda yer alan T.C. vatandaşlarının (başvuranlar) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) Temel İnsan Hakları ve Özgürlüklerini güvence altına alan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurudur.

Başvuranlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde Şanlıurfa barosu avukatlarından Yusuf Karataş tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

1. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuranlar Emine Gümüş, Kadir Can, Ekrem Can, Kasım Can, Hüseyin Ateş, Mehmet Ateş, Mehmet Arar ve Müslüm Arar T.C. vatandaşı olup sırasıyla 1933, 1933, 1962, 1958, 1957, 1959, 1968 ve 1966 doğumludur ve olayların meydana geldiği dönemde Birecik Şanlıurfa'da ikamet etmektedirler.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (İdare) 1990 yılında başvuranlara ait Şanlıurfa Birecik'te bulunan taşınmazları baraj inşası nedeniyle kamulaştırmıştır.

Başvuranlar İdare tarafından ödenen meblağları yetersiz bularak kamulaştırma bedelinin artırılması talebiyle Birecik Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurmuşlardır. Mahkeme İdarenin taşınmazlara el koyduğu tarihten itibaren hesaplanacak yıllık % 30 yasal faiziyle birlikte başvuranlara ek kamulaştırma bedeli ödemesine karar vermiştir.

Ayrıntılar tabloda yer almaktadır.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

BAŞVURANLARIN ADLARI	GEÇİKME FAİZİNİN HESAPLANMA TARİHİ	EK KAMULAŞTIRMA BEDELİ (T.L.)	YARGITAY KARARININ TARİHİ	ÖDEME TARİHİ	ÖDEME MİKTARI (T.L.)
Emine Gümüş Parsel numarası: 48 Başv. tarihi: 27 Mayıs 2002	24.7.1999	5 953 610 000	27.3.2000	13.12.2001	13 962 948 521
Emine Gümüş Parsel numarası: 50 Başv. tarihi: 27 Mayıs 2002	29.4.1999	6 145 692 000	13.12.1999	29.11.2001	14 921 455 147
Emine Gümüş Parsel numarası: 51 Başv. tarihi: 27 Mayıs 2002	24.7.1999	4 305 938 500	27.3.2000	13.12.2001	10 098 679 223
Emine Gümüş Parsel numarası: 644 Başv. tarihi: 13 Mayıs 2002	28.4.1999	1 412 942 000	15.11.1999	15.11.2001	3 524 251 930
Hüseyin Ateş Mehmet Ateş Parsel numarası: 129 Başv. tarihi: 27 Mayıs 2002	24.7.1999	12 738 732 000	27.3.2000	2.1.2002	29 876 034 732
Kadir Can Ekrem Can Kasım Can Parsel numarası: 16 Başv. tarihi: 27 Mayıs 2002	29.4.1999	19 340 011 000	22.11.1999	29.11.2001	46 935 159 186
Mehmet Arar Müslüm Arar Parsel numarası: 134 Başv. tarihi: 27 Mayıs 2002	29.4.1999	37 937 432 900	13.12.1999	13.12.2001	93 410 144 930

HUKUK

Başvuranlar Devlet tarafından ödenen bedelin gecikmeli olarak yapılması ve Türkiye'deki yüksek enflasyon oranı karşısında bunun yetersiz kalması nedeniyle ek kamulaştırma bedelinin değer kaybettiğinden şikayetçi olmaktadır. Başvuranlar bu doğrultuda Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesini öne sürmektedir.

Başvuranlar ayrıca Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararı ile ödeme tarihi arasında geçen süre nedeniyle davalarının AİHS'nin 6. maddesi uyarınca makul bir sürede görülmesi haklarının ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

I. KABULEDİLEBİLİRLİĞE DAİR

AIHM yerleşik içtihadından doğan kıstaslar ışığında (Bkz. özellikle *Akkuş* kararı) ve mahkemeye sunulan unsurların bütünü göz önüne alarak başvurunun esas bakımından inceleme konusu yapılması gerektiğine itibar etmektedir. AIHM, ayrıca hiçbir kabuledilemezlik unsurunun bulunmadığını da tespit etmektedir.

II. ESAS HAKKINDA

A. Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi'nin ihlal edildiği iddiası hakkında

AIHM bu davadakine benzer sorunların ortaya çıktığı davaları birçok kez incelemiş ve Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir (Bkz. sözü edilen *Akkuş* s.1310, par.30-31, ve Aka s.2682, par. 50-51kararları)

AIHM, incelemelerinde Hükümet'in davayı farklı şekilde sonuçlandırarak hiçbir tespit ve delil sunmadığını not etmektedir. AIHM, ulusal mahkemelerin kararına göre kamulaştırmayı yapan idare tarafından başvuranlara verilmesi gereken bedel artırımının ödemesindeki gecikmenin başvuranları mülkiyetin kamulaştırmasına ilaveten ayrı bir zarara daha soktuğunu tespit etmektedir. Bu gecikme, AIHM'yi başvuranların toplum yararının gerektirdikleri ile mülkiyet hakkına saygının korunması arasında hüküm sürmesi gereken adil dengeyi bozan alışılmışın dışında ve ölçsüz bir yüke katlanmak zorunda kaldıkları yönünde düşünmeye sevk etmektedir.

Sonuç olarak, Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi ihlal edilmiştir.

B. AIHS'nin 6. maddesi'nin ihlal edildiği iddiası hakkında

Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi'nin ihlalinin tespiti ışığında AIHM, mevcut başvuru ile ortaya konan temel hukuki sorunun incelenmesi gerektiğine itibar etmektedir. Dava olaylarının bütünü ve tarafların argümanları göz önünde bulundurulduğunda AIHM, AIHS'nin 6. maddesine yönelik şikayetin ayrıca incelenmesini gerekli görmemektedir.

III. AIHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASI

AIHS'nin 41. maddesine göre “Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, AIHM, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun surette, zarar gören tarafın adil tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuranlar aşağıda belirtilen meblağlarda maddi zarara uğradıklarını ileri sürmektedir:

- 48 numaralı parsel için: 4.296 Amerikan Doları (USD) (yaklaşık 3.364 Euro) (bu meblağlar başvuranların başvurularını yaptıkları 8 Aralık 2006 tarihinde döviz kuruna çevrilmiştir).
- 50 numaralı parsel için: 5.425 USD (yaklaşık 4.250 Euro)
- 51 numaralı parsel için: 3.425 USD (yaklaşık 2.680 Euro)
- 644 numaralı parsel için: 1.230 USD (yaklaşık 965 Euro)
- 129 numaralı parsel için: 4.296 USD (yaklaşık 3.370 Euro)
- 16 numaralı parsel için: 18.692 USD (yaklaşık 14.640 Euro)
- 134 numaralı parsel için: 32.544 USD (yaklaşık 25.480 Euro)

Başvuranlar ayrıca manevi tazminat olarak 14.000 USD (yaklaşık 10.100 Euro talep etmektedirler.

AIHM bu yöndeki yerleşik içtihadı ve ilgili hesaplama yöntemi ışığında başvuranlara ve/veya hak sahiplerine maddi tazminat başlığı altında şu miktarların ödenmesine karar vermiştir:

- 48 numaralı parsel için 2.350 Euro, 50 numaralı parsel için 3.910 Euro, 51 numaralı parsel için 1.700 Euro ve 644 numaralı parsel için 340 Euro olmak üzere başvuran Emine Gümüş'e toplam 8.300 Euro;
- 129 numaralı parsel için başvuranlar Hüseyin ve Mehmet Ateş'e ortak 3.370 Euro;
- 16 numaralı parsel için başvuranlar Kadir, Ekrem ve Kasım Can'a 6.148 Euro;
- 134 numaralı parsel için başvuranlar Mehmet ve Müslüm Arar'a ortak 14.330 Euro;

Manevi zarara gelince, AİHM tespit edilen ihlalin başvuranların gördükleri zarar için kendi başına yeterli adil tatmini oluşturacağı kanısındadır.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuranlar yargı giderleri için 14.000 USD (yaklaşık 10.950 Euro) talep etmektedir.

AİHM'nin yerleşik içtihadına göre, 41. madde uyarınca gerçekliği ve gerekliliği kanıtlanan makul miktarlardaki yargı giderleri ödenmektedir (Bkz. Iatridis-Yunanistan (dostane çözüm) kararı, no: 31107/96).

AİHM başvuranların yargılama masrafları başlığı altında öne sürdükleri giderlere ilişkin kanıtlayıcı belgeleri sunmadıklarını gözlemlemekte ve bu talebi reddetmektedir.

C. Gecikme faizi

Gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına 3 puanlık bir artış eklenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun *kabuledilebilir* olduğuna;
2. AİHS'ye Ek 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi'nin *ihlal edildiğine*;
3. AİHS'nin 6. maddesi hakkındaki şikayetin ayrıca incelenmesine *gerek olmadığına*;
4. Başvuranların maruz kaldığı manevi zarar için mevcut kararın başlı başına adil tatmini *oluşturduğuna*;
- 5 a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve her türlü vergi ve kesintiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından başvuranlara ve/veya hak sahiplerine:
 - i. başvuran Emine Gümüş'e 8.300 (sekiz bin üç yüz) Euro *ödenmesine*;
 - ii. başvuranlar Hüseyin Ateş ve Mehmet Ateş'e ortak 3.370 (üç bin üç yüz yetmiş) Euro *ödenmesine*;
 - iii. başvuranlar Kadir Can, Ekrem Can ve Kasım Can'a ortak 6.148 (altı bin yüz kırk sekiz) Euro *ödenmesine*;
 - iv. başvuranlar Mehmet Arar ve Müslüm Arar'a ortak 14.330 (on dört bin üç yüz otuz) Euro *ödenmesine*;
- b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz *uygulanmasına*,

6. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 24 Ocak 2008 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

ASLAN VE ÖZSOY/Türkiye Davası*

Başvuru No: 35973/02 ve 5317/02

Strazburg

30 Ocak 2007

İKİNCİ DAİRE

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan 35973/02 ve 5317/02 no'lu davanın nedeni, T.C. vatandaşları Refik Aslan ile Ali Fuat Özsoy'un (başvuranlar), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne, 6 Ağustos 2002 ve 19 Ekim 2001 tarihlerinde, Temel İnsan Hakları ve Özgürlüklerini güvence altına alan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları iki adet başvurudur.

Başvuranlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde Hatay Barosu avukatlarından L. Fırıncioğulları tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuranlar, sırasıyla 1965 ve 1936 doğumludur ve Hatay'da ikamet etmektedir.

Başvuranlar, değişik tarihlerde, Hatay sahili yakınlarında arsa (sırasıyla 1879 ve 1878 numaralı) satın almışlardır. Birinci başvuran, bu arsa üzerinde bir düğün salonu açmıştır. İkinci başvuran ise kafeterya ve pansiyon işletmeye başlamıştır.

1995 yılında, Samandağ Belediyesi, Maliye Bakanlığı adına, Samandağ İlk Derece Mahkemesi'nden başvuranların arsalarının deniz kıyısında yer alıp almadığını belirlemesini talep etmiştir. Bir jeomorfoloğ, bir harita mühendisi ve bir ziraat mühendisinden oluşan ve mahkeme tarafından görevlendirilen bir grup uzman, başvuranların arsalarını incelemiş ve arsaların kıyı şeridinde yer aldığı sonucuna varmıştır.

Maliye Bakanlığı, bilirkişi raporunun sonuçlarının ardından, Samandağ İlk Derece Mahkemesi'ne, başvuranların sahip olduğu arsaların kıyı şeridinde yer almaları nedeniyle, başvuranların tapularının iptalini isteyen iki ayrı dava açmıştır.

Sırasıyla 24 Aralık 1999 ve 30 Aralık 1999 tarihlerinde, Samandağ İlk Derece Mahkemesi, ek bilirkişi raporlarını edindikten sonra, Maliye Bakanlığı'nın talebini onaylamış

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

ve başvurulara ait arsa tapularının iptaline karar vermiştir. Mahkeme, vermiş olduğu kararlarda, iç hukuk uyarınca, kıyı şeridinin özel mülkiyete tabi tutulamayacağını ve bu nedenle, başvuruların *iyi niyetle* hareket ettikleri ve bu alan üzerine bina inşa ettikleri iddiasına dayanamayacakları sonucuna varmıştır. Yargıtay, sırasıyla 3 Ekim 2000 ve 10 Temmuz 2001 tarihlerinde başvuruların yapmış olduğu itirazları reddetmiştir.

Başvuranlar, değişik tarihlerde, mülkiyet hakkının uluslararası sözleşmelerde, anayasada ve iç hukukta güvence altına alındığını, ancak yerel mahkemelerin doğru bir inceleme yapmadan kendilerini mülkiyet hakkından mahrum bıraktıklarını ifade ederek, Yargıtay'dan kararın düzeltilmesini talep etmiştir. Yargıtay, sırasıyla 19 Nisan 2001 ve 17 Ocak 2002 tarihlerinde, başvuruların talebini reddetmiştir. Bu kararlar, sırasıyla 24 Mayıs 2001 ve 18 Şubat 2002 tarihlerinde başvurulara bildirilmiştir.

HUKUK

AİHM, iki başvurunun benzerliğini göz önüne alarak, başvuruları birleştirmeyi uygun görür.

I. 1 NO.LU PROTOKOL'UN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, makamların tazminat ödemeksizin kendilerini mülkiyet hakkından mahrum bıraktıkları konusunda şikayetçi olmuştur.

AİHM, bu şikayetin 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi'nin kapsamına girdiği görüşündedir.

C. Kabuledilebilirliğe ilişkin

Hükümet, ilk olarak, başvuruların iç hukukta yer alan idari ve medeni hukuk yollarından gerektiği şekilde yararlanmamış olmaları nedeniyle, AİHS'nin 35/1 maddesinin gerektirdiği şekilde iç hukuk yollarını tüketmediklerini ileri sürmüştür. Hükümet, ayrıca, başvuruların yerel mahkemeler huzurunda şikayetlerinin esasına değinmediklerini iddia etmiştir. Hükümet, ikinci olarak, AİHS'nin 35/1 maddesinde öngörülen altı ay kuralına uyulmadığı gerekçesiyle AİHM'den birinci başvuruyu reddetmesini talep etmiştir. Hükümet, tapu kaydının iptaline ilişkin davanın başlamasından sonraki altı ay içerisinde birinci başvuranın AİHM'ye başvurmuş olması gerektiğini iddia etmiştir.

Başvuranlar, iddialarında ısrar etmiştir.

Hükümet'in itirazlarının ilk bölümüyle ilgili olarak, AİHM, ilk olarak başvuruların yerel mahkemeler huzurunda şikayetlerinin esasını dile getirdiklerini belirtmektedir. AİHM ayrıca, önceki davalarda Hükümet'in benzer itirazlarını inceleyip reddettiğini hatırlatmaktadır (bkz. *Doğrusöz ve Aslan*, yukarıda kaydedilen, § 22). AİHM, bu davalarda, yukarıda bahsedilen başvuruya ilişkin saptamalarından ayrılmasını gerektirecek hiçbir özel koşul görmemektedir. Bu nedenle, AİHM, Hükümet'in bu başlık altında yapmış olduğu itirazları reddeder.

AİHM, birinci başvuranın altı ay kuralına uyup uymadığı konusunda ilgili olarak, yerel mahkemelerin 17 Ocak 2002 tarihinde nihai karar aldıklarını ve bu kararın 18 Şubat 2002 tarihinde başvurana bildirildiğini göz önünde bulundurarak, başvuranın 6 Ağustos 2002 tarihinde davayı AİHM'ye sunarak AİHS'nin 35/1 Maddesi'nde öngörülen koşulu yerine getirdiğini belirtmektedir.

Dolayısıyla, AİHM, Hükümet'in altı ay kuralına ilişkin ön itirazını reddeder. AİHM, başvurularda kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını kaydeder. Bu nedenle başvurular kabuledilebilir niteliktedir.

D. Esasa ilişkin

Hükümet, özellikle, Anayasa'ya göre sahillerin Devlet'e ait olduğunu ve kesinlikle özel mülkiyet olarak edinilemeyeceklerini ileri sürmüştür. Hükümet, Devlet'e ait sahil bölgesinde bulunan bir arazinin özel mülkiyete tabi tutulamayacağını başvuranların biliyor olması gerektiğini iddia etmiştir. Bu nedenle, tapunun başvuranların adına kaydedilmesi, Anayasa'ya ve söz konusu zamanda yürürlükte olan yasalara aykırı bir durum oluşturmuş ve bu yasadışı işlem Samandağ İlk Derece Mahkemesi tarafından düzeltilmiştir.

Başvuranlar, iddialarında ısrar etmiştir.

AİHM, daha önce benzer davalar incelemiş ve iyi niyetle edinilmiş, ancak tazminat ödenmeden Hazine'ye iade edilmiş olan tapuların iptaliyle ilgili olarak, 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi'nin ihlal edildiğini saptamıştır (bkz. Doğrusöz ve Aslan, yukarıda kaydedilen, §§ 26-32; ve N.A. ve Diğerleri / Türkiye, no. 37451/97, §§ 36-43, ECHR 2005-...). AİHM, bu davalarda, varmış olduğu sonuçtan ayrılması için hiçbir gerekçe görmemektedir.

Buna göre, AİHM, 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi'nin ihlal edildiğine karar vermiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre "Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeciler Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, AİHS, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun surette, zarar gören tarafın adil tatminine hükmeder."

A. Tazminat

Başvuranlar, mülklerinin değeri ile tapularının iptali nedeniyle uğradıkları kar kaybı için toplamda 124,404 Euro ve 167,765 Euro talep etmişlerdir. Mülklerinin değerine ilişkin talepleri, başvuranların isteği üzerine sırasıyla 29 Ağustos 2006 ve 8 Eylül 2006 tarihlerinde hazırlanmış olan ve Samandağ İlk Derece Mahkemesi'ne sunulan bilirkişi raporlarına dayanmaktadır. Bu raporlara göre, birinci başvuranın arsasının değeri, üzerine inşa edilen binalarla birlikte 109,404 Euro'dur. Binalarla birlikte ikinci başvuranın arsası ise, 152,755 Euro değerindedir. Ayrıca, başvuranların her biri, manevi tazminat olarak 15,000 Euro talep etmişlerdir.

Hükümet, bu miktarlara itiraz etmiştir.

AİHM, başvuranların kar kaybıyla ilgili taleplerini, çok yüksek bir fiyat istedikleri gerekçesiyle reddetmiştir. AİHM, ayrıca, tespit edilen ihlalin temelinde mülke el konmasının yasaya aykırılığından ziyade tazminat ödenmemiş olması yatıyorsa, tazminatın mülkün tam değerini yansıtmamasına gerek olmadığını hatırlatmaktadır (bkz. *I.R.S. ve Diğerleri / Türkiye* (adil tazmin), no. 26338/95, §§ 23-24, 31 Mayıs 2005). Bu nedenle, AİHM, başvuranların tazminat beklentilerini karşılayabilecek bir miktar belirlemeyi uygun görmektedir (bkz. *Scordino / İtalya (no. 1)* [GC], no. 36813/97, §§ 254-259, ECHR 2006-...; *Stornaiuolo / İtalya*, no. 52980/99, §§ 82-91, 8 Ağustos 2006; ve *Doğrusöz ve Aslan*, yukarıda kaydedilen, § 36).

AİHM, yukarıdaki unsurları göz önüne alarak, maddi tazminat olarak, birinci başvuran Refik Aslan'a 60,000 Euro, ikinci başvuran Ali Fuat Özsoy'a ise 90,000 Euro ödenmesine karar verir.

AİHM, başvuranların manevi tazminat talepleriyle ilgili olarak, bu dava koşullarında, tespit edilen ihlalin yeterli adil tatmin oluşturduğunu belirtmektedir (bkz. *Doğrusöz ve Aslan*, yukarıda kaydedilen, § 38).

D. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuranlar ayrıca, yerel mahkemeler ile AİHM önünde yapmış oldukları yargılama masraf ve giderleri için, toplamda, sırasıyla 7,580 Euro ve 5,085 Euro talebinde bulunmuşlardır. Başvuranlar, taleplerini desteklemek üzere makbuz gibi belgeler sunmuşlardır.

Hükümet, bu miktarlara itiraz etmiştir.

AİHM, elindeki verilere ve hakkaniyete uygun temellere dayanarak, masrafların tamamı için başvuranlara ortaklaşa 5,000 Euro ödenmesine karar verir.

E. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvuruların *birleştirilmesine*;
2. Başvuruların *kabuledilebilir olduğuna*;
3. 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi'nin *ihlal edildiğine*;
4. Tespit edilen ihlalin başvuranların gördüğü manevi zarar için kendi başına yeterli *adil tatmin oluşturduğuna*;
5. (a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve her türlü vergi ve kesintiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından maddi tazminat olarak Refik Aslan'a 60,000 Euro (altmış bin Euro), Ali Fuat Özsoy'a 90,000 Euro (doksan bin Euro), yargılama masraf ve giderleri için ortaklaşa 5,000 Euro (beş bin Euro) *ödenmesine*;
- (b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;
6. Başvuranların adil tatmin talebinin geri kalan kısmının *reddine karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77/2. ve 3. maddeleri gereğince 30 Ocak 2007 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

S. DOLLÉ

J.-P. COSTA

Milletlerarası Andlaşma

Karar Sayısı : 2009/15392

25 Haziran 2009 tarihinde Pekin’de imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Çalınmasının, Kaçak Kazı ve Yasa Dışı İthal ve İhracının Önlenmesine İlişkin Anlaşma”nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 3/8/2009 tarihli ve HUMŞ/948 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu’nca 13/8/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

C. ÇİÇEK

B. ARINÇ

A. BABACAN

M. AYDIN

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet
Bakanı

H. YAZICI

F. N. ÖZAK

M. Z. ÇAĞLAYAN

F. ÇELİK

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

E. BAĞIŞ

S. A. KAVAF

C. YILMAZ

S. ERGİN

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

M. V. GÖNÜL

B. ATALAY

A. DAVUTOĞLU

M. ŞİMŞEK

Milli Savunma Bakanı

İçişleri Bakanı

Dışişleri Bakanı

Maliye Bakanı

N. ÇUBUKÇU

M. DEMİR

R. AKDAĞ

B. YILDIRIM

Milli Eğitim Bakanı

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Sağlık Bakanı

Ulaştırma Bakanı

M. M. EKER

Ö. DİNÇER

F. N. ÖZAK

T. YILDIZ

Tarım ve Köyşleri Bakanı

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Sanayi ve Ticaret Bakanı

V. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. GÜNAY
Kültür ve Turizm Bakanı

V. EROĞLU
Çevre ve Orman Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KÜLTÜR VARLIĞININ ÇALINMASININ, KAÇAK KAZI VE YASA DIŞI İTHALİ VE İHRACININ ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle Taraflar olarak anılacaktır), kültür varlığının korunması alanında ikili işbirliğini geliştirmenin daha yakın ikili ilişkileri ilerletmek için önemli bir araç ve insanlığın kültürel mirasını koruma misyonunu yerine getirmek için etkili bir yaklaşım olarak hizmet edeceğine inanmaktadırlar.

Kültür varlığının çalınması, kaçak kazı ve yasa dışı ithali ve ihracı insanlığın kültürel mirası üzerinde büyük bir tehdit oluşturduğu için,

Taraflar kültür varlığının çalınmasının, kaçak kazı ve yasa dışı ithali ve ihracının önlenmesi alanında ikili işbirliği için sağlam bir temel attıkları için,

Taraflar aşağıdaki anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Bu Anlaşma'nın amaçları doğrultusunda;

"Kültür varlığı" 1970 UNESCO Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşmesi'nin 1. Maddesi'nde atıfta bulunulan kategorilere giren varlıkları ifade etmektedir,

"Kaçakçılık" Taraflar'ın herhangi birisinin mevzuatına aykırı olarak yapılan kültür varlığı ithalini, ihracını ve transit geçişini ifade etmektedir,

"İade" kaçırılırken yakalanan ve Taraf'ça el konulan ve diğer Taraf'a ait olduğu tespit edilen kültür varlığının, bir Taraf tarafından diğer Taraf'a tamamen geri verilmesini ifade etmektedir.

Madde 2

1 - Taraflar, kültür varlığının çalınması, kaçak kazı ve yasa dışı ithali ve ihracına ilişkin kanuna aykırı ve yasa dışı eylemlerle mücadele etmek için iki ülkenin kanunlarında ve 1970 UNESCO Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşmesi'nde öngörülen sorumluluk ve yükümlülükler uygun olarak önleyici, zorlayıcı ve düzeltici önlemleri benimsemekte işbirliği yapmayı kabul etmişlerdir.

2 - Bu anlaşmada söz edilen kültür varlığı ve kültür varlığının çalınması, kaçak kazı ve yasa dışı ithali ve ihracı eylemleri ile ilgili olarak, Türk tarafını ilgilendirenler Türk mevzuatına göre tanımlanacaklardır; Çin tarafını ilgilendirenler Çin mevzuatına göre tanımlanacaktır;

3 - Kültür varlığı ve kültür varlığının çalınması, kaçak kazı ve yasa dışı ithali ve ihracına ilişkin iki ülkenin yasalarının hükümleri arasında ayrılıklar ortaya çıktığı zaman ve bu ihtilaflar bu Anlaşma'nın yürütülmesi ile ilgiliyse, Taraflar'ın ilgili birimleri istişare yoluyla bunları çözeceklerdir.

Madde 3

Taraflar, kaçırılmış kültür varlığının ve kökeni belli olmayan veya kuşku duyulan her türlü kültür varlığının kendi topraklarına ithalini ve diğer Devletler'e transferini önlemek amacıyla gümrük kapılarındaki mevcut önlemleri etkin hale getirecek ve ilgili gümrük makamları veya yetkili diğer makamlar yoluyla kültür varlığının ait olabileceği Taraf makamlarını bilgilendireceklerdir.

Madde 4

1 - Taraflar kaçırılmış kültür varlığının tespiti halinde bunlara el koyacak ve mümkün olan en kısa sürede diğer tarafa,

1. Kültür varlığının ayrıntılı tanımına,
2. Kaçakçılığa karışan kişilerin hüviyet ve eşkâline,
3. Bu amaçla kullanılan her tür aracın tanımına ilişkin bilgi vereceklerdir.

Taraflar bu bilgilerin yanı sıra, el konulan kültür varlığının fotoğrafları ile kaçakçılık olaylarına ilişkin belgeleri birbirlerine iletceklerdir.

2 - Kaçırılmış kültür varlığı gerekli prosedürün tamamlanmasından sonra varlığın ait olduğu Taraf'a iade edilecektir.

Madde 5

1 – Taraflar,

1. Kültür varlığı kaçakçılığı yaptığı konusunda ciddi şüpheler ve deliller bulunan şahısların ülkelerine giriş ve çıkışlarını gözetim altına alacaklardır.

2. Her türlü taşıma ve postalama aracını kültür varlığı kaçakçılığında kullanılmamasını teminen kontrol altında tutacaklardır.

3. Taraflar'ın kabul ettiği diğer önlemleri alacaklardır.

2- Elde edilen sonuçlar mümkün olan en kısa zamanda diğer Taraf'a iletilecektir.

Madde 6

Bu anlaşmanın etkili bir şekilde uygulanması amacıyla Taraflar sıra ile Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çin Kültürel Miras Devlet İdaresi'ni kültür varlığının çalınmasını, kaçak kazı ve yasa dışı ithalini ve ihracını önlemek üzere ikili işbirliğinden sorumlu olarak atayacaklardır. İkili işbirliği, 1970 UNESCO Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşmesi'nin yürütülmesini de içerecektir.

Madde 7

1 - Bu Anlaşma'nın amaçları doğrultusunda, Taraflar zamanında bilgi alışverişinde bulunacaklardır. Bu bilgiler aşağıdaki hususları kapsayacaktır:

A. Kültür varlığının korunmasına, özellikle kültür varlığının çalınmasını, kaçak kazı ve yasa dışı ithal ve ihracını önlemeye ilişkin mevzuatın yanında idari yetkililerin yürüttüğü ilgili politikalar ve önlemler.

B. Aynı tüzük ve standartlara dayanan, arkeolojik eserler de dâhil olmak üzere ihracı yasaklanmış kültür varlığının tanımı.

C. Yurt dışına çıkabilecek objelerin tanımı.

D. Kültür varlığının korunması ve muhafazasına ilişkin kuruluşlar hakkında bilgi.

E. Kültür varlığının çalınması, kaçak kazı ve yasa dışı ithal ve ihracının dinamik durumu.

F. Taraflarca değişim için gerekli görülen diğer bilgiler.

2 - Yukarıda belirtilen bütün bilgiler zamanında güncellenecektir.

3 - Bu Anlaşma uyarınca bir Taraf'ça diğer Taraf'tan edinilen bilgiler sadece kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi amacıyla kullanılacak ve talep üzerine o Taraf'ın kendi milli yasaları çerçevesinde gizli olacaktır.

Madde 8

Taraflar, kültür varlığının çalınmasının, kaçak kazı ve kültür varlığının yasa dışı ithali ve ihracının engellenmesi alanlarında, özellikle kültür varlığının güvenliği yönetimi, kültür varlığının ithali ve ihracı yönetimi, yasa taslağı hazırlanması, bilgi toplanması ve uluslararası konularda işbirliği alanlarında personel değişimi ve eğitimini güçlendireceklerdir.

Madde 9

Bu Anlaşma'nın amaçları doğrultusunda, Taraflar koordinasyonu geliştirecekler ve birbirlerinin yurt dışına çıkabilecek kültür varlıklarının yönetimi, kültür varlığı tescil sistemi, çalıntı kültür varlığı hakkında bilgi yayma sistemi ve kültür varlığı ithalini denetleme sistemini daha da iyileştireceklerdir.

Madde 10

1 - Taraflar, kültür varlığının çalınmasının, kaçak kazı ve kültür varlığının yasa dışı ithali ve ihracının önlenmesine ilişkin tam bir istişare yürütecekler, çok taraflı konularda birbirlerinin dayanaklarını koordine edecekler ve uluslararası forumlardaki mevcut işbirliğini daha da geliştireceklerdir.

2 - Taraflar, uluslararası toplulukta kültür varlığı hırsızlığının, kaçak kazı ve yasa dışı ithal ve ihracının neden olduğu tehditler hakkında kamunun, müzelerin ve diğer kültür kuruluşlarının bilincini daha da geliştirmek için işbirliğini güçlendirecekler, bir Üçüncü Ülke ile kültürel ilişkiler koordine ederken UNESCO'nun ilgili uluslararası sözleşmelerini uygulayan kuruluşlarla işbirliğini artıracaklar ve kültür varlığı hırsızlığı, kaçak kazı ve yasa dışı ithal ve ihracı ile ilgili bulunan kuruluşlarla ilişkileri azaltacak veya askıya alacaklardır.

3 - Taraflar, uluslararası kültür varlığı pazarında ortaya çıkan Taraflar'la ilgili yasa dışı kültür varlığı hakkında birbirlerini haberdar edecekler ve ilgili soruşturmaları yürütürken Taraflar'ın kayıp kültür varlığının değerlendirilmesi, tescili, tazmini ve iadesine ilişkin bilgiyi paylaşacaklardır.

Madde 11

Taraflar; koleksiyoncu, eski eser satıcısı ve antikacılara kaçak kazılar sonucunda Köken Ülke'den çalınmış ve yasa dışı edilmiş kültür varlığının satışının ve alınmasının kanuna aykırı olduğunu bildirecektir.

Madde 12

İki Taraf'ça sıra ile atanmış yetkili makamlar bu Anlaşma'nın uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek sorunları çözmek ve ileri işbirliği planlarını tasarlamak için düzenli olarak bir istişare mekanizması kuracaklardır.

Madde 13

Taraflar, bu Anlaşma'nın onaylanması için birbirlerinin ulusal yasal prosedürlerinin tamamlanmasından birbirlerini haberdar edeceklerdir. İşbu Anlaşma; Anlaşma'nın onaylanmasının ikinci bildirisinin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir ve bir yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. Taraflar'dan biri diğer Taraf'a feshetme isteğini altı (6) ay önceden yazılı olarak bildirmediği işbu Anlaşma'nın süresi otomatik olarak uzayacaktır.

İşbu Anlaşma Pekin'de 25/6/2009 tarihinde Türkçe, Çince ve İngilizce dillerinde, bütün metinler eşit şekilde geçerli olmak üzere, ikişer nüsha halinde düzenlenmiştir. Metnin yorumlanmasında herhangi bir ayrılık olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Temsilcisi

Çin Halk Cumhuriyeti
Temsilcisi

İsmet YILMAZ
Kültür ve Turizm Bakanlığı
Müsteşarı

SHAN Jixiang
Devlet Kültür Mirası İdaresi
Genel Müdürü

[R.G. 18 Eylül 2009 – 27353]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Tebliğler

Maliye Bakanlığından:

TEDAVİ KATILIM PAYININ UYGULANMASI HAKKINDA TEBLİĞ (SIRA NO: 12)

1- Amaç

Bu Tebliğin amacı; kapsama dahil kişilerden, ayakta tedavilerinde hekim ve diş hekimi muayenelerinde, vücut dışı protez ve ortez kullanımlarında ve yardımcı üreme yöntemi tedavilerinde katılım payı alınmasına ilişkin esas ve usullerin tespit edilmesidir.

2- Kapsam

Bu Tebliğ;

a) Kamu idarelerinde 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak istihdam edilenlerden sigorta primleri aynı Kanunun geçici 4 üncü maddesine göre ödenmekte olanlar (bunlardan aylıksız izinli olup, ilgili mevzuatı gereğince tedavi yardımı hakkı devam edenler dâhil) ile bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri,

b) 18/6/1992 tarihli ve 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşlanması Hakkında Kanun kapsamındaki yeşil kart sahipleri ve ilgili mevzuatında 3816 sayılı Kanun hükümlerine göre tedavilerinin sağlanması hükme bağlanmış olanlar,

hakkında uygulanır.

5510 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası kapsamına girenler hakkında bu Tebliğ hükümleri uygulanmaz.

3- Dayanak

Bu Tebliğ, 13/12/1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 9 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

4- Tanımlar

Bu Tebliğde geçen;

Tedavi Tebliği: 23/10/2008 tarihli ve 27033 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan (6) Sıra No'lu Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği ile ek ve değişikliklerini,

Kurum: Kapsama dâhil kişilerin tedavi giderlerini ödemekle yükümlü olan kamu kurum ve kuruluşlarını, ifade eder.

5- Katılım payı alınacak sağlık hizmetleri

Bu Tebliğ kapsamında bulunanlardan;

- Hekim ve diş hekimi muayenelerinde,
 - Vücut dışı protez ve ortez kullanımlarında,
 - Yardımcı üreme yöntemi tedavilerinde,
- bu Tebliğ esaslarına göre katılım payı alınır.

6- Ayakta tedavide hekim ve diş hekimi muayenesinde katılım payı alınması

Kapsama dâhil kişilerin sağlık kurum ve kuruluşlarındaki ayakta tedavilerine ilişkin hekim ve diş hekimi muayenelerinden;

Birinci basamak sağlık kuruluşları ve aile hekimliği muayenelerinde 2 TL

İkinci ve üçüncü basamak resmi sağlık kurumlarında 8 TL,

Özel sağlık kurumlarında 15 TL,

tutarında katılım payı alınır.

Kapsama dâhil kişilerin ayakta tedavilerinde hekim ve diş hekimi muayeneleri sonucunda reçete düzenlenmemesi veya reçete edilen ilaçların temini amacıyla eczanelere müracaat edilmemesi durumunda; birinci basamak sağlık kuruluşları ile aile hekimliği muayenelerinde katılım payı alınmaz, ikinci ve üçüncü basamak resmi sağlık kurumları ile özel sağlık kurumlarındaki muayenelerde yukarıdaki tutarlardan 3 TL indirim yapılır.

7- Kamu personeli ve aile fertlerinin katılım payının tahsili

2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan hak sahiplerinin muayene katılım payı, kurumları tarafından çalışanların aylık ve ücretlerinden kesilmek suretiyle tahsil edilir.

Katılım payı, sağlık kurum ve kuruluşlarında, bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren hasta sevk kağıdı düzenlenmek veya hasta giriş kaydı yapılmak suretiyle sağlanan tedavilere bağlı olarak düzenlenen tedavi faturaları ve reçeteler esas alınarak hesaplanacaktır.

7.1. Birinci basamak sağlık kuruluşlarında muayene katılım payının tahsili

Birinci basamak sağlık kuruluşlarında yapılan muayenelerden alınacak 2 TL tutarındaki katılım payı; muayeneye bağlı olarak anlaşmalı eczane tarafından hak sahibine verilen ilaçlar için düzenlenen fatura ve/veya fatura eki listelerde yer alan reçeteler esas alınarak, hak sahibinin kurumu tarafından memurun aylığından kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilecektir.

Kurumlar, eczanelerden gelen fatura ve/veya fatura eki listelerin ekinde yer alan reçeteler esas alınmak suretiyle, katılım payı tutarlarını takip eden aybaşında ödenecek olan aylıktan kesilmek üzere gerekli tahakkuk işlemlerini yapacaklardır.

Muayene sonrası reçetelenen ilacın anlaşmalı olmayan eczaneden alınması halinde, muayene katılım payı, ilaç bedelinin kurum tarafından memura ödenmesi sırasında, katılım payının tutarı kadar memura eksik ödeme yapılmak suretiyle tahsil edilecektir.

Memurun kendisi ve bakmakla yükümlü bulunduğu aile fertleri adına düzenlenmiş olan her bir reçete için ayrı ayrı muayene katılım payı hesaplanacaktır.

7.2. Resmi sağlık kurumlarında muayene katılım payının tahsili

İkinci ve üçüncü basamak resmi sağlık kurumlarında yapılan muayeneler için 8 TL tutarında muayene katılım payı alınacaktır.

Muayene katılım payının 5 TL tutarındaki kısmı, sağlık kurumları tarafından düzenlenen tedavi faturaları esas alınarak tahsil edilecektir. Kurumların harcama birimleri,

katılım payının tahsili için bu Tebliğe ekli Muayene Katılım Payı Formunu (EK-1) düzenleyeceklerdir.

Kurumlar, sağlık kurumları tarafından gönderilen tedavi faturalarına göre katılım payı tutarlarını takip eden aybaşında ödenecek olan aylıktan kesilmek üzere gerekli tahakkuk işlemlerini yapacaklardır.

Muayene katılım payı, hasta adına düzenlenen tedavi faturasında yer alan her bir poliklinik muayene ücreti için ayrı ayrı hesaplanacaktır. Acil poliklinik muayene ücretinden katılım payı alınmaz. Poliklinik muayene ücretinin yer almadığı sadece tanıya dayalı işlem fiyatının yer aldığı faturalardan bir tane katılım payı alınacaktır.

Muayene katılım payının 3 TL tutarındaki kısmı ise, muayeneye bağlı olarak anlaşmalı eczane tarafından hak sahibine verilen ilaçlar için düzenlenen fatura ve/veya fatura eki listelerde yer alan reçeteler esas alınarak, hak sahibinin kurumu tarafından memurun aylığından kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilecektir.

Kurumlar, eczanelerden gelen fatura ve/veya fatura eki listelerin ekinde yer alan reçeteler esas alınmak suretiyle, muayene katılım payı tutarlarını takip eden aybaşında ödenecek olan aylıktan kesilmek üzere gerekli tahakkuk işlemlerini yapacaklardır.

Muayene sonrası reçetelenen ilacın anlaşmalı olmayan eczaneden alınması halinde, muayene katılım payı, ilaç bedelinin kurum tarafından memura ödenmesi sırasında, katılım payının tutarı kadar memura eksik ödeme yapılmak suretiyle tahsil edilecektir.

Memurun kendisi ve bakmakla yükümlü bulunduğu aile fertleri adına düzenlenmiş olan her bir reçete için ayrı ayrı muayene katılım payı hesaplanacaktır.

7.3. Özel sağlık kurumlarında muayene katılım payının tahsili

Özel sağlık kurumlarında yapılan muayeneler için 15 TL tutarında muayene katılım payı alınacaktır.

Muayene katılım payının 12 TL tutarındaki kısmı, özel sağlık kurumları tarafından düzenlenen tedavi faturaları esas alınarak bu Tebliğin 7.2 nci maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde memurun aylığından kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilecektir.

Muayene katılım payının 3 TL tutarındaki kısmı ise, muayeneye bağlı olarak anlaşmalı eczane tarafından hak sahibine verilen ilaçlar için düzenlenen fatura ve/veya fatura eki listelerde yer alan reçeteler esas alınarak, hak sahibinin kurumu tarafından memurun aylığından kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilecektir.

8- Yeşil kart verilenlerin muayene katılım payının tahsili

Yeşil kart verilerek tedavileri sağlanan kişilerin, birinci basamak resmi sağlık kuruluşlarında gördükleri tedavileri nedeniyle düzenlenen reçete muhteviyatı ilaçlarını almak üzere eczanelere başvurmaları halinde 2 TL tutarında, ikinci ve üçüncü basamak resmi sağlık kurumlarındaki tedavileri nedeniyle eczaneye başvurmaları halinde 8 TL tutarında kendilerinden muayene katılım payı alınır.

Yeşil kart verilerek tedavisi sağlanan kişilere sağlık kurum ve kuruluşları tarafından reçete düzenlenmemesi veya bu kişilerce eczaneye müracaat edilmemesi halinde muayene katılım payı alınmaz. Acil poliklinik muayene ücretinden katılım payı alınmaz.

Yeşil kart verilerek tedavisi sağlanan kişilerin muayene katılım payı, reçete ile eczaneye müracaat esnasında kurumla anlaşması olan eczane tarafından, göz muayenelerine ait katılım payı ise gözlükçü/optisyene müracaat esnasında gözlükçü/optisyen tarafından hak sahibinden tahsil edilir. Yeşil kart verilen kişilerden eczane ya da gözlükçü/optisyen tarafından katılım payı olarak tahsil edilen tutar, kurum tarafından eczanenin veya gözlükçü/optisyenin alacağından mahsup edilir.

Yeşil kart verilen kişiler adına sağlık kurum ve kuruluşlarında düzenlenen her bir reçete veya gözlük reçetesi için bu Tebliğde belirtilen tutarlarda muayene katılım payı alınacaktır. Katılım payları, eczaneler veya gözlükçü/optisyenler tarafından düzenlenmekte olan döküm listelerinde gösterilecektir.

Muayene katılım payı, eczane tarafından, bu Tebliğe ekli form (EK-2) doldurulmak suretiyle kuruma bildirilecektir. Bildirim sonrasında kurum tarafından toplam tutarı kadar eczaneye eksik ödeme yapılacaktır.

Muayene katılım payı, bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren sağlık kurum ve kuruluşlarında hasta giriş kaydı yapılmak suretiyle sağlanan muayene ve tedaviler sonucunda düzenlenen reçeteler esas alınarak tahsil edilecektir.

Hak sahipleri muayene katılım payı olarak eczaneye ödedikleri tutar karşılığında, eczaneden fiş veya fatura talep etmeyeceklerdir.

9- Vücut dışı protez ve ortezler için alınacak katılım payının tutarı

Protez ve ortezler için; 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılanlardan %20 oranında, (b) bendinde sayılanlardan %10 oranında katılım payı alınacaktır.

Katılım payı, kurum tarafından ödemeye esas olarak alınan tutar üzerinden hesaplanacaktır.

Protez ve ortezler için alınacak katılım payının tutarı, protez ve ortezlerin alındığı tarihteki brüt asgari ücretin yüzde yetmişbeşini geçemez (16 yaşından büyük işçiler için brüt asgari ücret 01.07–31.12.2009 tarihleri arasında 693 TL olarak belirlenmiştir). Yüzde yetmişbeşlik üst sınırın hesaplanmasında her bir protez ve ortez bağımsız olarak değerlendirilecek ve bunların toplam bedeli yerine her birinin bedeli esas alınacaktır.

10- Katılım payı alınacak vücut dışı protez ve ortezler

a) Gözlük cam ve çerçeveleri,

b) Ağız protezleri (Tedavi Tebliği eki “Dış Tedavileri Fiyat Listesi” nde (EK-7) yer alan 404.010, 404.020, 404.030, 404.040, 404.050, 404.170, 404.180, 404.181, 404.190, 404.200, 404.201, 404.210, 404.220, 404.230, 404.360, 404.370, 404.380, 404.390, 404.400, 404.410, 404.420 kod numarasında sayılanlar),

c) Vücut dışı kullanılan diğer protezler ve ortezler.

Tedavi Tebliğinin eki 5/C listesinde yer alan protez ve ortezlerden vücut dışı kullanılanlar ile vücut dışı kullanılan diğer protez ve ortezlerden katılım payı kesilecek, 5/A listesinde yer alan tıbbi malzemelerden katılım payı kesilmeyecektir.

11- Gözlük cam ve çerçevelerinin katılım payının tahsili

Gözlük cam ve çerçeveleri için Tedavi Tebliğine göre karşılanacak tutarın tamamının hak sahipleri tarafından gözlükçü/optisyenlik müessesesine ödenmesi durumunda, yapılan ödemeye ilişkin fatura ve gerekli diğer belgelerin ilgili kuruma teslim edilmesi kaydıyla; kendilerine, katılım payı mahsup edildikten sonra kalan tutar üzerinden ödeme yapılacaktır.

Gözlük cam ve çerçevelerinin bedelinin hak sahipleri tarafından ödenmeyerek doğrudan kamu kurumları adına fatura düzenlenecek olması halinde ise, bunların katılım payları gözlükçü/optisyenlik müesseseleri tarafından tahsil edilecek ve gözlükçü/optisyenlik müesseseleri tarafından kamu kurumları adına düzenlenecek faturalarda, katılım payı haricinde kalan tutar esas alınacaktır. Gözlükçü/optisyenlik müesseseleri, bu durumda hak sahiplerinden tahsil etmiş oldukları katılım payı tutarı için ilgililer adına fatura veya perakende satış fişi düzenleyecekler ve tahsil ettikleri katılım payı tutarlarını gösteren döküm listesini kurumlar adına düzenlenecek faturalara ekleyeceklerdir.

12- Ağız protezlerinin katılım payının tahsili

Resmi sağlık kurum ve kuruluşlarında yapılan ağız protezinin katılım payı, sağlık kurum ve kuruluşları tarafından ilgililerden tahsil edilir. Hak sahibinin kurumu tarafından resmi sağlık kurum ve kuruluşlarına yapılacak ödemenin hesabında ise, resmi sağlık kurum ve kuruluşlarının bu şekilde tahsil etmiş oldukları katılım payı tutarı dikkate alınır ve kendilerine katılım payı tutarı kadar eksik ödeme yapılır.

13- Vücut dışı kullanılan diğer protez ve ortezlerin katılım payının tahsili

Vücut dışı kullanılan ve hak sahiplerinin kendileri tarafından temin edilen protez ve ortezlerden alınması gereken katılım payı, protez ve ortez bedelinin ödenmesi aşamasında kurumları tarafından katılım payı tutarında eksik ödeme yapılmak suretiyle hak sahiplerinden tahsil edilir.

Vücut dışı kullanılan ve sağlık kurum ve kuruluşları tarafından temin edilerek hastalara kullanılan protez ve ortezlerden alınması gereken katılım payı, sağlık kurum ve kuruluşu tarafından hak sahibinden tahsil edilir. Hak sahibinin kurumu tarafından sağlık kurum ve kuruluşlarına yapılacak ödemenin hesabında ise, sağlık kurum ve kuruluşlarının bu şekilde tahsil etmiş oldukları katılım payı tutarı dikkate alınır ve kendilerine katılım payı tutarı kadar eksik ödeme yapılır.

14- Yardımcı üreme yöntemi katılım payları

Yardımcı üreme yöntemleri için;

- a) Birinci denemede %30,
- b) İkinci denemede % 25,
- c) Embriyo dondurma (freezing) işlemi için %30 oranında katılım payı alınacaktır.

Yardımcı üreme yöntemi için alınacak katılım payı, yardımcı üreme yöntemi tedavisinin yapıldığı sağlık kurum ve kuruluşu tarafından ilgililerden tahsil edilir, ilgilinin kurumu tarafından sağlık kurum ve kuruluşuna katılım payının tutarı kadar eksik ödeme yapılır.

Bir hastalığın başka tıbbi bir yöntemle tedavisinin mümkün olmaması nedeniyle yapılacak yardımcı üreme yöntemi tedavisi için katılım payı alınmaz.

15- Katılım payı alınmayacak haller, sağlık hizmetleri ve kişiler

Bu Tebliğ kapsamına girenler için;

a) Afet ve savaş hali nedeniyle sağlanan sağlık hizmetlerinden, 14 üncü maddeye göre alınması gereken katılım payı hariç bu Tebliğ hükümlerine göre katılım payı ve ilaç katılım payı alınmaz.

b) Diyaliz tedavilerinden muayene katılım payı alınmaz.

c) Kişiyeye yönelik koruyucu sağlık hizmetlerinden bu Tebliğ hükümlerine göre katılım payı alınmaz.

ç) Bu Tebliğin 13 üncü maddesine göre katılım payı alınacak vücut dışı protez ve ortezler kapsamına girmeyen diğer protez ve ortezler ile tıbbi malzeme ve sarf malzemelerinden katılım payı alınmaz.

d) Organ, doku ve kök hücre nakline ilişkin sağlık hizmetleri için bu Tebliğ hükümlerine göre katılım payı alınmaz.

e) Kamu görevlilerinden görevleri gereği kurumları tarafından talep edilen sağlık kurulu raporları veya sağlık raporları için katılım payı alınmaz.

f) Kamu görevlisi olarak çalışıyor olmak ve tedavi giderleri ilgili kurumlarınca karşılanmak kaydıyla;

1- 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre şeref aylığı alan kişiler ile bunların eşlerinden,

2- 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişilerin sadece kendilerinin tedavilerinden,

3- 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişilerin sadece kendilerinin tedavilerinden,

4- Vazife malûllüğü, harp malûllüğü aylığı alanların veya 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında aylık bağlanmış olanların sadece kendilerinin tedavilerinden, ilaç katılım payı ve bu Tebliğ'de düzenlenen katılım payları alınmaz.

16- Yürürlükten kaldırılan hükümler

31/12/2008 tarihli ve 27097 sayılı 7 nci Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan Tedavi Katılım Payının Uygulanması Hakkında Tebliğ, değişiklik ve ekleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

17- Bu Tebliğ 1/10/2009 tarihinde yürürlüğe girer.

EKLER

[R.G. 18 Eylül 2009 – 27353]

 [İçindekilere dön](#)

Maliye Bakanlığında:
GENEL YÖNETİM MALİ İSTATİSTİKLERİ GENEL TEBLİĞİ (GENEL YÖNETİM SEKTÖRÜ KAPSAMINA İLK DEFA ALINAN KAMU İDARELERİNİN MALİ VERİLERİ) (SIRA NO: 4)

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait mali istatistiklerin üretilmesine esas teşkil etmek üzere, 5018 sayılı Kanununun 52 nci maddesi hükümlerine göre belirlenen Genel Yönetim Sektörü kapsamına ilk defa alınan kamu idarelerinin mali verilerinin derlenmesindeki usul ve esasları, veri derleme sürecindeki sorumluları ve mali verilerin süresinde gönderilmemesi halinde uygulanacak yaptırımları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) 4/2/2009 tarihli ve 27131 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Sektörünün Kapsamına ilişkin 2 Sıra Nolu Genel Yönetim Mali İstatistikleri Genel Tebliği ile belirlenen Genel Yönetim Sektörü Kapsamına dâhil kamu idarelerinden ekli listede sayılanlar bu Tebliğ hükümlerine tabidir.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Mali İstatistiklere ilişkin “Kapsam, Temel İlkeler ve Kurumsal Çevre” başlıklı 52 nci maddesi ve “Mali İstatistiklerin Hazırlanması ve Açıklanması” başlıklı 53 üncü maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE – 4 (1) Bu Tebliğin uygulanmasında;
a) Kanun: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununu,
b) Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS): Mali verilerin Bakanlığa aktarılmasında kullanılan sistemi,
c) Bakanlık: Maliye Bakanlığını (Muhasebat Genel Müdürlüğü)
d) Kurum: 4/2/2009 tarihli ve 27131 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Sektörünün Kapsamına ilişkin 2 Sıra Nolu Genel Yönetim Mali İstatistikleri Genel Tebliği eki listede sayılan kamu idarelerinden, muhasebe işlemlerini Bakanlığın say2000i sistemi üzerinden yürütmeyen ve mali verilerini Bakanlığın belirlediği yöntemi veya Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemini (KBS) kullanarak aktarmayan kurumları,
e) Sosyal Tesis: 30/12/2005 tarihli ve 26039 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usullerin 4 üncü maddesinde tanımlanan 5018 sayılı Kanun Kapsamına dâhil kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, anaokulu, spor tesisi, yemekhane ve benzeri sosyal tesisleri,
ifade eder.

Mali verilerin derlenme biçimi ve kapsamı

MADDE 5 – (1) Kurumlar, hesap bilgilerine ilişkin veri girişlerini www.kbs.gov.tr veya <http://kbs.muhasebat.gov.tr> internet adresinde yer alan Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sisteminden (KBS) yapacaklardır. Bu uygulama, ekli listede kurum karşısında

belirtilen Bakanlık Muhasebe Birimleri tarafından verilen şifrelerin kullanılması suretiyle yürütülecektir.

(2) Kurumların sisteme girecekleri hesap bilgileri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Genel Yönetim Detaylı Hesap Planına dönüşümü yapılmış ve ayrıntıları Bakanlıkça belirlenecek mizan bilgilerinden oluşacaktır.

(3) Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri konsolide hesap bilgileri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün ilgili birimi tarafından KBS'ye girilecektir.

(4) Sosyal tesislerin hesap bilgileri, ilgili bakanlık veya kamu idaresine bağlı tüm sosyal tesisler için konsolide edilmiş olarak, bağlı buldukları bakanlık / kamu idaresinin ilgili birimi tarafından KBS'ye girilecektir.

Mali verilerin derlenmesi sürecinde veri giriş dönemleri ve kurumlarca yapılacak işlemler

MADDE 6 – (1) Kurumlarca, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Genel Yönetim Detaylı Hesap Planına dönüşümü yapılmış ve ayrıntıları Bakanlıkça belirlenen mizan formatına uygun olarak oluşturulan kümülatif verilerden, Ocak-Mart dönemi, Ocak-Haziran dönemi ve Ocak-Eylül dönemi verilerinin, dönemi takip eden ay sonuna kadar (Nisan, Temmuz ve Ekim); yılın tamamına ait (Ocak-Aralık dönemi) verilerin ise en geç takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar ilgili kurumların muhasebe yetkilisi veya görevlendireceği personel tarafından, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri konsolide verileri ile sosyal tesisler konsolide verilerinin bu işle görevlendirilmiş personel tarafından aynı sürelerde KBS'ye girişi yapılacaktır. Veri girişleri Bakanlıkça yayınlanan uygulama kılavuzu çerçevesinde yapılacaktır.

(2) Kurumlar, KBS'ye giriş yetkisi ve bu yetkinin iptali ile ilgili şifre taleplerini resmi yazıyla ekli listede yer alan muhasebe birimlerine (kendi bünyesindeki muhasebe biriminden şifre alacak kurumlar hariç) bildireceklerdir.

(3) Kurumlar, KBS'ye veri girişi sırasında karşılaştıkları teknik sorunları e-posta yoluyla genelyonetim@muhasibat.gov.tr adresine bildireceklerdir.

Mali verilerin derlenmesi sürecinde defterdarlıklarca yapılacak işlemler

MADDE 7 – (1) Kurumlara ait verilerin mevzuatta öngörülen süre ve içerikte derlenmesi ve yayınlanması kanuni bir zorunluluk olduğundan, Üniversitelerin, Kalkınma Ajanslarının ve Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğünün bulunduğu il merkezindeki Defterdarlıklarca veri derlemesi işlemlerine özel önem verilecek ve gerekli önlemler alınacaktır. 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 Sıra Nolu Genel Yönetim Mali İstatistikleri Genel Tebliğinin 8 inci maddesi gereğince Defterdarlıklarca görevlendirilen İl Kontrol Görevlileri, varsa ildeki Üniversite Sosyal Tesislerinin, Kalkınma Ajanslarının ve Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğünün hesap bilgilerinin zamanında ve doğru bir şekilde KBS'ye girilmesini takip edecek ve veri girişlerinin zamanında yapılması için gerekli uyarıyı yapacaklardır.

Bakanlıkça yapılacak işlemler

MADDE 8 – (1) Kurumların KBS'ye veri girişi işlemlerinin genel koordinasyonu Bakanlıkça (Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Yönetim Mali İstatistikleri Şubesi) yapılacaktır. İl kontrol görevlileri anılan sorumluluklarını yerine getirirken karşılaştıkları sorunları ve bu sorunların giderilmesine ilişkin önerilerini Bakanlığa bildireceklerdir.

(2) Merkezi Ankara'da bulunan Kurumların hesap bilgilerinin zamanında ve doğru bir şekilde KBS'ye girilmesinin takibi ve veri girişlerinin zamanında yapılması için gerekli tedbirlerin alınması işlemleri Bakanlıkça yürütülecektir.

(3) Kurumlarca veri girişi sırasında karşılaşılan ve genelyonetim@muhasibat.gov.tr adresine gönderilen teknik sorunlara ilişkin olarak Bakanlıkça gerekli önlemler alınacaktır.

Hesap bilgilerinin süresinde gönderilmemesi halinde uygulanacak yaptırımlar

MADDE 9 – (1) Kanunun "Mali İstatistiklerin Hazırlanması ve Açıklanması" başlıklı 53 üncü maddesinin son fıkrasında, genel yönetim kapsamına dâhil kamu idarelerinin mali istatistiklerine esas verilerini süresinde göndermemeleri halinde, Bakanlıkça ek süre

verileceği hususu ile ek süre sonunda da verinin gönderilmemesi durumunda kamu idaresinin mali hizmetler birimi yöneticisi ve muhasebe yetkilisi hakkında idari para cezası uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Para cezasını vermeye yetkili olanlar ile tahsil usulü ise Kanunun “Para Cezaları ve Yetkili Merciler” başlıklı 73 üncü maddesinde düzenlenmiştir.

(2) Anılan hükümler çerçevesinde, Kurumlardan hesap bilgilerini bu Tebliğde belirtilen sürede göndermediği Bakanlıkça ve/veya Defterdarlıklarca tespit olunanlara, bu Tebliğde belirlenen veri giriş süresi bitiminden itibaren 1 ay ek süre verilir ve ilgili kurumlara bildirilir. 1 aylık süre bitiminde de hesap bilgilerini göndermeyen birimlere 1 inci fıkrada belirtilen idari para cezasının uygulanması ve sonucundan bilgi verilmesi doğrudan veya Defterdarlıkların talebi üzerine Bakanlıkça, kurumların üst yöneticilerinden istenir.

(3) Üst yöneticiler idari para cezasının uygulanıp uygulanmayacağı hususunda takdir yetkisine sahip değildir. Bu çerçevede üst yöneticiler, bu Tebliğ hükümlerine göre mali hizmetler birimi yöneticisi ile muhasebe yetkilisine verilmesi Bakanlıkça istenen idari para cezasını vermek, Kanunun ilgili maddesine göre tahsil etmek ve sonucundan Bakanlığa bilgi vermekle yükümlüdürler.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

Ünvan Adı	KBS Giriş Şifresininin Alınacağı Muhasebe Birimi
Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Destekleme Fonu	Başbakanlık Merkez Muhasebe Birimi
Özelleştirme Fonu	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Muhasebe Birimi
Toplu İşleri Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı	Başbakanlık Merkez Muhasebe Birimi
Yatırım Yürütme ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı	Başbakanlık Merkez Muhasebe Birimi
Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATOPOL Tesisleri	
MSB Başkanlığı	MSB 1 Nolu Merkez Muhasebe Birimi
Yatırım Yürütme Kurumu Sosyal Tesisleri	Başbakanlık Merkez Muhasebe Birimi
Maliye Bakanlığı Muhasebe Standartları Kurumu Sosyal Tesisleri	Maliye Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
İstanbul İlan Kurumu Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	İstanbul Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
Kefalet Sandıkları	
Maliye Bakanlığı Kefalet Sandığı	Maliye Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
İçişleri Bakanlığı İdareler ve Belediyeler Kefalet Sandığı	İçişleri Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Vakıflar Kefalet Sandığı	Vakıflar Genel Müdürlüğü Merkez Muhasebe Birimi
Millî Eğitim Tesisleri	
Türkiye Büyük Millet Meclisi Sosyal Tesisleri	Türkiye Büyük Millet Meclisi Muhasebe Birimi
Yatırım Yürütme Kurumu Sosyal Tesisleri	Maliye Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Başbakanlık Sosyal Tesisleri	Başbakanlık Merkez Muhasebe Birimi
Adalet Bakanlığı Ceza Mahkemesi Sosyal Tesisleri	Adalet Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Yatırım Yürütme Kurumu Sosyal Tesisleri	Adalet Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Yatırım Yürütme Kurumu Sosyal Tesisleri	Adalet Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Yatırım Yürütme Kurumu Sosyal Tesisleri	Sayıştay Muhasebe Birimi
Adalet Bakanlığı Sosyal Tesisleri	Adalet Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Millî Savunma Bakanlığı Sosyal Tesisleri	Millî Savunma Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
İçişleri Bakanlığı Sosyal Tesisleri	İçişleri Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Dışişleri Bakanlığı Sosyal Tesisleri	Dışişleri Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Maliye Bakanlığı Sosyal Tesisleri	Maliye Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Tesisleri	Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Sosyal Tesisleri	Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi

Adana Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Anadolu Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Cumhuriyet Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana İktisadi ve İdari Bilimler Üniversitesi Sosyal Tesisleri	İnönü Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Şifalı Su ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Fırat Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Selçuk Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Selçuk Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Uludağ Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Uludağ Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Erciyes Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Akdeniz Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Akdeniz Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Dokuz Eylül Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Gazi Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Gazi Mustafa Kemal Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Marmara Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Marmara Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Trakya Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Trakya Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Yıldız Teknik Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Gaziantep Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Gaziantep Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Adnan Menderes Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Afyon Kocatepe Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Balıkesir Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Balıkesir Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Celal Bayar Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Dumlupınar Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Adana Harran Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Harran Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Adana Kafkas Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Kafkas Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Kırıkkale Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Kocaeli Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Kocaeli Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Mersin Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Mersin Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Muğla Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Muğla Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Mustafa Kemal Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Niğde Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Niğde Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Pamukkale Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Pamukkale Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Sakarya Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Sakarya Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Süleyman Demirel Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Galatasaray Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Galatasaray Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Ahi Evran Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Kastamonu Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Kastamonu Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Düzce Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Düzce Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Uşak Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Uşak Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Rize Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Rize Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Namık Kemal Üniversitesi Muhasebe Birimi
Adana Erzincan Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Erzincan Üniversitesi Muhasebe Birimi

ay Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Aksaray Üniversitesi Muhasebe Birimi
sun Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Giresun Üniversitesi Muhasebe Birimi
Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Hitit Üniversitesi Muhasebe Birimi
k Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Bozok Üniversitesi Muhasebe Birimi
aman Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Adıyaman Üniversitesi Muhasebe Birimi
Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Ordu Üniversitesi Muhasebe Birimi
ya Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Amasya Üniversitesi Muhasebe Birimi
manoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Muhasebe Birimi
Dağı Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Ağrı Dağı Üniversitesi Muhasebe Birimi
o Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Sinop Üniversitesi Muhasebe Birimi
Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Siirt Üniversitesi Muhasebe Birimi
ehir Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Nevşehir Üniversitesi Muhasebe Birimi
bük Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Karabük Üniversitesi Muhasebe Birimi
7 Aralık Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Kilis 7 Aralık Üniversitesi Muhasebe Birimi
arı Karatekin Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Çankırı Karatekin Üniversitesi Muhasebe Birimi
n Çoruh Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Artvin Çoruh Üniversitesi Muhasebe Birimi
ik Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Bilecik Üniversitesi Muhasebe Birimi
s Eren Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Bitlis Eren Üniversitesi Muhasebe Birimi
lareli Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Kırklareli Üniversitesi Muhasebe Birimi
aniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Muhasebe Birimi
öl Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Bingöl Üniversitesi Muhasebe Birimi
Alparslan Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Muş Alparslan Üniversitesi Muhasebe Birimi
lin Artuklu Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Mardin Artuklu Üniversitesi Muhasebe Birimi
an Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Batman Üniversitesi Muhasebe Birimi
han Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Ardahan Üniversitesi Muhasebe Birimi
n Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Bartın Üniversitesi Muhasebe Birimi
urt Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Bayburt Üniversitesi Muhasebe Birimi
üşhane Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Gümüşhane Üniversitesi Muhasebe Birimi
âri Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Hakkâri Üniversitesi Muhasebe Birimi
Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Iğdır Üniversitesi Muhasebe Birimi
k Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Şırnak Üniversitesi Muhasebe Birimi
eli Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Tunceli Üniversitesi Muhasebe Birimi
va Üniversitesi Sosyal Tesisleri	Yalova Üniversitesi Muhasebe Birimi
nma Sanayi Müsteşarlığı Sosyal Tesisleri	Savunma Sanayi Müsteşarlığı Muhasebe Birimi
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Sosyal Tesisleri	Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Sosyal Tesisleri Muhasebe Birimi
kiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Sosyal Tesisleri	Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Muhasebe Birimi
kiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Sosyal Tesisleri	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Sosyal Tesisleri Muhasebe Birimi
kiye Bilimler Akademisi Sosyal Tesisleri	Türkiye Bilimler Akademisi Muhasebe Birimi
kiye Adalet Akademisi Sosyal Tesisleri	Türkiye Adalet Akademisi Muhasebe Birimi
Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Sosyal Tesisleri	Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Sosyal Tesisleri Muhasebe Birimi
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Muhasebe Birimi
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü Muhasebe Birimi
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Muhasebe Birimi
Orman Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	Orman Genel Müdürlüğü Merkez Muhasebe Birimi
Vakıflar Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	Vakıflar Genel Müdürlüğü Merkez Muhasebe Birimi
Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Muhasebe Birimi
Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü Muhasebe Birimi

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Merkez Muhasebe Birimi
Havacılık Genel Müdürlüğü Sosyal Tesisleri	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Muhasebe Birimi
Akreditasyon Kurumu Sosyal Tesisleri	Türk Akreditasyon Kurumu Sosyal Tesisleri Muhasebe Birimi
Standartları Enstitüsü Sosyal Tesisleri	Türk Standartları Enstitüsü Muhasebe Birimi
Prodüktivite Merkezi Sosyal Tesisleri	Millî Prodüktivite Merkezi Muhasebe Birimi
Patent Enstitüsü Sosyal Tesisleri	Türk Patent Enstitüsü Muhasebe Birimi
Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Sosyal Tesisleri	Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Muhasebe Birimi
Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Sosyal Tesisleri	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Sosyal Tesisleri Muhasebe Birimi
Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Sosyal Tesisleri	Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Muhasebe Birimi
İhracat Geliştirme Etüt Merkezi Sosyal Tesisleri	İhracat Geliştirme Etüt Merkezi Muhasebe Birimi
Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Sosyal Tesisleri	Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Muhasebe Birimi
Özel Çevre Koruma Kurumu Sosyal Tesisleri Başkanlığı Sosyal Tesisleri	Özel Çevre Koruma Kurumu Sosyal Tesisleri Başkanlığı Muhasebe Birimi
Bölge Kalkınma İdaresi Sosyal Tesisleri	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Muhasebe Birimi
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Sosyal Tesisleri	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Muhasebe Birimi
Kamu Denetçiliği Kurumu Sosyal Tesisleri	Kamu Denetçiliği Kurumu Sosyal Tesisleri Muhasebe Birimi
Cezai ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu Sosyal Tesisleri	Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu Sosyal Tesisleri Muhasebe Birimi
Meslekî Yeterlilik Kurumu Sosyal Tesisleri	Meslekî Yeterlilik Kurumu Sosyal Tesisleri Muhasebe Birimi
Radio ve Televizyon Üst Kurulu Sosyal Tesisleri	Radio ve Televizyon Üst Kurulu Muhasebe Birimi
Ulaştırma Teknolojileri ve İletişim Kurumu Sosyal Tesisleri	Ulaştırma Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
İçişleri Bakanlığı Piyasası Düzenleme Kurumu Sosyal Tesisleri	Başbakanlık Merkez Muhasebe Birimi
Maliye Bakanlığı İhale Kurumu Sosyal Tesisleri	Maliye Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Rekabet Kurumu Sosyal Tesisleri	Rekabet Kurumu Sosyal Tesisleri Muhasebe Birimi
Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Sosyal Tesisleri	Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Muhasebe Birimi
Sanayi Kurumu	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Kalkınma Ajansları	
Adana Kalkınma Ajansı	Adana Muhasebe Müdürlüğü
İzmir Kalkınma Ajansı	İzmir Muhasebe Müdürlüğü
İstanbul Kalkınma Ajansı	İstanbul Muhasebe Müdürlüğü
Konya Kalkınma Ajansı	Konya Muhasebe Müdürlüğü
Samsun Karadeniz Kalkınma Ajansı	Samsun Muhasebe Müdürlüğü
Erzurum, Erzincan, Erzurum İlleri Kalkınma Ajansı	Erzurum Muhasebe Müdürlüğü
Van Anadolu Kalkınma Ajansı	Van Muhasebe Müdürlüğü
Gaziantep Kalkınma Ajansı	Gaziantep Muhasebe Müdürlüğü
Diyarbakır, Şanlıurfa İlleri Kalkınma Ajansı	Diyarbakır Muhasebe Müdürlüğü
Mardin, Mardin, Şırnak, Siirt İlleri Kalkınma Ajansı	Mardin Muhasebe Müdürlüğü
Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez Muhasebe Birimi
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Kurumu Sosyal Tesisleri	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Maliye İş Kurumu Sosyal Tesisleri Genel Müdürlüğü	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi
Emekli Sigortası Fonu	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi

[R.G. 19 Eylül 2009 – 27354]

 İçindekilere dön

Sosyal Güvenlik Kurumundan:

2008 YILI SOSYAL GÜVENLİK KURUMU SAĞLIK UYGULAMA TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ

MADDE 1 – 29/9/2008 tarihli ve 27012 sayılı birinci mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği” nin (SUT) “Ayakta tedavide hekim ve dış hekimi muayenesi katılım payı” başlıklı (6.1) numaralı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sağlık hizmeti sunucularında yapılan hekim ve dış hekimi muayenesi nedeniyle uygulanacak katılım payı tutarları aşağıda belirtilmiştir.

Birinci basamak sağlık kuruluşları ve aile hekimliği muayenelerinde	2 TL
İkinci ve üçüncü basamak resmi sağlık kurumlarında	8 TL,
Özel sağlık kurumlarında	15 TL,

Ancak sağlık hizmeti sunucularında yapılan muayene sonrasında kişilerin muayeneye ilişkin reçete ile eczanelere müracaat etmemesi durumunda, birinci basamak sağlık kuruluşları ile aile hekimliği muayenelerinde katılım payı alınmaz, ikinci ve üçüncü basamak resmi sağlık kurumları ile özel sağlık kurumlarındaki muayenelerde ise 3 TL indirim yapılır. Katılım payının tahsiline ilişkin düzenlemeler (6.6.1) numaralı maddede açıklanmıştır.

MADDE 2- Aynı Tebliğin “Ayakta tedavide hekim ve dış hekimi muayenesi katılım payı” başlıklı (6.6.1) numaralı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Birinci basamak sağlık kuruluşları ve aile hekimliği muayenelerine ilişkin 2 TL tutarındaki katılım payı, kişilerin muayeneye ilişkin reçete ile eczanelere müracaat aşamasında eczaneden tahsil edilir.

İkinci ve üçüncü basamak resmi sağlık hizmeti sunucularında yapılan muayeneler için 8 TL öngörülen katılım payının;

a) Kurumdan gelir ve aylık alanlar ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler için 5 TL tutarındaki kısmi gelir ve aylıklarından, 3TL lik tutar ise kişilerin muayeneye ilişkin reçete ile eczanelere müracaat aşamasında eczaneden tahsil edilir.

b) Diğer kişiler için ise 8 TL katılım payı tutarı eczanelerden tahsil edilir. Kişilerin muayeneye ilişkin reçete ile eczanelere müracaat etmemesi durumunda katılım payı tutarının hesaplanmasında (6.1) numaralı maddenin ikinci fıkrasında sayılan indirim uygulanır. Bu durumda muayeneye ilişkin 5 TL tutarındaki katılım payı, kişinin reçete ile ilk eczaneye müracaatında tahsil edilecektir.

Özel sağlık hizmeti sunucularında yapılan muayeneler için 15 TL öngörülen katılım payının;

a) Kurumdan gelir ve aylık alanlar ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler için 12 TL tutarındaki kısmi gelir ve aylıklarından, 3TL lik tutar ise kişilerin muayeneye ilişkin reçete ile eczanelere müracaat aşamasında eczaneden tahsil edilir.

b) Diğer kişiler için ise 12 TL katılım payı tutarı sağlık hizmeti sunucusu tarafından, 3TL lik tutar ise kişilerin muayeneye ilişkin reçete ile eczanelere müracaat aşamasında eczaneden tahsil edilir.

İstisnai durumlar nedeniyle Kurum bilgi işlem sisteminden hasta takip numarası/ provizyon alınamamasına rağmen gerekli sağlık yardımları sağlanan, (3.3) numaralı maddenin ikinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen kişilerden muayene katılım payı tahsil edilmesi gerekenler için muayenenin yapıldığı sağlık kurumlarınca kişilerden tahsil edilir.

MADDE 3 - SUT’un (14) numaralı maddesinde aşağıda belirtilen düzenlemeler yapılmıştır.

14.1. Uygulanacak indirim oranları” başlıklı maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar olarak eklenmiştir.

“20 yıllık olarak belirlenmiş ilaçlardan eşdeğer grubu olanların perakende satış fiyatı 10.00 TL’nin üzerinde olan ilaçlar referans fiyat alana kadar %24 (baz iskonto %11+%13 birlikte) iskonto uygulanacaktır.”

“Sağlık Bakanlığınca belirlenen jeneriği olmayan orijinal ilaçlar için iskonto %24 (baz iskonto %11+%13 birlikte) olarak uygulanacaktır.”

“ Mahsuplaşma nedeniyle mevcut iskontosu %11’in altında olan ilaçlarda ilave %13 iskonto için mahsuplaşma yapılmaz. Mevcut iskontosu %24’ün üzerinde olan ilaçlar için ilave %13 iskonto uygulanmayacaktır”.

MADDE 4- SUT eki “Fiyatlandırılmış Tıbbi Sarf Malzemeleri Listesi” nde (EK-5/A) birim fiyat değişikliği yapılan kodlar ve belirlenen fiyatlar, bu Tebliğ eki (1) numaralı listede belirtildiği şekilde yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 5- SUT eki “Yurt Dışı İlaç Fiyat Listesi”nde (EK-2/G) fiyat değişikliği yapılan ilaçlar, bu Tebliğ eki (2) numaralı listede belirtildiği şekilde yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 6- SUT eki “Yurt Dışı İlaç Fiyat Listesi”ne (EK-2/G) eklenen ilaçlar, bu Tebliğ eki (3) numaralı listede belirtilmiştir.

MADDE 7 – Bu Tebliğin;

a) (1), ve (2) numaralı maddeleri 01/10/2009 tarihinde,

b) (3) numaralı maddesi bu tebliğin yayımı tarihinden 45 gün sonra,

c) (4), (5) ve (6) numaralı maddeleri 14/09/2009 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer

MADDE 8 – Bu Tebliğ hükümlerini Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı yürütür.

EKLER

Liste 1	Liste 2	Liste 3
-------------------------	-------------------------	-------------------------

[R.G. 18 Eylül 2009 – 27353]

 [İçindekilere dön](#)

Sosyal Güvenlik Kurumundan:

AYLIK PRİM VE HİZMET BELGESİNİN SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA VERİLMESİNE VE PRİMLERİN ÖDENME SÜRELERİNE DAİR USUL VE ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ

MADDE 1 – 28/9/2008 tarihli ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin, “g.1 – Eksik gün nedenlerinin bildirilmesi” bölümünün birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmayan ve çalıştırılmadığı günler için ücret de ödenmeyen sigortalıların eksik çalışma nedenlerinin aylık prim ve hizmet belgesine kaydedilmesi gerekmektedir. Sigortalının eksik çalışma nedenleri Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 9 nolu ekinde yer alan aylık prim ve hizmet belgesinin arka sayfasında açıklanmış olup,

01 İstirahat	10	Genel hayatı etkileyen olaylar
02 Ücretsiz/aylıksız izin	11	Doğal afet
03 Disiplin cezası	12	Birden fazla
04 Gözaltına alınma	13	Diğer
05 Tutukluluk	15	Devamsızlık
06 Kısmi istihdam	16	Fesih tarihinde çalışmamış
07 Puantaj kayıtları	17	Ev hizmetlerinde 30 günden az çalışma
08 Grev	18	Kısa çalışma ödeneği
09 Lokavt		

eksik gün nedenleri olarak sayılmıştır.”

MADDE 2 – Aynı Tebliğin, “g.2-İşten çıkış nedenlerinin bildirilmesi” başlıklı bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sigortalının ay içinde işten ayrılması halinde, işten çıkış tarihi sisteme girildikten sonra, işten ayrılma nedeninin aylık prim ve hizmet belgesine kaydedilmesi gerekmektedir. İşten ayrılma nedenleri aylık prim ve hizmet belgesinin arka sayfasında açıklanmış olup,

- 01 Deneme süreli iş sözleşmesinin işverence feshi
- 02 Deneme süreli iş sözleşmesinin işçi tarafından feshi
- 03 Belirsiz süreli iş sözleşmesinin işçi tarafından feshi (istifa)
- 04 Belirsiz süreli iş sözleşmesinin işveren tarafından haklı sebep bildirilmeden feshi
- 05 Belirli süreli iş sözleşmesinin sona ermesi
- 08 Emeklilik (yaşlılık) veya toptan ödeme
- 09 Malulen emeklilik
- 10 Ölüm
- 11 İş kazası sonucu ölüm
- 12 Askerlik
- 13 Kadın işçinin evlenmesi
- 14 Emeklilik için yaş dışında diğer şartların tamamlanması
- 15 Toplu işçi çıkarma
- 16 Sözleşme sona ermeden sigortalının aynı işverene ait diğer işyerine nakli
- 17 İşyerinin kapanması
- 18 İşin sona ermesi
- 19 Mevsim bitimi (İş akdinin askıya alınması halinde kullanılır. Tekrar başlatılmayacaksa "4" nolu kod kullanılır)
- 20 Kampanya bitimi (İş akdinin askıya alınması halinde kullanılır. Tekrar başlatılmayacaksa "4" nolu kod kullanılır)
- 21 Statü değişikliği
- 22 Diğer nedenler
- 23 İşçi tarafından zorunlu nedenle fesih
- 24 İşçi tarafından sağlık nedeniyle fesih
- 25 İşçi tarafından işverenin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı nedeni ile fesih
- 26 Disiplin kurulu kararı ile fesih
- 27 İşveren tarafından zorunlu nedenlerle ve tutukluluk nedeniyle fesih
- 28 İşveren tarafından sağlık nedeni ile fesih
- 29 İşveren tarafından işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı nedeni ile fesih
- 30 Vize süresinin bitimi (İş akdinin askıya alınması halinde kullanılır. Tekrar başlatılmayacaksa "4" nolu kod kullanılır)
- 31 Borçlar Kanunu, Sendikalar Kanunu, Grev ve Lokavt Kanunu kapsamında kendi istek ve kusuru dışında fesih
- 32 4046 sayılı Kanunun 21 inci maddesine göre özelleştirme nedeni ile fesih
- 33 Gazeteci tarafından sözleşmenin feshi
- 34 İşyerinin devri, işin veya işyerinin niteliğinin değişmesi nedeniyle fesih işten ayrılma nedenleri arasında sayılmıştır.”

MADDE 3 – Aynı Tebliğin, “2.1.3 Belgeye ilişkin bilgiler” bölümünün ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, beşinci paragrafında yer alan “Libya’da Türk işçisi çalıştıran işletmeler; 14 nolu belge türünü,” ibaresinden sonra gelmek üzere, aşağıdaki ibareler eklenmiştir.

“Belge türleri, aylık prim ve hizmet belgesinin arka sayfasında

01 Hizmet Akdi İle Tüm Sigorta Kollarına Tabi Çalışanlar (Yabancı uyruklu sigortalılar dahil)

- 02 Sosyal Güvenlik Destek Primine Tabi Çalışanlar
- 04 Yer Altında Sürekli Çalışanlar (Maden işyerlerinde 1/10/2008 öncesi çalışması olanlar için)
- 05 Yer Altında Gruplu Çalışanlar (Maden işyerlerinde 1/10/2008 öncesi çalışması olanlar için)
- 06 Yer Üstü Gruplu Çalışanlar (Maden işyerlerinde 1/10/2008 öncesi çalışması olanlar için)
- 07 3308 Sayılı Kanunda Belirtilen Aday Çıracak, Çıracak ve İşletmelerde Mesleki Eğitim Gören Öğrenciler
- 12 Geçici 20 nci Maddeye Tabi Olanlar
- 13 Tüm Sigorta Kollarına Tabi Olup İşsizlik Sigortası Primi Kesilmeyenler
- 14 Libya'da Çalışanlar
- 19 Ceza İnfaz Kurumları İle Tutukvevleri Bünyesinde Oluşturulan Tesis Atölye ve Benzeri Ünitelerde Çalıştırılan Hükümlü ve Tutuklular
- 20 İstisna Akdine İstinaden Almanya'ya Götürülen Türk İşçiler
- 21 Türk İşverenler Tarafından Sosyal Güvenlik Sözleşmesi İmzalanmamış Ülkelere Götürülerek Çalıştırılan Türk İşçileri
- 22 Meslek Liselerinde Okumakta İken veya Yüksek Öğrenimleri Sırasında Zorunlu Staja Tabi Tutulan Öğrenciler ile 2547 Sayılı Kanun Uyarınca Üniversitelerde Kısmi Zamanlı Çalıştırılan Öğrenciler
- 23 Harp Malulleri İle 3713 ve 2330 Sayılı Kanunlara Göre Vazife Malullüğü Aylığı Alanlardan Kısa Vadeli Sigorta Kollarına Tabi Olanlar
- 24 Harp Malulleri İle 3713 ve 2330 Sayılı Kanunlara Göre Vazife Malullüğü Aylığı Alanlardan Kısa ve Uzun Vadeli Sigorta Kollarına Tabi Olanlar
- 25 Türkiye İş Kurumu Tarafından Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kursiyerler
- 28 4046 Sayılı Kanununun 21 İnci Maddesi Kapsamında İş Kaybı Tazminatı Alanlar
- 29 Tüm Sigorta Kollarına Tabi Çalışıp 60 Gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Çalışanlar
- 30 İşsizlik Sigortası Hariç 60 Gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Çalışanlar
- 31 Harp Malulleri İle 3713 ve 2330 Sayılı Kanunlara Göre Vazife Malullüğü Aylığı Alanlardan Kısa ve Uzun Vadeli Sigorta Kollarına Tabi Olup 60 Gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Çalışanlar
- 32 Tüm Sigorta Kollarına Tabi Çalışıp 90 Gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Çalışanlar
- 33 İşsizlik Sigortası Hariç 90 Gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Çalışanlar
- 34 Harp Malulleri İle 3713 ve 2330 Sayılı Kanunlara Göre Vazife Malullüğü Aylığı Alanlardan Kısa ve Uzun Vadeli Sigorta Kollarına Tabi Olup 90 Gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Çalışanlar
- 35 Tüm Sigorta Kollarına Tabi Çalışıp 180 Gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Çalışanlar
- 36 İşsizlik Sigortası Hariç 180 Gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Çalışanlar
- 37 Harp Malulleri İle 3713 ve 2330 Sayılı Kanunlara Göre Vazife Malullüğü Aylığı Alanlardan Kısa ve Uzun Vadeli Sigorta Kollarına Tabi Olup 180 Gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Çalışanlar
- 39 Birleşik Krallıkta İkamet Edenler ve İsviçre Vatandaşı Olanlardan Uzun Vadeli Sigorta Kolunun Uygulanmasını Talep Etmeyenler
- 41 Kamu İdarelerinde İş Akdi Askıda Olanlar
- 90 İtibari Hizmet Süresine Tabi Olarak Çalışanlar
- 91 60 gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Olanlardan İtibari Hizmet Süresine Tabi Olarak Çalışanlar
- 92 90 gün Fiili Hizmet Süresi Zammına Tabi Olanlardan İtibari Hizmet Süresine Tabi Olarak Çalışanlar

olarak açıklanmıştır. Dolayısıyla aynı işyerinde çalışmakla birlikte, farklı nitelikteki sigortalılar, farklı belge türü seçilmek suretiyle Kuruma bildirilecektir.”

“ – Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde Türk işçisi çalıştıran işverenler 21 nolu belge türünü,

– Harp malulleri ile 3713 ve 2330 sayılı Kanunlara göre vazife malullüğü aylığı alan sigortalıları çalıştıran işverenler 23 ve 24 nolu belge türlerini,

– Birleşik Krallıkta İkamet Edenler ve İsviçre Vatandaşı Olanlardan Uzun Vadeli Sigorta Kolunun Uygulanmasını Talep Etmeyenler 39 nolu belge türünü,”

MADDE 4 – Tebliğin, “2.2.2 – Yasal süresi dışında Kuruma verilecek/gönderilecek olan aylık prim ve hizmet belgeleri” başlıklı bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yasal süresi geçirildikten sonra düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgeleri Kuruma elden verilir ya da posta kanalıyla gönderilir.

İşveren, alt işveren ve sigortalıyı devir alanlar tarafından yasal süresi geçirildikten sonra Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgeleri, doğruluğu, fiilen yapılan denetimler sonucu veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden anlaşılması hâlinde işleme konulur. Aylık prim ve hizmet belgesinin fiilen yapılan tespitler sonucunda işleme alınmasında, tespit yapıldığı tarihten geriye doğru en fazla bir yıllık süreyle ilişkin olan kısmı dikkate alınır.

Yasal olarak verilmesi gereken son günü takip eden günden başlanarak takip eden üçüncü ayın sonuna kadar Kuruma verilen asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgesi, belgede kayıtlı sigortalıların çalıştırılmadığına yönelik bir tespit olmaması, şüpheli bir durumun bulunmaması ve aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı olan sigortalıların sigortalı işe giriş bildiremelerinin yasal süresi içinde veya aylık prim ve hizmet belgesinin ilişkin olduğu aydan önceki bir tarihte Kuruma verilmiş olması hâlinde, ayrıca incelemeye gidilmeksizin işleme alınır.

Örnek 1 – (A) Limited Şirketince 2009/Ağustos ayına ilişkin olarak düzenlenen ve 5 sigortalının kayıtlı olduğu aylık prim ve belgesinin 26/11//2009 tarihinde Kuruma verildiği varsayıldığında, sözkonusu prim belgesi,

– Belgede kayıtlı sigortalılara ilişkin sigortalı işe giriş bildiremelerinin yasal süresi içinde veya yasal süresi dışında olmakla birlikte 1/8/2009 tarihinden önce Kuruma verilmiş olması,

– Belgede kayıtlı sigortalıların çalıştırılmadığına dair (sigortalı işten ayrılış bildirgesi verilmiş olması gibi) açık bir tespit bulunmaması,

– Şüpheli bir durumun (gelir veya aylığa hak kazanma vb.) olmaması, hâlinde, ayrıca incelemeye gidilmeksizin işleme alınacaktır.

Daha önce Kuruma belge türü veya kanun numarası hatalı seçilerek verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerine ilişkin düzeltme amaçlı olarak yasal süresi dışında verilen aylık prim ve hizmet belgeleri, düzeltme ile fiili hizmet süresi zammı kazandırma hali hariç, belgede kayıtlı sigortalılar ve bu sigortalıların prim ödeme gün sayısı ile prime esas kazanç tutarının aynı olması kaydıyla, ayrıca incelemeye gerek kalmaksızın işleme alınır. Bu nitelikte verilen aylık prim ve hizmet belgelerine idari para cezası uygulanmaz.

Sonradan düzeltme amaçlı verilen belge ile fiili hizmet süresi zammı kazandırılması halinde; düzeltme amaçlı olarak verilen iptal ve ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgeleri,

– Belgenin, yasal olarak verilmesi gereken sürenin sona erdiği tarihten itibaren üç aylık süre içinde Kuruma verilmiş olması halinde, üçüncü paragrafta belirtilen şartların gerçekleşmiş olması kaydıyla,

– Belgenin yasal olarak verilmesi gereken sürenin sona erdiği tarihten itibaren üç aylık süre dışında Kuruma verilmiş olması halinde ise, belgede kayıtlı sigortalıların çalışmalarının fiili hizmet süresi zammı kapsamında olup olmadığı, fiili hizmet süresi zammı kapsamında olması halinde kaç günlük fiili hizmet süresi zammı kapsamında olduğu hususu Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılacak incelemeler neticesinde tespit edildikten sonra, uygun görülmesi halinde,

işleme alınır.”

MADDE 5 – Aynı Tebliğin, “4.2.2 – Aylık prim ve hizmet belgelerinin Kuruma verilme süresi” başlıklı bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanuna göre ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştıran işverenler, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalılara ilişkin örneği Tebliğ ekinde yer alan aylık prim ve hizmet belgesini (EK:2) ve (EK:3), en geç maaş ödemelerinin yapılması gereken tarihi takip eden 10 uncu günü saat 23.59’a kadar e-sigorta kanalı ile Kuruma göndermekle yükümlüdür. Buna göre, bu işverenler, söz konusu belgeleri;

a) Her ayın 15’i ile müteakip ayın 14’ü arasındaki maaşını ayın 15’inde peşin alan sigortalılar için maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 25’inci günü sonuna kadar,

b) Her ayın 1’i ile 30’u arasındaki maaşını ayın 1’inde peşin alan sigortalılar için, maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 11’inci günü sonuna kadar,

c) Her ayın 15’i ile müteakip ayın 14’ü arasındaki maaşını müteakip ayın 15’inde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için, maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 25’inci günü sonuna kadar,

d) Her ayın 1’i ile 30’u arasındaki maaşını müteakip ayın 1’inde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 11’inci günü sonuna kadar,

her bir maaş ödeme dönemi için ayrı ayrı Kuruma vermekle yükümlüdür. Son günün resmi tatile rastlaması durumunda aylık prim ve hizmet belgeleri bu günü izleyen ilk iş günü sonuna kadar gönderilecektir.

Örnek – (A) Kamu idaresince, 4 ayrı maaş ödeme dönemine ait sigortalı çalıştırıldığı varsayıldığında, bu kamu idaresince 2009/Ekim ayına ilişkin asıl veya ek nitelikteki,

a) 15/10/2009-14/11/2009 ayına ait ücretleri 15/10/2009 tarihinde peşin ödenen sigortalılara ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin, 25/10/2009 gününün hafta sonu tatiline rastlaması nedeniyle 26/10/2009 günü sonuna kadar,

b) 1/10/2009-31/10/2009 ayına ait ücretleri 1/10/2009 tarihinde peşin ödenen sigortalılara ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin, aylık prim ve hizmet belgelerinin verileme sürelerine ilişkin değişikliğin 15/10/2009 tarihinde yürürlüğe girecek olması nedeniyle sadece örneğe konu 1/10/2009-31/10/2009 ayına özgü olmak üzere son kez yürürlükten kaldırılacak hükme göre 15/10/2009 günü sonuna kadar,

c) 15/10/2009-14/11/2009 ayına ait ücretleri 15/11/2009 tarihinde çalıştıktan sonra ödenen sigortalılara ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin, 25/11/2009 günü sonuna kadar,

d) 1/10/2009-31/10/2009 ayına ait ücretleri 1/11/2009 tarihinde çalıştıktan sonra ödenen sigortalılara ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin, 11/11/2009 günü sonuna kadar,

Kuruma gönderilmesi zorunludur.”

MADDE 6 – Aynı Tebliğin, “4.2.3 – Sonradan verilen aylık prim ve hizmet belgeleri” başlıklı bölümünde yer alan “on beşinci günün” ibareleri “onuncu günün” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 7 – Aynı Tebliğin ekinde yer alan “Ek-2 Açıklamalar ve Ek-3 Açıklamalar” ekleri, ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 8 – Yürürlük Tarihi

Bu Tebliğin,

a) 3 üncü maddesi 2008 yılı Ekim ayı başından geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) 1 inci ve 2 nci maddeleri 1/8/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) 4 üncü maddesi 20/8/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

d) 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddeleri 15/10/2009 tarihinde,

yürürlüğe girer.

Tebliğ olunur.

Ekler:

1. Ek-2 Açıklamalar

2. Ek-3 Açıklamalar

[R.G. 28 Eylül 2009 – 27360]

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:
**KREDİ KARTI İŞLEMLERİNDE UYGULANACAK AZAMI FAİZ ORANLARI
HAKKINDA TEBLİĞDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ
(SAYI: 2009/6)**

MADDE 1 – 2/4/2006 tarihli ve 26127 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2006/1 sayılı Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğin 3 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Aylık azami akdi faiz oranı, Türk lirası için yüzde 3,26, ABD doları için yüzde 2,54 ve Euro için yüzde 2,30’dur.

(2) Aylık azami gecikme faizi oranı, Türk lirası için yüzde 4,01, ABD doları için yüzde 3,11 ve Euro için yüzde 2,82’dir.”

MADDE 2 – Bu Tebliğ 1/10/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

[R.G. 17 Eylül 2009 – 27352]

 [İçindekilere dön](#)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında:
**KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ DAİMİ KADROLARINA İLK DEFA İŞÇİ
OLARAK ALINACAKLAR İÇİN YAPILACAK MERKEZİ SINAVA GİRECEKLER
İLE EĞİTİM DÜZEYLERİ İTİBARIYLA MERKEZİ SINAV DIŞINDA
KALANLAR VE BUNLARIN İŞE YERLEŞTİRİLMELERİNE
İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞİN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA
DAİR TEBLİĞ**

MADDE 1 – 11/4/2006 tarihli ve 26136 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Daimi Kadrolarına İlk Defa İşçi Olarak Alınacaklar İçin Yapılacak Merkezi Sınava Girecekler ile Eğitim Düzeyleri İtibarıyla Merkezi Sınav Dışında Kalanlar ve Bunların İşe Yerleştirilmelerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü yürütür.

[R.G. 9 Eylül 2009 – 27344]

 [İçindekilere dön](#)

Maliye Bakanlığında:

2010-2012 DÖNEMİ BÜTÇE ÇAĞRISI

Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı hazırlık çalışmalarını yönlendirmek üzere Orta Vadeli Program (2010-2012) Bakanlar Kurulu tarafından, Orta Vadeli Program esas alınarak hazırlanan Orta Vadeli Mali Plan (2010-2012) ise Yüksek Planlama Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

Bakanlığımız tarafından hazırlanan ve Bütçe Çağrısının ekinde yer alan Bütçe Hazırlama Rehberi ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanan Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberine uygun olarak merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri 2010, 2011 ve 2012 yıllarına ilişkin bütçe tekliflerini hazırlamaya başlayacaklardır.

2010–2012 döneminde, ekonominin yeniden sürdürülebilir bir büyüme dönemine geçişini sağlamak, istihdamı artırmak ve küresel krizin etkileriyle bozulan kamu dengelerini düzeltmek maliye politikasının temel öncelikleri arasında yer almaktadır.

Kamu kaynaklarının kullanımında, Orta Vadeli Program ile belirlenen politika ve öncelikler doğrultusunda hareket edilecek, yürütülmekte olan faaliyet ve projeler gereklilik, etkinlik ve verimlilik açısından gözden geçirilerek kamu harcamalarının sağlıklı bir temele kavuşturulması sağlanacaktır.

Mali yönetim ve kontrol ile iç denetim faaliyetlerinin genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde etkin bir şekilde uygulanması için gerekli çalışmalar sürdürülecek, bu faaliyetlere yönelik teknik ve idari kapasite artırılacaktır. Mali saydamlığı ve hesap verme sorumluluğunu güçlendirecek düzenlemeler yapılarak uygulamalar geliştirilecektir.

Karar verme süreçlerini güçlendirmek, mali saydamlık ve hesap verilebilirliği artırmak amacıyla kamu idarelerinde stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.

Kamu idareleri, Orta Vadeli Program, Orta Vadeli Mali Plan, Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberinde yer alan makro politikalar, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükler, ödenek teklif tavanları, genel ilkeler ve standartları esas alarak gider ve gelir tekliflerini hazırlayacaklardır.

Çok yıllık bütçeleme anlayışı, kamu harcamalarının etkin bir şekilde önceliklendirilmesine dayandığından, kamu idarelerinin tekliflerini hazırlarken Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plana uygun olarak hizmet önceliklerini iyi belirlemeleri ve kaynak dağılımını sağlıklı bir şekilde yapmaları gerekmektedir.

2010-2012 yılları bütçe hazırlık çalışmalarına katılacak kamu idareleri ile personeline, yoğun emek ve mesai isteyen bu süreçte üzerlerine düşecek görevi en iyi şekilde yerine getirecekleri inancıyla başarılar diler, bilgi ve gereğini önemle arz ve rica ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

E K L E R

01-2010-2012 rehber açıklama	02-kurumsal (2010-2012)
03-fonksiyonel (2010-2012)	04-fintipi (2010-2012)
05-ekonomik-gider (2010-2012)	06-ekonomik-gelir (2010-2012)
07-finansman (2010-2012)	08-standartlar (2010-2012)
09-Doldurulacak Formlara İlişkin Bilgiler (2010-2012)	10-Rehber Tabloları (2010-2012)

İlanlar

Adalet Bakanlığından :

MÜNHAL NOTERLİKLER

Aşağıda 2008 yılı gayrisafi gelirleri ve isimleri yazılı olan ÜÇÜNCÜ SINIF noterlikler münhaldir

1512 Sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF, İKİNCİ SINIF, ÜÇÜNCÜ SINIF NOTERLERDEN VE NOTERLİK BELGESİ SAHİPLERİNDEN bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde ve istekli oldukları her noterlik için ayrı dilekçe vermek suretiyle Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Başvuruda bulunan ve belge numarası 7500'ün altında olan belge sahiplerinin başvuru dilekçelerine 1512 Sayılı Noterlik Kanununun 23 üncü maddesi gereğince sabıka kaydı, sağlık raporu, mal bildirimi, kayıtlı olunan barodan hakkında soruşturma ya da disiplin cezası olup olmadığına ilişkin belge, vukuatlı nüfus kayıt örneği ve Cumhuriyet Başsavcılıklarından temin edilebilecek beyannameyi eklemeleri gerekmektedir. Eksik belgelerini ilan tarihinden itibaren bir ay içinde tamamlamayan kişilerin istemi dikkate alınmaz.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler ve ekleri başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde dikkate alınmaz.

Aynı kanunun değişik 30 uncu maddesi uyarınca, atanma emrinin tebellüğünden sonra vazgeçme halinde noterlik belgesi sahipleri de noterler gibi istifa etmiş sayılacaktır.

İlan olunur.

SIRA NO:	NOTERLİĞİN ADI :	İLİ:	2008 YILI GAYRİSAFİ GELİRLERİ
1-	AĞRI BİRİNCİ NOTERLİĞİ	AĞRI	197.752,21.-TL.
2-	AĞRI İKİNCİ NOTERLİĞİ	AĞRI	192.365,22.-TL.
3-	AĞRI ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	AĞRI	189.745,89.-TL.
4-	ALACA NOTERLİĞİ	ÇORUM	165.680,67.-TL.
5-	ALMUS NOTERLİĞİ	TOKAT	39.799,91.-TL.
6-	ALTUNHİSAR NOTERLİĞİ	NİĞDE	17.550,11.-TL.
7-	ARAKLI NOTERLİĞİ	TRABZON	176.623,86.-TL.
8-	ASLANAPA NOTERLİĞİ	KÜTAHYA	33.814,89.-TL.
9-	AYAŞ NOTERLİĞİ	ANKARA	70.668,83.-TL.
10-	BAYINDIR NOTERLİĞİ	İZMİR	167.554,67.-TL.
11-	BAYRAMIÇ NOTERLİĞİ	ÇANAKKALE	167.220,25.-TL.
12-	BİNGÖL İKİNCİ NOTERLİĞİ	BİNGÖL	135.496,84.-TL.
13-	BİNGÖL ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	BİNGÖL	130.499,69.-TL.
14-	BOLVADİN İKİNCİ NOTERLİĞİ	AFYON	187.274,26.-TL.
15-	BOZDOĞAN NOTERLİĞİ	AYDIN	109.290,20.-TL.
16-	CEYLANPINAR NOTERLİĞİ	ŞANLIURFA	181.106,86.-TL.
17-	CİZRE BİRİNCİ NOTERLİĞİ	ŞIRNAK	275.899,15.-TL.
18-	CİZRE İKİNCİ NOTERLİĞİ	ŞIRNAK	399.367,97.-TL.
19-	CİZRE ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	ŞIRNAK	145.325,67.-TL.
20-	DOĞUBEYAZIT NOTERLİĞİ	AĞRI	233.149,37.-TL.
21-	DÜZKÖY NOTERLİĞİ	TRABZON	19.811,52.-TL.
22-	ERFELEK NOTERLİĞİ	SİNOP	33.981,57.-TL.
23-	GÖLKÖY NOTERLİĞİ	ORDU	91.802,04.-TL.
24-	GÜRPINAR NOTERLİĞİ	VAN	36.152,18.-TL.
25-	HADİM NOTERLİĞİ	KONYA	29.321,33.-TL.
26-	MUCUR NOTERLİĞİ	KIRŞEHİR	101.885,44.-TL.

27-MUŞ BİRİNCİ NOTERLİĞİ	MUŞ	329.786,13.-TL.
28-MUŞ İKİNCİ NOTERLİĞİ	MUŞ	231.619,53.-TL.
29-MUTKİ NOTERLİĞİ BİTLİS		13.321,27.-TL.
30-PAMUKOVA NOTERLİĞİ	SAKARYA	145.158,42.-TL.
31-PAZARCIK NOTERLİĞİ KAHRAMANMARAŞ		193.357,89.-TL.
32-SARAYKENT NOTERLİĞİ	YOZGAT	28.053,64.-TL.
33-SELENDİ NOTERLİĞİ MANİSA		59.169,48.-TL.
34-SİLOPİ BİRİNCİ NOTERLİĞİ	ŞIRNAK	384.937,27.-TL.
35-SURUÇ NOTERLİĞİ ŞANLIURFA		187.275,59.-TL.
36-ŞIRNAK NOTERLİĞİ ŞIRNAK		257.206,34.-TL.
37-TÜRKOĞLU NOTERLİĞİ KAHRAMANMARAŞ		108.333,13.-TL.
38-YENİCE NOTERLİĞİ ÇANAKKALE		177.792,23.-TL.

[R.G. 11 Eylül 2009 – 27356]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından :

MÜNHAL NOTERLİKLER

Aşağıda 2008 yılı gayrisafi gelirleri ve isimleri yazılı bulunan BİRİNCİ SINIF noterlikler münhaldir.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF noterlerden bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

İlan olunur.

SIRA NO:	NOTERLİĞİN ADI:	2008 YILI GAYRİSAFİ GELİRLERİ
1-	ANKARA SEKİZİNCİ NOTERLİĞİ	551.217,74.-TL.
2-	ANKARA ONBİRİNCİ NOTERLİĞİ	848.328,23.-TL.
3-	ANKARA ONDÖRDÜNCÜ NOTERLİĞİ	678.531,01.-TL.
4-	ANTALYA BEŞİNCİ NOTERLİĞİ	859.041,02.-TL.
5-	BALIKESİR BİRİNCİ NOTERLİĞİ	739.338,01.-TL.
6-	DENİZLİ BEŞİNCİ NOTERLİĞİ	842.192,87.-TL.
7-	İSTANBUL ONUNCU NOTERLİĞİ	1.440.701,50.-TL.
8-	İZMİR SEKİZİNCİ NOTERLİĞİ	614.138,82.-TL.
9-	KONYA ONUNCU NOTERLİĞİ	813.808,90.-TL.
10-	MALATYA ÜÇÜNCÜ NOTERLİĞİ	1.001.699,49.-TL.

11-	SAKARYA İKİNCİ NOTERLİĞİ	617.460,76.-TL.
-----	-----------------------------	-----------------

[R.G. 12 Eylül 2009 – 27347]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından :

MÜNHAL NOTERLİKLER

2008 YILI gayrisafî gelirleri ve isimleri yazılı olan birinci sınıf Gaziosmanpaşa İkinci Noterliği 11 Kasım 2009 ve Bursa Onbeşinci Noterliği 13 Kasım 2009 tarihlerinde yaş tahdidi nedeniyle boşalacaktır.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF NOTERLERDEN bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

Noterlik Kanununun 22 nci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ilan olunur.

Sıra No : **Noterliğin Adı :** **2008 Yılı Gayrisafî Gelirleri**

- 1 - BURSA ONBEŞİNCİ NOTERLİĞİ 1.097.086,96,-TL.
- 2 - GAZİOSMANPAŞA İKİNCİ NOTERLİĞİ 909.335,97,-TL.

[R.G. 27 Eylül 2009 – 27347]

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından:

DUYURU

Konya Barosu Başkanlığı'ndan alınan 28/8/2008/ gün ve 2088 sayılı yazıda; Yunus ve Ayşe oğlu, 1947 doğumlu, Konya İli, Merkez İlçesi; Bozkır, Üçpınar Köyü; Babuşcu Mah; Cilt No:99, Aile Kütük No:73'de kayıtlı Hüseyin Fahri Atalay'ın, Baro Yönetim Kurulu'nun 26/6/2009 gün ve 2009/435 sayılı kararıyla; Avukatlık Yasası'nın 74. maddesi gereğince, adının bir daha yazılmamak üzere Baro Levhasından silinerek RUHSATNAMESİNİN İPTALİNE karar verildiği ve bu kararın kesinleştiği bildirilmiştir.

Adı geçen avukatlık yapma hakkının söz konusu kararla kaldırıldığı ve bundan sonra avukatlara ait hak ve yetkileri kullanamayacağı hususu, Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nin 27. maddesinin son fıkrası uyarınca duyurulur.

[R.G. 16 Eylül 2009 – 27351]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından:

Bakırköy 7. Asliye Hukuk Mahkemesine ait 2006/25 Esas sayılı dava dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı, Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziya Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak

Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin kıyasen söz konusu dosya için uygulanmasına ve anılan Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

7709/1-1

Hatay İdare Mahkemesine ait 2006/1630 Esas, 2009/199 Karar sayılı dava dosyası içinde bulunan Adana 1. İdare Mahkemesinin 2006/1669 Esas, 2006/2601 Karar sayılı dava dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosyalar için uygulanmasına ve anılan Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

[R.G. 16 Eylül 2009 – 27351]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından:

Ankara 24. İcra Müdürlüğünün 2006/4449 sayılı dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

7962/1-1

Beykoz İcra Müdürlüğünün 2009/1298 sayılı dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

7963/1-1

Adana 2. İcra Müdürlüğünün 2004/8465 sayılı dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

[R.G. 26 Eylül 2009 – 27358]